

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen

kallas härmed till sammanträde **tisdagen den 5 mars 2019 kl. 08:00**
i Fullmäktigesalen i Rådhuset. Vänligen observera plats!

Hålltider för sammanträdet

08.00	Upprop
08.05	Totalförsvaret och höjd beredskap – Thomas Bengtsson, Länsstyrelsen
09.35	Fika
09.50	Bokslutspresentation Skolnämnden – Monica Fällström, ordförande i skolnämnden och Birgitta Wigren, förvaltningschef på skolförvaltningen
10.15	Bokslutspresentation Arbetslivsnämnden – Sverker Ågren, ordförande i arbetslivsnämnden och Petra Norberg, förvaltningschef på arbetslivsförvaltningen
10.40	Bokslutspresentation Samhällsnämnden – Thomas Jensen, förvaltningschef på samhällsförvaltningen
11.10	Ekonomi
11.35	Gemensamt Reglemente för kommunstyrelsen och nämnder i Härnösands kommun – Sofia Pettersson, kommundirektör
11.50	Reviderad verksamhetsplan för kommunstyrelsen 2019 – Sofia Pettersson, kommundirektör
12.00	Lunch
13.00	Projekt Kattastrand - Peter Norberg, mark- och exploateringsutvecklare
13.20	Information från kommunstyrelsens ordförande och kommundirektör m.fl.
13.40	Ärendegenomgång
14.00	Gruppmöte
15.30	Beslutsmöte

Föredragningslista

1. Informationsärenden
2. Val av justerare
3. Gemensam tillstånd- och tillsynsenhet
4. Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och nämnder i Härnösands kommun
5. Delegationsordning kommunstyrelsen 2019-2022
6. Partistöd 2019
7. Kommundirektörsinstruktion
8. Översyn egenavgifter färdtjänst
9. Biblioteksplan 2019 -2022
10. Projekt Kattastrand
11. Hyresavtal för hemtjänstgrupp, Åland 1:114

12. Reviderad verksamhetsplan för kommunstyrelsen 2019
13. Modell för ekonomisk månadsuppföljning
14. Ekonomisk månadsrapport
15. Attestreglemente
16. Kommunstyrelsens uppdragsbeslut 2019
17. Anmälan av delegationsbeslut
18. Anmälan av ärenden för kännedom till kommunstyrelsen 2019

Andreas Sjölander
ordförande

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen

Gemensam tillstånd- och tillsynsenhet

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta
att godkänna rapporten.

Bakgrund

Vid kommunstyrelsens sammanträde 20190205 gavs kommundirektören i uppdrag att se om samordnings- och effektiviseringsvinster skulle vara möjliga inom områden tillstånd och tillsyn av livsmedel och alkohol, tobak och läkemedel.

2015 beslutade socialnämnden om en kommungemensam alkoholhandläggningsenhet tillsammans med Timrå, Kramfors och Sollefteå. I utredningen går att läsa att syftet skulle vara att öka det kollegiala stödet (Härnösand har en medarbetare idag som arbetar med frågorna) samt öka jämligheten i utövandet mellan kommunerna.

Utformning som arbetades fram innebar en utökning och en kostnadsökning vilket medförde att Timrå kommun backade ur och genomförandet gick om intet. Vid tillfället köpte Timrå tjänsten från Sundsvall och valde sedan att bygga upp en egen enhet internt i kommunen.

När Timrå startade upp den egna verksamheten valde man att förlägga enheten till en tillstånds- och tillsynsenhet inom bygg- och miljökontoret. Bedömningen man gjorde var att man på så sätt kunde skapa förutsättningar för kollegialt samarbete, kunskap inom tillstånd och tillsynsområdet samt en effektivisering då många av ansökningarna berör fler områden än ett. Det innebär att man i dag har byggt upp arbetssätt inom enheten som gör att mottagaren, dvs restaurangägaren får samma bemötande och arbetssätt oavsett vilket tillstånd och tillsyn det gäller. Man upplever sig också vara nöjd med utformning då sårbarheten också minimerats genom en gemensam enhet och därmed också arbetsmiljön för den enskilda myndighetsutövande medarbetaren.

Liknande möjligheter finns inom Härnösands kommun som kan ge likartade effekter av de socialförvaltningen önskade åstadkomma 2015. Det kollegiala

stödet och arbetsmiljön kan avsevärt förbättras genom att skapa en gemensam enhet inom Samhällsförvaltningen. Här finns också möjlighet att kompetensförstärka fler medarbetare inom flera områden så att även sårbarheten begränsas.

Vi ser idag stora skillnader i genomförandet av processerna rörande tillstånd- och tillsynsområdet, mellan de olika förvaltningarna. Ett exempel är tillsyner. Vi ser att tillsyner är ett tydligt område inom Härnösands kommun som behöver förbättras för att skapa effektiviseringar och förbättringar för såväl den egna organisationen som för de företagare som berörs. Det ska vara lätt att göra rätt för såväl våra egna medarbetare som för dem vi är till för utan att för det göra avsteg från gällande lagstiftning.

Exempel på skillnader är hanteringen av tillsynsprotokoll vid tillsyner. Inom livsmedelstillsynen upprättas protokoll vid tillsynstillfället numera digitalt. Protokollet diarieförs och skickas utan begäran till näringsidkaren för kännedom. Inom alkoholtillsynen uppmanas näringsidkaren att skriva på protokollet vid genomförandet av tillsynen för samtycke till det myndighetsutövande ställningstagandet, kopia på protokollet får näringsidkaren själv ta ansvar för att be om i efterhand, själv kopiera av vid tillfället eller fota av. Denna typ av olika bemötande och hantering skapar osäkerhet vad som kan förväntas av oss som myndighetsutövande organisation och behöver därmed förbättras. Digitaliseringen erbjuder idag stora förenklings- och förbättringsmöjligheter vilket här borde nyttjas i större utsträckning. Till viss del har vi börjat digitaliseringen genom att delta i vissa delar av Serverat och verksamt.se, däremot kvarstår att se över och utveckla de egna arbetssätten genom digitalisering vilket får förbättrade förutsättningarna om det genomförs kollegialt inom en enhet och inte enskilt.

Livsmedelslagstiftningen och alkohollagstiftningen är båda skyddslagstiftningar med syfte att skydda människor i olika hänseenden. Myndighetsutövandet inom dessa områden är därför ansvarsfullt och krävande. Detta kräver också god kunskap, kännedom och omvärldsbevakning från de medarbetare som både ska ha ansvar för myndighetsutövandet av lagstiftningen men också klara att göra lagstiftningen begriplig för de avnämare som berörs av områdena. Här blir sårbarhet och arbetsmiljö viktig för de medarbetare vars arbete är att upprätthålla lagstiftarens intentioner. Detta arbete är en del av att begränsa alkoholens effekter i samhället. Ytterligare förbyggande arbeten genomför kommunorganisationen vid samtliga av sina förvaltningar där kommunstyrelsen har en samordnande roll. Inom samhällsförvaltningen arbetar man med kravställning på föreningar att bedriva ett förebyggande alkohol- och drogarbete för att få ta del av de kommunala föreningsstöden. Inom skolförvaltningen består en viktig del av arbetet att utveckla barnens förståelse för alkohol, tobak och droger. Inom arbetslivsförvaltningen arbetar man med människor i utsatta grupper, med bland annat missbruksbakgrund för att komma åter in i samhället med hjälp av stöd, utbildning och arbete. Inom socialförvaltningen arbetar man tex på olika sätt med att stödja både ungdomar och vuxna med missbruksproblematik. Det här är bara några exempel på hur alla förvaltningar på olika sätt samverkar för ökad folkhälsa och där alkoholtillstånd bara är en del av organisationens samlade arbete.

TJÄNSTESKRIVELSE

Härnösands kommun

Datum
2019-02-26

En förändrad tjänstemannastruktur för alkoholtillstånd och tillsyn förhindrar inte ett fortsatt arbete inom övriga områden av det förebyggande området, men kräver precis som idag att de personer som arbetar med frågan kan stödja politiken med rätt kompetens.

Med anledningen av den sårbarhet som idag finns samt de olikheter som ses har kommundirektören beslutat om att uppdra till förvaltningscheferna vid samhällsförvaltningen och socialförvaltningen att förbereda för en möjlig förändringen av ansvar för tillstånd och tillsyn av alkohol, receptfria läkemedel och tobak från socialförvaltningen till samhällsförvaltningen. I förberedelserna ingår sedvanliga risk- och konsekvensanalyser samt eventuella förhandlingar enligt medbestämmandelagen.

Frågeställningen från kommunstyrelsen var huruvida det finns möjligheter till effektiviseringar och samordningsvinster och vi kan tydligt se att det kan åstadkommas utifrån hur andra kommuner organiserat sig.

Sofia Pettersson, kommundirektör

Bilaga

Länsgemensam alkoholhandläggning, 20151203

Kommunstyrelsen

§ 26

Dnr 2019-000065 1.3.1.1

Samordning av tillsyn och tillståndsgivning av alkoholservering och livsmedelskontroll

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att uppdra åt kommundirektören att tillsammans med berörda förvaltningar utreda effektiviseringsmöjligheter i samordning inom tillsyn och tillståndsgivning av alkoholservering och livsmedel.

Propositionsordning

Ordförande finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordförande frågar om kommunstyrelsen avser att besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med liggande förslag

Bakgrund

December 2017 gav kommunstyrelsen i uppdrag till kommundirektören att genomlysna socialnämndens ekonomi med anledning av det dåvarande ekonomiska läget samt det befarade läget inför 2018 och budgetarbete 2019.

Nationellt pågår för närvarande ett arbete med att standardisera ansökningsprocesser för företagare, detta går under namnet Serverat. Serverat är ett samarbete mellan SKL, Tillväxtverket, Bolagsverket mfl där man skapat en modell för standardiserad e-tjänstansökan för företag. Vidare pågår i Sundsvall ett intressant utvecklingsarbete med samarbete mellan olika myndigheter för att förenkla tillståndsgivningen. Inom ramen för Serverat har man sett det blir enklare att starta och driva företag i restaurangbranschen men det har också bidragit till att effektivisera kommunernas arbete och handläggning. En kommun som anslutit sig till Serverats lösningar med guide, nationellt standardiserade tillstånd och checklista på verksamt.se och den sammansatta bastjänsten för grundläggande uppgifter har när det gäller serveringstillstånd bland annat sett en minskad andel felaktiga ansökningar, en minskad tidsåtgång hos kommunen för kompletteringar och minskad tidsåtgång för restaurangföretagare per ansökan.

Kommunstyrelsen

Inom Härnösands kommun finns möjlighet till liknande effektivisering genom samordning av myndighetsutövningen inom bland annat tillstånd och tillsyn inom områdena servering och livsmedel. Detta skulle också kunna förbättra företagets syn på Härnösands kommuns myndighetsutövning och därmed kunna vara ett viktigt led i att förbättra företagsklimatet utifrån de politiska målen.

Beslutsunderlag

_____

Kommunfullmäktige

§ 4

Dnr 2018-000481 003

Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och nämnder i Härnösands kommun

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att återremittera ärendet till kommunstyrelsen för att det i reglementet ska läggas till en formulering om hur ledamöternas initiativrätt i nämnder och styrelser enligt kommunallagen 4 kap §§ 19-20 praktiskt ska tillämpas.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Andreas Sjölander (S) och Anders Gäfvert (M).

Yrkanden

Andreas Sjölander (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anders Gäfvert (M) yrkar att sammanträdet ajourneras för fem minuter.

Mötet ajourneras.

Andreas Sjölander (S) yrkar bifall till liggande förslag samt att kommunstyrelsen uppdras att ta fram en formulering kring initiativrätt enligt kommunallagen 4 kap §§ 19-20 och skyndsamt återkomma till fullmäktige.

Anders Gäfvert (M) yrkar att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelsen för att det i reglementet ska läggas till en formulering om hur ledamöternas initiativrätt i nämnder och styrelser enligt kommunallagen 4 kap §§ 19-20 praktiskt ska tillämpas.

Propositionsordning

Kommunfullmäktiges ordförande finner att det föreligger två förslag till beslut – liggande förslag och Anders Gäfverts (M) förslag om återremiss.

Ordföranden frågar om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet ska avgöras idag.

Votering begärs och verkställs.

Votering och utfall

Ordföranden ställer följande propositionsordning: den som vill att ärendet ska avgöras idag röstar ja och den som vill att ärendet ska återremitteras röstar nej. Röstar fler än en tredjedel av ledamöterna nej ska ärendet återremitteras.

Kommunfullmäktige

Med 15-nej-röster mot 28 ja-röster finner ordföranden att fullmäktige beslutat att ärendet ska återremitteras.

Hur de enskilda ledamöterna har röstat framgår av tabellen på sidan 2.

Bakgrund

Enligt kommunallagen 6 kap 44§ ska fullmäktige anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer.

Kommunledningskontoret har inför den nya mandatperioden gjort en revidering av kommunens reglemente för kommunstyrelsen och nämnder.

Många av de förändringar som har gjorts gäller layout och att försöka få en gemensam struktur på alla nämndernas reglementen.

Reglementet har varit hos arbetslivsnämnden, samhällsnämnden, skolnämnden, socialnämnden och kommunstyrelsen för yttrande.

Skolnämnden och socialnämnden hade inga synpunkter på reglementet.

Arbetslivsnämnden vill att deras ansvarsområde ska kompletteras med ”drift av kommunens arbetsmarknadsarenor”.

Samhällsnämnden påpekar att ansvaret för mark- och exploateringsverksamhet flyttades över till Kommunstyrelsen i samband med att tjänst mark- och exploateringshandläggare organisatoriskt gick över till kommunstyrelseförvaltningen. Därför bör första delen av punkt 1 tas bort så att den bara lyder ”Förädling av mark- och skogstillgångar”.

Kommunstyrelsen vill att det ska skrivas in en generell skrivning om vem som har rätt att teckna avtal, på samma sätt som det finns en skrivning om hyresavtal. Dessutom vill kommunstyrelsen att den tabell som visar antalet ledamöter och ersättare i styrelse och nämnder ska tas bort eftersom det beslutet tas separat.

Övriga förändringar som skett är:

Ansvaret för odlingslotter har flyttats från kommunstyrelsen till samhällsnämnden

Ansvaret för ungdomsdemokrati har flyttats från samhällsnämnden till kommunstyrelsen.

En skrivning om att det är kommunstyrelsen som utser alla övriga arbetsgivarrepresentanter till Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse har lagts till.

Socialt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Kommunfullmäktige

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Det gemensamma reglementet styr nämndernas verksamhet och beslutet påverkar därmed nämndernas arbetsuppgifter. Beslutet har ingen ekonomisk påverkan.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2019-01-08

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2018-12-20

Förslag på reviderat reglemente för kommunstyrelsen och nämnder i Härnösands kommun

Kommunstyrelsen, remissvar, 2018-12-04

Arbetslivsnämnden, remissvar, 2018-12-13

Samhällsnämnden, remissvar, 2018-12-13

Skolnämnden, remissvar, 2018-12-13

Samhällsnämnden, remissvar, 2018-12-13

_____

Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och nämnder i Härnösands kommun

Dokumentnamn	Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och nämnder i Härnösands kommun		Dokumenttyp Styrdokument	
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige		Datum	Diarienummer 2018-000481
Dokumentansvarig/processägare	Nämnd/styrelse för sina respektive reglementen	Version 1	Senast reviderad	Giltig t o m 2022-01-31
Dokumentinformation				
Dokumentet gäller för	Alla kommunens nämnder samt kommunstyrelsen			
Annan information				

Innehåll

1. Gemensamma bestämmelser	3
Sammansättning och arbetsformer	3
Uppgift och befogenhet	5
2. Kommunstyrelsen	8
3. Arbetslivsnämnd	11
4. Samhällsnämnd	12
5. Skolnämnd	14
6. Socialnämnd	15
7. Valnämnd	16
8. Krisledningsnämnd	17
9. Överförmyndare	18

1. Gemensamma bestämmelser

Detta reglemente innehåller bestämmelser som är gemensamma för kommunstyrelse och samtliga kommunens nämnder. Utöver gemensamma bestämmelser i kapitel 1, tydliggörs även kommunstyrelse och nämndernas verksamhet och uppgifter i kapitel 2 till 9.

Ansvar, behörighet och verksamhet

I kommunallagens (KL) kapitel 6 finns bestämmelser om hur kommunstyrelse och nämnder ska utföra sina uppgifter. Där står också om hur sammanträden ska gå till och på det sätt som man ska arbeta på.

Kommunstyrelse och nämnder ska vid verkställighet och förvaltning inom sina verksamhetsområden följa vad som anges i lag, föreskrifter, förordningar och fullmäktiges beslut.

Sammansättning och arbetsformer

Nämnd, ledamöter och ersättare (3 kap. §1 - §4 KL)

§1 Kommuner är skyldiga enligt lag att utöver kommunstyrelse tillsätta krisledningsnämnd, valnämnd och överförmyndarnämnd/överförmyndare samt de nämnder som behövs för att fullgöra kommunens uppgifter enligt lag och förordning.

Ersättares tjänstgöring (6 kap. §17 KL)

§2 Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

§3 En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har inträtt i ledamotens ställe.

§4 Om inte ersättarna väljs proportionellt ska ersättarna tjänstgöra enligt den av fullmäktige mellan dem bestämda ordningen.

§5 En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.

§6 Ersättare som inte tjänstgör äger rätt att delta i styrelse/nämnds överläggningar.

Skyldighet anmäla förhinder

§7 En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i del av sammanträde, ska snarast anmäla detta till styrelse/nämndes sekreterare eller styrelse/nämnds ordförande.

§8 Det åligger den ledamot som planerar att vara frånvarande att underrätta den ersättare som står i tur att tjänstgöra om hon/han ska tjänstgöra vid sammanträdet.

Sammanträden

§9 Styrelse/nämnd sammanträder på dag och tid som ordföranden eller styrelse/nämnd bestämmer.

Offentliga sammanträden

§10 Styrelse/nämnd får besluta om offentliga sammanträden.

Kallelse

§11 Ordförande ansvarar för att kallelse i digital form utfärdas till sammanträdena. Kallelse ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

§12 Kallelsen ska digitalt tillsändas varje ledamot och ersättare senast fem dagar före sammanträdesdagen. Kallelse kan i undantagsfall ske på annat sätt. När varken ordförande eller någon av de två vice ordförandena kan kalla till sammanträdet ska den till tjänstgöringsålder äldste ledamoten göra detta.

§13 Kallelsen bör åtföljas av en föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

Närvarorätt

§14 Varje styrelse/nämnd äger rätt att själva besluta vilka, förutom ledamöter och ersättare, som får närvara på styrelse/nämnds sammanträde, och i vilken utsträckning de får delta i olika överläggningar.

§15 Kommunalråd har rätt att närvara vid nämndernas sammanträden och delta i överläggningar. Kommunstyrelsen får därutöver, om särskilda skäl föreligger för detta, medge annan ledamot av kommunstyrelsen denna rätt.

§16 Vid styrelse/nämnds sammanträden får, om ordförande begär det, kommundirektör och förvaltningschef eller annan föredragande tjänsteman vara närvarande med rätt att föredra och delta i överläggningar i ärenden, som berör vederbörandes verksamhetsområde.

Ersättare för ordförande

§17 Om både ordförande eller vice ordförandena har förhinder att delta i ett sammanträde, är det den till tjänstgöringsålder äldste ledamoten som fullgör ordförandes uppgifter.

§18 Om ordförande på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får styrelse/nämnd utse en annan ledamot att vara ersättare för ordförande. Ersättaren fullgör ordförandes samtliga uppgifter.

Jäv och avbruten tjänstgöring

§19 Den som är jävig får inte delta eller närvara vid handläggning av ärendet. Handläggning av ett ärende innefattar såväl beredning, föredragning, överläggning som beslut.

§20 En ledamot eller en ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får tjänstgöra igen sedan ärendet behandlats.

§21 Den som på grund av annat hinder än jäv avbryter tjänstgöringen under sammanträde får tjänstgöra igen endast om placerad ersättare tillhör annat parti.

Reservation

§22 Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Den skriftliga motiveringen ska lämnas in till sekreteraren innan den beslutade tidpunkten för justering av protokollet.

Protokollsanteckning

§23 Om en ledamot eller ersättare önskar lämna en protokollsanteckning måste den medges av ordförande, som ansvarar för protokollets innehåll.

Om ordförandes bedömning ifrågasätts bör styrelse/nämnd avgöra frågan.

Endast ledamot och ersättare kan få sin mening antecknad i protokollet.

Innehållet i en protokollsanteckning ska redovisas skriftligen innan den kan medges av ordförande och tas med i protokollet.

Justering av protokoll

§24 Protokoll justeras senast 14 dagar efter sammanträdet av ordförande och en ledamot.

Styrelse/nämnd kan i undantagsfall besluta att en paragraf i protokollet justeras omedelbart. Paragraftexten måste redovisas vid sammanträdet innan beslut tas och det ska framgå av protokollet att paragrafen är omedelbart justerad.

Utskott

§25 Styrelse/nämnd får utse de utskott som krävs för att fullgöra de uppgifter som ingår i styrelse/nämnds uppdrag.

Vård av handlingar

§26 För vården av styrelse/nämnds handlingar gäller kommunens arkivreglemente.

Demokrati och invånardialog

§27 Styrelse/nämnd ska utifrån sitt kompetensområde uppmuntra till och delta i demokratiarbete och dialog med invånarna.

Uppgift och befogenhet**Verksamhet**

§28 Styrelse/nämnds huvuduppgift är att besluta i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska ansvara för samt besluta i de frågor som kommunfullmäktige delegerat till dem.

Styrelse/nämnd ska se till att kommunfullmäktiges beslut verkställs.

Information och samråd

§29 Styrelse/nämnd får själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden som faller inom styrelse/nämnds verksamhetsområde.

§30 Styrelse/nämnd ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Samråd ska även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda.

§31 Styrelse/nämnd ansvarar för att information lämnas om styrelse/nämnds verksamhet till allmänheten, anställda, andra styrelser/nämnder samt andra myndigheter.

Arbetsmiljö

§32 Styrelse/nämnd har huvudansvar för arbetsmiljön inom sitt verksamhetsområde. Detta innebär ansvar för att nödvändiga

arbetsmiljöåtgärder vidtas och att det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt gällande föreskrifter.

Övriga uppgifter

§33 Styrelse/nämnd får besluta om konkurrensutsättning. Vid principiella eller andra frågeställningar av större vikt för kommunen totalt, ska frågan om konkurrensutsättning överlämnas till kommunfullmäktige för prövning.

§34 Styrelse/nämnd får träffa avtal inom sitt verksamhetsområde så länge det inte är av principiell natur eller av större vikt.

§35 Styrelse/nämnd ska inom ramen för sitt uppdrag samverka internt i kommunen och med externa aktörer för att utveckla kommunens verksamheter.

Ekonomi

§36 Styrelse/nämnd ska följa de av fullmäktige angivna budgetramarna och de i kommunens årsplan preciserade budgetbesluten.

§37 Styrelse/nämnd ska redovisa till fullmäktige hur verksamheten utvecklas och den ekonomiska ställningen under budgetåret.

Lokalförsörjning

§38 Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens lokalförsörjning.

§39 Styrelse/nämnd ansvarar för planering av nämndens behov av lokaler. Behovet ska anmälas till den av kommunstyrelsen utsedda lokalgruppen.

§40 Vid förhyring av lokaler för tre år eller längre eller en årlig hyra överstigande tio (10) prisbasbelopp beslutar kommunstyrelsen.

Rätt att teckna avtal

§41 Styrelse/nämnd äger rätt att teckna avtal inom sitt verksamhetsområde

Vid övriga avtal som inte regleras på andra sätt som gäller tre år eller längre eller en årlig kostnad överstigande tio (10) prisbasbelopp beslutar kommunstyrelsen.

Personuppgiftsansvar för nämnder internt inom den kommunala förvaltningen

§42 Personuppgiftsansvaret inom Härnösands kommun är fördelat mellan de olika nämnderna och anges i kommunens förteckning över behandlingsändamål.

Kommunstyrelsen är personuppgiftsansvarig för kommunövergripande system och behandlingar (tex. HR, epost och övriga system) och anges även dessa i kommunens förteckning över behandlingsändamål.

Det varje personuppgiftsansvarig nämnds ansvar att hålla förteckningen aktuell.

Varje personuppgiftsansvarig nämnd är skyldig att ge instruktioner till en nämnd som ska utföra personuppgiftsbehandlingar för den personuppgiftsansvarige nämndens räkning.

Nämnd som agerar personuppgiftsbiträde

§43 Personuppgiftsbiträdet bara får behandla personuppgifterna enligt de dokumenterade instruktionerna från den personuppgiftsansvarige nämnden. Det måste finnas instruktioner för den nämnd som agerar personuppgiftsbiträde och en behandling får enbart utföras enligt den personuppgiftsansvariges nämndens instruktion.

Kommunstyrelsen

Övergripande uppgifter

§1 Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.

Enligt kommunallagen 6 kap. §6 ska styrelsen inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Styrelsen ska också se till att internkontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet med stöd av kommunallagen 10 kap. §1 har lämnats över till någon annan.

§2 Kommunstyrelsen har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen samordnar, genom att leda och styra, den kommunala verksamheten. Styrelsen leder och fastställer övergripande förutsättningar för planering och uppföljning av hela den kommunala verksamheten inklusive de kommunala bolagen.

§3 Kommunstyrelsen ska vidare:

- 1) ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet samt kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund
- 2) ha uppsikt över verksamhet och uppdrag som bedrivs av annan juridisk person eller samverkansorganisation vilken kommunen ingår i
- 3) besluta i frågor om samordning mellan nämnder och gränsdragning mellan nämndernas kompetens när något är oklart eller tvistigt
- 4) fullgöra sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd
- 5) kontrollera och följer upp verksamhet, när vård av kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare
- 6) årligen fatta beslut enligt Kommunallagen 6 kap. §9 gällande uppsiktsplikt gällande kommunala bolag
- 7) ansvara för samverkan vid regional, nationell och internationell utveckling samt vid myndighetskontakter
- 8) leda den strategiska utvecklingen inom verksamhetsområdena arbetsmarknad, vuxnas lärande och mottagning av nyanlända
- 9) leda och samordna kommunens IT-verksamhet och digitala utveckling
- 10) avge yttranden som ankommer på kommunfullmäktige när det inte är av principiell betydelse eller när tiden inte medger att yttrande behandlas av kommunfullmäktige
- 11) upprätta översiktsplaner och fördjupningar

Ansvarsområde**§4 Kommunstyrelsens ansvarsområden är**

- 1) översiktlig planering av användning av mark och vatten
- 2) demokrati och inflytande
- 3) bostadsförsörjning
- 4) miljö- klimat och energiarbete
- 5) näringslivsutveckling inklusive besöksnäring
- 6) mark- och exploateringsverksamhet
- 7) infrastruktur inklusive bredbandsutveckling (digital tillgänglighet)
- 8) övergripande kommunikations- och trafikförsörjning
- 9) kultur
- 10) arbetslöshetsnämnd enligt lag 1944:75
- 11) mångfald, jämställdhet, tillgänglighet och folkhälsa
- 12) våldsförebyggande arbete
- 13) VA- och avfallsplanering samt renhållningsansvarig nämnd enligt 15 kap. Miljöbalken
- 14) planering för och samordning av kommunens arbete med extraordinära händelser i fredstid (lag 2006:544) och höjd beredskap
- 15) planering för och samordning av kommunens arbete med civilt försvar och säkerhetsskydd
- 16) det strategiska och samordnande arbetet inom informationssäkerhet
- 17) samordning av kommunens externa och interna kommunikation, information och marknadsföring
- 18) den digitala anslagstavlan
- 19) samordning av de kommunala råden.
- 20) Fördelning av bidrag till föreningar, organisationer och enskilda utifrån styrelsens verksamhet.
- 21) regelreformer
- 22) central administration
- 23) statistik och samhällsanalys
- 24) medborgarservice
- 25) bruk av kommunens heraldiska vapen och kommunens logotyp
- 26) anskaffning av konstverk till kommunens förvaltningar, konstnärliga utsmyckningar av kommunens byggnader samt vara rådgivande vid utsmyckning av offentliga miljöer
- 27) lagmässig skyldighet enligt bibliotekslagen
- 28) frågor enligt hemvärnsförordningen (1997:146)
- 29) arkivmyndighet enligt arkivlagen (1990:782) och kommunens arkivreglemente

30) kommunens officiella representation tillsammans med kommunfullmäktiges presidium

Utskott

§5 Kommunstyrelsen ska ha ett arbetsutskott, som även utgör finansutskott, krisledningsnämnd samt personalorgan för personal inom samtliga nämnders verksamhetsområden.

§6 Kommunstyrelsen har rätten att utöver arbetsutskott inrätta de utskott som styrelsen anser vara befogade.

Ekonomisk förvaltning

§7 Kommunstyrelsens ansvarar för kommunens ekonomiska och finansiella utveckling.

§8 Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens medelsförvaltning.

§9 Kommunstyrelsen ansvarar för förvärv, överlåtelse och upplåtelse av fastigheter, tomträtter och andra nyttjanderätter vad avser kommunens fasta egendom.

§10 Kommunstyrelsen ansvarar för underhåll och förvaltning av kommunens fasta och lösa egendom i den mån detta inte har uppdragits åt annan nämnd eller bolag.

§11 Kommunstyrelsen utser alla övriga arbetsgivarrepresentanter till Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse

Arbetsgivarfrågor

§12 Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för hela Härnösands kommun

§13 Kommunstyrelsen har ansvar för att samordna kommunens arbetsmiljöarbete.

§14 Kommunstyrelsen ansvarar för frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

§15 Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens personalpolitik.

§16 Kommunstyrelsens arbetsutskott är kommunens löne- och pensionsmyndighet.

1. Arbetslivsnämnd

Övergripande uppgifter

§1 Enligt kommunallagen 6 kap. §6 ska nämnden inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Nämnden ska också se till att internkontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet med stöd av kommunallagen 10 kap. §1 har lämnats över till någon annan.

Ansvarsområde

§2 Arbetslivsnämnden ansvarar för att:

- 1) fullgöra kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för vuxna enligt skollagen (2010:800)
- 2) fullgöra kommunens uppgifter enligt lag om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare (2013:156)
- 3) fullgöra kommunens uppgifter enligt lag om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (2016:38)
- 4) samordna och erbjuda sysselsättning och arbetsmarknadsinsatser enligt socialtjänstlagen (2001:453) 4 kap 4§ samt för personer som står långt från arbetsmarknaden
- 5) samordna kommunens sommarjobb för ungdomar
- 6) erbjuda yrkeshögskoleutbildning utifrån lokala och regionala behov
- 7) drift av Härnösands energitekniska arena
- 8) erbjuda en mötesplats och resurser för vuxenstuderande, förmedla utbildning och verka för utveckling av eftergymnasial utbildning i ett lokalt och regionalt perspektiv
- 9) stödja och utveckla integrationsfrämjande insatser
- 10) förmedla tolktjänster
- 11) drift av kommunens arbetsmarknadsarenor

2. Samhällsnämnd

Övergripande uppgifter

§1 Enligt kommunallagen 6 kap. §6 ska nämnden inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Nämnden ska också se till att internkontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet med stöd av kommunallagen 10 kap. §1 har lämnats över till någon annan.

Ansvarsområde

§2 Samhällsnämnden ansvarar för:

- 1) förädling av mark- och skogstillgångar
- 2) att vara kommunal väghållningsmyndighet
- 3) teknisk försörjning avseende kommunens gator och vägar inklusive gatu- och vägbelysning
- 4) skötsel och utveckling av allmän platsmark samt park- och grönområden inklusive skötsel och utveckling av odlingslotter
- 5) myndighetsfrågor och förvaltning av kommunens hamnar och kajer
- 6) uppgifter inom plan- och byggväsendet och har närmaste kontroll av byggverksamhet enligt Plan- och bygglagen
- 7) uppgifter som enligt annan lag ska verkställas av kommunal nämnd inom plan- och byggväsendet
- 8) uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet med stöd av miljöbalken, livsmedelslagen, smittskyddslagen och strålskyddslagen
- 9) uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av nämnd inom miljö- och hälsoskyddsområdet
- 10) uppgifter inom miljövårds- och naturvårdsfrågor och planering inom kulturmiljöområdet
- 11) trafikplanering och trafiksäkerhet
- 12) lokala trafikföreskrifter
- 13) kommunens kollektivtrafik
- 14) mätteknisk verksamhet, kartproduktion och samordning av GIS-tjänster
- 15) kommunala namngivningsfrågor, adressering och lägenhetsregister
- 16) fritids- och idrottsområdet
- 17) att utöva tillsyn över sprängämnesprekursorer
- 18) att anta detaljplaner och områdesbestämmelser om planärendet inte är av principiell betydelse eller av större vikt

- 19) att driva miljö- och energistrategiskt arbete och miljöledning inom ramen för nämndens verksamhetsområde
- 20) kommunens energirådgivning
- 21) beslut om flyttning av fordonsvrak enligt lag om flyttning av fordon i vissa fall
- 22) genomförande av bostadsanpassning enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag
- 23) att utveckla frilufslivet
- 24) kommunens ungdomsgårdsverksamhet samt annan ungdomsverksamhet inom nämndens ansvarsområde
- 25) att stödja, stimulera och samverka med föreningar, enskilda och organisationer inom nämndens verksamhetsområde
- 26) drift och upplåtande av lokaler och anläggningar inom nämndens verksamhetsområde
- 27) att fördela bidrag till föreningar, organisationer och enskilda utifrån nämndens verksamhetsområde
- 28) beslut om taxor och avgifter för verksamhet i lokaler och anläggningar inom nämndens verksamhetsområde
- 29) utarbetande av förslag till planer och yttra sig över planer, utredningar och remisser som rör nämndens verksamhetsområde
- 30) beredning och beslut i ärenden rörande tillstånds- och registreringsprövningar av lokala lotterier

3. Skolnämnd

Övergripande uppgifter

§1 Enligt kommunallagen 6 kap. §6 ska nämnden inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Nämnden ska också se till att internkontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet med stöd av kommunallagen 10 kap. §1 har lämnats över till någon annan.

Ansvarsområde

§2 Skolnämnden ansvarar för att:

- 1) fullgöra kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdomar enligt skollagen (2010:800)
- 2) ge stöd och service till funktionsnedsatta som inte ankommer på annan nämnd
- 3) leda och samordna verksamheten inom skol- och utbildningsformerna:
  - förskola
  - pedagogisk omsorg
  - öppen förskola
  - förskoleklass
  - grundskola
  - grundsärskola
  - fritidshem
  - gymnasieskola
  - gymnasiesärskola
  - musik- och kulturskola
- 4) utforma utbildning i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar
- 5) utforma utbildning i enlighet med bestämmelser i arbetsmiljölagen (1997:1160)
- 6) bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever
- 7) utbildning kommer till stånd för alla skolformer inom nämndens ansvarsområde för alla barn och elever i kommunen
- 8) alla skolpliktiga barn fullgör sin skolgång
- 9) utöva tillsyn över förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem vars huvudmän kommunen har godkänt
- 10) kommunens uppgifter enligt skollagen 29 kap. §9, kommunens aktivitetsansvar för ungdomar
- 11) systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen på huvudmannanivå

4. Socialnämnd

Övergripande uppgift

§1 Enligt kommunallagen 6 kap. §6 ska nämnden inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Nämnden ska också se till att internkontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet med stöd av kommunallagen 10 kap. §1 har lämnats över till någon annan.

Ansvarsområde

§2 Socialnämnden ansvarar för:

- 1) kommunens uppgifter inom individ- och familjeomsorg
- 2) kommunens uppgifter inom omsorg om funktionshindrade
- 3) kommunens uppgifter inom äldreomsorg
- 4) kommunens uppgifter inom hemtjänst
- 5) kommunens uppgifter inom kommunala hälso- och sjukvården
- 6) kommunens uppgifter inom vad som i lag sägs om socialnämnd
- 7) insatser och avgifter inom socialtjänsten för vård och omsorg till äldre och funktionshindrade
- 8) kommunens uppgifter inom socialtjänsten för individ- och familjeomsorg
- 9) kommunens prövning av tillstånd för servering av alkoholdrycker
- 10) tillsyn över servering av alkoholdrycker och detaljhandel med öl
- 11) tillsyn enligt tobakslagen samt kontroll enligt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel
- 12) att familjerådgivning kan erbjudas den som begär det
- 13) fördelning av bidrag till ideella organisationer inom nämnds verksamhetsområde
- 14) fördelning av bidrag ur fonder inom nämndens verksamhetsområde
- 15) insatser och avgifter med stöd av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387) förutom korttidstillsyn avseende elever i den obligatoriska skolan
- 16) insatser och avgifter inom den kommunala hälso- och sjukvården
- 17) insatser, avgifter och upphandling enligt lagen om kommunala befogenheter att tillhandahålla servicetjänster åt äldre inom nämndens ansvarsområde
- 18) uppgifter enligt lagen om valfrihetssystem (2008:962)
- 19) ensamkommande asylsökande barn/unga, och barn/unga som beviljats uppehållstillstånd

5. Valnämnd

Övergripande uppgift

§1 Enligt kommunallagen 6 kap. §6 ska nämnden inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Nämnden ska också se till att internkontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet med stöd av kommunallagen 10 kap. §1 har lämnats över till någon annan.

Ansvarsområde

§2 Valnämnden ska fullgöra de uppgifter som ankommer på kommunal valnämnd enligt vallagen och övriga valförfattningar samt lag om kommunala folkomröstningar.

6. Krisledningsnämnd

Övergripande uppgift

§1 Enligt lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544) ska kommunfullmäktige för varje mandatperiod utse en krisledningsnämnd som ska fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid. I övrigt tillämpas kommunallagens (2017:725) bestämmelser.

Nämndens sammansättning

§2 Kommunstyrelsens arbetsutskott utgör kommunens krisledningsnämnd.

Ansvarsområde

§3 Ordförande i krisledningsnämnden bedömer när en extraordinär händelse medför att nämnden ska träda i funktion och fattar då beslut om att så ska ske.

Beslutet och motiv till beslutet ska dokumenteras.

Var och en i krisledningsnämnden som får kännedom om en händelse som motiverar att krisledningsnämnden bör aktiveras har ansvar att larma ordföranden.

§4 Ordförande får besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska därefter snarast anmälas till nämnden.

§5 Har ordföranden i krisledningsnämnden förhinder träder i första hand 1:e vice ordföranden och i andra hand 2:e vice ordförande in i dennes ställe.

§6 Krisledningsnämnden får fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i kommunen och helägda kommunala bolag där det är reglerat i avtal eller ägardirektiv. Om möjligt ska berörd ordförande getts tillfälle att yttra sig.

§7 Krisledningsnämnden får vid en extraordinär händelse i fredstid vid behov begära bistånd från eller bevilja bistånd till andra kommuner eller regioner/landsting.

Kommunernas biståndsinsatser måste emellertid, alltid ligga inom ramen för den kommunala kompetensen enligt kommunallagen.

§8 Krisledningsnämnden får under en extraordinär händelse i fredstid lämna begränsat ekonomiskt stöd till enskild som direkt eller indirekt drabbats av händelsen.

§9 När förhållandena medger det ska krisledningsnämnden besluta att de uppgifter som nämnden har övertagit från andra nämnder ska återgå till ordinarie nämnd och att krisledningsnämndens verksamhet ska upphöra.

§10 Krisledningsnämndens beslut ska anmälas vid närmast följande fullmäktigesammanträde. Fullmäktige beslutar om omfattning av redovisningen och formerna för denna.

7. Överförmyndare

§1 I varje kommun ska det finnas en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. Härnösands kommun har en politiskt tillsatt överförmyndare samt en ersättare. Utöver det som föreskrivs i kommunallagen gäller även bestämmelserna i föräldrabalken.

§2 Överförmyndaren ansvarar för att överförmyndarverksamheten i kommunen bedrivs i enlighet med reglerna i föräldrabalken samt andra författningar som reglerar frågor knutna till överförmyndarverksamhet.

§3 Överförmyndaren ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

§4 Om överförmyndaren är förhindrad ska överförmyndarens ersättare tjänstgöra i överförmyndarens ställe.

§5 Avtal, andra handlingar och skrivelser som upprättas av överförmyndaren ska undertecknas av överförmyndaren och kontrasigneras av person som överförmyndaren bestämmer. I övrigt bestämmer överförmyndaren vem som ska underteckna handlingar.

§6 För överförmyndaren gäller särskilda arkivregler.

Kommunstyrelseförvaltningen

Ina Lindström, 0611 34 80 17
Ina.lindstrom@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Delegationsordning kommunstyrelsen 2019-2022

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret föreslår kommunstyrelsen besluta
att anta reviderad delegationsordning för kommunstyrelsen 2019-2022.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen antog en ny delegationsordning på sitt sammanträde
2018-12-04 § 225.

Under beredningen av ärendet har en del av delegationsordningen tyvärr
fallit bort och det innebär att kommunstyrelsen nu behöver fatta ett nytt
beslut där den delen finns med. Det gäller kapitel 9, övriga frågor som
hanteras av kommunstyrelsen.

Socialt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Beslutsunderlag

Förslag reviderad delegationsordning 2019-02-22

Anna Bostedt
Kanslichef

Ina Lindström
Utredare

Delegationsordning kommunstyrelsen 2019-2022

Version 1.1

Dokumentnamn	Delegationsordning kommunstyrelsen 2019-2022	Dokumenttyp Styrdokument	
Fastställd/upprättad av	Kommunstyrelsen	Datum 2018-12-04	Diarienummer 2018-000332
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelseförvaltningen	Version 1.1	Senast reviderad Giltig t o m 2022-12-31
Dokumentinformation			
Dokumentet gäller för	Kommunstyrelsen och kommunstyrelseförvaltningen		
Annan information			

Innehållsförteckning

1.	Allmänt om delegation	3
1.1	Varför delegation?	3
1.2	Vem kan vara delegat?	3
1.3	Vad innebär delegation?	3
1.4	Vad är en delegationsordning?	3
1.5	Rättsverkan, återkallelse och jäv	3
1.6	Vilka ärenden får inte delegeras?	4
1.7	Vem ersätter?	4
1.8	Vidaredelegation?	4
1.9	Registrering och anmälan av delegationsbeslut?	4
1.10	Delegationsbeslut eller verkställighet?	5
1.	Teckningsrätter	6
2.	Ekonomifrågor	7
3.	Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse (MNP)	9
4.	Kultur	10
5.	Mark och exploatering	11
6.	Upphandling	12
7.	GDPR	13
8.	Personalfrågor	14
9.	Övriga frågor som hanteras av kommunstyrelsen	17

1. Allmänt om delegation

1.1 Varför delegation?

Enligt kommunallagen har de förtroendevalda det politiska ansvaret för verksamheten i sin helhet, vilket innefattar beredning, beslut och genomförande. Nämndens beslutanderätt kan dock flyttas genom delegation. Detta görs för att avlasta nämnden (även kommunstyrelsen är en nämnd) från rutinärenden, vilket ger mer utrymme för hantering av särskilt betydelsefulla och principiella ärenden, samt för att skapa en effektivare verksamhet genom att beslutsvägarna blir kortare och handläggningen snabbare.

1.2 Vem kan vara delegat?

En delegat är en person eller ett organ som fått beslutanderätt genom delegation. Enligt 6 kap. 37 § kommunallagen får nämnden delegera sin beslutanderätt till ett utskott, till en ledamot eller ersättare inom den egna nämnden eller till en anställd inom kommunens organisation. Det är dock inte tillåtet att delegera till en uppdragstagare, konsult eller entreprenör. Delegering till en tjänsteman är alltid individuell, det går inte att delegera beslutanderätt till en grupp personer. I denna delegationsordning delegeras till befattningar och funktioner, inte till namngivna personer.

1.3 Vad innebär delegation?

En delegat agerar i stället för nämnden. Delegaten fattar beslut på nämndens vägnar, så det är nämnden som är juridiskt ansvarig. Det betyder att delegatens beslut kan överklagas på samma sätt som ett nämndbeslut.

1.4 Vad är en delegationsordning?

En delegationsordning är en lista över de ärendetyper där nämnden beslutat att delegera sin beslutanderätt. Där anges delegater samt ibland även ersättare. I delegationsordningen anges på vilken nivå beslut får fattas.

1.5 Rättsverkan, återkallelse och jäv

Beslut som är fattade med stöd av delegation har samma rättsverkan som om de fattats av nämnden. Nämnden kan när som helst återkalla eller ändra ett givet delegationsuppdrag, exempelvis om man anser att en delegat inte fullgjort sina uppgifter enligt nämndens intentioner. Detta kan göras generellt eller i ett särskilt ärende. Däremot kan nämnden inte ändra ett redan fattat delegationsbeslut. Dock kan delegaten själv ompröva och ändra sitt tidigare beslut (37 § förvaltningslagen). Beslut kan överklagas av den/de som berörs.

Om delegaten anser att ett ärende är svårbedömt eller av annan orsak inte vill besluta, ska ärendet föras upp till nämnden för beslut. Vid tveksamhet skall delegat samråda med överordnad. Likaså ska nyanställd befattningshavare under en inledningsperiod, vars längd respektive chef fastställer, samråda med överordnad innan beslut fattas. Om en delegat är jävig i ett ärende får delegaten inte fatta beslut i ärendet. I enlighet med förvaltningslagens jävsregler ska ärendet genast anmälas till förvaltningschefen, vilken utser en ersättare för delegaten.

Delegat får inte besluta i ärenden som innehåller principiella ställningstaganden, går emot tidigare praxis eller där praxis saknas. Dessa ärenden ska hanteras av nämnden. Samma gäller om ärendet kan antas vara av stort politiskt värde.

1.6 Vilka ärenden får inte delegeras?

Enligt 6 kap. 38 § kommunallagen får en nämnd inte delegera beslutanderätten i följande typer av ärenden:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller
5. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras. (avser ärenden som omfattas av speciallagstiftning och där det uttryckligen står att vissa ärendetyper inte får delegeras).

Om delegaten bedömer att någon av dessa förutsättningar föreligger ska ärendet hanteras av nämnden, trots att ärendetyperna är delegerad.

1.7 Vem ersätter?

Vid laga förfall får ersättare överta beslutanderätten från ordinarie delegat. Med laga förfall avses att delegaten inte är i tjänst på grund av sjukdom, semester, tjänstledighet, jäv eller liknande. Ersättaren ska följa samma regler som delegaten och ersättarens beslut har samma rättsverkan som delegatens. Om ordinarie delegat (inklusive ersättare, vikarie och ställföreträdande) har förfall och beslut inte bör dröja ska ärendet avgöras av delegatens närmaste chef. Delegationen omfattar delegatens verksamhetsområde enligt avtal och/eller organisationsplan. Kommundirektören har rätt att fatta beslut i samtliga tjänstemannadelegaters ställe.

Vikarierande chefer och tillförordnade chefer under begränsad tid på olika nivåer inom förvaltningen ska ha samma beslutsbefogenheter som den de vikarierar för. Beslutsbefogenheter för biträdande chefer anges i varje specifikt fall.

1.8 Vidaredelegation?

Förvaltningschefen har med stöd av 7 kap.6 § kommunallagen rätt att vidaredelegera sin beslutanderätt till annan anställd, om nämnden har medgivit detta. Vidaredelegation är dock bara tillåten i ett steg, vilket innebär att den som mottar en vidaredelegation från förvaltningschefen inte kan delegera beslutanderätten vidare.

En nämnd har samma möjligheter att ingripa i vidaredelegation som i vanlig delegation. Den som delegerar har ansvar för att den som får delegation har insikt om vad beslutsbefogenheterna innebär samt kompetens att fatta besluten.

1.9 Registrering och anmälan av delegationsbeslut?

I princip gäller samma formregler för delegationsbeslut som för nämndbeslut. Detta innebär att det alltid skall finnas någon form av skriftlig dokumentation för de beslut som fattas med stöd av delegation.

Varje beslut ska innehålla uppgift om:

- vem som beslutat
- när beslutet tagits
- vad beslutet avser

Delegationsbeslut ska enligt 7 kap. 8 § kommunallagen anmälas till nämnden och nämnden får själv avgöra i vilken form detta ska ske. Observera att nämnden inte ska godkänna delegationsbesluten, utan delegatens beslut gäller, såvida det inte blir ändrat vid överklagande. Anmälan till nämnden syftar istället på att fastställa tidpunkten då besvärstiden börjar löpa när det gäller överklagande enligt kommunallagen, så kallad laglighetsprövning. Anmälan görs även för att nämnden ska ha möjlighet att avgöra huruvida delegaten fullgör sitt uppdrag enligt nämndens intentioner.

Verkställighetsbeslut omfattas inte av anmälningsskyldigheten.

Om nämndens ordförande har fattat beslut i brådskande ärenden ska dessa beslut anmälas till nämnden vid dess nästkommande sammanträde.

Om förvaltningschefen vidaredelegerat beslutanderätt till anställd, ska dessa beslut i efterhand anmälas till förvaltningschefen.

1.10 Delegationsbeslut eller verkställighet?

Kommunallagen skiljer mellan beslut som måste delegeras och beslut som innebär ren verkställighet. Gränsdragningen är inte helt klar, men följande skillnader kan dock uppmärksammas.

Delegation innebär överlåtande av en beslutsfunktion, vilket betyder att delegaten inträder i nämndens ställe. Kännetecknande för ett delegationsbeslut i kommunallagens mening är bland annat att det föreligger alternativa lösningar och att den som fattar beslutet måste göra vissa överväganden och bedömningar. Rätten för en anställd att fatta sådana beslut måste grundas på delegering. Besluten kan normalt överklagas genom antingen kommunal- eller förvaltningsbesvär.

Ren verkställighet är all form av förberedande eller verkställande uppgifter som den anställde utför utifrån sin tjänst. I dessa fall baseras ofta ställningstagandet på tidigare nämndbeslut, lagar, riktlinjer, avtal eller liknande dokument. Den anställde gör alltså ingen egen självständig bedömning utan verkställer endast åtgärder som redan är beslutade i styrdokument eller lagar, exempelvis avgiftsdebitering enligt en fastställd taxa. Det kan också vara beslut av rutinmässig karaktär i ärenden där det saknas utrymme för beslutsalternativ eller valmöjligheter och som kan hänföras till tidigare fattat beslut. Rätten för anställda att vidta sådana åtgärder grundas inte på delegering. Den följer i stället av den arbetsfördelning mellan de förtroendevalda och de anställda som måste finnas för att den kommunala verksamheten ska kunna fungera. Beslut som är ren verkställighet ska inte anmälas till nämnd. Verkställighetsbeslut kan inte överklagas.

Ärendena ska handläggas enligt förvaltningens rutiner och i känsliga eller tveksamma fall ska aktuell chef vara informerad. Chefen kan då även med fördel underteckna skrivelsen.

1. Teckningsrätter

Nr	Ärendetyp	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
2.1	Undertecknande av avtal, handlingar och skrivelser som beslutas av kommunstyrelsen		Kommunstyrelsens ordförande	Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande	
2.2	Förbindelser rörande kommunens borgen och ansvar för statliga bostadslån och bidrag enligt kommunfullmäktiges särskilda bemyndigande även som kommunens borgensförbindelser.		Kommunstyrelsens ordförande med kontrasignation av ekonomichef	- Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande - Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande	
2.3	Underteckna erforderliga handlingar vid kommunens köp och försäljning av fast egendom.		Kommunstyrelsens ordförande med kontrasignation av förvaltningschef för kommunstyrelseförvaltningen	- Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande - Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande	
2.4	Teckna kommunens firma för lån till kommunen		- Kommundirektör - ekonomichef - redovisningschef - upphandlingschef		Delegationerna gäller för två av delegaterna i förening
2.5	Teckna kommunens firma för övriga handlingar såsom avtal där krav om firmateckning finns.		- Kommundirektör - Ekonomichef		Delegationerna gäller tjänstemännen var för sig.
2.6	Utse beslutsattestanter vid personal- och organisationsförändringar under året.		Ekonomichef		

2. Ekonomifrågor

Nr	Ärendetyp	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
Kommunstyrelsens anslag för oförutsedda utgifter					
3.1	Disposition ur kommunstyrelsens anslag för oförutsedda utgifter med högst 500 000 kronor per ärende.		Kommunstyrelsens arbetsutskott		
3.2	Disposition ur kommunstyrelsens anslag för oförutsedda utgifter med högst 50 000 kronor per ärende.		Kommunstyrelsens ordförande		
Donationsstiftelser					
3.3	Utdelning ur de donationsstiftelser som kommunstyrelsen förvaltar.		Ekonomichef		
3.4	Placering av donationsmedel.		Ekonomichef		
Fakturering och kravhantering					
3.5	Justering av beloppsgränser och avgifter vid fakturering och kravhantering.		Belopp understigande 50 tkr: - Ekonomichef Belopp överstigande 50 tkr: - Kommunstyrelsens arbetsutskott		
3.6	Utrangeringar, nedskrivningar samt försäljning av finansiella tillgångar och anläggningstillgångar		- Kommundirektör - Ekonomichef.		För finansiella tillgångar upp till 5 mnkr. Delegationerna gäller tjänstemännen var för sig. Gäller ej fastigheter
3.7	Indrivning av fordringar, antagande av ackord, avtal och betalning av kommunens fordringar samt avskrivning av osäkra fordringar.		Ekonomichef		
Lån och borgensåtaganden					
3.8	Omsättning av lån eller omplacering av lån för förändrade villkor.		Ekonomichef		Inom de av fullmäktige fastställda ramarna för omsättning av lån
3.9	Upptagande av lån		Ekonomichef		Högst 20 miljoner kronor vid varje tillfälle. Inom de av fullmäktige fastställda ramarna för nyupplåning
3.10	Fortsatt borgensansvar vid villkorsförändringar för krediter för vilka kommunen tidigare tecknat borgen.		Ekonomichef		Inom ramen för fastställt borgenstak
3.11	Utsträckning, nedsättning, dödning och relaxation av		Ekonomichef		

	inteckning samt utbyte av pantbrev liksom andra därmed jämförbara åtgärder avseende för utlämnat lån eller kommunal borgen innehavd säkerhet.				
3.12	Överföring av redan ingångna borgensåtaganden till nya fastighetsägare.		Ekonomichef		
Övriga ärenden					
3.13	Samtliga ärenden mot skatteverket avseende moms, skatter, arbetsgivaravgifter samt övriga avgifter via skattekonto.		Ekonomichef		
3.14	Talan i domstol rörande frågor om mervärdesskatt, skatter och arbetsgivaravgifter.		Ekonomichef		
3.15	Yttrande över taxerings- och folkbokföringsärenden.		Ekonomichef		
3.16	Det samlade försäkringsskyddet i den mån det inte ankommer på annan nämnd.		Ekonomichef		

3. Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse (MNP)

Nr	Ärendetyp	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
4.1	Utser två ordinarie styrelsemedlemmar och en ersättare till stiftelsens styrelse på en mandattid om 3 år		Kommundirektör		KF lämnar förslag till stiftelsens styrelse på en ledamot tillika styrelsens ordförande

4. Kultur

Nr	Ärendetyp	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
5.1	Bidrag till föreningar och studieorganisationer inom kulturområdet		Kulturchef		Maximalt bidrag 300 tkr per förening/organisation. Se även dokumentet "Att söka bidrag"
5.2	Mottagande av gåvor till kommunens lokaler		Kulturchef		Med stöd av riktlinjer som beslutas av kommunstyrelsen

5. Mark och exploatering

Nr	Ärendetyp	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
Fastigheter					
6.1	Tillämpning av anläggningslagen och ledningsrättslagen.		Chef för tillväxtavdelningen		
6.2	Rätt att belasta kommunens fastighet med servitut samt rätt att tillförsäkra kommunen rätt till servitut i annan tillhörig fastighet.		Chef för tillväxtavdelningen		
6.3	Rivning av kommunens fastigheter.		Chef för tillväxtavdelningen		
6.4	Yttrande till myndigheter och övriga angående frågor rörande kommunens fastigheter		Chef för tillväxtavdelningen		
6.5	Ansöka om lantmäteriförrättning		Chef för tillväxtavdelningen		
Köp och försäljning av fastighet					
6.6	Köp, byte eller försäljning av fastighet eller fastighetsdel.		Chef för tillväxtavdelningen		Upp till 15 basbelopps värde. Kommunstyrelsen kan fatta beslut inom ramen 3 miljoner kronor per objekt
6.7	Köp eller försäljning av fastighet eller fastighetsdel.		Kommunstyrelsen		Inom ramen 3 miljoner kronor per objekt
Arrenden					
6.8	Ärenden enligt lagen om förvärv av hyresfastighet m.m. som inte avser utövande av förköpsrätt vid aktieöverlåtelse.		Chef för tillväxtavdelningen		
6.9	Arrenden och nyttjanderätter upp till fem år		Chef för tillväxtavdelningen		
6.10	Ärenden rörande utarrendering, uthyrning eller upplåtelse av nyttjanderätt till fastighet under styrelsens förvaltning.		Chef för tillväxtavdelningen		

6. Upphandling

Nr	Ärendetyp	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
7.1	Antagande och förkastande av anbud vid kontraktstilldelning upp till 10 miljoner kronor inom kommunstyrelsens ansvarsområde och kommunövergripande avtal samt länsgemensamma upphandlingar		Upphandlingschef	Upphandlare	
7.2	Underskrift av avtal upp till 10 miljoner kronor inom kommunstyrelsens ansvarsområde och kommunövergripande avtal samt länsgemensamma upphandlingar		Upphandlingschef	Upphandlare	
7.3	Antagande och förkastande av anbud vid kontraktstilldelning över 10 miljoner kronor inom kommunstyrelsens ansvarsområde och kommunövergripande avtal samt länsgemensamma upphandlingar		Kommunstyrelsens arbetsutskott		
7.4	Underskrift av avtal över 10 miljoner kronor inom kommunstyrelsens ansvarsområde och kommunövergripande avtal samt länsgemensamma upphandlingar		- Kommundirektör - Ekonomichef - Upphandlingschef		Delegationerna gäller tjänstemännen var för sig.

7. GDPR

Nr	Ärendetyp	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
8.1	Godkännande av personuppgiftsbiträdesavtal		Kommundirektör		Gäller inom kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsområden

8. Personalfrågor

Nr	Ärendetyp	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
Anställningsärenden					
9.1	Fatta beslut om att anställa – tillsvidareanställning eller visstidsförordnande över 3 månader:				
9.1.1	Kommundirektör Förvaltningschef Verksamhetschef eller motsvarande Enhetschef Övrig personal		Kommunstyrelsens ordförande Kommundirektör Förvaltningschef Verksamhetschef eller motsvarande Enhetschef		I samråd med KSO och facknämndens ordförande och 2:e vice ordförande
9.1.2	Övrig personal vid anställning - <i>under</i> 3 månader		Enhetschef		Anställning under 3 månader är verkställighet. I samråd med överordnad chef.
9.2	Beslut att inrätta nya tjänster:				
	Samtliga anställningar hela kommunen		KSAU		
9.3	Varsel och underrättelse, – uppsägning, avsked eller annan enskild överenskommelse om avslut av:				
	Kommundirektör Förvaltningschef Verksamhetschef eller motsvarande Enhetschef Övrig personal		Kommunstyrelsen Kommundirektör Förvaltningschef Förvaltningschef Förvaltningschef		Samråd med KSAU I samråd med KSO och facknämndens ordförande och 2:e vice ordförande Samråd med HR-avdelningen
Lön- och anställningsvillkor					
9.4	Lönesättning vid nyanställning – inom gällande lönebild:				
	Kommundirektör Förvaltningschef Verksamhetschef eller motsvarande Enhetschef Övrig personal		Kommunstyrelsens ordförande Kommundirektör Förvaltningschef Verksamhetschef eller motsvarande Enhetschef		I samråd med HR-avdelningen

9.5	Lönesättning vid nyanställning – utom gällande lönebild:				
9.5.1	Chefer och övrig personal		HR-chef/HR-utvecklare		
9.6	Disciplinära åtgärder enligt AB (allmänna bestämmelser)				
	Kommundirektör Förvaltningschef Verksamhetschef eller motsvarande Enhetschef Övrig personal		Kommunstyrelsens ordförande Kommundirektör Förvaltningschef Verksamhetschef eller motsvarande Verksamhetschef eller motsvarande		I samråd med HR-avdelningen
9.7	Beslut om avstängning enligt AB (allmänna bestämmelser)				
	Kommundirektör Förvaltningschef Verksamhetschef eller motsvarande Enhetschef Övrig personal		Kommunstyrelsens ordförande Kommundirektör Förvaltningschef Verksamhetschef eller motsvarande Verksamhetschef eller motsvarande		I samråd med HR-avdelningen
9.8	Beslut om tjänstledigheter över 6 månader				
	Kommundirektör Förvaltningschef Verksamhetschef eller motsvarande Enhetschef Övrig personal		Kommunstyrelsens ordförande Kommundirektör Förvaltningschef Verksamhetschef eller motsvarande Verksamhetschef eller motsvarande		Enligt kommunens Riktlinjer för beviljande av tjänstledigheter och i samråd med HR-avdelningen Beslut under 6 månader är verkställighet
Förhandlingsärenden					
9.9	Ge direktiv och ramar till förvaltningarna inför löneöversynen samt förhandla i de fall inte dialogmodellen gäller		HR-chef		
9.10	Avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare		HR-chef		

9.11	Teckna samt säga upp lokala och centrala kollektivavtal		HR-chef		
9.12	Besluta om stridsåtgärder		Kommundirektör		I samråd med KSAU
9.13	Begärd förhandling enligt 10§ MBL		HR-chef		
9.14	Förhandlingar enligt 11-13 §§ MBL				
	Kommunövergripande förhandlingar som berör mer än en förvaltning		HR-chef		
	Förvaltningsövergripande förhandling		Förvaltningschef		
	Verksamhetsövergripande förhandling		Verksamhetschef eller motsvarande		I samråd med HR-avdelningen
	Förhandling på enhetsnivå		Enhetschef		
9.15	Förhandlingar enligt 14§ MBL		HR-chef		
9.16	Förhandlingar enligt 38§ MBL		Förvaltningschef		I samråd med HR-avdelningen
Personaladministrativa frågor					
9.13	Prövning av bisyssla:				
	Kommundirektör		Kommunstyrelsens ordförande		
	Förvaltningschef		Kommundirektör		
	Verksamhetschef eller motsvarande		Förvaltningschef		I samråd med HR-avdelningen
	Enhetschef		Förvaltningschef		
	Övrig personal		Förvaltningschef		
9.14	Pensioner:				
	Särskild avtalspension enligt avtal eller annan pensionslösning i särskilda fall		Kommundirektör		

9. Övriga frågor som hanteras av kommunstyrelsen

Nr	Ärendetyp	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
9.1	Fatta beslut i brådskande ärenden där beslut inte kan anstå		Kommunstyrelsens ordförande		
9.2	Befullmäktigande av ombud att föra kommunens talan inför domstol och andra myndigheter samt vid förrättningar av skilda slag.		Kommunstyrelsens ordförande	- Kommunstyrelsen s 1:e vice ordförande - Kommunstyrelsen s 2:e vice ordförande	
9.3	Yttrande enligt Lag om allmän kameraövervakning.		Kanslichef	kommunsekreterare	
9.4	Beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmän handling eller beslut om utlämnande av allmän handling med förbehåll gällande 1. handlingar i kommunarkivets vård 2. handlingar i upphandlingsenhetens vård 3. övriga handlingar i kommunstyrelsens vård		Kommunarkivarie Upphandlingschef Kanslichef		Delegationerna gäller tjänstemännen var för sig. Ersättare för delegaterna i punkterna 1–2 är kansli- och utvecklingschefen. Beslutet föregås av en prövning enligt 6 kap 3 § offentlighet- och sekretesslagen med stöd av andra kapitlet tryckfrihetsförordningen. Delegationen omfattar vidare rätten att inte lämna ut en handling som någon påstår är en allmän handling men som enligt myndighetens uppfattning inte är det samt rätten att avvisa förfrågning som överhuvudtaget inte ska behandlas av myndigheten.
9.5	Tillsyn av kommunens digitala anslagstavla.		Kommunsekreterare		
9.6	Tillsyn och handhavande av kommunens e-postlåda		Kanslichef	Kommunsekreterare	
9.7	Vidta gallringar i kommunstyrelsens arkivbestånd.		Kommunarkivarie i samverkan med kommunledningskontorets arkivredogörare		
9.8	Yttrande angående antagande av hemvärnsmän.		Förvaltningschef socialförvaltningen		
9.9	Tillstånd att använda kommunens heraldiska vapen.		Kanslichef	Kommunsekreterare	
9.10	Uppgifter enligt lagen om skydd mot olyckor LSO (2003:778) och allmänt råd om systematiskt		Förvaltningscheferna inom sin respektive förvaltning eller särskilt		Har övergripande ansvar inom KSF. Vidaredelegation sker

	brandskyddsarbete, SBA (SRVFS 2004:3).		utsedd ersättare		skriftligt till kontorschef/enhetschef inom respektive verksamhetsområde
9.11	Prövning och tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet och plan och byggväsendet, i enlighet med samhällsnämndens delegationsordning i tillämpliga delar		Miljöbalken: - Monica Friman - Lena Drejare Livsmedelstillsyn och hälsoskydd enligt miljöbalken: - Linda Fransson - Camilla Löfnäs Plan och Bygglagen: - Birgitta Persson - Thomas Lindström		Gällande samhällsnämndens verksamhet

Kommunfullmäktiges presidieberedning

§ 14

Dnr 2019-000080 1.1.1.4

Partistöd 2019

Kommunfullmäktiges presidieberednings beslut

Kommunfullmäktiges presidieberedning föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att partistöd för 2019 utbetalas, utifrån 2018 års nivå och med uppräkningsindex.

Propositionsordning

Kommunfullmäktiges presidiums ordförande finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordförande frågar om kommunfullmäktiges presidium avser att besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att kommunfullmäktiges presidium har beslutat i enlighet med liggande förslag.

Bakgrund

Varje parti som finns representerade i kommunfullmäktige är berättigad partistöd. För att detta ska kunna betalas ut måste partiet skicka in en begäran om utbetalning till kommunen. De ska även ha inlämnat redovisning och granskningsrapport.

Beslutsunderlag

_____

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 11

Dnr 2019-000076 1.1.2.0

Kommundirektörsinstruktion

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta instruktion för kommundirektör.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Anders Gäfvert (M), Andreas Sjölander (S) och Sofia Pettersson.

Propositionsordning

Ordförande finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordförande frågar om kommunstyrelsens arbetsutskott avser att besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat i enlighet med liggande förslag.

Bakgrund

Enligt kommunallagen 7 kapitel 2§ ska styrelsen i en instruktion fastställa hur direktören ska leda förvaltningen under styrelsen. Instruktionen ska också fastställa direktörens övriga uppgifter.

I instruktionen regleras kommundirektörens ansvar gentemot kommunstyrelse, förvaltningsorganisationen och kommunens förvaltningschefer samt krisledning och civilt försvar.

Beslutsunderlag

Ordförandeförslag 2019-02-13

Instruktion för kommundirektören 2019-02-13

_____

KOMMUNSTYRELSEN

Andreas Sjölander, 0611-348001
andreas.sjolander@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Kommundirektörsinstruktion

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens ordförande föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå kommunstyrelsen besluta

att anta instruktion för kommundirektör.

Beskrivning av ärendet

Enligt kommunallagen 7 kapitel 2§ ska styrelsen i en instruktion fastställa hur direktören ska leda förvaltningen under styrelsen. Instruktionen ska också fastställa direktörens övriga uppgifter.

I instruktionen regleras kommundirektörens ansvar gentemot kommunstyrelse, förvaltningsorganisationen och kommunens förvaltningschefer samt krisledning och civilt försvar.

Andreas Sjölander
Kommunstyrelsens ordförande

Bilagor

Instruktion för kommundirektör, 2019-02-13.

Instruktion för kommundirektör

Dokumentnamn	Instruktion för kommundirektör	Dokumenttyp Instruktion	
Fastställd/upprättad av	Kommunstyrelsen	Datum [Datum]	Diarienummer [Diariernr]
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelsens ordförande	Version 1.0	Senast reviderad [Datum] Giltig t o m 2022-12-31
Dokumentinformation	Enligt KL 7 kap. 2§		
Dokumentet gäller för	Kommundirektör		
Annan information			

1 Inledning

Denna instruktion är ett komplement till de regleringar för kommundirektören som finns i kommunens reglemente, kommunstyrelsens delegationsordning, kommundirektörens anställningsavtal, andra relevanta styrdokument samt kommunallagen.

I 7:e kapitlet kommunallagen (2017:725) finns de regler som rör de anställda i kommunen eller landstinget. För direktören regleras följande i 1-3 §.

- Styrelsen ska utse en direktör. Direktören ska ha den ledande ställningen bland de anställda och vara chef för den förvaltning som finns under styrelsen. Styrelsen får besluta att direktören ska ha en annan benämning.
- Styrelsen ska i en instruktion fastställa hur direktören ska leda förvaltningen under styrelsen. Instruktionen ska också fastställa direktörens övriga uppgifter.
- Direktören är inte valbar till förtroendeuppdrag i kommunen, landstinget eller kommunalförbund som kommunen eller landstinget är medlem i.

2 Anställning

Kommundirektören är kommunens högsta verkställande tjänsteperson och utses av kommunstyrelsen som är dennes uppdragsgivare. Kommundirektörens utvecklings- och lönesamtal hålls med kommunstyrelsens ordförande.

3 Kommunstyrelsen

Kommundirektören ansvarar för att stödja kommunstyrelsen i att övergripande leda och samordna kommunen och dess verksamheter inklusive bolagen. Kommundirektören ansvarar gentemot styrelsen för beredning och verkställighet inom styrelsens ansvarsområde. Verkställigheten sker bland annat genom att kommundirektören säkerställer att det, om så behövs, finns styrdokument eller liknande och att dessa aktualitetsprövas.

Kommundirektören har rätt att närvara och yttra sig på möten i/med kommunstyrelsen och dess utskott.

Kommundirektören bistår kommunstyrelsen i dess ansvar för uppsiktsplikten. Som en del i genomförandet av uppsiktsplikten håller kommundirektören, utöver redovisning av tertiärrapporter, årsredovisningar med mera, kommunstyrelsen löpande underrättad om sådan relevant information om nämnder och kommunala bolag som

framkommer på de möten och i de nätverk som kommundirektören deltar i.

Kommundirektören bör ansvara för beredning av ärenden som kräver brådskande beslut.

Kommundirektören ansvarar för genomförandet av kommunstyrelsens internkontroll.

Kommundirektören ska verka för att rollen och ansvarsfördelningen mellan förtroendevalda och tjänstepersoner är tydlig och upprätthålls.

Kommundirektören ska aktivt arbeta med och vårda externa kontakter i organ där tjänstemän samverkar, såsom till exempel näringsliv, akademi, statliga- och regionala organ samt andra kommuner och regioner på nationell och internationell nivå.

4 Förvaltningsorganisation och förvaltningschefer

Kommundirektören ansvarar för att styra och leda förvaltningsorganisationen. Kommundirektören är ytterst ansvarig för den samlade förvaltningsorganisationen och ska säkerställa att verksamheten drivs och utvecklas professionellt. Kommundirektören är chefernas chef, vilket innebär ett chefskap för förvaltningscheferna och en rätt att ge dem uppdrag.

Kommundirektören ansvarar därmed för att anställa och vid behov avsluta anställningar för förvaltningscheferna. Vid anställning av förvaltningschefer ska samråd ske med berörd/a nämnd/ers presidier. I kommundirektörens ansvar ligger även att säkerställa att förvaltningscheferna beaktar kommunövergripande frågor och perspektiv.

Kommundirektören beslutar om organiseringen av förvaltningsorganisationen. Större och/eller principiella organisationsförändringar ska dock godkännas politiskt.

5 Kommunstyrelseförvaltningen

Kommundirektören är chef för kommunstyrelseförvaltningen. Kommundirektören har som chef för förvaltningen ansvar för personal och budget.

Kommundirektören ansvarar för att förvaltningen under styrelsen bemannas på ändamålsenligt sätt och att förvaltningen arbetar på ett professionellt sätt.

Kommundirektören är chef över de direkt underställda cheferna i kommunstyrelseförvaltningen. Kommundirektören har rätt att utse en ställföreträdande kommundirektör för att fullgöra de löpande uppgifterna under kortare frånvaro. Om kommundirektören ej kan fullgöra sina uppgifter under en längre period ska en överenskommelse göras med

kommunstyrelsens ordförande, om vem som under tiden ska ha det fulla ansvaret.

6 Krisledning och civilt försvar

Kommundirektören ansvarar för att det finns en ändamålsenlig krisledning på kommunen och på förvaltningen. Enligt beslutad krisledningsplan kan uppdraget för kommundirektören vidgas. I ansvaret ingår att säkerställa att nödvändiga bestämmelser och instruktioner för civilförsvar och säkerhetsarbete, inklusive informationssäkerhetsarbete, finns.

7 Revidering

Instruktionen ska revideras av kommunstyrelsen minst en gång per mandatperiod samt vid behov.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 12

Dnr 2018-000532 736

Översyn egenavgifter färdtjänst

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att införa avgiftsfri egenavgift för barn i åldern 7-19 år som reser med färdtjänst i kommunen, samt

att kostnaden belastar samhällsnämndens befintliga budget.

Propositionsordning

Ordförande finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordförande frågar om kommunstyrelsens arbetsutskott avser att besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat i enlighet med liggande förslag.

Bakgrund

Samhällsförvaltningen fick i juni 2018 i uppdrag att av samhällsnämnden att utreda helheten av färdtjänstens avgiftssystem efter att en översyn av egenavgiften för färdtjänstresor presenterats. Utredningen presenterades för samhällsnämnden i december 2018. Slutsatsen som samhällsförvaltningen drar är att egenavgiften för barn mellan 7 till 19 år föreslås tas bort.

I den tjänsteskrivelse som samhällsförvaltningen skrev och som finns bifogad, beräknas kostnaden för slopad egenavgift för barn mellan 7 och 19 år kosta cirka 4500 kr per år. 2017 gjordes 250 resor i gruppen barn mellan 7 och 19 år. Kostnaden kommer utifrån den uteblivna egenavgiften, som är 18 kr per resa. Samhällsförvaltningen skriver också att kostanden kan öka, om än marginalt, på grund av att resandet kan öka om egenavgiften tas bort.

Hur stor en sådan resandeökning kan bli är väldigt svårt att spekulera i, men troligen kommer det inte att handla om några större volymer som påverkar utfallet för kostnader nämnvärt.

Samhällsförvaltningen skriver att den ökade kostnaden för avgiftsfri egenavgift för färdtjänst för barn mellan 7 och 19 år kommer att rymmas inom befintlig budget.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Samhällsförvaltningen påpekar att införandet av avgiftsfri buss för barn och ungdomar inte har samma servicenivå som färdtjänst. Andra kommuner i länet som infört subventionerade busspriser för barn och ungdomar, har inte förändrat egenavgiften för färdtjänstresor.

Kommunledningskontoret har inget att anmärka på förslaget om att införa avgiftsfri egenavgift för barn mellan 7 och 19 år.

Socialt perspektiv

Beslutet anses påverka det sociala perspektivet positivt. Förslaget förväntas ge barn i åldern 7 till 19 år en större rörelsefrihet och det ligger i linje med att skapa jämnlighet mellan olika barns möjlighet att transportera sig. Många andra taxor och egenavgifter för barn och ungdomar är i dag avgiftsfria så förslaget att införa avgiftsfri egenavgift för barn mellan 7 och 19 år ligger i linje med att barn bör undantas avgifter för offentlig service.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet förväntas inte ge någon betydande påverkan på det ekologiska perspektivet.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet om att införa avgiftsfri egenavgift kommer att påverka det ekonomiska perspektivet marginellt då beslutet antas ge en ökad kostnad för samhällsförvaltningen med drygt 4500 kr per år samt en eventuellt högre kostnad om beslutet medför att antalet resor för gruppen ökar. Exakt kostnad för det är enligt samhällsförvaltningen svårt att beräkna.

Beslutet anses inte påverka det juridiska perspektivet.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2019-02-18

Protokollsutdrag samhällsnämnden 2018-12-13, § 228

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse 2018-12-03

Protokollsutdrag samhällsnämnden 2018-06-14

_____

Kommunstyrelseförvaltningen

Henrik Petre, 0611-348015
henrik.petre@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Översyn egenavgifter färdtjänst

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att införa avgiftsfri egenavgift för barn i åldern 7-19 år som reser med färdtjänst i kommunen, samt

att kostnaden belastar samhällsnämndens befintliga budget.

Beskrivning av ärendet

Samhällsförvaltningen fick i juni 2018 i uppdrag att av samhällsnämnden att utreda helheten av färdtjänstens avgiftssystem efter att en översyn av egenavgiften för färdtjänstresor presenterats. Utredningen presenterades för samhällsnämnden i december 2018. Slutsatsen som samhällsförvaltningen drar är att egenavgiften för barn mellan 7 till 19 år föreslås tas bort.

I den tjänsteskrivelse som samhällsförvaltningen skrev och som finns bifogad, beräknas kostnaden för slopad egenavgift för barn mellan 7 och 19 år kosta cirka 4500 kr per år. 2017 gjordes 250 resor i gruppen barn mellan 7 och 19 år. Kostnaden kommer utifrån den uteblivna egenavgiften, som är 18 kr per resa. Samhällsförvaltningen skriver också att kostanden kan öka, om än marginallet, på grund av att resandet kan öka om egenavgiften tas bort.

Hur stor en sådan resandeökning kan bli är väldigt svårt att spekulera i, men troligen kommer det inte att handla om några större volymer som påverkar utfallet för kostnader nämnvärt.

Samhällsförvaltningen skriver att den ökade kostnaden för avgiftsfri egenavgift för färdtjänst för barn mellan 7 och 19 år kommer att rymmas inom befintlig budget.

Samhällsförvaltningen påpekar att införandet av avgiftsfri buss för barn och ungdomar inte har samma servicenivå som färdtjänst. Andra kommuner i länet som infört subventionerade busspriser för barn och ungdomar, har inte förändrat egenavgiften för färdtjänstresor.

Kommunledningskontoret har inget att anmärka på förslaget om att införa avgiftsfri egenavgift för barn mellan 7 och 19 år.

Socialt perspektiv

Beslutet anses påverka det sociala perspektivet positivt. Förslaget förväntas ge barn i åldern 7 till 19 år en större rörelsefrihet och det ligger i linje med att skapa jämnlighet mellan olika barns möjlighet att transportera sig. Många andra taxor och egenavgifter för barn och ungdomar är i dag avgiftsfria så förslaget att införa avgiftsfri egenavgift för barn mellan 7 och 19 år ligger i linje med att barn bör undantas avgifter för offentlig service.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet förväntas inte ge någon betydande påverkan på det ekologiska perspektivet.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet om att införa avgiftsfri egenavgift kommer att påverka det ekonomiska perspektivet marginellt då beslutet antas ge en ökad kostnad för samhällsförvaltningen med drygt 4500 kr per år samt en eventuellt högre kostnad om beslutet medför att antalet resor för gruppen ökar. Exakt kostnad för det är enligt samhällsförvaltningen svårt att beräkna.

Beslutet anses inte påverka det juridiska perspektivet.

Beslutsunderlag

Samhällsnämndens beslutsprotokoll 2018000107-SAM

Samhällsförvaltningens Utredning Färdtjänstens avgiftssystem

Anna Bostedt
Kanslichef

Henrik Petre
Utredare

Samhällsnämnden

§ 228

Dnr 2018-000107 736

Utredning av färdtjänstens avgiftssystem

Samhällsnämndens beslut

Samhällsnämnden beslutar föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige

att införa avgiftsfri egenavgift för barn i åldern 7-19 år som reser med färdtjänst i kommunen.

Bakgrund

Under juni månad presenterades ett underlag för samhällsnämnden som handlade om en översyn av egenavgiften för färdtjänstresor inom Härnösands kommun. Översynen gjordes med anledning av införandet av den subventionerade kollektivtrafiken i kommunen, där även frågan om justerade priser (egenavgifter) för färdtjänst under våren 2018 diskuterats. Samhällsförvaltningen föreslog samhällsnämnden i juni-2018 att besluta om oförändrade egenavgifter för färdtjänst.

Samhällsnämnden beslutade dock att ge förvaltningen ytterligare uppdrag att utreda helheten av färdtjänstens avgiftssystem med hänsyn till resestatistik och de faktiska resekostnaderna.

Egenavgiften för färdtjänst skall enligt Lag (1997:736) om färdtjänst beslutas av respektive kommuns fullmäktige och för närvarande så har länets samtliga kommuner en gemensam taxa för färdtjänstens egenavgifter.

En taxa som grundar sig på en nivå som motsvarar 1,5 gånger aktuell taxa för den allmänna kollektivtrafikens enkelbiljettspriser för olika zoner.

För Härnösands kommun innebär det att för resor inom tätortsområdet är egenavgiften för färdtjänstresor för vuxna 38 kr/resa och för barn/ungdom 7-19 år 18 kr/resa. Dessutom reser alla som är beviljad färdtjänst avgiftsfritt på Plusbussen, dock får en eventuell följeslagare betala på Plusbussen.

Ledsagare till beviljad färdtjänstberättigad reser också avgiftsfritt med färdtjänst eller avgiftsfritt med den allmänna kollektivtrafiken i hela länet.

I samband med en mer fördjupad utredning avseende avgiftssystemet för färdtjänst så har Samhällsförvaltningen i första hand tittat på några andra kommuner hur deras avgiftssystem ser ut, samt även undersökt den resande- och kostnadsutveckling som vi haft under senare år för färdtjänstresor i kommunen.

Samhällsnämnden

De flesta kommuner har ett avgiftssystem som grundar sig på det egna länets taxa för den allmänna kollektivtrafiken och som bygger på fasta avgifts-tariffer beroende på resans längd.

För kommunerna i vårt län så har alla samma avgiftssystem för egenavgiften för färdtjänstresor i den egna kommunen. Alltså ett system för egenavgiften som motsvarar 1,5 gånger taxan för enkelbiljetter med den allmänna kollektivtrafiken.

Dock har Sundsvall och Timrå kommun ett annat avgiftssystem för resor som sker med s.k. specialfordon, alltså resor för färdtjänstberättigade som sitter i rullstol. Deras avgiftssystem för dessa resor grundar sig på en egenavgift som är helt likvärdig med den allmänna kollektivtrafikens avgift för en enkelbiljett. Alltså istället för en egenavgift på 38 kronor så är egenavgiften för en resa med specialfordon i dessa kommuner 25 kr/resa.

Motiveringen från dessa kommuner varför man har en annorlunda pris-sättning för denna kundkategori, är att man anser att dessa kunder enbart är hänvisad till att resa med färdtjänst eftersom resan måste ske med rullstol och att man då inte har några andra alternativ för sin resa. En färdtjänst-berättigad som inte behöver sin rullstol under själva resan kan ju åka på annat sätt om tillfälle ges.

Färdtjänstreglerna i vår kommun gäller för resor i hela kommunen med tillägget att resor även kan ske till/från Sundsvall/Timrå airport, samt till Höga Kusten hotellet. För resor från norra delen av kommunen för medborgare som bor inom riktnummer området 0612 får resor även ske till/från Kramfors centrum. Om resor måste ske utanför kommunen eller dessa undantagna områden, då är resor enligt lagen om Riksfärdtjänst det som kan bli aktuellt.

När det gäller utvecklingen av våra kostnader för färdtjänst, så har Samhällsförvaltningen en kostnadsökning sedan 2015 från 3.900 tkr till att jämföras med 2017 motsvarande 4.900 tkr.

En av anledningarna till den relativt stor kostnadsökningen för 2017 är att betydligt fler resor gjorts. Under 2016 genomfördes 25585 resor att jämföras med 2017 då 28463 resor genomfördes. Den största resandeökningen avser dock skoltransporter där nästan en fördubbling skett av resorna under 2017. Dessa skoltransporter avser i första hand resor som inte kan utföras av Trafikenhetens egna skolbussar.

Tittar man enbart på antalet resor för färdtjänst och kostnadsutvecklingen för dessa resor, så har det under 2016 genomförts 20927 resor att jämföras mot 2017 22977 resor. Kostnadsutvecklingen för motsvarande resor är 2.800 tkr för 2016 att jämföras med 3.400 tkr för 2017.

Det som Samhällsförvaltningen tittat närmare på är att eventuellt förändra egenavgiften för färdtjänstresor som sker med s.k. specialfordon. Av det totala resandet med färdtjänst för 2017 på 22977, så sker ca 5600 resor med specialfordon. Intäkten för egenavgifterna för dessa resor motsvarar under 2017 ca 184 tkr av den totala intäkten för egenavgifter på ca 900 tkr.

Samhällsnämnden

Skulle den avgiften förändras från 38 kr/resa till 25 kr/resa, så skulle det enligt våra beräkningar innebära en kostnadsökning för Samhällsförvaltningen på ca 60-70 tkr/år.

När det gäller färdtjänstresor med egenavgift som utförs av barn är dessa ca 250 st under 2017 och egenavgiften för dessa resor motsvarar ca 4500 kr.

Om dessa barn erbjuds avgiftsfritt resande så ökar kostnaderna i första hand med egenavgiften, samtidigt som man får förvänta sig att resandet i sig kan komma att öka något med ökade kostnader som följd.

Hur stor en sådan resandeökning kan bli är väldigt svårt att spekulera i, men troligen kommer det inte att handla om några större volymer som påverkar utfallet för våra kostnader nämnvärt. Med anledning av dessa beräkningar så bedöms den ökade kostnaden för att införa avgiftsfritt för barn som reser med färdtjänst kunna hanteras inom befintlig budgetram.

Sedan måste dock beaktas vid jämförelse med den idag redan införda subventionerade kollektivtrafiken att resor med färdtjänst erbjuder en högre servicegrad då resor kan ske när som helst på dygnet och vart som helst i kommunen.

Andra kommuner i länet som infört kraftigt subventionerade busspriser för barn/ungdomar, inklusive Ö-viks kommun som införde avgiftsfritt resande för barn för snart två år sedan har heller inte idag förändrat egenavgiften för färdtjänstresor.

Avslutningsvis anser Samhällsförvaltningen att det är av vikt att länet har ett gemensamt avgiftssystem för egenavgiften för vuxna, framförallt eftersom färdtjänstberättigade i länet fritt kan resa med färdtjänst i andra kommuner i länet.

Beslutsunderlag

Muntlig föredragning av Ulf Andersson trafik- och fritidschef vid sammanträde. 2018-12-13. Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse 2018-12-03.

_____

Samhällsförvaltningen
Ulf Andersson tel 0611-348822
ulf.andersson@harnosand.se

Samhällsnämnden
Härnösands kommun

Utredning av färdtjänstens avgiftssystem

Förslag till beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden besluta föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige

att införa avgiftsfri egenavgift för barn i åldern 7-19 år som reser med färdtjänst i kommunen

Beskrivning av ärendet

Under juni månad presenterades ett underlag för samhällsnämnden som handlade om en översyn av egenavgiften för färdtjänstresor inom Härnösands kommun. Översynen gjordes med anledning av införandet av den subventionerade kollektivtrafiken i kommunen, där även frågan om justerade priser (egenavgifter) för färdtjänst under våren 2018 diskuterats. Samhällsförvaltningen föreslog samhällsnämnden i juni-2018 att besluta om oförändrade egenavgifter för färdtjänst. Samhällsnämnden beslutade dock att ge förvaltningen ytterligare uppdrag att utreda helheten av färdtjänstens avgiftssystem med hänsyn till resestatistik och de faktiska resekostnaderna.

Egenavgiften för färdtjänst skall enligt Lag (1997:736) om färdtjänst beslutas av respektive kommuns fullmäktige och för närvarande så har länets samtliga kommuner en gemensam taxa för färdtjänstens egenavgifter. En taxa som grundar sig på en nivå som motsvarar 1,5 gånger aktuell taxa för den allmänna kollektivtrafikens enkelbiljettspriser för olika zoner. För Härnösands kommun innebär det att för resor inom tätortsområdet är egenavgiften för färdtjänstresor för vuxna 38 kr/resa och för barn/ungdom 7-19 år 18 kr/resa. Dessutom reser alla som är beviljad färdtjänst avgiftsfritt på Plusbussen, dock får en eventuell följeslagare betala på Plusbussen. Ledsagare till beviljad färdtjänstberättigad reser också avgiftsfritt med färdtjänst eller avgiftsfritt med den allmänna kollektivtrafiken i hela länet.

Beslutsunderlag

I samband med en mer fördjupad utredning avseende avgiftssystemet för färdtjänst så har Samhällsförvaltningen i första hand tittat på några andra kommuner hur deras avgiftssystem ser ut, samt även undersökt den resande-

och kostnadsutveckling som vi haft under senare år för färdtjänstresor i kommunen.

De flesta kommuner har ett avgiftssystem som grundar sig på det egna länets taxa för den allmänna kollektivtrafiken och som bygger på fasta avgifts-tariffer beroende på resans längd.

För kommunerna i vårt län så har alla samma avgiftssystem för egenavgiften för färdtjänstresor i den egna kommunen. Alltså ett system för egenavgiften som motsvarar 1,5 gånger taxan för enkelbiljetter med den allmänna kollektivtrafiken.

Dock har Sundsvall och Timrå kommun ett annat avgiftssystem för resor som sker med s.k. specialfordon, alltså resor för färdtjänstberättigade som sitter i rullstol. Deras avgiftssystem för dessa resor grundar sig på en egenavgift som är helt likvärdig med den allmänna kollektivtrafikens avgift för en enkelbiljett. Alltså istället för en egenavgift på 38 kronor så är egenavgiften för en resa med specialfordon i dessa kommuner 25 kr/resa.

Motiveringen från dessa kommuner varför man har en annorlunda pris-sättning för denna kundkategori, är att man anser att dessa kunder enbart är hänvisad till att resa med färdtjänst eftersom resan måste ske med rullstol och att man då inte har några andra alternativ för sin resa. En färdtjänst-berättigad som inte behöver sin rullstol under själva resan kan ju åka på annat sätt om tillfälle ges.

Färdtjänstreglerna i vår kommun gäller för resor i hela kommunen med tillägget att resor även kan ske till/från Sundsvall/Timrå airport, samt till Höga Kusten hotellet. För resor från norra delen av kommunen för medborgare som bor inom riktnummer området 0612 får resor även ske till/från Kramfors centrum. Om resor måste ske utanför kommunen eller dessa undantagna områden, då är resor enligt lagen om Riksfärdtjänst det som kan bli aktuellt.

När det gäller utvecklingen av våra kostnader för färdtjänst, så har Samhällsförvaltningen en kostnadsökning sedan 2015 från 3.900 tkr till att jämföras med 2017 motsvarande 4.900 tkr.

En av anledningarna till den relativt stor kostnadsökningen för 2017 är att betydligt fler resor gjorts. Under 2016 genomfördes 25585 resor att jämföras med 2017 då 28463 resor genomfördes. Den största resandeökningen avser dock skoltransporter där nästan en fördubbling skett av resorna under 2017. Dessa skoltransporter avser i första hand resor som inte kan utföras av Trafikenhetens egna skolbussar.

Tittar man enbart på antalet resor för färdtjänst och kostnadsutvecklingen för dessa resor, så har det under 2016 genomförts 20927 resor att jämföras mot 2017 22977 resor. Kostnadsutvecklingen för motsvarande resor är 2.800 tkr för 2016 att jämföras med 3.400 tkr för 2017.

Det som Samhällsförvaltningen tittat närmare på är att eventuellt förändra egenavgiften för färdtjänstresor som sker med s.k. specialfordon. Av det totala resandet med färdtjänst för 2017 på 22977, så sker ca 5600 resor med specialfordon. Intäkten för egenavgifterna för dessa resor motsvarar under 2017 ca 184 tkr av den totala intäkten för egenavgifter på ca 900 tkr.

Skulle den avgiften förändras från 38 kr/resa till 25 kr/resa, så skulle det enligt våra beräkningar innebära en kostnadsökning för Samhälls-förvaltningen på ca 60-70 tkr/år.

När det gäller färdtjänstresor med egenavgift som utförs av barn är dessa ca

250 st under 2017 och egenavgiften för dessa resor motsvarar ca 4500 kr. Om dessa barn erbjuds avgiftsfritt resande så ökar kostnaderna i första hand med egenavgiften, samtidigt som man får förvänta sig att resandet i sig kan komma att öka något med ökade kostnader som följd.

Hur stor en sådan resandeökning kan bli är väldigt svårt att spekulera i, men troligen kommer det inte att handla om några större volymer som påverkar utfallet för våra kostnader nämnvärt. Med anledning av dessa beräkningar så bedöms den ökade kostnaden för att införa avgiftsfritt för barn som reser med färdtjänst kunna hanteras inom befintlig budgetram.

Sedan måste dock beaktas vid jämförelse med den idag redan införda subventionerade kollektivtrafiken att resor med färdtjänst erbjuder en högre servicegrad då resor kan ske när som helst på dygnet och vart som helst i kommunen.

Andra kommuner i länet som infört kraftigt subventionerade busspriser för barn/ungdomar, inklusive Ö-viks kommun som införde avgiftsfritt resande för barn för snart två år sedan har heller inte idag förändrat egenavgiften för färdtjänstresor.

Avslutningsvis anser Samhällsförvaltningen att det är av vikt att länet har ett gemensamt avgiftssystem för egenavgiften för vuxna, framförallt eftersom färdtjänstberättigade i länet fritt kan resa med färdtjänst i andra kommuner i länet.

SAMHÄLLSFÖRVALTNINGEN

Thomas Jensen
Förvaltningschef

Ulf Andersson
Trafik- och Fritidschef

Samhällsnämnden

§ 119

Dnr 2018-000107 736

Översyn egenavgifter färdtjänst

Samhällsnämndens beslut

Samhällsnämnden beslutar

att ge förvaltningen i uppdrag att utreda helheten av färdtjänstens avgiftssystem med hänsyn till resestatistik och de faktiska resekostnaderna, samt

att uppdraget återrapporteras till samhällsnämnden senast i december 2018.

Bakgrund

Under förberedelsearbetet med införandet av den subventionerade kollektivtrafiken i kommunen, så har även frågan om justerade priser (egenavgifter) för färdtjänst diskuterats. Egenavgiften för färdtjänst skall enligt Lag (1997:736) om färdtjänst beslutas av respektive kommuns fullmäktige. För närvarande så har länets samtliga kommuner en gemensam taxa som grundar sig på en nivå som motsvarar 1,5 gånger aktuell taxa för kollektivtrafikens enkelbiljettspris för olika zoner. För Härnösands kommun innebär det t.ex. för resor inom tätortsområdet en egenavgift för vuxna på 38 kr/resa och för barn 7-19 år 18 kr/resa. Dessutom reser alla som är beviljad färdtjänst avgiftsfritt på Plusbussen. Ledsagare till beviljad färdtjänstberättigad reser också avgiftsfritt i hela länet med all kollektivtrafik.

Utfallet för färdtjänstkostnaderna för Samhällsförvaltningen 2017 ökade avsevärt i jämförelse med utfallet för 2016. Enligt Kollektivtrafikmyndighetens fastställda bokslut för 2017 så är utfallet för Samhällsförvaltningen 4889 tkr att jämföras med 4129 tkr för 2016.

En av anledningarna till en relativt stor kostnadsökning för 2017 är att betydligt fler resor gjorts. Under 2016 genomfördes 25585 resor att jämföras med 2017 då 28463 resor genomfördes. Den största resandeökningen avser skoltransporter där nästan en fördubbling skett av resorna under 2017. Dessa skoltransporter avser i första hand resor som inte kan utföras av Trafikenhetens egna skolbussar.

När det gäller resor med egenavgift som utförs av barn är dessa ca 250 st under 2017 och egenavgiften för dessa resor motsvarar ca 4500 kr. Om dessa barn erbjuds avgiftsfritt resande så ökar kostnaderna i första hand med egenavgiften, samtidigt som man får förvänta sig att resandet i sig kommer att öka med ökade kostnader som följd.

Samhällsnämnden

Hur stor en sådan resandeökning kan bli är väldigt svårt att spekulera i och volymen på kostnadsökningen blir därför svår att budgetera eftersom resor kan genomföras i hela kommunen. Sedan måste beaktas vid jämförelse med den idag införda subventionerade kollektivtrafiken att resor med färdtjänst erbjuder en högre servicegrad då resor kan ske när som helst på dygnet och vart som helst i kommunen. Örnsköldsviks kommun som införde avgiftsfritt resande för barn för snart två år sedan har heller inte förändrat egenavgiften för färdtjänstresor.

Beslutsunderlag

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2018-06-05

_____

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 13

Dnr 2018-000498 880

Biblioteksplan 2019 -2022

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta Biblioteksplan 2019 – 2022.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Anders Gäfvert (M), Andreas Sjölander (S), Christina Lindberg (C), Johan Sundqvist (MP) och Ingrid Nilsson (V).

Yrkanden

Ingrid Nilsson (V) föreslår ett förtydligande i Biblioteksplanen enligt följande: i sista punkten på s.8 under mellanrubriken *Skolans prioriterade utvecklingsområden under perioden* ska läggas till: ”inom skolförvaltningen” så att punkten får följande lydelse: ”Att undersöka möjligheten för en central resurs inom skolförvaltningen som ansvarar för prioriterade utvecklingsområden...”

Propositionsordning

Ordförande finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag med Ingrid Nilssons (V) förslag till förtydligande.

Ordförande frågar om kommunstyrelsens arbetsutskott avser att besluta i enlighet med liggande förslag samt Ingrid Nilssons (V) förslag till förtydligande.

Ordförande finner att kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat i enlighet med liggande förslag samt Ingrid Nilssons (V) förslag till förtydligande.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har via tidigare kulturutskottet uppdragit till kommunstyrelseförvaltningen att ta fram en ny plan för biblioteksverksamheten i kommunen.

Processen med framtagandet av den nya biblioteksplanen har skett i dialoger med bibliotekspersonal, användare och förvaltningar i kommunen under 2017 och 2018. Förslag till ny biblioteksplan har skickas på remiss till arbetslivsnämnden, samhällsnämnden, socialnämnden samt skolnämnden och samtliga nämnder har lämnat remissvar. I liggande förslag till Biblioteksplan 2019 – 2022 har hänsyn tagits till nämndernas remissvar.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Folkbiblioteken och skolbiblioteken i landets kommuner är reglerade av *Bibliotekslagen* (2013:801) och *Skollagen* (2010:800). Enligt Bibliotekslagen ska kommuner anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Biblioteksplanen är ett särskilt styrdokument som ska gälla för den samlade biblioteksverksamheten i kommunen. En biblioteksplan möjliggör nationell uppföljning och samordning av Kungliga biblioteket.

Den nuvarande biblioteksplanen för Härnösands kommun Mötesplats Bibliotek gällde 2015-2017 med ett års förlängning till och med 2018. Den nya biblioteksplanen är helt omarbetad och avser att gälla från 2019 till och med 2022.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, 2019-02-04

Härnösands kommuns Biblioteksplan 2019 – 2022

Remissvar arbetslivsnämnden

Remissvar samhällsnämnden

Remissvar socialnämnden

Remissvar skolnämnden

_____

Kommunstyrelseförvaltningen
Susanne Hägglund, 0611-865 01
susanne.hagglund@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Biblioteksplan 2019 - 2022

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen arbetsutskott föreslå kommunstyrelsen besluta

att anta Biblioteksplan 2019 – 2022

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen har via tidigare kulturutskottet uppdragit till kommunstyrelseförvaltningen att ta fram en ny plan för biblioteksverksamheten i kommunen.

Processen med framtagandet av den nya biblioteksplanen har skett i dialoger med bibliotekspersonal, användare och förvaltningar i kommunen under 2017 och 2018. Förslag till ny biblioteksplan har skickas på remiss till arbetslivsnämnden, samhällsnämnden, socialnämnden samt skolnämnden och samtliga nämnder har lämnat remissvar. I liggande förslag till Biblioteksplan 2019 – 2022 har hänsyn tagits till nämndernas remissvar.

Beslutsunderlag

Folkbiblioteken och skolbiblioteken i landets kommuner är reglerade av *Bibliotekslagen* (2013:801) och *Skollagen* (2010:800). Enligt Bibliotekslagen ska kommuner anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Biblioteksplanen är ett särskilt styrdokument som ska gälla för den samlade biblioteksverksamheten i kommunen. En biblioteksplan möjliggör nationell uppföljning och samordning av Kungliga biblioteket.

Den nuvarande biblioteksplanen för Härnösands kommun Mötesplats Bibliotek gällde 2015-2017 med ett års förlängning till och med 2018. Den nya biblioteksplanen är helt omarbetad och avser att gälla från 2019 till och med 2022.

Uno Jonsson
Tillväxtchef

Susanne Hägglund
Bibliotekschef

Bilagor

- Bilaga 1 Härnösands kommuns Biblioteksplan 2019 – 2022
- Bilaga 2 Remissvar arbetslivsnämnden
- Bilaga 3 Remissvar samhällsnämnden
- Bilaga 4 Remissvar socialnämnden
- Bilaga 5 Remissvar skolnämnden

Biblioteksplan 2019 – 2022 Härnösands kommun

Dokumentnamn	Biblioteksplan 2019 - 2022	Dokumenttyp Plan		
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige	Datum 2019-xx-xx	Diarienummer KS2018-000498-	
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelseförvaltningen	Version [Ver]	Senast reviderad [Datum]	Giltig t o m 2022-12-31
Dokumentinformation	Tillväxtavdelningen			
Dokumentet gäller för	Härnösands bibliotek inkl. Ramviks och Viksjö bibliotek samt kommunens skolbibliotek			
Annan information	[Annan information]			

Innehåll

1	Härnösands kommun och biblioteksplanen.....	3
1.1	Vision och målbild.....	3
1.2	Bibliotekslagen	3
2	Folkbibliotek.....	4
2.1	Delaktighet och demokrati	4
2.1.1	<i>Bibliotekets prioriterade utvecklingsområden under perioden</i>	5
2.2	Läsfrämjande och bildning.....	5
2.2.1	<i>Bibliotekets prioriterade utvecklingsområden under perioden</i>	6
2.3	Tillgänglighet och likvärdighet.....	6
2.3.1	<i>Bibliotekets prioriterade utvecklingsområden under perioden</i>	7
3	Skolbibliotek	8
3.1.1	<i>Skolans prioriterade utvecklingsområden under perioden:</i>	8
4	Genomförande och uppföljning.....	9
5	Styrdokument.....	10

1 Härnösands kommun och biblioteksplanen

Härnösand - bygger en hållbar framtid

1.1 Vision och målbild

Härnösands bibliotek stärker kommunens vision om Härnösand som en levande mötesplats där människor förverkligar sina drömmar. Genom biblioteket erbjuds människor ökad livskvalitet jämsides med uppkoppling mot omvärlden både i centralorten och på landsbygden. Biblioteket finns idag tillgängligt både fysiskt och digitalt och ger människor stor valfrihet och möjlighet att ta del av litteratur, information och kultur i olika format utifrån sina egna behov. I enlighet med den strategiska målbilden som tagits fram i *Tillväxtstrategi mot 2030 för Härnösands kommun* bidrar biblioteket till att erbjuda en attraktiv livsmiljö och stimulera människor att bli engagerade invånare. Det görs främst genom bredd i utbudet från ung till gammal men också genom bibliotekspersonalens kompetens och omvärldsbevakning.

1.2 Bibliotekslagen

I *Bibliotekslagen* (2013:801) fastställs i 6§ att varje kommun ska ha folkbibliotek och i 10§ att alla elever på grundskolenivå ska ha tillgång till skolbibliotek.

17§ anger att kommuner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. I planen ska den biblioteksverksamhet som kommunen bedriver som huvudman ingå. För Härnösand gäller det folkbiblioteket i Sambiblioteket och närbiblioteken i Ramvik och Viksjö, samt skolbiblioteken.

Den förra biblioteksplanen för Härnösand gällde 2015-2017 med ett års förlängning. Den här planen är helt omarbetad och avser att gälla från 2019. Processen med framtagandet av den nya biblioteksplanen har skett i dialoger med bibliotekspersonal, användare och förvaltningar i kommunen. En biblioteksplan möjliggör nationell uppföljning och samordning av Kungliga biblioteket.

Biblioteksväsendet i landet behöver utvecklas, förnyas och förstärkas och Kungliga biblioteket har i uppdrag att ta fram underlag för en Nationell biblioteksstrategi. Strategins syfte är tänkt att tydliggöra det allmänna biblioteksväsendets roll och betydelse i samhället, formulera mål, identifiera hinder, samt förtydliga ansvarsfördelningen inom sektorn. Ett utkast är under process och lämnas till regeringen i mars 2019 för beslut.

Härnösands biblioteksplan utgår från Ändamålsparagrafen 2§ i Bibliotekslagen:

”Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.”

2 Folkbibliotek

Biblioteksplanen fokuserar på de tre begreppen demokrati, bildning och tillgänglighet.

Kärnan i bibliotekets uppdrag är att tillgängliggöra och visa på vägar till litteratur och kunskap i olika former. All verksamhet på biblioteket ska vara kopplad till detta uppdrag.

Bibliotekslagen tydliggör att bibliotek ska finnas till för alla och betonar att biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och unga, personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna samt personer som har annat modersmål än svenska. Dessa fyra grupper utgör bibliotekets prioriterade grupper.

2.1 Delaktighet och demokrati

”Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.”

I UNESCO:s folkbiblioteksmanifest betonas att *”samhällelig och personlig utveckling är grundläggande mänskliga värden”* och att *”demokratin är beroende av fullgod utbildning samt fri och oberoende tillgång till kunskap, tankar, kultur och information”*.

Grunden i en demokrati bygger på medbestämmande och delaktighet. Det innebär att alla ska ges förutsättningar att kunna förstå och ta del av samhällslivet och möjlighet att påverka sin egen situation. Att självständigt kunna ta ställning utifrån inhämtad kunskap och information innebär att växa som människa.

Härnösands bibliotek har en viktig roll som neutral förmedlare av kunskap och kravlös mötesplats för diskussioner. Biblioteket är en arena för demokrati och står upp för mänskliga rättigheter, yttrandefrihet, allas lika värde och ett inkluderande samhälle. Bibliotekets program- och utställningsverksamhet är ett av flera sätt att bygga och stärka litteratur- och kunskapsförmedling som bibliotekets kärnvärde. Genom samverkan med lokalsamhället och föreningslivet skapas delaktighet, effektivitet och ett mervärde för alla. Som stöd i arbetet för trovärdighet och bredd i utbudet finns *Härnösands biblioteks Programriktlinjer*.

I 7§ i Bibliotekslagen anges att *”biblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur digital teknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet”*. Med den digitala utvecklingen i samhället ökar möjligheterna för fler att enkelt ta del av information och kunskap, men det är också lätt att undvika. Beroende på vilka kanaler och nyhetsflöden människor väljer att ta del av eller inte ta del av alls så skapar det olika bilder av verkligheten. Riskerna ökar för klyftor och klasskillnader och även för ett digitalt utanförskap bland dem som saknar möjligheter att vara delaktiga. Att kunna problematisera, kritiskt granska och värdera digitala informationskällor (MIK = medie- och informationskunnighet) är baskunskap för att skapa förutsättningar att förstå och respektera andras åsikter.

Allt fler samhällstjänster blir e-tjänster och för att kunna vara en aktiv medborgare idag krävs en grundläggande digital kunnighet. Det är en demokratisk rättighet att alla människor på ett likvärdigt sätt ska kunna ta del av samhällets service. På Härnösands bibliotek finns tillgång till datorer och skrivare och här erbjuds utbildningar och stöd i digital delaktighet. Kommersiella sökningar visar sällan vägen till material som finns tillgängligt via biblioteken och kunnig bibliotekspersonal är en förutsättning som handledare i informationsflödet.

2.1.1 *Bibliotekets prioriterade utvecklingsområden under perioden*

- Samarbetsformer i Sambiblioteket, som från hösten 2018 består av fyra plan av möjligheter: Mötas, Inspireras, Lära, Utvecklas
- Programverksamhetens anknytning i lokalsamhället
- Bibliotekets roll som nav för digital kompetens
- ”Digitalt först med användaren i fokus” och kompetenslyft för bibliotekspersonalen

2.2 **Läsfrämjande och bildning**

”Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.”

I bibliotekens uppdrag ligger att främja litteraturens ställning och intresset för bildning och upplysning. Läsförståelse är grunden för utbildning och bildning. Breda kunskaper är en förutsättning för att förstå information, sätta den i ett sammanhang och kunna sortera ut falsk information. Bildning skapar underlag för diskussioner och öppenhet för meningsutbyte och möjliga förändringar. Bildning är nödvändig för en fungerande demokrati.

7§ ”Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur.”

Härnösands biblioteks arbete med läsning riktar sig till både barn och vuxna och handlar i första hand om att motivera till läsning, skapa läslust och inspiration till läsoplevelser, förbättrad läsförståelse genom fördjupning, liksom att tillhandahålla olika typer av medier för att passa så många som möjligt.

Bibliotekslagen betonar i 8§ att *”Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning.”*

Det är skolans och lärarnas uppdrag att elever lär sig läsa. Bibliotekets roll är att med litteraturens hjälp väcka lusten att läsa och lära.

Biblioteken i Härnösands kommun erbjuder en bred kulturell upplevelse för barn och unga med läsprojekt, muntligt berättande, drama, musik och rörelse samt skaparverkstäder och barnteater. Redan de små barnen och deras föräldrar inspireras genom Språknätverket och Bokstart Härnösand. Målet är att satsningen på läsoplevelser ska följa barn och ungdomar genom skolåren och utveckla ett stöd och en trygghet i läsningen och skapa grunden för aktiv läsning hos dem som vuxna. För barnen är tillgången och närheten till böcker samt vuxna förebilder helt avgörande.

Begreppet läsning måste breddas då det nu går att läsa både med ögon och öron, både fysiskt och digitalt, och i många olika kanaler. Bibliotekets uppgift är att sprida information om olika sätt att läsa då detta ger människor möjlighet att kunna ta del av en text utifrån sina behov och på det sätt som passar dem bäst. Litteratur kan också ta sig olika uttryck i konstformer som bild och teater.

All läsning innebär en upplevelse och möjlighet till fördjupning och personlig utveckling. Härnösands bibliotek har stor betydelse som inspirationskälla och inkluderande mötesplats. Här ges möjlighet till nya kunskaper och samtal med andra om böcker, läsning, olika kulturer och miljöer, upplevelser, erfarenheter och värderingar.

2.2.1 Bibliotekets prioriterade utvecklingsområden under perioden

- Metoder för att främja läsning hos barn och vuxna samt prioriterade grupper
- Digitalt läsfrämjande – många olika sätt att läsa
- Exponeringar och marknadsföring av litteratur i olika former

2.3 Tillgänglighet och likvärdighet

”Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.”

Biblioteksservice ska finnas tillgängligt för alla som besöker, bor eller arbetar i Härnösands kommun oavsett bakgrund eller förutsättningar. Biblioteksverksamheten ska eftersträva likvärdighet och finnas där människor är. Det innebär att biblioteket även måste verka utanför den fysiska bibliotekslokalen för att nå de användare som inte har möjlighet att besöka ett bibliotek eller kan använda det digitala biblioteket. Detta är särskilt viktigt för kommunens äldre invånare som kan få hjälp genom Boken kommer. Då kommunen består av många mindre samhällen arbetar Härnösands bibliotek också aktivt med utveckling av biblioteksservice på landsbygden. Bibliotekslokalen kan här bli ännu viktigare som mötesplats i byn.

Härnösands bibliotek behöver informera om och tillgängliggöra hela bibliotekets verksamhet. Till stöd för arbetet med att marknadsföra biblioteket till befintliga och nya grupper av användare finns bibliotekets *Kommunikationsriktlinjer*. Biblioteket ska förmedla en positiv och trovärdig bild av biblioteket som centrum för kunskap, lärande, information, kultur, möten och inspiration och där personalen har hög kompetens.

Härnösands bibliotek är alla kommuninvånarens rum och verksamheten ska därför ha ett användarperspektiv på allt som görs. Att fokusera på användarens upplevelse görs genom ett gott värdskap, ett bra bemötande och möjlighet till dialoger.

Biblioteken ska enligt 4§ *”ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning.”* Särskild uppmärksamhet ska också enligt 5§ ägnas *”åt de nationella minoriteterna och personer med annat modersmål än svenska.”*

Demokrati handlar om alla människors lika värde och rättigheter och om möjligheten att vara med och bestämma. Kunskap måste därför finnas tillgänglig för alla utifrån varje individs förutsättningar och behov så att alla kan verka i samhället på sina egna villkor. Biblioteket har stor betydelse för människor som saknar möjligheter att själva införskaffa eller hitta information.

Tillgänglighetsarbetet på Härnösands bibliotek finns beskrivet i *Riktlinjer för ökad tillgänglighet*. Utöver att tillgänglighetsanpassa fysiska bibliotekslokaler och biblioteket på webben handlar det om att personalen ska vara uppmärksam på tillgängligheten i alla delar av biblioteksverksamheten.

Inköpen av media i alla tekniska format ska göras med speciell hänsyn till de prioriterade grupperna och med särskild satsning på barn och unga. På barnavdelningen finns Äppelhyllan som är till för barn med funktionsnedsättningar, för deras anhöriga, pedagoger och andra som möter barnen i deras vardag. All hantering av media görs utifrån befintliga *Medieriktlinjer för Härnösands bibliotek*. Enligt 6§ ”ska utbudet av medier och tjänster präglas av allsidighet och kvalitet”. Utbudet är grunden för att kunna visa på olika åsikter och ge människor möjlighet att själva bilda sig en uppfattning i aktuella frågor.

I Härnösand finns många människor med bakgrund i andra länder och biblioteket är en mötesplats som visar på en väg in i det svenska samhället genom litteratur på lättläst svenska och svenska för nybörjare. För att underlätta integration för personer med annat modersmål än svenska finns även litteratur på många olika språk.

Sveriges nationella minoriteter har också rätt till sitt språk och de nationella minoritetsspråken, det vill säga finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska finns representerade i Härnösands bibliotek.

I 14§ och 15§ betonas vikten av att biblioteken i landet ska samverka och ställa litteratur till varandras förfogande genom fjärrlån för att så många som möjligt ska få fri och jämlik tillgång till bibliotekens samlingar. För användaren finns inget syfte med olika bibliotekssystem utan biblioteken behövs som en samlad resurs. Regionbibliotek Västernorrland eftersträvar att genom samverkan vara ett stöd för länets bibliotek och bidra till en jämlik biblioteksverksamhet för regionens invånare. Stödet sker genom gemensamma satsningar på utbildningar, läsfrämjande, stärkande av demokratin och kunskapsdelning och förtydligas i *Regional biblioteksplan 2019-2022*.

2.3.1 *Bibliotekets prioriterade utvecklingsområden under perioden*

- Marknadsföring av bibliotekets utbud och tjänster
- Användarupplevelse och användardialoger
- Biblioteksservice utanför de fysiska biblioteken
- Biblioteksservice på landsbygden
- Bibliotekspersonalens tillgänglighet och bemötande
- Servicenivåer till förskola och grundskola samt studerande

3 Skolbibliotek

Skolbiblioteket ska vara en del av skolans verksamhet och bidra till elevernas språkutveckling och stimulera till läsning och stärka elevernas digitala kompetens.

I 10§ i Bibliotekslagen finns en hänvisning till Skollagen (2010:800) 2 kap. 36§ som föreskriver att elever i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.

Att ha närhet till ett skolbibliotek ger alla elever likvärdiga möjligheter till lässtimulans och fördjupning samt att kunna ta del av material för utbildning. För många elever är skolbiblioteket den enda kontakten med litteratur och informationssökning ur ett källkritiskt perspektiv. Där läggs grunden för att förstå och kunna ta aktiv del av samhällslivet.

Elever i Härnösands kommun ska ha tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan. Det ska vara möjligt att kontinuerligt använda biblioteket som en del av elevernas utbildning för att bidra till att nå målen. Eleverna ska ha tillgång till bibliotek som omfattar böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier. Biblioteket ska vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Skolbiblioteken i Härnösands kommun är en del av respektive skolas verksamhet och ligger under rektors ansvar. Skolförvaltningen har tagit fram den del av Biblioteksplanen som gäller skolbiblioteken.

3.1.1 Skolans prioriterade utvecklingsområden under perioden:

- Att skolbiblioteket organiseras och används som en del av skolans verksamhet
- Att skolbiblioteket används som en resurs i skolans alla ämnen
- Att skolbiblioteket används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens
- Att skolbiblioteken används och verkar för att vara en arena där demokratin utvecklas och stärks
- Att undersöka möjligheten för en central resurs inom skolförvaltningen som ansvarar för skolans prioriterade utvecklingsområden samt genomförande och uppföljning av biblioteksplanen 2019-2022

4 Genomförande och uppföljning

Biblioteksplanen beskriver den strategiska inriktningen för folk- och skolbiblioteken under en fyraårsperiod 2019-2022. Samhällsutvecklingen och den tekniska utvecklingen går snabbt. Förutsättningarna för biblioteksverksamheten kan komma att förändras genom den nationella biblioteksstrategi som ska presenteras 2019. Revidering av biblioteksplanen görs vid behov under planperioden. Biblioteksplanen ska följas upp och utvärderas vid periodens slut.

Biblioteksplanen för folkbiblioteket består av tre målområden: delaktighet och demokrati, läsfrämjande och bildning, tillgänglighet och likvärdighet. Dessa samt skolbibliotekens målområden bryts ner i olika utvecklingsområden som biblioteken prioriterar att satsa på under planperioden. Utvecklingsområdena beskrivs som olika aktiviteter i kommunens verktyg för strategisk planering, Stratsys, och kan vara under kortare eller längre perioder. Framtagandet, förutsättningar och utvärdering av insatserna görs löpande under planperioden, av bibliotekets personal och bibliotekschefen samt respektive rektor eller annan skolbiblioteksansvarig.

5 Styrdokument

Bibliotekslagen betonar bibliotekens betydelse för det demokratiska samhällets utveckling. Bibliotekslagen knyter därmed an till hur bibliotekens grundläggande uppdrag uttryckts i internationella sammanhang, som till exempel IFLA:s och Unesco:s olika biblioteksmanifest. Till grund för Härnösands biblioteksplan ligger förutom Bibliotekslagen också flera FN-konventioner.

Artikel 19 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna är grunden för all biblioteksverksamhet som vilar på en demokratisk grund. Artikeln betonar att var och en har rätt till åsiktsfrihet och yttrandefrihet och rätt att få ta del av andras meningar.

I FN:s barnkonvention manifesteras alla barns lika rättigheter och värde, rätt att uttrycka sig, bli lyssnade till och utvecklas. Barnets bästa ska vara i centrum när beslut om barn fattas. Särskilt viktigt att uppmärksamma i bibliotekssammanhang är varje barns rätt till yttrandefrihet, tankefrihet, religionsfrihet och föreningsfrihet samt rätt att uttrycka sin mening och få sin åsikt beaktad.

I FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning erkänns betydelsen av tillgång till den fysiska, sociala, ekonomiska och kulturella miljön samt till utbildning, information och kommunikation för fullt åtnjutande av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.

Även Diskrimineringslagen (2008:567) ligger till grund för arbetet vid Härnösands bibliotek. Lagen syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Socialförvaltningen
Ingrid Fagerström

Kommunstyrelseförvaltningen

Synpunkter på föreslagen Biblioteksplan 2019-2022

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram ett förslag på ny biblioteksplan. Socialförvaltningen ges möjlighet att komma med synpunkter på detta gällande struktur och prioriterade utvecklingsområden.

Förvaltningens synpunkter

Strukturen är tydlig och det är bra utifrån en övergripande nivå och inte på detaljnivå.

Funktionshinderades rättigheter nämns i flera stycken i dokumentet och det är bra. Målgruppen finns med och skall vara en av de prioriterade grupperna men de som även bör prioriteras är målgruppen äldre som bor inom kommunens särskilda boenden.

Positivt att även tillgänglighet i fysisk miljö och digital miljö finns med.

Socialförvaltningen arbetar aktivt med att utöka antalet e-tjänster. Målet med dessa e-tjänster är att medborgare ska kunna ta del av dessa på ett likvärdigt sätt. Därför är det positivt att Härnösands bibliotek erbjuder utbildningar och stöd i digital delaktighet.

De prioriterade utvecklingsområdena samt tillgänglighet och bemötande som presenteras i förslaget till biblioteksplan ligger i linje med socialförnämndens intention.

Under 5 Styrdokument bör en komplettering med FN:s konvention om rättigheter för funktionsnedsatta läggas till.

"Erkänner betydelsen av tillgång för personer med funktionsnedsättning till den fysiska, sociala, ekonomiska och kulturella miljön samt till vård och omsorg och utbildning liksom till information och kommunikation för fullt åtnjutande av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter,"

(Utdrag ur konventionen)

Agneta Nordström
Förvaltningschef

Socialnämnden

§ 11

Dnr 2019-000002 3.6.2.0

Biblioteksplan 2019 -2022

Socialnämndens beslut

Socialnämnden beslutar

att anta yttrandet som sitt eget.

Bakgrund

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram ett förslag på ny biblioteksplan. Socialförvaltningen har tagit del av dokumentet och getts möjlighet att komma med synpunkter på detta gällande struktur och prioriterade utvecklingsområden.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningen, tjänsteskrivelse 2019-01-09.

Socialförvaltningen, yttrande Biblioteksplan 2019-2022, 2019-01-09.

_____

Samhällsnämnden

§ 13

Dnr 2019-000003 3.6.2

Remiss Biblioteksplan 2019 -2022

Samhällsnämndens beslut

Samhällsnämnden beslutar

att anta remissvaret som sitt eget, samt

att översända ärendet till kommunstyrelsen.

Bakgrund

Folkbiblioteken och skolbiblioteken i landets kommuner är reglerade av Bibliotekslagen (2013:801). Enligt Bibliotekslagen ska kommuner anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Biblioteksplanen är ett särskilt styrdokument som ska gälla för den samlade biblioteksverksamheten i kommunen.

Den nuvarande biblioteksplanen för Härnösands kommun Mötesplats Bibliotek 2015-2017 är nu helt omarbetad till liggande förslag.

Samhällsförvaltningen har inga synpunkter på remiss Biblioteksplan 2019-2022.

Beslutsunderlag

Biblioteksplan 2019-2022.

_____

Samhällsförvaltningen

Thomas Jenssen, 070-3401509
thomas.jenssen@harnosand.se

Samhällsnämnden

Biblioteksplan 2019 -2022

Förslag till beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden

att anta remissvaret som sitt eget samt

att översända ärendet till kommunstyrelseförvaltningen

Beskrivning av ärendet

Folkbiblioteken och skolbiblioteken i landets kommuner är reglerade av Bibliotekslagen (2013:801). Enligt Bibliotekslagen ska kommuner anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Biblioteksplanen är ett särskilt styrdokument som ska gälla för den samlade biblioteksverksamheten i kommunen. Den nuvarande biblioteksplanen för Härnösands kommun Mötesplats Bibliotek 2015-2017 är nu helt omarbetad till liggande förslag.

Beslutsunderlag

Remissvar på Biblioteksplan 2019-2022

Thomas Jenssen
Förvaltningschef

Bilagor

Bilaga 1 Remissvar från samhällsförvaltningen

Samhällsförvaltningen

Thomas Jenssen, 070-3401509
thomas.jenssen@harnosand.se

Samhällsnämnden

Biblioteksplan 2019 -2022

Förslag till beslut

Samhällsförvaltningen har inga synpunkter på remiss Biblioteksplan 2019-2022.

Beskrivning av ärendet

Folkbiblioteken och skolbiblioteken i landets kommuner är reglerade av Bibliotekslagen (2013:801). Enligt Bibliotekslagen ska kommuner anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Biblioteksplanen är ett särskilt styrdokument som ska gälla för den samlade biblioteksverksamheten i kommunen. Den nuvarande biblioteksplanen för Härnösands kommun Mötesplats Bibliotek 2015-2017 är nu helt omarbetad till liggande förslag.

Beslutsunderlag

Remiss Biblioteksplan 2019-2022.

Thomas Jenssen
Förvaltningschef

Bilagor

Bilaga 1 Remiss Biblioteksplan 2019-2022

Arbetslivsförvaltningen

Anita Wiklander

anita.wiklander@harnosand.se

Yttrande – remiss Biblioteksplan 2019 – 2022

Arbetslivsförvaltningen har tagit del av förslag till Biblioteksplan 2019 – 2022 och lämnar följande förslag till yttrande.

Sammanfattning

Enligt Bibliotekslagen ska kommuner anta biblioteksplan för verksamhet inom biblioteksområdet. Härnösands tidigare biblioteksplan Mötesplats Bibliotek för åren 2015 – 2017 har gällt med ett års förlängning 2018. Förslaget till ny Biblioteksplan 2019 – 2022 har arbetats fram i dialog med bibliotekspersonal, användare och förvaltningar i kommunen under 2017-2018.

Beskrivning av ärendet

Arbetslivsnämnden har beretts tillfälle att yttra sig om den nya Biblioteksplanen.

Förvaltningens synpunkter

Arbetslivsförvaltningen tillstyrker förslaget till Biblioteksplan 2019 – 2022.

Anita Wiklander

Utredare

Bilagor

Bilaga 1 Biblioteksplan 2019 – 2022

Petra Norberg, 0611-34 85 30
petra.norberg@harnosand.se

Arbetslivsnämnden

Biblioteksplan 2019 -2022

Förslag till beslut

Arbetslivsförvaltningen föreslår arbetslivsnämnden

att anta förvaltningens yttrande till Biblioteksplan 2019-2022 som sitt eget, samt

att överlämna arbetslivsnämndens yttrande till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

Enligt Bibliotekslagen ska kommuner anta biblioteksplan för verksamhet inom biblioteksområdet. Härnösands tidigare biblioteksplan Mötesplats Bibliotek för åren 2015 – 2017 har gällt med ett års förlängning 2018. Förslaget till ny Biblioteksplan 2019 – 2022 har arbetats fram i dialog med bibliotekspersonal, användare och förvaltningar i kommunen under 2017-2018.

Arbetslivsnämnden har beretts tillfälle att yttra sig om den nya Biblioteksplanen och inkomma med yttrandet senast den 1 februari till kommunstyrelsen.

Yttrandet ska omfatta eventuella synpunkter på planens struktur samt prioriterade utvecklingsområden.

Föreslagna utvecklingsområden är:

- Samarbetsformer i Sambiblioteket, som från hösten 2018 består av fyra plan av möjligheter: Mötas, Inspireras, Lära, Utvecklas
- Programverksamhetens anknytning i lokalsamhället
- Bibliotekets roll som nav för digital kompetens
- Digitalt först med användaren i fokus och kompetenslyft för bibliotekspersonalen

Utifrån förvaltningens perspektiv med Lärcentrum som ansvarsområde är det positivt att förslag till Biblioteksplan 2019-2022 innehåller en utveckling av samarbetsformer inom Sambiblioteket. Lärcentrum som mötesplats är

starkt kopplat till biblioteket som studerande ska, via lärcentret, ha tillgång till och dess bibliotekstjänster

Förvaltningen har inga synpunkter på planens struktur och föreslagna utvecklingsområden.

Petra Norberg
Förvaltningschef

Bilagor

- Bilaga 1 Missiv Remiss Biblioteksplan 2019-2022
- Bilaga 2 Remissförslag Härnösands kommuns Biblioteksplan 2019-2022

Arbetslivsnämnden

§ 10

Dnr 2019-000005 3.6.2.0

Biblioteksplan 2019 -2022

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden beslutar

att anta förvaltningens yttrande till Biblioteksplan 2019-2022 som sitt eget, samt

att överlämna arbetslivsnämndens yttrande till kommunstyrelsen.

Bakgrund

Enligt Bibliotekslagen ska kommuner anta biblioteksplan för verksamhet inom biblioteksområdet. Härnösands tidigare biblioteksplan Mötesplats Bibliotek för åren 2015 – 2017 har gällt med ett års förlängning 2018. Förslaget till ny Biblioteksplan 2019 – 2022 har arbetats fram i dialog med bibliotekspersonal, användare och förvaltningar i kommunen under 2017-2018.

Arbetslivsnämnden har beretts tillfälle att yttra sig om den nya Biblioteksplanen och inkomma med yttrandet senast den 1 februari till kommunstyrelsen.

Yttrandet ska omfatta eventuella synpunkter på planens struktur samt prioriterade utvecklingsområden.

Föreslagna utvecklingsområden är:

Samarbetsformer i Sambiblioteket, som från hösten 2018 består av fyra plan av möjligheter: Mötas, Inspireras, Lära, Utvecklas

Programverksamhetens anknytning i lokalsamhället

Bibliotekets roll som nav för digital kompetens

Digitalt först med användaren i fokus och kompetenslyft för bibliotekspersonalen

Utifrån förvaltningens perspektiv med Lärcentrum som ansvarsområde är det positivt att förslag till Biblioteksplan 2019-2022 innehåller en utveckling av samarbetsformer inom Sambiblioteket. Lärcentrum som mötesplats är starkt kopplat till biblioteket som studerande ska, via lärcentret, ha tillgång till och dess bibliotekstjänster

Arbetslivsnämnden

Förvaltningen har inga synpunkter på planens struktur och föreslagna utvecklingsområden.

Beslutsunderlag

Muntlig information från Petra Norberg, förvaltningschef.

Arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse 2019-01-11, ARN 2019-000005.

_____

Remissvar biblioteksplan 2019 -2022

Beskrivning av ärendet

Enligt Bibliotekslagen (2013:801) ska kommuner anta biblioteksplaner för sin verksamhet. Biblioteksplanen är ett särskilt styrdokument som skall gälla för den samlade biblioteksverksamheten i kommunen.

Processen med framtagande av den nya biblioteksplanen har skett i dialoger med bibliotekspersonal, användare och förvaltningar i kommunen.

Förslag till ny biblioteksplan har nu skickats på remiss till: Arbetslivsnämnden, samhällsnämnden, skolnämnden och socialnämnden för synpunkter gällande planens struktur och prioriterade utvecklingsområden.

Synpunkter på biblioteksplanen

Två tillägg till att-satserna:

- Att undersöka möjligheten för en central resurs som ansvarar för skolans prioriterade utvecklingsområden samt genomförande och uppföljning av biblioteksplanen 2019-2022
- Att skolbiblioteken används och verkar för att vara en arena där demokratin utvecklas och stärks

Monica Fällström
Skolnämndens ordförande

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 14

Dnr 2019-000079 3.4.2.0

Projekt Kattastrand

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna projekt Kattastrand med tillhörande projektplan,

att anvisa 1,5 mkr till projektets steg 1, ”Förstudie för framtagande av komplett ansökan gällande statligt saneringsbidrag”, samt

att finansieringen 1,5 mkr belastar 2019 års resultat.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Anders Gäfvert (M) och Andreas Sjölander (S).

Yrkanden

Anders Gäfvert (M) yrkar att kommunstyrelsens arbetsutskott skickar ärendet till kommunstyrelsen utan eget förslag.

Andreas Sjölander (S) yrkar bifall till de första två att-satser i liggande förslaget samt ändring av den tredje så att finansieringen ska belasta kommunstyrelsens resultat för 2019 istället för kontot för oförutsedda utgifter.

Propositionsordning

Ordförande finner att det föreligger två förslag till beslut, liggande förslag med Andreas Sjölanders (S) ändringsyrkande och Anders Gäfverts (M) förslag.

Ordföranden ställer först de två yrkandena om hur ärendet ska avgöras mot varandra och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott avser att besluta i sak idag.

Ordförande finner att det föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag med Andreas Sjölanders (S) ändringsyrkande.

Ordförande finner att kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat i enlighet med liggande förslag med Andreas Sjölanders (S) ändringsyrkande.

Reservation

Anders Gäfvert (M) reserverar sig till förmån för eget förslag.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Bakgrund

Projekt Kattastrand handlar om att skapa förutsättningar och möjlighet för att bygga ca 80 nya bostäder på Kattastrand 3:3 och del av Ön 2:51.

För att detta mål ska uppnås måste fastigheten saneras och planläggas för bostadsändamål.

År 2012 genomförde Länsstyrelsen en översiktlig miljöteknisk undersökning, en s.k. MIFO fas 2 av området som påvisade förekomster av föroreningar på fastigheten.

År 2016 ansökte en exploatör om planändring för att bygga cirka 80 bostäder på Kattastrand 3:3 med bland annat kringliggande promenadstråk.

För att komma vidare i planprocessen måste en avgränsande markundersökning utföras för att ta reda på föroreningarnas utbredning. Staten erbjuder via Naturvårdsverket möjlighet att ansöka om marksaneringsbidrag. För att kunna ansöka om detta statliga bidrag måste kommunen agera huvudman och ansöka om dessa saneringsbidrag.

Av ovan anledning kommer arbetet ske genom ett projekt ”Projekt Kattastrand” och genomföras i tre olika steg.

Härnösands kommun behöver i ett första steg ta fram underlag för en komplett ansökan om statligt saneringsstöd. Om ansökan om saneringsbidrag blir beviljat, fortsätter arbetet med steg två och tre. Se bilaga 1, projektplan.

Genom att arbetet genomförs enligt projektplanen har kommunen den totala kontrollen över huvudprojektet via kommunalt huvudmannaskap, och på så sätt minimera de ekonomiska riskerna.

Socialt perspektiv

Genom genomförande av projekt Kattastrand attraherar kommunen nya invånare genom naturnära boende och närhet till havet.

Ekonomiskt perspektiv

Saneringen som är nödvändig för kommande bostadsbebyggelse kommer att få konsekvens på kommunens kostnader i ett första skede, innan erhållna saneringsbidrag utbetalas. Kostnader för ny lokalgata medför en attraktiv boendemiljö som på sikt kan bidra till inflyttningar, attraktivitet och ökade skatteintäkter till kommunen. Kommunen beviljades i november 2018 2,1 mkr från Boverket för att stimulera nybyggnation av bostäder, dessa pengar har enligt instruktion bokförts på resultatet för 2018.

Ekologiskt perspektiv

En sanering innebär en positiv inverkan på miljön.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslutsunderlag

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2019-02-12
Projektplan Projekt Kattastrand
Planprogram Kattastrandsområdet
Härnösands kommuns Tillväxtstrategi
Program för Bostadsförsörjning - Härnösand

_____

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommunstyrelsen

Projekt Kattastrand

Förslag till beslut

Tillväxtavdelningen föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå kommunstyrelsen besluta,

att godkänna projekt Kattastrand med tillhörande projektplan, och

att anvisa 1,5 mkr till projektets steg 1, ”Förstudie för framtagande av komplett ansökan gällande statligt saneringsbidrag”, samt

att finansieringen 1,5 mkr belastar kommunstyrelsens konto för oförutsedda utgifter för år 2019.

Beskrivning av ärendet

Projekt Kattastrand handlar om att skapa förutsättningar och möjlighet för att bygga ca 80 nya bostäder på Kattastrand 3:3 och del av Ön 2:51.

För att detta mål ska uppnås måste fastigheten saneras och planläggas för bostadsändamål.

År 2012 genomförde Länsstyrelsen en översiktlig miljöteknisk undersökning, en s.k. MIFO fas 2 av området som påvisade förekomster av föroreningar på fastigheten.

År 2016 ansökte en exploatör om planändring för att bygga cirka 80 bostäder på Kattastrand 3:3 med bland annat kringliggande promenadstråk.

För att komma vidare i planprocessen måste en avgränsande markundersökning utföras för att ta reda på föroreningarnas utbredning. Staten erbjuder via Naturvårdsverket möjlighet att ansöka om marksaneringsbidrag. För att kunna ansöka om detta statliga bidrag måste kommunen agera huvudman och ansöka om dessa saneringsbidrag.

Av ovan anledning kommer arbetet ske genom ett projekt ”Projekt Kattastrand” och genomföras i tre olika steg.

Härnösands kommun behöver i ett första steg ta fram underlag för en komplett ansökan om statligt saneringsstöd. Om ansökan om saneringsbidrag blir beviljat, fortsätter arbetet med steg två och tre. Se bilaga 1, projektplan.

Genom att arbetet genomförs enligt projektplanen har kommunen den totala kontrollen över huvudprojektet via kommunalt huvudmannaskap, och på så sätt minimera de ekonomiska riskerna.

Socialt perspektiv

Genom genomförande av projekt Kattastrand attraherar kommunen nya invånare genom naturnära boende och närhet till havet.

Ekonomiskt perspektiv

Saneringen som är nödvändig för kommande bostadsbebyggelse kommer att få konsekvens på kommunens kostnader i ett första skede, innan erhållna saneringsbidrag utbetalas. Kostnader för ny lokalgata medför en attraktiv boendemiljö som på sikt kan bidra till inflyttningar, attraktivitet och ökade skatteintäkter till kommunen. Kommunen beviljades i november 2018 2,1 mkr från Boverket för att stimulera nybyggnation av bostäder, dessa pengar har enligt instruktion bokförts på resultatet för 2018.

Ekologiskt perspektiv

En sanering innebär en positiv inverkan på miljön.

Beslutsunderlag

- Projektplan Projekt kattstrand
- Planprogram Kattastrandsområdet
- Härnösands kommuns Tillväxtstrategi
- Program för Bostadsförsörjning - Härnösand

Uno Jonsson
Tillväxtchef

Peter Norberg
Mark och exploateringsutvecklare

Bilagor

Bilaga 1 Projektplan Kattastrand

Bilaga 2 Planprogram för Kattastrand

Projekt Kattastrand

Titel:	KATTASTRAND		
Projekt:	Projekt Kattastrand	Projekt nr	7564
Steg 1:	Förstudie för ansökan om komplett statligt saneringsbidrag.	dnr:	KS 2019-000079
Beställare:	Uno Jonsson, Tillväxtchef kommunstyrelseförvaltningen		
Version:	1		
Skreven av:	Tillväxtavdelningen Peter Norberg	Datum:	2019-02-08
Godkänd av:	Kommunstyrelsen	Datum:	2019-03-xx
Kommande beslut Steg 2 och 3	Under steg 2 och steg 3 krävs nya beslut av kommunfullmäktige	Datum:	
Övrigt:	Projektets aktivitetsplan kan komma revideras under projekttid utan ytterlige beslut i KS utöver de redan antagna besluten		

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	3
	2.1 Kommunens övriga övergripande mål och strategier	4
3	Mål	5
	3.1 Projekt mål	5
	3.2 Kommunala mål	5
	3.3 Effektmål	5
	3.4 Antaganden och avgränsningar	5
	3.5 Utgångspunkter	5
4	Förutsättning	5
5	Risker	6
6	Aktivitets- och tidsplan	6
	6.1 Steg 1.....	7
	6.2 Steg 2.....	7
	6.3 Steg 3.....	7
7	Organisation och roller	7
8	Budget	8
9	Metodik	9
10	Kommunikation	9
11	Kvalitetssäkring	9
12	Dokumenthantering	9
13	Ändringshantering	9

1 Sammanfattning

Projekt Kattastrand handlar om att skapa *förutsättningar* för ca 80 nya bostäder på *Kattastrand*. Projektet kommer att genomföras i 3 olika steg.

En exploatör har för avsikt att bygga cirka 80 bostäder på Kattastrand samt restaurang/café inom samma område. Det finns även utvecklande tankar om att frigöra parkmark i anslutning till vattnet och flytta den befintliga lokalgatan som finns längs med vattenlinjen. Tanken med detta är att skapa en trevlig inramning och ett gångstråk längs med vattenlinjen f r allmänheten. Arbetet med idéer och utformning har bedrivits med hjälp av bland annat stadsarkitekt, planhandläggare samt tillväxtavdelningen för att tillsammans driva projektet framåt med en gemensam målbild, "Fler bostäder i attraktiva lägen".

Arbetet kommer att ske genom ett projekt som genomföras i tre olika steg. Härnösands kommun behöver i ett första steg genomföra en förstudie för ansökan om komplett statligt saneringsbidrag. Om ansökan om saneringsbidrag blir beviljat, fortsätter arbetet med steg två och tre.

Steg 1 Förstudie för komplett ansökan om av statligt saneringsbidrag.

Steg 2 Aktiviteter före och efter erhållet saneringsbidrag

Steg 3 Exploatering och tillträde

Arbetet med de olika stegen genomförs för att på så vis både driva och ha den totala kontrollen över huvudprojektet via kommunalt huvudmannskap, och på så sätt minimera de ekonomiska riskerna.

2 Bakgrund

 r 2016 ansökte Solsidan AB planändring av Kattastrand 3:3, för att bygga bostäder. Plan ndingen omfattade även del av kommunens fastighet, än 2:51. Enligt gällande översiktsplan  r området utpekad för industri, vilket medförde att ett planprogram upprättades och antogs för hela Kattastrandområdet 2017. I planprogrammet har Härnösands kommun i samverkan med exploatören uttryckt sina utgångspunkter, viljeinriktning och planeringsprinciper för omvandling av Kattastrand från industriområde till bostadsområde.

 r 2012 genomförde Länsstyrelsen en översiktlig miljöteknisk undersökning, en s.k. MIFO fas 2 som visar att det finns förekomster av föroreningar på fastigheten. F r det fortsatta detaljplanearbetet krävs mer detaljerade markundersökningar för att kartlägga föroreningarnas omfattning och utbredning. Utökade markundersökningar behövs även för att ta reda på vilka åtgärder som kommer att krävas för framtida bostadsbyggande, och vad det beräknas kosta.

Hos Naturvårdsverket finns det möjlighet att ansöka om bidrag för sanering av förorenade områden för att bygga bostäder. Det är enbart kommuner som kan ansöka om bidraget och gå in som huvudman.

Detta kan endera göras genom att kommunen går in som huvudman för exploatören vilket medför stora risker för kommunen. För att minimera riskerna kan kommunen istället förvärva fastigheten av exploatören, ansöka om bidrag och sanera området.

I samband med förvärvet (under steg 2) av fastigheten, som kommer att vara villkorat med att saneringsbidrag beviljas, kommer ett markanvisningsavtal att upprättas med exploatören, vilket ger denna rätt att köpa tillbaka marken när saneringen är utförd. Dessa aktiviteter kräver då nya beslut av kommunfullmäktige.

Genom ett förvärv av fastigheten kan kommunen driva och ha den totala kontrollen över projektet, och på så sätt minimera de ekonomiska riskerna.

Projektet utgår ifrån de riktlinjer som antogs i samband med programmet för bostadsförsörjning i Härnösands kommun.

”Härnösands kommun ska äga kommunal mark och inneha en markreserv för att säkerställa kommunens utveckling på lång sikt. Kommunen ska genom strategiska beslut planera för att kunna nyttja och erbjuda mark som efterfrågas gällande rekreation, bostäder, etablering och infrastruktur. Härnösands kommun ska även förvalta sitt markbestånd så att det får så god avkastning som möjligt.”

Mot denna bakgrund finner vi starka argument och underlag för att genomföra projekt Kattastrand.

2.1 Kommunens övriga övergripande mål och strategier

Härnösands kommun ska arbeta utifrån de riktlinjer och strategier som finns.

Enligt gällande översiktsplan är ”Kattastrand” utpekat som ett industriområde. Sedan översiktsplanen antogs har kommunens vision av området förändrats. När del av Kattastrand år 2016 blev mål för exploatering av bostäder upprättades ett planprogram. Syftet med planprogrammet var att Kommunen tidigt i planprocessen uttryckte sina utgångspunkter och viljeriktningar för området. Målsättningen med planprogrammet var att få en helhetssyn som omfattade hela Kattastrands industriområde. Planprogrammet kan därför fungera som underlag för flera detaljplaner i området.

I kommunens tillväxstrategi, som är ett av kommunens viktigaste styrdokument finns ett delmål om den Personliga livsmiljön. Där framhålls att grunden för att behålla och attrahera nya invånare till kommunen är att kunna erbjuda naturnära boende i närhet till havet.

Att möjliggöra för bostäder på *Kattastrand 3:3* går helt i linje med kommunens tillväxtstrategi och det planprogram som antagits för Kattastrand.

3 Mål

3.1 Projekt mål

Projektets mål är att skapa möjlighet att bygga bostäder på Kattastrand 3:3 och Ön 2:51. För att detta mål ska uppnås måste fastigheten saneras och planläggas för bostadsändamål.

3.2 Kommunala mål

Att skapa förutsättningar för nya bostäder som går i linje med de riktlinjer och strategier som finns. En sanering kommer att innebära en positiv inverka på miljön, vilket ger miljömässiga vinster.

3.3 Effektmål

Att det byggs 80 nya bostäder på Kattastrand, som på sikt skapar inflyttning och skatteintäkter till kommunen.

3.4 Antaganden och avgränsningar

Att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige antar framlagda förslag om beslut gällande steg 1, 2 och 3.

Att kommunstyrelsen godkänner förslaget till projektplan för Kattastrand.

Att det statliga saneringsbidraget kommer att beviljas för Kattastrand 3:3.

Om det statliga saneringsbidraget inte godkänns till den nivå som ekonomiskt gör det möjligt att genomföra projektet i sin helhet avslutas projektet för kommunens del.

Förstudie av lokalgata sker med ekonomiska medel via investeringsbudget Samhällsförvaltningen.

3.5 Utgångspunkter

Om det statliga saneringsbidraget inte godkänns till den nivå som ekonomiskt gör det möjligt att genomföra projektet i sin helhet avslutas projektet för kommunens del.

Förstudie av lokalgata sker med ekonomiska medel via investeringsbudget Samhällsförvaltningen.

4 Förutsättning

För att minimera riskerna i projektet bör/ska kommunen agera huvudman genom att förvärva fastigheten Kattastrand 3:3 och ansöka om statligt saneringsbidrag. Ett förvärv av fastigheten bör vara villkorat med att kommunen erhåller saneringsbidrag.

För att ta fram en komplett ansökan om saneringsbidrag kommer det att krävas ca 1 500 000 kr. Den stora kostnaden i framtagandet av ansökan är kompletterande markundersökningar för att kunna avgränsa och bedöma föroreningarnas utbredning. De kompletterande markundersökningarna behövs även för att ta reda på hur mycket saneringen kommer att kosta, vilket är avgörande för hur mycket saneringsbidrag kommunen ska söka.

Det underlag som tas fram för ansökan kommer även att vara ett bra underlag vid bedömningen om kommunen ska gå vidare med ett förvärfva av fastigheten, vilket sker i steg 2 och tas upp för beslut i KF.

Projektet är endast möjligt att genomföra om det statligt finansierade saneringsbidraget erhålls enligt den utgångspunkt som anges under punkt 2. Saneringskostnaden utan statligt saneringsbidrag är för stor för en enskild exploatör eller för kommunen att hantera.

5 Risker

Eventuella risker och möjligheter finns att följa i det dokument som finns med under projektets framdrift kallat "riskanalys steg 1"

Riskanalys steg 2 och 3 utarbetas under projektets gång

Nr	Lista på tänkbara risker	Sannolikhet för inträffande			Effekt om det inträffar		
		Låg	Medium	Hög	Låg	Medium	Hög
1	Ej godkänd projektplan	X					X
2	Ej beviljat statligt Saneringsbidrag	X					X
3	Ökade kostnader avseende avgränsande markundersökningar		X				X
4							

6 Aktivitets- och tidsplan

Projektplaneringsmöten genomförs löpande under projektets gång, avstämning med berörda aktörer både tänkt exploatör samt myndigheter. Separat tidplan finns till projektplanen.

6.1 Steg 1

Steg 1 pågår feb-april 2019

Aktiviteter

- Begära medel från KS för att ta fram en komplett ansökan för saneringsbidrag
- Upprätta riskanalys
- Upprätta en komplett ansökan om saneringsbidrag
- Ansöka om statligt saneringsbidrag
- Upprätta exploateringskalkyl

Politiska beslut steg 1

Kräver beslut i kommunstyrelsen

6.2 Steg 2

Steg 2 pågår april-sep 2019

Aktiviteter

- Med hjälp av det underlag som tagits fram under steg 1 bedöma om kommunen ska köpa fastigheten
- Upprätta köpekontrakt gällande fastigheten Kattastrand 3:3
- Upprätta Markanvisningsavtal med exploatören gällande Kattastrand 3:3 och del av Ön 2:51
- Invänta beslut om saneringsbidrag – för att veta om projektet kommer att löpa vidare

Politiska beslut steg 2

Kräver beslut i Kommunfullmäktige

6.3 Steg 3

Steg 3 Pågår sep-dec 2019

- Påbörja projektering gällande flytt av lokalgata (SAM)
- Upphandla och utföra sanering av området
- Slutföra planarbetet

Politiska beslut steg 3

Kräver eventuellt politiska beslut.

7 Organisation och roller

8 Budget

För att ta fram en komplett ansökan om saneringsbidrag kommer det att krävas ca 1 500 000 kr.

Exploateringskalkyl Kattastrand 3:3	
Uppskattade kostnader för projektet	
<u>Steg 1</u>	
Administration	30 000 kr
Framtagande av komplett ansökan för statligt saneringsbidrag.	1 500 000 kr
<u>Steg 2</u>	
Detaljplan och trafikutredning	200 000 kr
<u>Steg 3</u>	
Fastighetsbildning	100 000 kr
GC-vägar inkl. belysning	500 000 kr
Fastighetsköp**	4 000 000 kr
Saneringskostnad mark	8 500 000 kr
Park och lekplats	300 000 kr
Rivningskostnad befintlig lokalgata	50 000 kr
Rivningskostnad befintligt byggnad	3 000 000 kr
Lokalgata inkl. belysning	1 600 000 kr
Summa	19 780 000 kr
Uppskattade Intäkter till projektet	
Beviljat saneringsbidrag mark	8 500 000 kr
Beviljat saneringsbidrag byggnad	3 000 000 kr
Försäljning av markområde till exploatör	5 600 000 kr
Summa	17 100 000 kr

Kvarstående kostnad för kommunen	
Lokalgata	2 650 000 kr
Administration	30 000 kr
Summa	2 680 000 kr

9 Metodik

Projektet drivs enligt den projektmodell som finns förankrad i kommunen, Västernorrlandsmodellen

10 Kommunikation

En kommunikationsplan kommer att upprättas för projektet.

11 Kvalitetssäkring

Kvalitetssäkring av projektets genomförande görs genom kontinuerliga och inbokade avstämningar mellan projektledaren och styrgruppen. Ändras förutsättningarna för några aktiviteter i projektplanen behöver dessa informeras om till styrgruppen, antingen på ett möte eller via mejl så beslut om justeringar kan göras.

Härnösands kommuns rutiner och policys ska användas samt checklistor och mallar enligt projektmodellen.

12 Dokumenthantering

Dokumenthantering sker på Tillväxtavdelningen, G:

13 Ändringshantering

Ändringsrådet består av Projektledare samt styrgrupp

Planprogram för Kattastrand

Härnösands
kommun

PROGRAMSAMRÅD

DNR: SAM16-2558-214

Innehållsförteckning

Syfte	3	Geotekniska förhållanden	6	Genomförande	15
Programområdet.....	3	Risk för översvämning.....	7	Behovsbedömning.....	16
Tidigare ställningstaganden	4	Strandskydd.....	8	Mark.....	16
Översiktsplan.....	4	Kulturmiljö och fornlämningar	8	Störningar.....	16
Trafikprogram 2015-2050	4	Förslag	8	Miljökvalitetsnormer	16
Den personliga livsmiljön	4	Bostadsbebyggelse.....	9	Planprocess	17
Detaljplaner	4	Utrymmet mellan husen	11	Medverkande	17
Områdets förutsättningar	5	Verksamheter	12		
Markföroreningar	5	Allmän plats	13		
Reningsverket.....	5	Trafik och parkering.....	13		
Trafik.....	6	Grönstruktur.....	14		
Buller	6	Tillgänglighet och trygghet.....	14		
Teknisk försörjning	6				

Härnösands kommun vill utreda möjligheten att omvandla Kattastrands industriområde till ett attraktivt bostadsområde med närhet till staden, naturen och havet.

Syfte

Syftet med planprogrammet är att kommunen tidigt i planprocessen kan uttrycka utgångspunkter, viljeinriktning och planeringsprinciper för omvandling av Kattastrand från industriområde till bostadsområde.

Programförslaget skickas ut på samråd för att fånga in synpunkter från medborgare, myndigheter och andra berörda.

Målsättningen med planprogrammet är att få en helhetssyn som omfattar hela Kattastrands industriområde. Programmet kan därefter fungera som underlag för flera framtida detaljplaner i området.

Från planprogram till genomförande

Programområdet

Kattastrand ligger vid Södra sundet cirka 1 km från torget i Härnösand. Programområdet omfattar ungefär 15 hektar (150 000 m²).

Området används idag främst som industri- mark för mindre störande verksamheter. I sydväst ligger Kattastrands reningsverk. I norr avgränsas området av de nya radhusen på Bryggaren strand. Solumsvägen/Södersunds- vägen avgränsar i öster.

Inom programområdet är det övervägande privata markägare (Kattastrand 1:1, 1:19, 1:43, 1:44, 1:45, 1:46, 3:1, 3:2, 3:3 och Kattastrand S:4). Härnösands kommun äger området närmast vattnet och grönområdet mot Solumsvägen (Ön 2:51) samt Kattastrand 1:8. Härnösand Energi och Miljö AB, HEMAB, är markägare till Vattnet 1:1. Se sidan 18 för karta med fastighetsbeteckningar.

Översikt programområde

Tidigare ställningstaganden

Den 17 november 2016 beslutade samhällsnämnden att arbetet med planprogram för Kattastrand kunde påbörjas.

Översiktsplan

I Härnösands kommuns gällande översiktsplan från 2011 och aktualiserad våren 2016, anges Kattastrandsområdet för Industri och liknande anläggningar. Det innebär således att planprogrammet, utifrån det hänseendet, inte överensstämmer med översiktsplanen.

Avsikten är att kommunen, under 2017, ska påbörja ett arbete med ny översiktsplan.

I översiktsplanen står också att i Härnösands kommun ska boendemiljön bidra till jämlika levnadsförhållanden och främja en god uppväxt för barn och ungdomar. Utifrån förutsättningarna i varje enskilt område ska en integration av olika upplåtelseformer, hustyper och lägenhetsstorlekar eftersträvas.

Närmiljön i bostadsområden bör utformas med omsorg vad gäller markbehandling och planteringar. Ny bebyggelse bör ha nära till grönstråk som leder ut i naturen.

Kommunens boendeplanering ska bidra till en långsiktigt hållbar tillväxt med god balans mellan sociala, ekologiska och ekonomiska aspekter.

Trafikprogram 2015-2050

Trafikprogrammets syfte är att ange planeringsinriktning för stads- och trafikutvecklingen i Härnösand. Utvecklingen ska bidra till att Sveriges nationella åtaganden om minskad klimatpåverkan uppfylls till år 2050.

Härnösand ska utvecklas mot en struktur där cykel-, gång- och kollektivtrafik prioriteras före biltrafiken. Nya bostadsområden ska planeras utmed gång-, cykel- och kollektivtrafikstråk.

Den personliga livsmiljön

I kommunens tillväxstrategi från 2017 finns ett delmål om den Personliga livsmiljön. Där framhålls att grunden för att behålla och attrahera nya invånare till kommunen är att kunna erbjuda ett boende i en trygg och tilltalande miljö. En stor del i attraktiviteten är att skapa naturnära boenden med närhet till såväl havet som en levande stadskärna och ett aktivt kulturliv. Livspusslet blir i den miljön så mycket enklare.

Detaljplaner

Det finns fem gällande detaljplaner inom programområdet. För största delen av marken så gäller bestämmelserna *icke störande industri*. För Kattastrand 1:1 säger planbestämmelsen *samlingslokal*.

<u>Plannummer</u>	<u>Laga kraft</u>	<u>Markanvändning</u>
Aa 196	1966-05-02	Industri, park
Aa 256	1973-08-06	Park, öppet vatten
Aa 275	1976-01-21	Industri, park, gata
Aa 286	1976-09-20	Samlingslokal, park
Aa 470	2011-10-18	Park, öppet vatten

Ställningstagande översiktsplan 2011-2025

- Ny bostadsbebyggelse bör placeras i anslutning till grönområden och eller i närheten av hav eller sjö.
- Utveckla ett sammanhängande promenadstråk längs vattnet i staden.
- Gynna allmänhetens tillgänglighet till strandområden.
- Blanda boende, arbete och icke störande verksamheter så att befolkade stadsrum skapas.

Områdets förutsättningar

Inom programområdet ligger idag ett reningsverk, mindre verkstadsföretag, plåtslageri, företag som sysslar med elinstallationer, fastighetservice, profilering och reklam samt en tandläkarpraktik. Det finns även en samlingslokal inom området som nyligen sålts till en privat markägare.

Markföroreningar

Mellan åren 1916 och 1950 låg Härnösands gasverk på Kattastrand. Den gas som producerades var kolbaserad. Fastigheten (Kattastrand 3:3) där det gamla gasverket hade sin verksamhet är idag bebyggd och asfalterad. Den byggnad som finns kvar från verksamheten är det gamla retorthuset där själva förgasningen ägde rum.

År 2012 genomförde Länsstyrelsen en översiktlig miljöteknisk undersökning, s.k

Gasverkets gamla retorthus

MIFO fas 2 som visar att det finns förekomster av föroreningar i marken där gasverksamhet bedrivits.

För övrig industrimark inom området har en historisk inventering genomförts, en s.k. MFO fas 1. Inom området har, utöver gasverket, även ett sågverk legat under perioden 1949-1987 samt ett båtvarv mellan åren 1846-1850. Därutöver har verkstadsindustri funnits i området sedan mitten av 1900-talet.

Inom det fortsatta detaljplanarbetet behövs mer detaljerade undersökningar genomföras. Föroreningarnas omfattning och utbredning samt vilka åtgärder som behöver vidtas ska klarläggas. För närvarande pågår markmiljöundersökningar på Kattastrand 3:3.

Det finns två oljecisterner inom området.

Reningsverket Kattastrand (HEMAB)

Reningsverket

Avloppsreningsverket Kattastrand betjänar hela Härnösands tätort med rening av spillvatten. Det är Länsstyrelsen Västernorrland som har tillsynsansvar för anläggningen. Något skyddsavstånd från reningsverket finns inte fastställt. En tillståndsprövning enligt miljöbalken är pågående.

Reningsverket byggdes i mitten av 1960-talet och moderniserades tjugo år senare då det kompletterades med en kemisk rening.

Från reningsverket kan lukt från utebassänger och ventilationssystem medföra störningar i närområdet. HEMAB bedömer att påverkan av buller från verksamheten är liten och främst uppkommer vid haverier eller driftproblem samt vid transportet till och från anläggningen.

Idag ligger närmsta bostäder ungefär 200 meter från reningsverket.

Samlingslokal

Trafik

Programområdet angörs via Solumsvägen och Korsmässvägen där kommunen har väghållningsansvar.

Solumsvägen har en årsmedelsdygnstrafik, ÅDT, på ungefär 1 100 fordon/dygn efter korsningen Korsmässvägen. Av dem är cirka 90 stycken tunga fordon.

Korsmässvägen betjänar verksamheterna inom området. I dagsläget är det ungefär 450 fordon/dygn som trafikerar Korsmässvägen. Ungefär 120 stycken av dem är tung trafik.

Transporter till reningsverket sker via anslutning längre bort på Södersundsvägen.

Från centrum och badhuset till Bryggaren strand finns ett sammanhängande promenad- och cykelstråk längs vattnet. Stråket slutar där programområdet börjar. En separerad gång- och cykelväg finns också längs Solumsvägen och Kyrkogårdsvägen.

Solumsvägen trafikerar av busslinje 39 med hållplats vid korsningen Korsmässvägen och Gustavsbergsvägen bland annat.

Buller

En så god ljudmiljö som möjligt ska alltid eftersträvas vid planering av nya bostäder. I det här fallet finns risk för buller från vägtrafiken samt från verksamheterna inom området.

Utifrån de trafikmängder och verksamheter som bedrivs på platsen idag så bedöms risken för betydande bullerstörningar generellt att vara måttlig. Avstånd till bullerkällan är dock självfallet av avgörande betydelse.

Hur bebyggelsen utformas och placeras är en viktig del i att uppnå god ljudmiljö. Att tillskapa en tyst sida på bostaden eller avskärma ljudet vid bullerkällan kan vara åtgärder som kan komma att bli aktuella. I kommande planarbete kommer bullerberäkningar att vara nödvändiga för att säkerställa god ljudmiljö. En sammantagen bedömning av ljudnivåer från såväl trafik som verksamheter ska då göras.

Boverkets vägledning (2015:21) om industri- och annat verksamhetsbuller samt förordning (2015:216) om trafikbuller för nya bostäder ska följas.

Teknisk försörjning

Området omfattas av kommunalt verksamhetsområde för dricks-, spill- och dagvatten. Området är också möjligt att ansluta till fjärrvärme.

Befintliga allmänna ledningar (dricks-, spill- och dagvatten, samt el, opto och fjärrvärme) ligger i huvudsak säkerställda med ledningsrätt i mitten av området. Det ligger också VA-ledningar och el i Korsmässvägen, även dem med ledningsrätt. Därutöver finns även optokabel och gatubelysning i Korsmässvägen.

Geotekniska förhållanden

Området är i stora delar utfyllt och sluttar ned mot Södra sundet. Under fyllningen förekommer silt med inslag av lera eller sand.

De naturliga jordarterna i området utgörs huvudsakligen av morän. Enligt SGUs bergkarta är bergarten gråvacka, skiffer, kvartsit och arkos, delvis omvandlade till gnejs och migmatit. Mer detaljerade geotekniska undersökningar är nödvändiga i kommande detaljplaneskeden.

Förutsättning - Trafik och teknisk försörjning

Risk för översvämning

Kommunen har låtit göra beräkningar på havsvattenstånd och översvämningsrisker för dagens och framtidens klimat i Härnösand. Beräkningarna visar att högsta högvattenstånd, medelhögvattenstånd och medelvattenstånd kommer att öka med cirka 20 cm fram till år 2100. Ny bebyggelse ska anpassas till detta.

Strandskydd

Det generella strandskyddet är 100 meter från strandkanten både på land och i vattenområdet.

Enligt miljöbalken återinträder strandskyddet när en detaljplan ersätts. För att upphäva strandskyddet krävs särskilt skäl i enlighet med vad som står i 7 kap. 18c-d § miljöbalken.

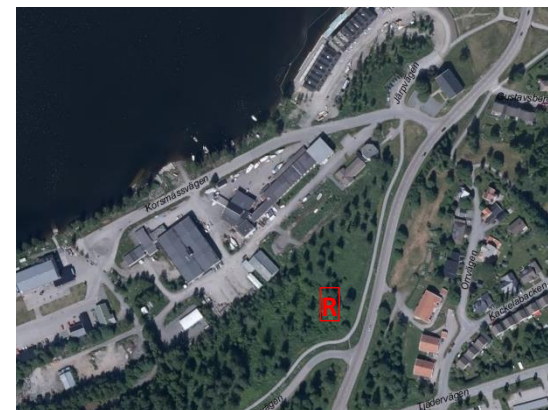
Strandskyddet i området allra närmast strandlinjen kan dock generellt inte upphävas. En fri passage ska finnas för att säkerställa allmänhetens tillgänglighet till strandområdet.

Eftersom området ligger på utfylld mark, är asfalterad och under lång tid använts för industriell verksamhet bedöms att något skyddsvärt ekosystem inte har utvecklats på platsen.

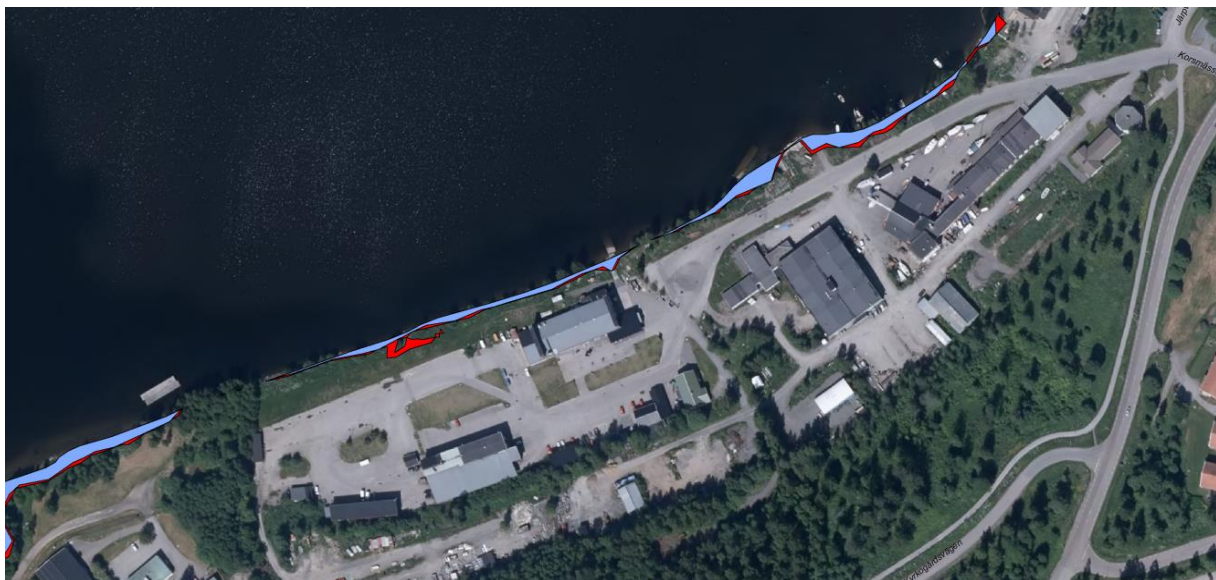
Kulturmiljö och fornlämningar

Kattastrand har en 100 årig lång industrihistoria men området omfattas inte av något skydd eller är på annat sätt utpekad som värdefull utifrån kulturmiljösynpunkt. Endast en byggnad från 1900-talets början finns kvar inom området, gasverkets retorthus.

I grönområdet vid Solumsvägen finns en registrerad fornlämning, Raå 47:1, gravhög från bronsålder-järnålder. Fornlämningar är skyddade genom bestämmelser i kulturmiljölagen och de får inte skadas.

Fornlämning RAÅ 47:1 (Cartesia)

Beräknad översvämningsrisk med 100 års återkomsttid. Blå yta visar 2013 års vattennivåer och röd yta visar 2100 års vattennivåer. (SMHI)

Förslag

Förslaget på hur Kattastrand kan komma att se ut i framtiden ska visa planeringsprinciperna för hur vi skapar ett attraktivt bostadsområde, nära havet, staden och naturen. Samtidigt ska strandområdet vid Kattastrand vara tillgängligt för rekreation och vistelse för alla Härnösandsbor och besökare.

Illustrationerna och referensbilderna har tagits fram för att visa hur området skulle kunna gestaltas. Utformning av byggnader och allmänna platser kommer att arbetas vidare med i kommande detaljplanarbeten.

Bostadsbebyggelse

För att skapa attraktiva boendemiljöer handlar det generellt om att hitta rätt skala och täthet i bebyggelsen. Det görs med utgångspunkt från människan, platsen och från staden som helhet.

Förslaget innebär ett hundratal bostäder inom programområdet.

Kattastrand ska vara ett visuellt intressant bostadsområde med en variation när det bland annat gäller byggnadshöjder och hustyper.

Olika materialval och fasadkulörer ska bidra till en variation i stadsbilden.

Förslaget innebär att radhus placeras närmare vattnet och flerfamiljshus längre bak i området. Radhusen kan med fördel ha träfasad så att de samspelar med radhusen på Bryggaren strand.

För att kunna tillgodogöra sig så mycket som möjligt av platsens förutsättningar bör bostadshusen vara utformade och placerade så att utsikten mot vattnet, staden och eftermiddags-solen kommer alla lägenheter till del.

Balkonger och uteplatser mot väster kan med fördel vara stora, det bidrar till goda boendekvaliteter och ger hög attraktivitet till området.

Inom området kan hushöjderna variera mellan två till åtta våningar. Radhusen i två våningar och flerfamiljshusen i fyra till åtta våningar. Översta våningen på de högsta husen kan med fördel utformas som en så kallad ”indragen våning”.

För att dra fördel av den marknivåskillnad som finns inom området kan de högre husen också utformas med en suterrängvåning. Se sektion på sidan 11.

Kommunen ser gärna olika upplåtelseformer och lägenhetsstorlekar inom området.

Ingen bostad föreslås närmare reningsverket än 200 meter.

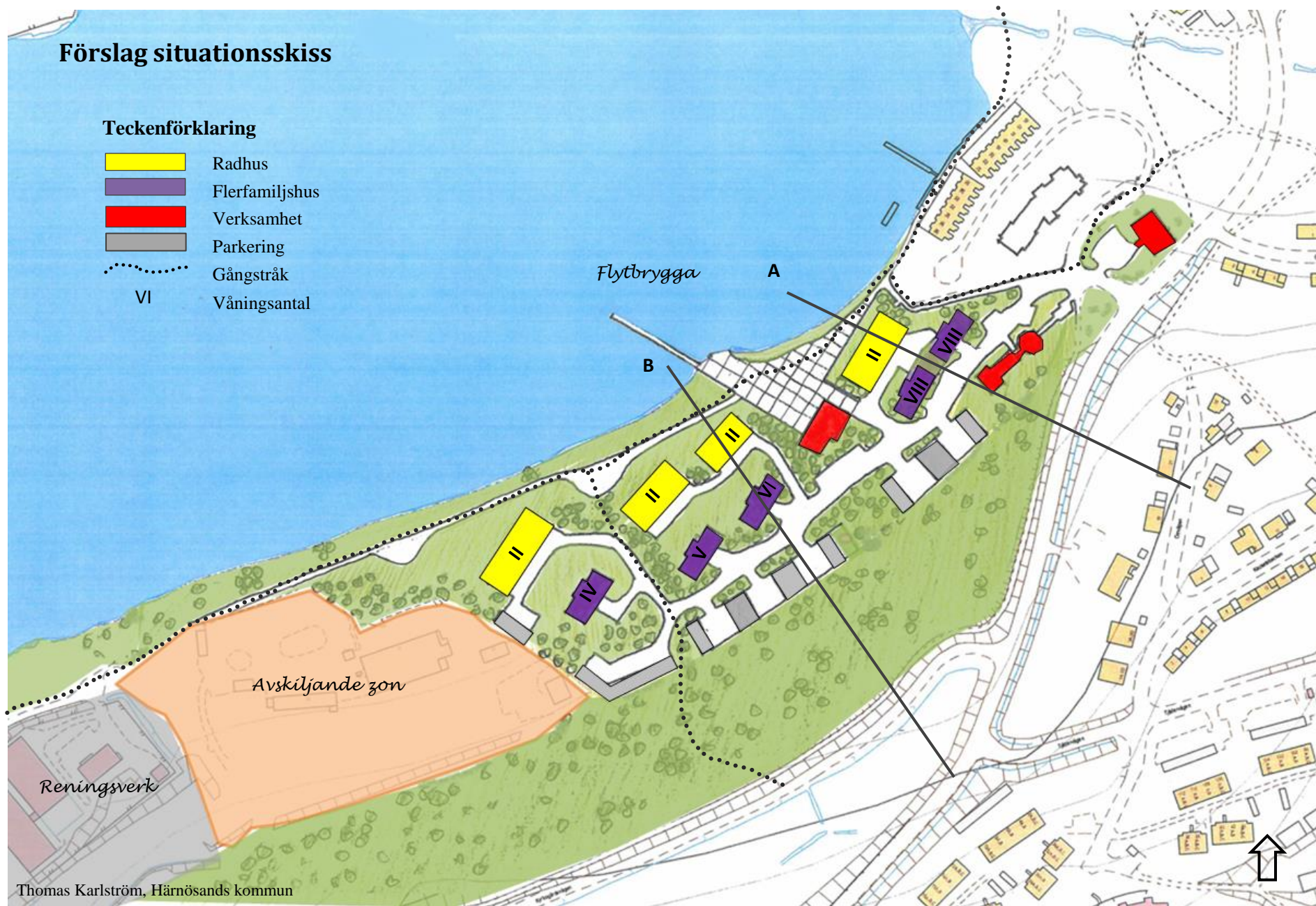
Programförslaget syftar till att området ska bli långsiktigt hållbar på alla nivåer. Socialt, ekologiskt och ekonomiskt. Det handlar om att hitta en utformning där trafik- och andra tekniska lösningar, byggnader och allmänna platser samverkar så att en hållbar helhetslösning skapas.

Förslag situationsskiss

Teckenförklaring

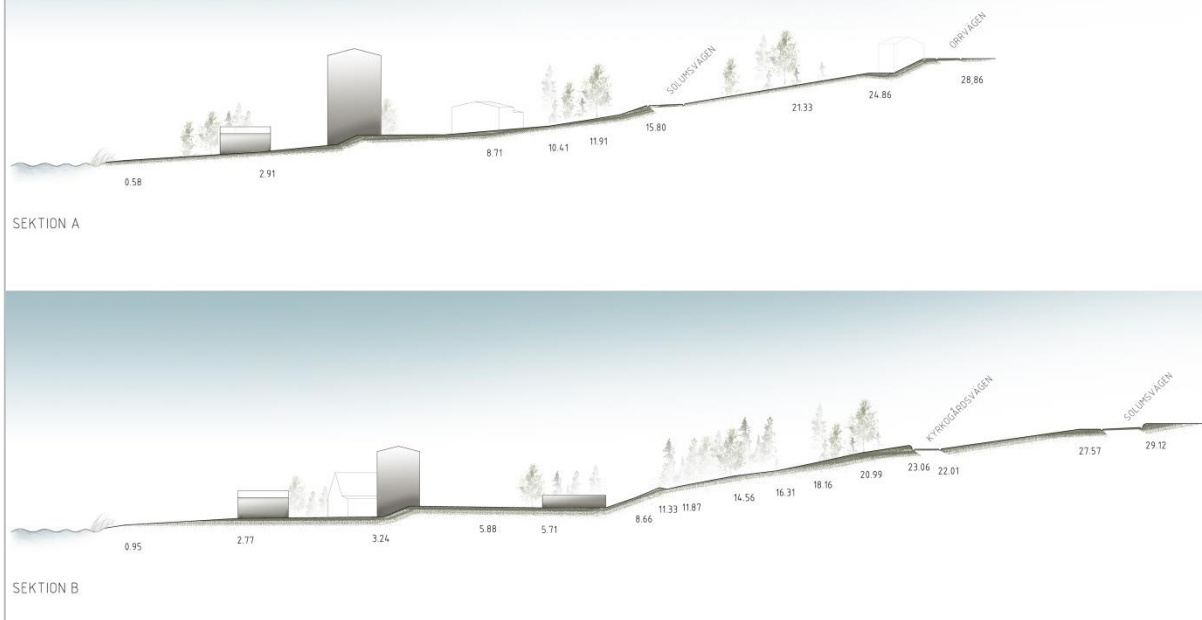
- Radhus
- Flerfamiljshus
- Verksamhet
- Parkering
- Gångstråk
- VI Våningsantal

Thomas Karlström, Härnösands kommun

Förslag sektion

Arconi design och projektering

Utrymmet mellan husen

Utrymmet mellan husen påverkar hur ett område upplevs. Att placera byggnaderna så att en rumslighet skapas är välgörande i en boendemiljö. Även carportar, förråd och garage kan placeras på ett sådant sätt att de stödjer rumsligheten i området.

Rätt placering av husen i förhållande till varandra kan också skapa goda ljudmiljöer och mikroklimat.

För de högre husen är det särskilt viktigt med en stor omsorg om utformningen i botten-våningen för att skapa en tydlig kontakt med platsen utanför.

Inom kvartersmarken ska det tillhandahållas gemensamhetsytor med utrymme för lek, sittgrupper och kanske mindre odlingar. Även cykel- och bilparkering samt plats för sortering av avfall ska rymmas.

Verksamheter

Programförslaget innebär att den gamla gasbyggnaden bevaras till del eller i sin helhet. Att bevara den visar spår av platsens historia och på så sätt lyfts även platsens identitet fram.

I den gamla gasbyggnaden skulle icke störande verksamheter som är förenliga med bostäder kunna finnas. Kanske ett café, restaurang, mikrobryggeri, kontor eller annan liknande verksamhet skulle kunna passa väl in här. Eller varför inte något som har koppling till båtar och det marina arvet som också finns på platsen.

Inom programområdet finns planer på att anordna en förskola i den nuvarande samlingslokalen. Att säkerställa en god ljud- och utemiljö för förskolan behöver bland annat hanteras i kommande skeden.

Området kan också med fördel rymma även annan offentlig service. Exempelvis förväntas tandläkarpraktiken finnas kvar i sina lokaler där även annan samhörig service som sjukgymnast eller liknande också eventuellt skulle kunna rymmas.

I bottenvåningen på flerfamiljshusen skulle även mindre tjänsteföretag kunna tillåtas, som frisör och fotvård exempelvis.

Förslaget innebär att det ska vara en avskiljande zon mellan reningsverket och bostäderna. Den ytan skulle även i framtiden kunna användas för icke störande verksamheter av något slag.

Arconi design och projektering

Allmän plats

Allmänhetens tillgänglighet till stranden vid Kattastrand ska säkerställas. Strandpromenaden föreslås i huvudsak vara ett varierat parkstråk. Det ska finnas fasta sittplatser som gör det möjligt att slå sig ned och blicka ut mot södra sundet, Gådeåparken och Kanaludden.

Det kan finnas utsiktsplatser längs strandpromenaden som lockar till att människor stannar upp. Varför inte ha någon offentlig utsmyckning som kan vittna om platsens historia.

Det är viktigt att gång- och cykelstråk i staden hänger ihop. Människor ska kunna röra sig längs stranden från Gådeåparken via Kanaludden till Kattastrand och sedan fortsätta vidare. En möjlighet kan vara att anordna en stig upp för backen mot Södersundsvägen. En annan möjlighet är att fortsätta vidare förbi reningsverket och sen upp mot Södersundsvägen.

En gemensam torgyta föreslås kring området där den gamla gasbyggnaden ligger. Torget kan vara en naturlig mötesplats och målpunkt för människor. Torget utformas med fördel så att en flexibel användning möjliggörs. Kanske kan torget användas för mindre evenemang, uteservering mm.

I anslutning till torget föreslås att den befintliga kajkonstruktionen byggs ut med flytbryggor för mindre båtar. Den befintliga sjösättningsrampen ligger i direkt anslutning. Det är betydelsefullt att bryggan är tillgänglig och välkomnande för fler än de som bor i området.

Gränsen mellan vilka ytor som är allmänna och vilka som är privata kan med fördel markeras med låga häckar eller murar, olika markbeläggning eller nivåskillnader.

Trafik och parkering

En ny lokalgata för fordonstrafik föreslås ovanför bostadsbebyggelsen. Den befintliga Korsmässvägen omvandlas i huvudsak till ett promenad- och cykelstråk.

Inom bostadsområdet ska fordonstrafiken ske på de oskyddade trafikanternas villkor. Det ska samtidigt säkerställas att renhållningsfordon och räddningstjänst har god framkomlighet inom området.

Om delar av verksamhetsområdet finns kvar så kan en ny anslutningsväg sannolikt behöva anläggas söderifrån för att undvika genomfartstrafik genom bostadsområdet. Mer detaljerade utredningar av det behövs i kommande skeden.

Det bedöms i det här skedet inte finnas behov av någon allmän parkering inom området.

Grönstruktur

Idag utgörs området till största del av hårdgjorda ytor. I framtidens Kattastrand finns här betydligt mer grönska.

Växtlighet fyller flera funktioner. Den ger bland annat ett bättre lokalklimat genom att bryta vinden, ge skugga och höja luftfuktigheten. Grönska hjälper också till att ta upp, fördröja och rena dagvattnet.

Träd, buskar och annan växtlighet kan också ta ner skalan på platser och gator samt ge identitet och karaktär till en plats. Grönska renar luft och dämpar buller. Grönska gynnar också den biologiska mångfalden.

Växtlighet, gräs och buskar kommer att behöva tillföras både inom kvartersmarken och inom den allmänna platsmarken på Kattastrand.

Skogsområdet som finns i backen mellan Solumsvägen och bebyggelsen kommer att ligga kvar och skötas som naturmark med regelbunden slyröjning.

Tillgänglighet och trygghet

Såväl nya byggnader som allmänna platser ska göras tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelse eller orienteringsförmåga. I Boverkets byggregler, BBR, finns bland annat krav på hiss i bostäder med tre våningar eller fler.

Den fysiska miljöns utformning spelar stor roll när det gäller människors känsla av trygghet eller otrygghet. Människor i sig skapar generellt en känsla av trygghet. En plats där det finns bostäder kan bidra till känsla av ökad trygghet eftersom fler ögon kan se vad som händer.

Generellt så upplevs platser och miljöer som trygga där det är lätt att orientera sig och hitta sin väg.

Omhändertagande miljöer känns generellt tryggare än områden med skadegörelse och liknande. Fungerande och genomtänkt belysning där människor rör sig är en viktig trygghetsfaktor.

Trygghet ska vara en av utgångspunkterna vid utformningen av de allmänna platserna på Kattastrand

Genomförande

Ett genomförande av programförslaget kommer att ske etappvis, rimligtvis under en 20 -30 års period. Kanske längre.

Detaljplaner behöver tas fram för de olika etapperna. Nu gällande regler, policys och riktlinjer kommer att förändras över tiden utifrån ny kunskap. En fortsatt planering av området ska följa denna utveckling.

Avsikten är att påbörja detaljplanearbete för etapp 1 som omfattar programområdets nordöstra del. Det bedöms kunna vara rimligt att dela in programområdet i totalt tre etapper.

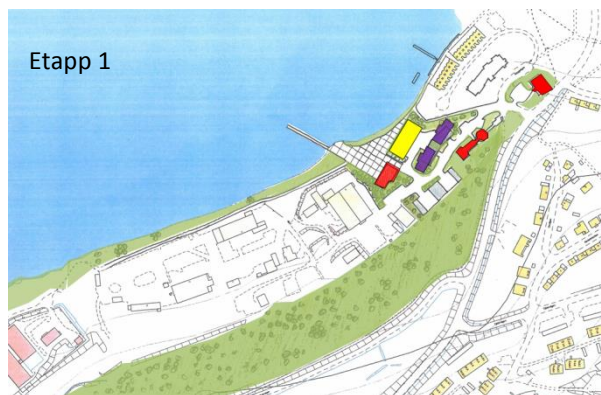
Kommunen äger i princip endast den allmänna platsmarken inom programområdet och för en fortsatt detaljplaneläggning så behövs ett initiativ från respektive fastighetsägare.

Eftersom området kommer att byggas ut under en lång tidsperiod så är det viktigt att delar av utbyggnaden kan genomföras oberoende av andra.

Vid upprättandet av programförslaget har hänsyn tagits till befintliga fastighetsgränser och markägoförhållanden samt möjligheterna till en etappvis utbyggnad.

Ett genomförande i etapper innebär att det under en tid kan finnas både bostäder och verksamheter/småskalig industri inom området. Det är viktigt att säkerställa hur dessa ska kunna samspela/integrera. Det gäller bland annat eventuell bullerpåverkan från befintliga verksamheter samt trafik- och andra tekniska frågor som ledningsdragningar mm. I kommande detaljplanearbete kommer dessa frågor att behöva hanteras ytterligare.

För ytor som anges som allmän plats i kommande detaljplaner bör kommunen vara huvudman även om markägoförhållandena inte nödvändigtvis ser ut så i dagsläget.

Behovsbedömning

I enlighet med miljöbalkens 6 kap. 11§ har en behovsbedömning upprättats för att bedöma om ett genomförande av programförslaget skulle innebära en betydande miljöpåverkan eller inte. Se bilaga *Behovsbedömning*.

Syftet med behovsbedömningen är att integrera miljöaspekter i den fysiska planeringen samt att bedöma huruvida någon miljökonsekvensbeskrivning, MKB, ska upprättas.

I behovsbedömningen behandlas frågor utifrån en ekologisk-, social- och ekonomisk hållbarhetsaspekt. Ekologisk hållbarhet handlar om klimat, mark, natur, vatten, avfall och energi. Ekonomisk hållbarhet handlar om att hushålla med mänskliga och materiella resurser på lång sikt. Social hållbarhet handlar om att bygga ett långsiktigt stabilt och dynamiskt samhälle där grundläggande mänskliga behov såsom hälsa, livsmiljö, trygghet och delaktighet uppfylls.

Behovsbedömningen visar sammantaget att ett genomförande inte medför en betydande inverkan på miljön, hälsan eller på hushållningen med mark, vatten eller andra resurser enligt 3 och 4 kapitlet miljöbalken. Någon MKB bedöms därför inte behöva upprättas.

I kommande detaljplaner kommer miljöfrågorna att ytterligare beaktas, utredas och redovisas.

Mark

Genomförda undersökningar visar att det finns markföroreningar inom området. Hela programområdet är dock inte undersökt och ytterligare utredningar av förekomst, omfattning och åtgärdsbehov kommer att behöva genomföras i kommande detaljplaneskeden.

Störningar

Inom området finns risk för buller från vägtrafik och från verksamheter. En god ljudmiljö för boende bedöms dock kunna anordnas och gällande riktvärden och vägledning ska följas. Bullerberäkningar kommer att vara nödvändiga i kommande skeden.

Störningar med lukt från reningsverket kan komma att förekomma. Lukt är en subjektiv bedömning och det finns inga riktvärden eller metoder som beräknar eller mäter lukt. Vid bedömning av huruvida det är en olägenhet för människor eller inte så handlar det generellt om luktsintensitet och varaktighet. Programförslaget innebär att ingen bostadsbebyggelse kommer ligga närmare reningsverket än vad närmaste bostad ligger idag.

Miljö kvalitetsnormer

Vid planering ska miljö kvalitetsnormer, MKN, enligt miljöbalkens 5 kapitel säkerställas. Härnösands kommun omfattas av MKN för utomhusluft och för vattenförekomster.

Vattenförekomsten Södra sundet bedöms ha god ekologisk status men uppnår ej god kemisk status. Utsläpp från verksamheter och spridning från förorenade sediment tillsammans med andra påverkanskällor bidrar troligen till att god kemisk status inte uppnås i vattenförekomsten.

Ett genomförande av programmet bedöms inte tillföra några miljögifter till vattenförekomsten. Snarare så bedöms miljögifterna som eventuellt urlakas från mark som är förorenad kanske kunna minska om området saneras. Området ansluts till kommunalt vatten och avlopp och dagvattnet kommer att hanteras på erforderligt sätt. Ett genomförande bedöms inte påverka statusen i vattenförekomsten negativt.

Programförslaget bedöms inte heller komma att innebära att MKN för utomhusluft kommer överskridas. Det tack vare fortsatt relativt små trafikmängder samt en relativt gles bebyggelse inom området.

Planprocess

Den kommunala planprocessen regleras i plan- och bygglagen (2010:900).

Vid behov kan ett planprogram upprättas för att tidigt i planprocessen få in synpunkter på förslaget från myndigheter, allmänheten och andra berörda. Inkomna synpunkter under programsamrådet sammanställs och ligger som underlag i ett fortsatt arbete med en eller flera detaljplaner.

När ett förslag till detaljplan har upprättats så sänds det på samråd till myndigheter, sakägare och andra berörda. Synpunkterna sammanställs i en samrådsredogörelse och planförslaget kan bearbetas inför att förslaget ska ut för slutlig granskning.

Under granskningstiden finns återigen möjlighet för berörda, sakägare och myndigheter att yttra sig över planförslaget. Synpunkterna sammanställs i ett granskningsutlåtande

Samhällsnämnden eller kommunfullmäktige antar detaljplanen. Om planen inte överklagas inom tre veckor efter protokollet justerats och anslagits så vinner den laga kraft.

En detaljplan gäller tills den upphävs, ändras eller ersätts.

Medverkande

Upprättandet av planprogrammet har utförts av samhällsförvaltningen i samarbete med, kommunstyrelseförvaltningens tillväxt-avdelning samt med sökanden, Solsidan AB.

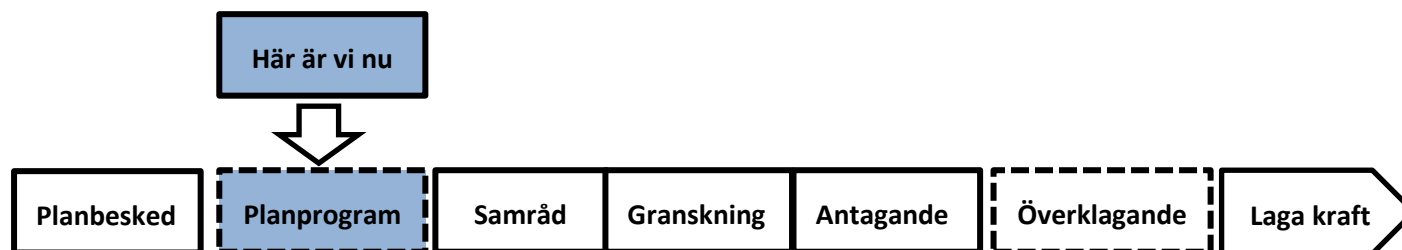
Ett informationsmöte med övriga fastighetsägare inom programområdet hölls i mars 2017.

Sektion och illustration har tagits fram av Arconi design och projektering.

2017-04-07

Thomas Jenssen
Förvaltningschef

Ulrika Bylund
Samhällsplanerare

Planprocessen (Plan- och bygglagen 2010:900)

Fastigheter inom programområdet

KOMMUNSTYRELSEN

Marie Örjestål, 0611-34 80 07
marie.orjestal@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Hyresavtal för lokal till hemtjänstgrupp: Äland 1:114, Nämndemansvägen 3 B

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret föreslår kommunstyrelsen besluta,
att godkänna hyresavtal avseende Äland 1:114.

Beskrivning av ärendet

Socialförvaltningen har anpassat lokalen för en befintlig hemtjänstgrupp på Nämndemansvägen 3 B i Ålandsbro. Lokalen har renoverats och kompletterats med omklädningsrum för personalen.

Socialt perspektiv

Förslaget förväntas inte ge någon förändring avseende ett socialt perspektiv.

Ekologiskt perspektiv

Förslaget förväntas inte ge någon förändring avseende ett ekologiskt perspektiv.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Förslaget förväntas ge en förändring avseende ett ekonomiskt perspektiv. Hyra år 2018 var 73 077 kr/år. Lokalen har utökats med 5 m² vilket ger en högre hyra med 2 223 kr/år. Ny hyra blir således 75 300 kr/år samt ett hyrestillägg på 84 000 kr/år i tre år. Tilläggskostnaden är en följd av ombyggnaden som gjorts. Förändringen ryms inom 2019 års budgetram. Ur ett juridiskt perspektiv ger förslaget en bättre förutsättning att leva upp till lagen om obligatoriska arbetskläder i och med att lokalen kompletterats med omklädningsrum.

Beslutsunderlag

Socialnämndens ordförandebeslut 2019-01-25.

Sofia Pettersson
Kommundirektör

Marie Örjestål
Intendent

Bilagor

- Bilaga 1 Hyresavtal för lokal till en hemtjänstgrupp
- Bilaga 2 Tillägg till hyreskontrakt
- Bilaga 3 Tjänsteskrivelse till Socialnämnden
- Bilaga 4 Ordförandebeslut

Bilaga 1

HYRESKONTRAKT

Sid 1(4)

FÖR LOKAL

Nr 023-01-01-1302-02

Undertecknade har denna dag träffat följande hyresavtal:

Hyresvärd	AB Härnösandshus Box 103 871 23 Härnösand				Organisationsnummer 556160-8430
					Telefon 0611-88200
Hyresgäst	Härnösands Kommun (soc)				Personnummer/orgnr 212000-2403
	Aviseringsadress Fakturaenheten 871 80 HÄRNÖSAND				Telefon
Lokalens adress mm	Fastighetsbeteckning: Äland 1:114.				Lokal nr 023-01-01-1302
	Lokalens adress: Nämndemansvägen 3 B, 870 10 ÄLANDSBRO				Trappor/våning
Lokalens skick och användning	Lokalen med tillhörande utrymmen uthyrs, om inte annat anges, i befintligt skick att användas till: Personalrum				
Lokalens storlek och omfattning	Butiksarea ca	Kontorsarea ca	Lagerarea ca	Övrig area ca	
	m ² i plan	m ² i plan	m ² i plan	m ² i plan	
		65			
	Angivna areor har inte inför avtalets tecknande mätts upp.				
Om i avtalet angiven area avviker från uppmätt area medför avvikelsen inte rätt för hyresgästen till återbetalning respektive hyresvärden rätt till högre hyra.					
Omfattningen av de förhyrda lokalerna har markerats å bifogade ritning(ar).					Bilaga 1
Till lokalen hör: Tillfart för bil för i- och urlastning. 3st P-platser ingår, totalt 5940 kr/år					
Inredning mm	Lokalen uthyres utan särskild för verksamheten avsedd inredning. Bilaga				
	Vid hyresförhållandets upphörande skall hyresgästen, om inte annan överenskommelse träffats, bortföra honom tillhörig egendom och återställa lokalerna i godtagbart skick.				
	Parterna är eniga om att senast sista dagen av hyresförhållandet gemensamt genomföra besiktning av lokalerna. Om till följd av hyresgästens åtgärder -vidtagna med eller utan hyresvärdens medgivande- lokalen vid avflyttningen innehåller material, som inte särskilt överenskommit att hyresvärden svarar för, skall hyresgästen avlägsna materialet eller ersätta hyresvärden dennes kostnader för kvittblivning såsom förekommande avfallsskatt, transport och avgift för deponering eller motsvarande.				
Ledningar för telefoni	Hyresgästen bekostar erforderlig dragnig av ledningar för telefoni från den anslutningspunkt operatören anger till de ställen i lokalen som hyresgästen i samråd med hyresvärden väljer.				
Ledningar för datakommunikation	Hyresgästen bekostar erforderlig dragnig av ledningar för datakommunikation från den anslutningspunkt operatören anger till de ställen i lokalen som hyresgästen i samråd med hyresvärden väljer..				
Hyrestid	Från och med 2019-01-01 till och med 2021-12-31				
Uppsägningstid/ Förlängningstid	Uppsägning av detta kontrakt skall ske skriftligen minst 9 månader före den avtalade hyrestidens utgång i annat fall är kontraktet förlängt med 36 månader för varje gång.				
Värme och varmvatten	Erforderlig uppvärmning ombesörjes av hyresvärden.				
	Varmvatten tillhandahålles hela året.				

Upplysning

Observera att det i vissa fall också erfordras att bilaga fogas till avtalet för att överenskommelsen i bilaga skall bli tillämplig. Det gäller exempelvis indexklausul, klausul om fastighetsskatt och om hyresgästens rätt till nedsättning av hyra vid sedvanligt underhåll.

Sign	Sign

HYRESKONTRAKT

FÖR LOKAL

Nr 023-01-01-1302-02

Hyra	Hyran är 75 300 kronor per år utgörande bashyra.	
Indexklausul	Ändring av ovan angiven hyra sker i enlighet med bifogade indexklausul, se bilaga.	Bilaga 2
Kostnad för värme och varmvatten		Bilaga
VA-kostnad		Bilaga
Kyla Ventilation		Bilaga
Ei	Svarar hyresgästen, eget abonnemang.	
Trappstädning		
Emballage- och sophämtning	I den omfattning det åligger hyresvärden att dels tillhandahålla utrymme för lagring av sopor/emballage dels ordna borttransport av sådant avfall, åligger det hyresgästen att sortera och placera avfall i avsett kärl på avsedd plats liksom utan kompensation medverka till den ytterligare källsortering som hyresvärden kan komma att besluta Emballage och sophämtning Ingår i hyran beträffande hushållsavfall. Det åligger hyresgästen att själv svara för och bekosta uppsamling, sortering, lagring och transport av hos Hyresgästen förekommande avfallsfraktioner enligt följande: Batterier, Lysrör, Metallförpackningar, Ofärgat glas, Färgat glas, Pappförpackningar, Hårda plastförpackningar, Tidningspapper. Farligt avfall enligt förordning (1996:971) om farligt avfall.	
Snöröjning och sandning	Ingår i hyran.	Bilaga
Fastighets-skatt	Ersättning härför erläggs enligt särskild överenskommelse, se bilaga.	Bilaga 3
Oförutsedda kostnader	Skulle efter avtalets tecknande oförutsedda kostnadsökningar uppkomma för fastigheten på grund av a) införande eller höjning av särskild för fastigheten utgående skatt, avgift eller pålaga varom riksdag, regering, kommun eller myndighet kan komma att besluta b) generella ombyggnadsåtgärder eller liknande på fastigheten som ej enbart avser lokalen och som hyresvärden åläggs att utföra till följd av beslut av regering, kommun eller myndighet Skall hyresgästen med verkan från inträdd kostnadsökning erlägga ersättning till hyresvärden för på lokalen belöpande andel av den totala årliga kostnadsökningen för fastigheten. Lokalens andel är ____ procent. Har andelen ej angivits utgörs denna av hyresgästens hyra (exkl eventuell moms) i förhållande till i fastigheten utgående lokalhyror (exkl eventuell moms) vid tiden för kostnadsökningen. För ej uthyrd lokal görs därvid en uppskattning av marknadshyran för lokalen. Med skatt enligt a) ovan avses ej moms och fastighetsskatt i den mån ersättning härför erläggs i enlighet med överenskommelse. Med oförutsedda kostnader menas sådana kostnader som vid avtalets ingående inte beslutats av de under a) och b) angivna instanserna . Ersättningen erläggs enligt nedanstående regler om hyrans betalning.	

Uppllysning

Observera att det i vissa fall också erfordras att bilaga fogas till avtalet för att överenskommelsen i bilaga skall bli tillämplig. Det gäller exempelvis indexklausul, klausul om fastighetsskatt och om hyresgästens rätt till nedsättning av hyra vid sedvanligt underhåll.

Sign		Sign

HYRESKONTRAKT

FÖR LOKAL

Nr 023-01-01-1302-02

Mervärdesskatt (moms)	Hyresvärden är skattskyldig för moms för uthyrning av lokalen. Hyresgästen skall utöver hyran erlægga vid varje tillfälle gällande moms. Momsen som erläggs samtidigt med hyran beräknas på angivet belopp jämte, enligt vid varje tidpunkt gällande regler för moms på hyra, på i förekommande fall enligt hyreskontraktet utgående tillägg och andra ersättningar. Om hyresvärden till följd av hyresgästens självständiga agerande - såsom upplåtelse av lokalen i andra hand (även upplåtelse till eget bolag), eller överlåtelse- blir återbetalningsskyldig för moms enligt bestämmelserna i mervärdesskattelagen skall hyresgästen fullt ut ersätta hyresvärden med det återbetalda beloppet. Hyresgästen skall vidare utge ersättning för den kostnadsökning som följer av hyresvärdens förlorade avdragsrätt för ingående moms på driftkostnaderna som uppstått genom hyresgästens agerande.
Hyrans betalning	Hyran erläggs utan anfordran i förskott senast sista vardagen före varje kalendermånad början genom insättning på bankgiro nr 415-0314
Ränta, Betalnings-påminnelse	Vid försenad hyresbetalning skall hyresgästen erlægga dels ränta enligt räntelagen, dels ersättning för skriftlig betalningspåminnelse enligt lagen om ersättning för inkassokostnader mm. Ersättning för påminnelse utgår med belopp som vid varje tillfälle gäller enligt förordningen om ersättning för inkassokostnader mm.
Underhåll mm	Hyresgästen skall utföra och bekosta erforderligt underhåll av ytskikt på golv, väggar och tak jämte av inredning tillhandahållen av hyresvärden. Hyresgästens underhållsskyldighet omfattar därutöver, se gränsdragningslista, bilaga 4 Om hyresgästen åsidosätter sin underhållsskyldighet och ej inom skälig tid vidtar rättelse efter skriftlig anmodan äger hyresvärden rätt att fullgöra skyldigheten på hyresgästens bekostnad.
Skötsel och drift	Om inte annat överenskommit åligger det hyresvärden att i förekommande fall ombesörja skötsel, drift och underhåll av allmänna och gemensamma utrymmen. Hyresgästens drift- och skötselansvar omfattar därutöver, se gränsdragningslista bilaga 4 Hyresgästen äger ej rätt att utan hyresvärdens skriftliga godkännande, i lokalen eller eljest inom fastigheten, utföra inrednings- och/eller installations- eller ändringsarbeten som direkt berör bärande byggnadsdelar eller för fastighetens funktion viktiga installationer såsom VA-, el-, ventilationssystem etc, tillhöriga hyresvärden. Sprinklerhuvuden och anordningar för ventilation får inte av hyresgästen byggas in i inredning så att effekten av sådana anordningar försämras. Det åligger hyresgästen att vid utförande av inredningsarbeten se till att funktionen hos radiatorer och andra uppvärmningsanordningar i allt väsentligt behålls.
Revisions-besikningar	Om vid av myndighet påkallad revisionsbesiktning av el- och sprinkleranordningar konstateras fel och brister i hyresgästen tillhörig installation, åligger det hyresgästen att på egen bekostnad inom av myndigheten föreskriven tid utföra begärda åtgärder. Om hyresgästen inom nämnda tid ej åtgärdat fel och brister äger hyresvärden rätt att på hyresgästens bekostnad utföra sådana åtgärder som myndigheten föreskrivit.
Tillgänglighet till vissa utrymmen	Utrymmen som fastighetsskötare och personal från Energiverket, VA-verket, Telia AB eller motsvarande måste ha tillgång till, skall vad ankommer på hyresgästen hållas lätt tillgängliga genom att icke blockera tillträdet till sådana utrymmen med skåp, backar, varor och dylikt.
Byggvaru-deklarationer	Om hyresgästen i enlighet med bestämmelser i detta avtal eller eljest utför underhålls-, förbättrings- eller ändringsarbeten avseende lokalen skall han för hyresvärden i god tid före arbetets utförande förete byggvarudeklarationer – i den mån sådana finns utarbetade – för de produkter och material som skall tillföras lokalen.
PBL-avgifter	Om hyresgästen utan erforderligt bygglov vidtar ändringar i lokalerna och hyresvärden till följd härav enligt reglerna i PBL tvingas utge byggnadsavgift eller tilläggsavgift skall hyresgästen till hyresvärden utge motsvarande belopp.
Nedsättning av hyra	
Myndighetskrav m m	Det åligger hyresgästen att på eget ansvar och egen bekostnad svara för de åtgärder, som av försäkringsbolag eller byggnadsnämnd, miljö och hälsoskyddsmyndighet, brandmyndighet eller annan myndighet efter tillträdesdagen kan komma att krävas för lokalens nyttjande för avsedd användning. Hyresgästen skall samråda med hyresvärden innan åtgärder vidtas.

Upplysning

Observera att det i vissa fall också erfordras att bilaga fogas till avtalet för att överenskommelsen i bilaga skall bli tillämplig. Det gäller exempelvis indexklausul, klausul om fastighetsskatt och om hyresgästens rätt till nedsättning av hyra vid sedvanligt underhåll.

Sign	Sign

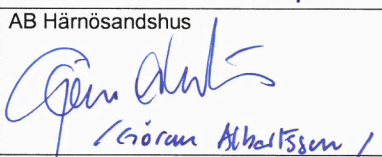

HYRESKONTRAKT

FÖR LOKAL

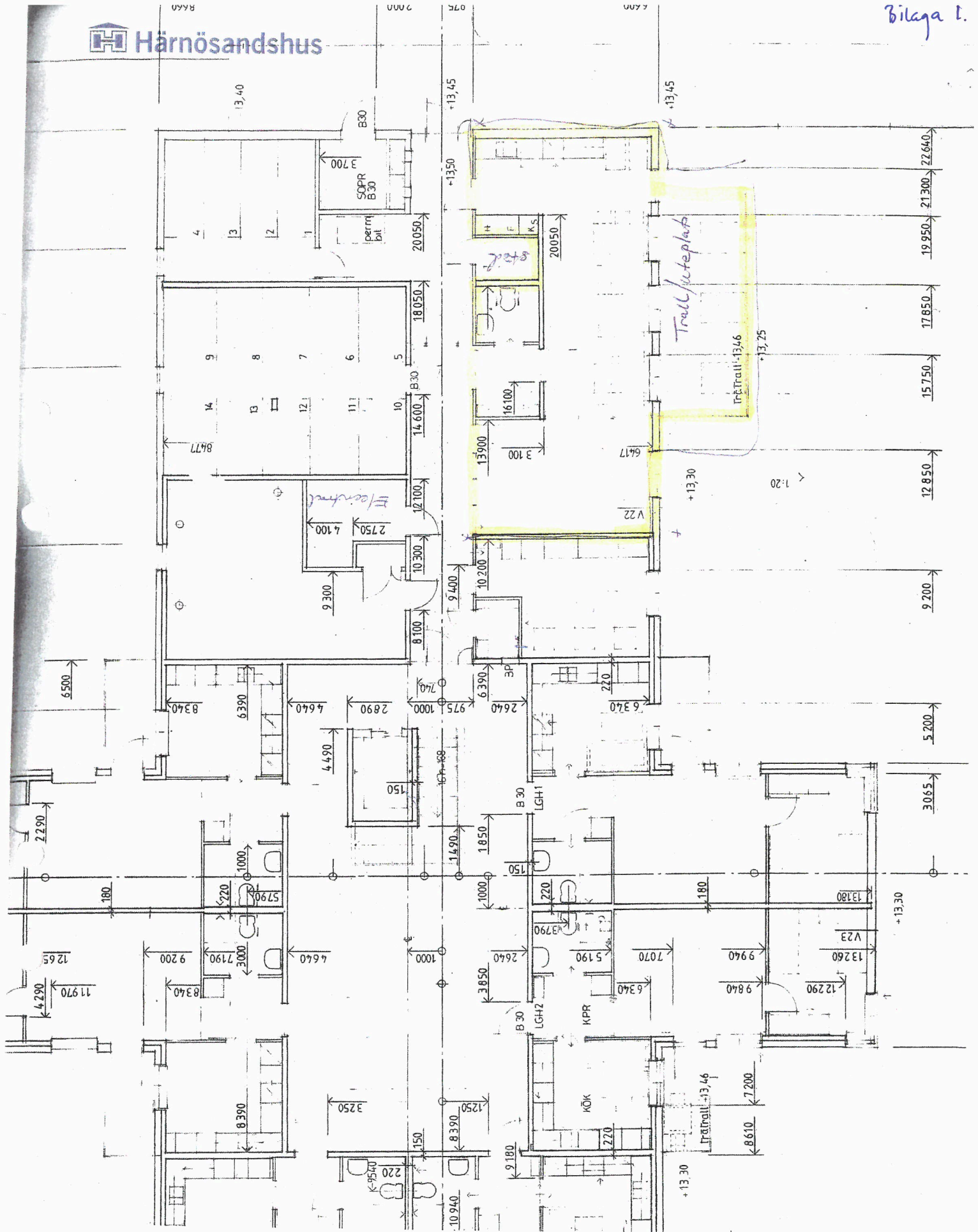
Nr 023-01-01-1302-

02

Skyltar, markiser, fönster, dörrar etc	Hyresgästen äger efter samråd med hyresvärden rätt att uppsätta för verksamheten sedvanlig skylt, under förutsättning, att hyresvärden ej har befogad anledning att vägra och att hyresgästen inhämtat erforderligt tillstånd av berörda myndigheter. Vid avflyttning åligger det hyresgästen att återställa husfasaden i godtagbart skick.		
	Vid mera omfattande fastighetsunderhåll såsom fasadrenovering åligger det hyresgästen att på egen bekostnad och utan ersättning nedmontera och åter uppmontera skyltar, markiser och antenner.		
	Hyresvärden förbinder sig att inte uppsätta automater och skyltskåp å ytterväggarna till de av hyresgästen förhyrda lokalerna utan hyresgästens medgivande samt medger hyresgästen optionsrätt att uppsätta automater och skyltskåp å ifrågakvarande väggar.		
	För skador på grund av åverkan på:		
	Fönster	svarar hyresgästen.	
	Entrédörrar	svarar hyresgästen.	
Låsanordningar	Det åligger att utrusta lokalerna med sådana lås- och stölskyddsanordningar som krävs för hyresgästens affärs- eller företagsförsäkring.		
Force majeure	Hyresvärden fritager sig från skyldighet att fullgöra sin andel av avtalet och från skyldighet att erlagga skadestånd om hans åtaganden inte alls eller endast till onormalt hög kostnad kan fullgöras på grund av krig, upplopp, på grund av sådan arbetsinställelse, blockad, eldsvåda, explosion eller ingrepp av offentlig myndighet som hyresvärden inte råder över och inte heller kunnat förutse.		
Säkerhet	Förutsättning för detta avtals giltighet är att säkerhet i form av: lämnas senast den .	Ej	Bilaga
Särskilda bestämmelser			Bilaga
Underskrift	Detta kontrakt, som inte utan särskilt medgivande får inskrivas, har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka parterna tagit var sitt. Tidigare avtal mellan parterna avseende denna lokal upphör att gälla fr o m detta avtals ikraftträdande.		
	Härnösand 2018-12-19	Ort, datum	
	AB Härnösandshus /Göran Alheltsson/	Hyresgäst	
Överenskommelse om avflyttning	På grund av denna dag träffad överenskommelse upphör kontraktet att gälla fr o m den _____ till vilken dag hyresgästen förbinder sig att avflytta.		
	Ort, datum	Ort, datum	
	Hyresvärd	Hyresgäst	
Överlåtelse	Ovanstående hyreskontrakt överlättes fr o m den _____ på		
	Frånträdande hyresgäst	Tillträdande hyresgäst	Person/orgnr
Ovanstående överlåtelse godkännes	Ort, datum	Hyresvärd	

Upplysning

Observera att det i vissa fall också erfordras att bilaga fogas till avtalet för att överenskommelsen i bilaga skall bli tillämplig. Det gäller exempelvis indexklausul, klausul om fastighetsskatt och om hyresgästens rätt till nedsättning av hyra vid sedvanligt underhåll.

AB Härnösandshus

Nybrogatan 13, Box 103, 871 23 Härnösand, Telefon: 0611-88 200, Fax: 0611-882 44
 Postgiro: 29 48 48-7, Bankgiro: 415-0314, Momsreg.nr/org.nr: SE 556160-8430
 E-post: info@harnosandshus.se, www.harnosandshus.se

INDEXKLAUSUL

för lokal

Bilaga nr 2

Avser	Hyreskontrakt nr 023-01-01-1302-02	i fastigheten Äland 1:114	
	Lokal nr 023-01-01-1302	Fastighetens adress Nämndemansvägen 3 B, 871 10 ÄLANDSBRO	
Hyresvärd	AB Härnösandshus Box 103 871 23 Härnösand		Organisationsnummer 556160-8430
			Telefonnummer 0611-882 00
Hyresgäst	Härnösands kommun, Socialförvaltningen		Person/organisationsnummer 212000-2403
Klausul	Av det i kontraktet angivna hyresbeloppet 75 300 kronor per år skall 100 procent utgöra bashyra. Under hyrestiden skall med hänsyn till förändringarna i konsumentprisindex (totalindex med 1980 som basår) tillägg till hyresbeloppet utgå med viss procent på bashyran enligt nedanstående grunder. För hyresavtal som börjar löpa någon gång under tiden 1/1 – 30/6 anses bashyran anpassad till indextalet för oktober månad året innan. För hyresavtal som börjar löpa någon gång under tiden 1/7 – 31/12 anses bashyran anpassad till indextalet för oktober månad under samma tid. Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran enligt ovan anses anpassad utgör bastalet såvida inte annat avtalats enligt följande genom angivande av år. Annat överenskommet bastalet, nämligen indextalet för oktober månad år 2018 Skulle indextalet någon påföljande oktobermånad ha stigit i förhållande till bastalet, skall tillägg utgå med procenttal varmed indextalet ändrats i förhållande till bastalet. I fortsättningen skall tillägg utgå i förhållande till indexändringarna, varvid hyresförändringen beräknas på basis av den procentuella förändringen mellan bastalet och indextalet för respektive oktobermånad. Utgående hyra skall dock aldrig sättas lägre än det i kontraktet angivna hyresbeloppet. Hyresändringen sker alltid fr o m 1 januari efter det att oktoberindex föranlett omräkning.		
Underskrift	Härnösand den <i>19/12 2018</i>	Ort, datum	
	AB Härnösandshus <i>Göran Almqvist</i>	Hyresgäst Härnösands kommun, Socialförvaltningen	
Egna noteringar om konsumentprisindex mm			

Anvisningar

1.

Om hela hyran eller viss andel av densamma skall indexregleras är en förhandlingsfråga och kan bero på hyresvillkoren i övrigt (såsom exempelvis hyrans storlek i kr/kvm och år samt vilka övriga förpliktelser som åvilar hyresgästen mm).

2. Bastalet

Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran anses anpassad utgör bastalet såvida inte annat avtalats genom angivande av år (se bestämmelserna på omstående sida). Med nuvarande förutsättningar blir oktoberindex känt omkring den 20 november. Bastalet anges som det redovisas av SCB, dvs med en decimal.

3. Jämförelsetillfälle

Jämförelsen mellan indextalen sker så snart årets oktoberindex blivit känt. För att undvika justeringar vid alltför obetydliga indexändringar utgår klausulen ifrån att indextalet skall ha ändrats med minst tre (3) enheter.

4. Den procentuella förändringen

Den procentsats varmed indextalet stigit, kan räknas fram enligt följande formel.

$$X = \frac{A \cdot 100}{B}; \quad \begin{array}{l} \text{där } X = \text{det sökta procenttalet} \\ \text{där } A = \text{det antal enheter (med en decimal) varmed indextalet stigit} \\ \text{där } B = \text{bastalet (med en decimal)} \end{array}$$

Beräkningen av indexskillnaden görs med en decimal. Det sökta procenttalet (X) avrundas till närmaste heltal. Det framräknade tillägget avrundas till heltal kronor.

5. Första omräkningen av hyran

För att klausulen skall utlösas första gången fordras att indextalet för någon oktobermånad har stigit med minst tre (3,0) enheter i förhållande till bastalet.

6. Fortsatt omräkning av hyran

Även i fortsättningen fordras – för att omräkningen av hyran skall ske – att indextalet åter ändras med minst tre (3,0) enheter i förhållande till det indextal, som senast föranledde omräkning av hyran.

7. Exempel på klausulens tillämpning

Avtalet tecknades i december 1993. Den nya hyran började gälla från den 1 juni 1994 och bashyran är 75 000 kr, Index för oktober 1993 utgör bastalet. Detta var 245,2.

Oktober 1994 Antaget indextal 252,6 Indextalet är 7,4 enheter högre än bastalet 245,2. Med hjälp av formeln under punkt 4 framräknas den procentuella höjningen på följande sätt:

$$X = \frac{7,4 \cdot 100}{245,2}; \quad X \text{ avrundat} = 3$$

Fr o m den 1 januari 1995 utgår tillägg till bashyran med 2 250 kr.

Oktober 1995 Antaget indextal 259,1 Indextalet har stigit med 6,5 enheter i förhållande till det indextal som föranledde omräkningen av hyran (252,6). Indextalet är 13,9 enheter högre än bastalet. Den procentuella höjningen blir enligt formeln.

$$X = \frac{13,9 \cdot 100}{245,2}; \quad X \text{ avrundat} = 6$$

Fr o m 1 januari 1996 blir tillägget till bashyran 4 500 kr.

Oktober 1996 Antaget indextal 261,6 Nu sker ingen förändring eftersom indextalet endast stigit med 2,5 enheter i förhållande till det indextal, som senast föranledde omräkningen av hyran (259,1).

Oktober 1997 Antaget indextal 258,5 Ingen förändring sker. Indextalet har endast sjunkit med 0,6 enheter i förhållande till det indextal, som senast föranledde omräkning av hyran (259,1).

Oktober 1998 Antaget indextal 270,4 Indextalet har nu stigit 11,3 enheter i förhållande till det indextal, som senast föranledde omräkning av hyran (259,1). Indextalet är 25,2 enheter högre än bastalet. Ny omräkning av hyran skall alltså ske. I förhållande till bastalet har indextalet nu stigit med 25,2 enheter, dvs avrundat 10%. Tillägget till bashyran för 1999 blir alltså 7 500 kr.

FASTIGHETSSKATTEKLAUSUL
för lokal

Bilaga nr 3

Avser	Hyreskontrakt nr 023-01-01-1302-02	i fastigheten Äland 1:114
	Lokal nr 023-01-01-1302	Fastighetens adress Nämndemansvägen 3, 871 10 ÄLANDSBRO
Hyresvärd	AB Härnösandshus Box 103	Organisationsnummer 556160-8430
	871 23 Härnösand	Telefonnummer 0611-882 00
Hyresgäst	Härnösands kommun	Person/organisationsnummer 212000-2403
Klausul	Tillämpligt alternativ markeras med kryss i ruta och ifyllande av erforderliga uppgifter. I den mån de delar av fastigheten som utgörs av lokaler blir/är skattepliktig till fastighetsskatt skall hyresgästen samtidigt med hyran till hyresvärden erlagga ersättning härför enligt markerat alternativ. ☒ Hyresgästen skall utöver i avtalet angivet hyresbelopp årligen erlagga ersättning för sin andel av vid varje tillfälle utgående fastighetskatt för lokaler. Hyresgästens andel skall anses vara 44,1 procent. Enligt de regler som gäller vid avtalets tecknande utgör ersättningen som hyresgästen skall betala vid hyrestidens början 1 641 kronor. ☐ Ersättning för på lokalen belöpande andel av fastighetsskatt ingår i det i avtalet angivna hyresbeloppet och utgör vid avtalets tecknande. Lokalens andel av fastighetskatten för lokaler skall anses vara. Hyresgästen skall erlagga ersättning för sin andel av, efter avtalets tecknande, inträffade förändringar (oavsett skälet härtill) av fastighetskatten för lokaler i den mån skatten överstiger den i hyran ingående ersättningen för fastighetskatten. Skulle fastighetskatten minska/upphöra så att hyresgästens andel av ersättningen understiger den ersättning som enligt ovan ingår i den i avtalet angivna hyran skall hyran likväl utgå med minst ursprungligt belopp. Sålunda medför i avtalet förekommande andra klausuler (t ex index) att det totala hyresbeloppet hyresgästen betalar är/kan vara högre än den i avtalet angivna hyressumman. Hyresgästens ovan angivna andel som skall vara oförändrad under hyrestiden har beräknats enligt följande: På omstående sida intagna anvisningar gäller för avtalet.	
Underskrift	Härnösand den <i>19/12 2018</i>	Ort, datum
	AB Härnösandshus 	Hyresgäst

ANVISNINGAR

1.

Klausulen är utformad i juni 1995, dvs. före den tidpunkt (normalt den 1 januari 1996) från vilken fastighetsskatt gäller för lokaler. Klausulen har därför en lydelse som gör att den kan införas i avtal som tecknas innan skatt utgår liksom i avtal som tecknas när skatt faktiskt utgår.

2.

Ersättning skall kompensera för ökade kostnader i förvaltningen oavsett vem som faktiskt är skattskyldig. Skattskyldig är fastighetsägare/hyresvärd. Om handelsbolag är fastighetsägare/hyresvärd var enligt tidigare regler delägarna skattskyldiga. Tillägget skulle givetvis ändå betalas till hyresvärden. Efter den 1 januari 1997 är däremot handelsbolag som ägare skattskyldigt till fastighetsskatt.

3.

Enligt 19 § hyreslagen skall hyran – med några undantag – vara till beloppet bestämd i hyresavtalet. Om hyrestiden är bestämd och minst tre år gäller dessutom förbehåll om att hyran skall utgå med belopp som bestäms enligt en "annan beräkningsgrund", t ex indexreglering. Det innebär också att hyrestiden måste vara bestämd och minst tre år för att hyresvärden skall kunna ta ut kompensation för fastighetsskatt med ett belopp som kan variera allt efter som skatten ändras. Vidare måste beräkningsgrunden vara angiven i avtalet. Klausulen förutsätter därför att parterna anger hur stor andel av skatten hyresgästen skall betala ersättning för.

Enligt de regler som gäller vid denna klausuls utarbetande utgör skatten en viss procent av taxeringsvärdet för lokaler (både mark och byggnader). Uppgiften finns redovisad på taxeringsbeskedet. Hyresgästens andel av skatten för lokalen kan bestämmas som förhållandet mellan den area hyresgästen hyr och uthyrningsbar lokalarea i fastigheten eller som förhållandet mellan hyresgästens hyra och de totala lokalhyrorna i fastigheten.

Det blir förhandlingsfråga vilket beräknings sätt parterna väljer. Även andra beräkningsgrunder kan användas. För enkelhetens skull bör dock hyresgästens andel vara oförändrad under hyrestiden och därmed oberoende av bl.a. hur skatten fortsättningsvis kan komma att beräknas och eventuella förändringar i uthyrningsläget.

Det är lämpligt att på därför avsett ställe ange hur lokalens andel beräknats. Skulle uppgift härom inte fyllas i skall det dock inte medföra att överenskommelsen blir ogiltig. På en fastighet kan finnas olika byggnader med olika värdeår och olika typer av taxeringsenhet (småhusenhet, hyreshusenhet, industrienhet och specialenhet). Den skatt – för vilken hyresgästen skall betala ersättning – skall endast avse den byggnad där lokalen är belägen. Med byggnad avses normalt varje byggnadskropp. Erforderliga uppgifter kan hämtas från den underrättelse om beslut om allmän fastighetstaxering som skattemyndigheten tillställt fastighetsägaren. Den fastighetsägare som har problem med att beräkna hyresgästens andel bör ta kontakt med sin fastighetsägareförening för att få hjälp.

Fyll i hyresgästens andel!

4.

Klausulen innehåller två alternativ. I det första utgår ersättning för skatten som ett tillägg "vid sidan" om det i avtalet angivna hyresbeloppet. Försvinner skatten försvinner tillägget automatiskt. Det andra alternativet förutsätter att parterna enas om en viss hyra vari bl a ingår ersättning för den vid tillfället gällande skatten. Skulle skatten höjas oavsett skälet härtill (t ex höjd skattesats, ökat taxeringsvärde mm) skall hyresgästen dock betala ersättning för den ökade kostnaden. Skulle skatten försvinna återgår hyran till ursprungsbeloppet, dvs. den överenskomna hyran (som inkluderar ersättning för den inledningsvis gällande skatten som upphört). Givetvis skall hyresgästen alltjämt betala andra förekommande tillägg såsom för indexförändringar, ändrade bränslekostnader osv.

5.

I den mån hyresgästen skall betala tillägg för fastighetsskatt bör tillägget redovisas separat på hyresavin.

6.

Markera med kryss vilket alternativ som väljs. I det valda alternativet anges hyresgästens andel samt aktuellt belopp. Ange vidare hur hyresgästens andel beräknats.

Gränsdragningslista

Äland 1:114

2019-01-01

Drift/skötselansvar innebär ansvar för regelbunden tillsyn och skötsel och kan utföras endera i egen regi eller genom köpta tjänster.

Underhållsansvar innebär ansvar för planerat underhåll och i förekommande fall återanskaffningsansvar. Underhållsansvar medför kostnadsansvar.

Hysesgästen svarar för skador på grund av åverkan på fönster, dörrar och skyltar såsom glaskross, klotter etc.

	Drift/skötsel ansvar		Underhålls-ansvar		Anmärkning
	Hg	Hv	Hg	Hv	
Mark och tomt					
Renhållning entréer		x			
Snörenhållning uteplatser		x			
Avfallsh. Brännbart och matavfall		x			
Avfallsh. Övriga fraktioner.	x				
Snöröjning/sandning		x			
Sandupptagning		x			
Gräskötsel		x			
Byggnader yttre					
Tak, fasader, fönster		x		x	
Takansvar rasrisk, skottning		x		x	
Takavvattning		x		x	
Entreedörrar		x		x	
Fönsterputs	x				
Entréskyltar	x		x		
Byggnader inre					
Fast inredning, vita varor	x		x		
Köksutrustning	x		x		
Diskmaskin	x		x		
Golvbeläggning	x		x		
Målning	x		x		
Låssystem		x		x	
Nyckelhantering	x		x		
Dörrar, partier		x		x	
Inredning textilier utrustning	x		x		
Solskydd	x		x		
Skyltar allmänt	x		x		
Styr och övervakning					
Reglerutrustn. värme rad		x		x	
Reglerutrustn. värme vent		x		x	
Tillsyn styr/övervakning		x		x	
Uppkoppling för brand	x		x		Vid ev förekomst
Larm passage dörrar	x		x		Vid ev förekomst
Larmtablå passage	x		x		Vid ev förekomst

	Drift/skötsel ansvar		Underhålls-ansvar		Anmärkning
	Hg	Hv	Hg	Hv	
VS-anläggning					
Värme		x			
VV		x			
Rensning golvbrunnar	x				
Rensning interna ledningar		x			

EI-installationer

Ljuskällor. Inne	x		x		
Tele/data/TV	x		x		
Yttre belysning		x		x	
Larmtablå magnet dörrar	x		x		

Ventilation

FTX		x		x	

Övrigt

	Drift/skötsel ansvar		Underhålls-ansvar		Anmärkning
	Hg	Hv	Hg	Hv	
Brand					
Brandlarm	x		x		
Utrymn.skyltar inkl belys.		x		x	
Nödljus	x		x		
Brandavskiljande byggn delar	x			x	
Brandfilter	x		x		
Handbrandsläckare	x		x		
Rökgasfunktion vent inkl spjäll	x			x	
Släckutrustning	x		x		
Utrymningsplaner	x		x		
Magneter branddörrar	x		x		
Utrymningsvägar	x				

Tillägg till hyreskontrakt avseende lokal nr 023-01-01-1302-02**Hyresvärd:**

AB Härnösandshus (556160-8430)
Box 103
871 23 HÄRNÖSAND

Hyresgäst

Härnösands kommun (212000-2403)
Socialförvaltningen
871 80 HÄRNÖSAND

Mellan Härnösands kommun, Socialförvaltningen och AB Härnösandshus, har överenskommits om ett tillägg till hyreskontrakt 023-01-01-1302-02, avseende fastigheten Äland 1:114.

Till följd av den ombyggnad av verksamhetslokaler som genomförts under 2018 erlägger Socialförvaltningen ett hyrestillägg under tre år från och med 2019-01-01 till 2021-12-31 med 84 000 kr per år eller med 7 000 kr per månad.

Hyrestillägget erläggs vid samma tillfällen som den ordinarie hyran.

Detta hyrestillägg har upprättats i två exemplar varvid parterna tagit var sitt.

Härnösand 2019-01-

Härnösands kommun,
Socialförvaltningen

AB Härnösandshus

.....
Göran Albertsson

Socialförvaltningen

Fredrik Mattsson
fredrik.mattsson@harnosand.se

Socialnämnden

Fråga om lokalavtal gällande Äland 1:114 (382-01-01-0101)

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta;

att föreslå kommunstyrelsen att godkänna hyresavtal för Äland 1:114
(Nämndemansvägen 3B)

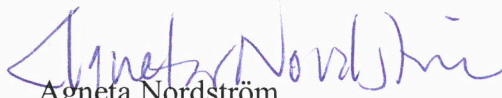
att finansiering finns inom 2019 års budgetram

Beskrivning av ärendet

Ärendet rör en redan befintlig grupplokaler för hemtjänsten som renoverats och kompletterats med omklädningsrum för personal på Nämndemansvägen 3B i Älandsbro. Härnösandshus är fastighetsägare.

Bakgrund

I och med att arbetskläder blivit ett obligatorium inom hemtjänsten i Härnösand behövde ett omklädningsrum byggas till i hemtjänstens grupplokaler i Älandsbro. Lokalen har också uppdaterats i vissa andra delar, såsom exempelvis vissa ytskikt och delar av kök.

Agneta Nordström
Förvaltningschef

Bilagor

- Bilaga 1 Hyreskontrakt Äland 1:114
- Bilaga 2 Tillägg till hyresavtal

Socialnämnden

Kommunstyrelsen

**Fråga om lokalavtalet Äland 1:114, Nämndemansvägen 3 B
(023-01-01-1302-02)**

Förslag till beslut

att föreslå kommunstyrelsen att godkänna hyresavtalet för Älandsbro hemtjänst, samt

att finansiering finns inom 2019 års budgetram.

Beskrivning av ärendet

Ärendet rör förlängning av hyresavtal för Äland 1:114 mellan AB Härnösandshus och Härnösands kommun (socialförvaltningen), samt tillägg till hyreskontrakt.

Krister Mc Carthy
Ordförande Socialnämnden

Bilagor

Bilaga 1 Hyreskontrakt Äland 1:114

Bilaga 2 Tillägg till hyreskontrakt

Härnösands
kommun

Reviderad verksamhetsplan

Kommunstyrelsen

2019

Innehållsförteckning

1 Nämndens uppdrag och verksamhet	4
1.1 Organisation och verksamhet	4
1.2 Planerad verksamhet för året	4
2 Viktiga händelser	8
3 Nämndens resultatuppdrag.....	9
3.1 Resultatuppdrag, indikatorer och aktiviteter.....	9
4 Ekonomi.....	14
4.1 Budgetförutsättningar och beslutade medel.....	14
4.2 Nämndens budget i sammandrag.....	15
4.3 Väsentliga budgetförändringar.....	21
4.4 Investeringsbudget	22
4.5 Kommungemensam verksamhet	23
5 Internkontroll.....	25

Anvisning

Nämndens verksamhetsplan ska utgå från kommunfullmäktiges årsplan. Läs igenom årsplanen och reglementet för respektive nämnd.

1 Nämndens uppdrag och verksamhet

1.1 Organisation och verksamhet

Anvisning

Utgå från budgetförslagets beskrivning av uppdraget.

Kort beskrivning av hur förvaltningen är organiserad, använd en organisationsskiss. Beskriv kortfattat förvaltningens olika verksamheter.

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsens övergripande uppgift är att leda, samordna och styra uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

Kommunstyrelseförvaltningens organisation består av IT-avdelning, HR-avdelning, ekonomiavdelning, tillväxtavdelning, kommunledningskontor samt kommunikationsavdelning.

IT-avdelningen, HR-avdelningen, ekonomiavdelningen, kommunledningskontoret samt kommunikationsavdelningen ansvarar för styrning och ledning inom sina expertområden. Dessutom ansvarar respektive kontor/avdelning för stöd och service till de olika förvaltningarna.

Tillväxtavdelningen ansvarar för kommunens strategiska tillväxtarbete. Det inbegriper bland annat samarbete mellan kommunen och näringslivet. Inom tillväxtavdelningen drivs också kulturfrågor, bibliotek, turismfrågor, exploateringsfrågor, strategiska miljö- och hållbarhetsfrågor samt stödfunktion för EU-projekt.

Kommunledningskontoret är en serviceorganisation som ska samordna och säkerställa verkställighet av kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens beslut och intentioner samt ge service till den politiska organisationen, förvaltningarna och medborgarna. Utöver detta har kommunledningskontoret ansvar för verksamheterna rörande kost, överförmynderi samt serviceenheten. Genom samverkan ska kommunledningskontoret underlätta för den decentraliserade organisationen att nå ett effektivt resursutnyttjande och högsta möjliga medborgarnytta.

1.2 Planerad verksamhet för året

Anvisning

Utgå från budgetförslaget och hur den planerade verksamheten beskrevs där. Vad gäller nu?

Beskriv de viktigaste utvecklingsinsatserna och/eller åtgärderna för respektive verksamhetsområde.

I samband med budgetbeslutet december 2018 för budget 2019

förändrades förutsättningarna för kommunstyrelsen avsevärt. Budgetbeslutet innebär en ramsänkning mot 2018 med 1,6 mnkr, krav på resultatöverskott med 10 mnkr och 2,4 mnkr för extratjänster samt 1,4 mnkr för VA Södra Härnön ska inarbetas inom ram. De förändrade förutsättningarna innebär att tjänster vakanshålls och prioriteringar har gjorts vad verksamheterna kommer kunna leverera under året. I verksamhetsplanen beskrivs i stora drag den verksamhet som ska bedrivas under året.

Kompetensförsörjning, tillväxtstrategi, digitalisering, översiktsplan, rekryteringsstöd och budget- och uppföljningsprocess är centrala stora processer som kommer att prägla år 2019. Kulturplanen och biblioteksplanen är två viktiga styrdokument som ska omarbetas under året.

Tillväxtstrategin ska fortsätta att omsättas i handlingsplaner och områden har prioriterats för att nå hållbar tillväxt. Sambiblioteket som mötesplats fortsätter att växa fram med Campus Härnösand som viktigt utvecklingsområde. Flera utvecklingsprojekt för nya bostäder pågår fortsatt och arbetet med en ny översiktsplan kommer att ta en stor del av strategiska planeringsarbetet under året. Nya viktiga områden är under utveckling som tex framtidens livsmedelsindustri. Scenkonstbiennalen, Sveriges största scenkonstfestival, går under 2019 av stapeln i Västernorrland och Härnösand och Sundsvall är värdar vilket kommer avspelas på evenemang under året. Möjligheterna till utredningar, konsultstöd och utvecklingsprojekt begränsas under 2019 då budgeten reducerats inom dessa områden och ställer krav på prioriteringar. Arbetet tillsammans med Region Västernorrland ta fram en ny regional utvecklingsstrategi för 2020 och framåt pågår. Det är ett viktigt arbete som påverkar kommande års möjligheter till utvecklingsfinansiering.

Utvecklingen av organisationskulturen fortsätter inom ramen för varumärkesarbetet och fokus förflyttas alltmer mot Härnösands kommun som EN gemensam arbetsgivare där vi håller ihop arbetsgivarfrågorna. Samtidigt minskar möjligheten under året för medarbetaraktiviteter på grund av reducerad budget vilket ställer krav på att hitta andra vägar för att skapa delaktighet hos medarbetarna. Arbetet med heltidsinförande pågår fortsatt under 2019 med en något tidsförskjutet plan på grund av minska budgetmedel för 2019. Fokus kommer därför vara på planering och nya arbetssätt inom bemanning och schemaläggning. Trenden går mot mer digitaliserade arbetssätt genom att nyttja systemstöd och automation för administrativa arbetsuppgifter, mobila arbetsplaster, nyttjande av molntjänster och lärplattformar. Utifrån ett användarperspektiv är nu det trådlösa nätet det allra viktigaste, vilket ställer nya krav på kommunens trådburna nätverk som bärare. Inom såväl HR-området som ekonomiområdet behövs en bättre samordning mellan styrande dokument vilket kommer avspelas i arbetet när nya styrdokument tas fram och gamla revideras. Arbetet med att upphandla nytt lönesystem kommer att inledas under året och beräknas ta ca 3 år för upphandling och införande.

En ny systemförvaltarorganisation kommer att sättas under 2019 vilket blir en viktig nyckel för att hålla ihop digitaliseringsarbetet. Mellan kommunerna i länet fortsätter eSamverkan som ger en bra skjuts åt kommunens digitalisering men som också ställer krav på att vi under 2019 hittar strukturer för att omsätta programmet för digitalisering. Inom samarbetet kommer stödet från kommunförbundet stärkas från och med 2019 vilket är en viktig förutsättning.

Samordning av lokalförsörjning och nämndsadministration fortsätter under 2019

och kommer ytterligare att effektivisera och förbättra rättssäkerheten. En ny livsmedelsupphandling har genomförts under 2018 som i beräkningarna kommer att ge en kostnadsminskning för organisationen. Kostenheten fortsätter också arbetet med att minska matsvinnet och att öka andelen fairtrade inköp. Under våren ska EU-val hållas vilket påverkar resurserna inom förvaltningen såväl personellt som ekonomiskt. Under 2019 kommer en utredning av kosten att genomföras. Då vi inom några år står inför beslutet att förlänga befintligt hyresavtal behövs ställningstagande göras gällande organisation, ekonomisk modell mm. Under 2019 måste ett nytt målprogram utarbetas och beslutas.

Under 2019 kommer arbetet med en ny budget- och uppföljningsprocess att engagera stora delar av kommunen. Genomlysningen av ekonomiavdelningen har också gett inspel till viktiga förändringar som behöver göras inom ekonomiområdet för att säkra transparens, kvalitet och långsiktighet. Ett omfattande arbete inom ekonomiavdelningen pågår för att stärka kontroll och stödfunktionen vilket är en viktig nyckel för god ekonomisk hushållning. En utredning av pensionsredovisningen pågår och kommer att presenteras för kommunfullmäktige för att möjliggöra nytt ställningstagande. Under 2018 har den nya webben lanserats och arbetet med att fortsätta utveckla texter kommer att stärkas i och med projektet "Klarspråk".

1.2.1 Planering för kommande år

Anvisning

Beskriv de delar av verksamhetsårets planering som får konsekvenser för framtiden. Ange även eventuella insatser som ännu inte påbörjats men som antas genomföras under kommande år.

Kommunens vision "Härnösand - bygger en hållbar framtid" med dess åtta tillhörande övergripande mål behöver under 2019 utvärderas och omarbetas då nya ska antas för 2020. Den nya styrmodellen som ligger till grund för arbetet har möjliggjort en förbättrad bedömning av måluppfyllelsen och det finns fortfarande landvinningar att göra. Mål- och resultatstyrningsarbetet är en ständig utvecklingsprocess som ställer krav på adekvat resurssättning, kunskapsöverföring och på hur verksamheten organiserar sina kompetenser.

Beslutsstödsystemet Äpplet har utvecklats till ett verktyg som underlättar verksamheternas analys av ekonomiska och verksamhetsrelaterade frågor. Detta leder till mer effektiv ledning och styrning vilket är viktigt då de kommande årens ekonomi kommer att ställa allt större krav på analys, effektivitet och kontroll. Arbetet med en ny budget- och uppföljningsmodell kommer att vara ett viktigt arbete för den fortsatta professionaliseringen, omställningsförmågan och träffsäkerheten.

Tillväxtstrategin kompletterar kommunens vision och mål och utgör ett av de viktigaste styrdokumenterna. Genomförandet sker bland annat med stöd av antagna handlingsplaner inom olika områden. Många aktörer och intressenter

kommer att bidra i arbetet. Under de kommande åren behöver ytterligare steg tas för genomförandet av strategin.

Arbetet med att minska arbetslösheten kommer fortsatt att kräva nya samarbetsformer och uthållighet för att ge resultat vilket kommer att avspeglas i prioritering av vårt arbete.

Digitalisering och tillgänglighet kommer att vara två viktiga utgångspunkter för att påverka destinationens attraktivitet. Tillsammans med ett fortsatt varumärkesarbete finns stora möjligheter att stärka kommunens utveckling både som plats och organisation.

Hotelletableringen genomförs vilket genererar många nya arbetstillfällen och bidrar till utvecklad besöksnäring i regionen.

Digitaliseringsarbetet kommer att vara en viktig framgångsfaktor för att klara den kommande behovet av kompetensförsörjning och verksamhetsutveckling. Framtagandet av nya e-tjänster fortsätter för att förbättra tillgänglighet och service för medborgarna.

Arbetet med att införa heltidsanställningar för alla medarbetare i Härnösands kommun fortskrider enligt plan och i kölvattnet av det blir hr-process utvecklad och vårt arbetsgivarvarumärke stärks.

2 Viktiga händelser

Anvisning

Utgå från budgetförslaget och de viktiga omvärldshändelser som där lyfts, och som torde påverka budgetåret. Ser bilden likadan ut nu eller behöver den ändras?

I omvärldsanalysen redogörs för utvecklingen i omvärlden som kommer att påverka verksamheten på kort eller lång sikt, exempelvis ny eller förändrad lagstiftning eller andra viktiga händelser. Beskriv vilka effekter detta kan få på verksamheten.

Sverige och Höga Kusten tilldrar sig allt större intresse från omvärlden. Hotelletableringen och utvecklingen av området kring Kanaludden är ett viktigt led i kommunens strävan att tillgodose krav som ställs på destinationsorter.

När tillväxten ökar måste strategierna ligga före, och det operativa arbetet gå i takt med utvecklingen. Tillväxtstrategin och arbetet med varumärkesplattformen spänner över stora ingående utvecklingsområden. Att omsätta strategierna i handling ställer höga krav på avvägd resurssättning och omställningsförmåga.

Inom IT-utvecklingen generellt är samverkan mellan kommuner en högaktuell fråga. Den plattform som utverkats inom ramen för Västernorrlands e-Samverkan används nu även av kommuner i andra delar av landet. Digitalisering är ett fokusområde, nu och framåt, för alla offentliga organisationer. Utvecklingen pekar mot en ökad nyttjandegrad av molntjänster. Säkerhetsfrågor inom IT-säkerhet och informationssäkerhet är högst aktuella för hela organisationen.

De förändrade ekonomiska förutsättningarna i Sveriges alla kommuner kräver ledning- och styrning, kontroll och förmåga att prioritera strategiskt. Den ständiga omvärldsbevakningen och förmågan att hitta bättre lösningar kommer att vara en viktig framgångsfaktor. Tillsammans med löpande åtgärder för god ekonomisk hushållning har Härnösands kommun goda förutsättningar för att även framåt ha en stabil ekonomi.

Den höga arbetslösheten som till stor del består av människor i utsatta grupper kräver nya tankesätt och arbetssätt. Inte minst för att möta det samtida kompetensförsörjningsbehovet.

3 Nämndens resultatuppdrag

3.1 Resultatuppdrag, indikatorer och aktiviteter

Anvisning

Resultatuppdrag, eventuella egna nämndsmål samt indikatorer tankas automatiskt upp från årsplanen i stratsys.

I juni beslutar kommunfullmäktige, med utgångspunkt från kommunens övergripande mål, om resultatuppdrag med tillhörande styrtal för varje nämnd. Resultatuppdragen blir nämndernas mål för året och ska ligga till grund för verksamhetsplaneringen. Utöver kommunfullmäktiges resultatuppdrag kan nämnden besluta om egna mål i syfte att föra organisationen närmare kommunens övergripande målsättningar.

Nedan redogörs översiktligt för kopplingen mellan den planerade verksamheten, tilldelade resultatuppdrag och/eller nämndens egna beslutade mål för kommande år.

3.1.1 Mål 1 - Attraktivt boende i unik livsmiljö

Anvisning

Beskriv hur den planering som gjorts för året i tillämpliga delar kopplas till respektive verksamhetsmål. Lämna tomt om nämnden inte har någon tabell under det övergripande målet från KF (vilket betyder att nämnden inte har några specifika verksamhetsmål under just det övergripande målet).

För ökad måluppfyllelse kommer kommunstyrelsen bland annat att fortsätta marknadsföringen av kommunen som organisation och geografisk plats. Insatser i syfte att stärka näringslivet och centrumutvecklingen, liksom möjligheterna till boende och företagande på landsbygden kommer att genomföras. Handlingsplanen för näringslivsutvecklingen och tillväxtstrategin ska fortsätta att omsättas i handling. Under året kommer arbetet med den nya Översiktsplanen vara en viktig del av kommande måluppfyllelse inom området. Kostenheten fortsätter arbetet med att minska matsvinnet samt att öka andelen ekologiska och fairtradevaror.

Resultatuppdrag/mål	Indikator	Måltal 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Medborgarnas bedömning av kommunen som en plats att bo och leva på ska öka	Medborgarnas bedömning av kommunen som en bra plats att bo och leva på ska öka	90 %	82%	84%
Medborgarnas nöjdhet när det gäller trygghet ska öka	Medborgarnas nöjdhet när det gäller trygghet ska öka	Index 57	Index 53	Index 45

3.1.2 Mål 2 - Växande näringsliv med mångsidig arbetsmarknad

Anvisning

Beskriv hur den planering som gjorts för året i tillämpliga delar kopplas till respektive verksamhetsmål. Lämna tomt om nämnden inte har någon tabell under det övergripande målet från KF (vilket betyder att nämnden inte har några specifika verksamhetsmål under just det övergripande målet).

Den handlingsplan som upprättats tillsammans med Härnösands Näringslivs Ekonomiska Förening ska fortsätta att omsättas i praktiken. Handlingsplanens åtgärder utgår från tillväxtstrategin och har som mål att förbättra företagsklimatet och öka samverkan mellan näringsliv och kommun. Det samarbete som inletts med Arbetsförmedlingen kommer troligen få svårigheter att ge de planerade resultaten då myndigheten står inför stora förändringar och redan nu signalerat att man kommer vara återhållsam med gemensamma aktiviteter. Den externa kommunikationen kring pågående näringslivsrelaterade projekt kommer att förstärkas. Nyföretagarcentrum, mötesplatser, enkla vägen för företag, evenemang, Campus Härnösand, och utvecklingen av Smitingen är några av alla insatser som kommer kunna ge avtryck på flera av kommunens mål för 2019. Förvaltningen kommer också fortsätta med viktiga långsiktiga strategiska insatser som tex High coast invest, vilka förväntas ge resultat för näringslivet på sikt.

Resultatuppdrag/mål	Indikator	Måltal 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Resultatet i Svenskt Näringslivs mätning av företagsklimatet ska öka	Resultatet i Svenskt Näringslivs mätning av företagsklimatet ska öka	3,55	3	3,01

3.1.3 Mål 3 - Ledande miljökommun med aktivt omställningsarbete

Anvisning

Beskriv hur den planering som gjorts för året i tillämpliga delar kopplas till respektive verksamhetsmål. Lämna tomt om nämnden inte har någon tabell under det övergripande målet från KF (vilket betyder att nämnden inte har några specifika verksamhetsmål under just det övergripande målet).

Arbetet med en klimatanpassningsplan tillsammans med Tillväxtstrategins inriktning på Hållbarhet kommer vara arbeten som på sikt ytterligare stärker Härnösand som redan stark miljökommun. Under 2019 kommer Härnösands kommun gå med i Svenska FN-förbundets nationella arbete med Agenda 2030-Glokala Sverige. Samarbetet ger oss goda förutsättningar för att ta ytterligare kliv framåt i arbete med att vara en aktiv miljökommun.

3.1.4 Mål 4 - Kunskapsstaden där alla kan växa

Anvisning

Beskriv hur den planering som gjorts för året i tillämpliga delar kopplas till respektive verksamhetsmål. Lämna tomt om nämnden inte har någon tabell under det övergripande målet från KF (vilket betyder att nämnden inte har några specifika verksamhetsmål under just det övergripande målet).

Handlingsplan för Tillväxtstrategins strategiska område "Utbildning som grundar", är under framtagande och kommer under 2019 att börja generera aktiviteter. Arbetet med att skapa Campus Härnösand påbörjas under 2019 och förväntas ta några år av uppbyggnad innan effekt ses inom målområdet.

3.1.5 Mål 5 - Jämställd och solidarisk välfärd av hög kvalitet

Anvisning

Beskriv hur den planering som gjorts för året i tillämpliga delar kopplas till respektive verksamhetsmål. Lämna tomt om nämnden inte har någon tabell under det övergripande målet från KF (vilket betyder att nämnden inte har några specifika verksamhetsmål under just det övergripande målet).

3.1.6 Mål 6 - God service med gott bemötande

Anvisning

Beskriv hur den planering som gjorts för året i tillämpliga delar kopplas till respektive verksamhetsmål. Lämna tomt om nämnden inte har någon tabell under det övergripande målet från KF (vilket betyder att nämnden inte har några specifika verksamhetsmål under just det övergripande målet).

Den nya serviceenheten i Sambiblioteket börjar ta form och har redan nu gett fina positiva effekter. Under 2019 fortsätter vidareutvecklingen av verksamheten i samklang med hela organisationen. Marknadsföring av de digitala tjänsterna och fortsatt utveckling av nya kommer kunna styra invånare och företagare till snabbare och enklare hjälp. I det interna arbetet kommer arbetet med resultaten från översynen av förvaltningsorganisationen leda till förbättrad intern service.

Resultatuppdrag/mål	Indikator	Måltal 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Andelen medborgare som tar kontakt med kommunen via telefon och som får ett direkt svar på en enkel fråga ska öka.	Andelen medborgare som tar kontakt med kommunen via telefon och får direkt svar på en enkel fråga ska öka.	52 %	53%	50%

3.1.7 Mål 7 - Framtidens arbetsgivare

Anvisning

Beskriv hur den planering som gjorts för året i tillämpliga delar kopplas till respektive verksamhetsmål. Lämna tomt om nämnden inte har någon tabell under det övergripande målet från KF (vilket betyder att nämnden inte har några specifika verksamhetsmål under just det övergripande målet).

Inom HR kommer ett nytt rekryteringsstöd till hela organisationen att utformas. Övergripande styrdokument för Kompetensförsörjning kommer vara klart för beslut i början på året och därmed kunna få genomslag i organisationen under 2019. Heltidsinförandet fortskrider och skapar nya insikter om behov av arbetstidsmodeller, avtal och nya lösningar inom bemanning och personalområdet. Uthållighet, delaktighet och driv från organisationens chefer är en nödvändighet för att lyckas med genomförandet. Genomförandet kommer vara en viktig nyckel för den kommande kompetensförsörjningen. Kompetensplattformar, chefsutvecklingsprogram och ny modell för medarbetarsamtal kommer att arbetas fram under året. Ambitionen finns också tillsammans med arbetstagarparterna att under 2019 nå fram till ett nytt samverkansavtal och arbetet är redan nu på god väg. Det fortsatta arbetet med varumärket och organisationens ställningstagande i arbetet med #WeDo stärker arbetsgivarvarumärket och stoltheten i organisationen. Fokuseringen på digitalisering för verksamhetsutveckling kommer också vara en viktig nyckel för att locka en ny generation medarbetare.

Resultatuppdrag/mål	Indikator	Måltal 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Nöjd medarbetarindex ska öka	Nöjd medarbetarindex ska öka	Index 83	Index 79	Index 78
Andelen tillsvidareanställda kvinnor med heltidsanställning ska öka	Andelen tillsvidareanställda kvinnor med heltidsanställning ska öka	90 %	81%	80%

3.1.8 Mål 8 - Välskött och stabil ekonomi

Anvisning

Beskriv hur den planering som gjorts för året i tillämpliga delar kopplas till respektive verksamhetsmål. Lämna tomt om nämnden inte har någon tabell under det övergripande målet från KF (vilket betyder att nämnden inte har några specifika verksamhetsmål under just det övergripande målet).

För att nå målet om en välskött och stabil ekonomi krävs ett mer strategiskt och pedagogiskt ekonomiarbete bedrivs. Analys och transparens är ledord för ekonomiarbetet. Under 2019 kommer en ny budget- och uppföljningsprocess att börja ta form. För att arbetet ska bli framgångsrikt krävs att såväl politik som tjänstemän ges möjlighet till delaktighet och möjlighet att bidra. Under andra halvan av 2018 har organisationen kommit en god bit på väg i den gemensamma förståelsen för den kommunala ekonomin och arbetet fortsätter in i 2019 när de nya nämnderna påbörjar sitt arbete. Ett fortsatt uthålligt arbete med att föra dialog om det gemensamma ansvaret är nödvändigt inom hela organisationen. Då starka intressekonflikter och "vi och dom" perspektiv

fortfarande är vårt största hinder församsyn och framgång.

Vi ser en fortsatt minskning av statliga medel under 2019 samtidigt som skattemedlen kommer att öka i mindre omfattning kommande år vilket minskar kommunens handlingsutrymme. Behovet av att fortsatt förbättra likviditeten kvarstår. För att lyckas med de ekonomiska utmaningarna under 2019 och framåt krävs att alla klarar de tilldelade ramarna samt att den självfinansierade investeringsnivån anpassas för att möta likviditetsbehovet. Det krävs också en utvecklad förståelse handlingskraft kring de statliga medlen då de snabba förändringar slår hårt på den totala ekonomin.

Resultatuppdrag/mål	Indikator	Måltal 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Resultatöverskott i procent av skatter, statsbidrag och utjämning	Resultatöverskott i procent av skatter, statsbidrag och utjämning	1,4 %	1,5%	1,4%
Samtliga nämnder och styrelser ska följa budget	Samtliga nämnder och styrelser ska följa budget	5	3	3

4 Ekonomi

4.1 Budgetförutsättningar och beslutade medel

Anvisning

Utgå från hur budgetförutsättningarna beskrivits i budgetförslaget. Vad har ändrats? Komplettera med beskrivning av händelseförloppet i de två efterföljande tabellerna. D.v.s. preliminärt tilldelade skattemedel från KS i januari, nämndens äskanden i april, KFs beslut i juni.

Den preliminära budgetramen för 2019 utgick från 2018 års nivå, utan uppräknings av skattemedel. Detta innebar att kommunstyrelsens preliminära ram för 2019 uppgick till 159 mnkr, och kommunfullmäktiges preliminära ram uppgick till 3,75 mnkr, sammantaget en preliminär ram på 162,75 mnkr.

Föreslagna justeringar av skattemedel i vårens budgetförslag var följande:

- Justering till Samhällsförvaltningen för Härnösand Hästsportarena och GIS-samordning -2,6 mnkr
- Justering till Socialförvaltningen för avskrivningskostnad investering -0,2 mnkr
- Justering till Skolförvaltningen för avskrivningskostnad investering -0,2 mnkr
- Justering från Arbetslivsförvaltningen för tjänst kommunikator +0,6 mnkr

Detta gav en preliminär ram för Kommunstyrelsens budgetförslag 2019 på 160,4 mnkr, inklusive kommunfullmäktige, valnämnd och revision.

Inom ramen ingick uppräknings för personalkostnader om 3%, samt uppräknings av hyreskostnader om 2,3% för de avtal som inte har bestämt indexuppräknings.

Vid kommunfullmäktiges sammanträde 2018-06-18 fastslogs följande ramar:

- Kommunfullmäktige 3,9 mnkr (+150 tkr)
- Kommunstyrelsen* 155,0 mnkr (-1,6 mnkr)

*I kommunstyrelsens budgetram 2019 inkluderas kommunstyrelse, kommunstyrelseförvaltning, revision samt valnämnd.

Vid kommunfullmäktiges sammanträde 2018-12-17 beslutades att kommunstyrelsen för verksamhetsåret 2019 ska lämna ett resultatöverskott på 10,0 mnkr, vilket ger kommunstyrelsen ett skattemedelsutrymme på 148,9 mnkr avseende verksamhetsåret 2019.

Tabellerna i denna verksamhetsplan utgår från kommunstyrelsens skattemedelsutrymme (inklusive resultatöverskott) på 148,9 mnkr, inte från beslutat ram på 158,9 mnkr.

Nämndens äskanden

Anvisning

Intäkter som ett positivt tal, mnkr med 1 decimal.

(mnkr)	Budget 2019
	0,0
Totalt	0,0

Nämndens tilldelning enligt kommunfullmäktiges beslutade årsplan

Anvisning

Intäkter som ett positivt tal. mnkr med 1 decimal.

Rad 1 = prel. tilldelade skattemedel

Rad 2 osv = beviljade äskanden

Summaraden anger den totala tilldelningen från KF

(mnkr)	Budget 2019
Preliminärt tilldelade skattemedel	162,9
Justering skattemedel vårens budgetförslag	-2,4
Justering KF-beslut juni	-1,6
Beslutat resultatöverskott KF 20181217	-10,0
Totalt	148,9

4.2 Nämndens budget i sammandrag

Anvisning

Utgå från budgetförslaget och nämndens budget. Vad har ändrats?

Kommentera differensen mellan åren, vad beror de förändrade intäkterna och kostnaderna på.

Ange hur stor del av kostnadsförändringen för lokaler som är uppräknings respektive volymförändringar, ange också i vilken omfattning det ev. finns lokaler/fastigheter som inte brukas, alternativt kan undvaras. (För personal finns en särskild spec.)

Om åtgärder behövs göras för att komma på ram, beskriv dessa åtgärder samt dess konsekvenser. Om utökning gjorts p.g.a ökad tilldelning från KF, beskriv denna samt dess konsekvenser.

Observera att Härnösand Hästsportarenas siffror för budget 2018 har exkluderats ur denna rapport. Även ansvar 19 Kommungemensam verksamhet är exkluderad från denna tabell och återfinns under egen punkt.

Nedanstående tabell visar en minskning av externa intäkter på 1,1 mnkr jämfört med budget 2018. Detta beror på att intäkterna från Migrationsverket avseende Soluddens asylboende har budgeterats med försiktighet i budget 2019, och därmed reducerats från 16,0 mnkr till 11,9 mnkr. Uthyrningskostnaderna för

Sambiblioteket har budgeterats till 1,3 mnkr och är en intäktspost som inte fanns med i budget 2018.

Kostnaden för köp av verksamhet ökar med 2,5 mnkr mot för föregående år, varav 2 mnkr är en flytt av kostnader från kostnadsslag övriga kostnader, dvs. ingen fördyring mot för föregående år utan en budgetmässig flytt av kostnaden. Resterande ökning är främst hänförligt till uppräknigen av Räddningstjänstens avgift (0,5 mnkr)

Kommunstyrelsens kostnad för personal ökar med 2,6 mnkr. En uppräkning av föregående års löner på 120,4 mnkr ger en kostnadsökning på ca 3,3 mnkr. Viss förändring avseende antal tjänster/placering har skett, dessa specificeras under punkt 4.2.2 Specifikation av personalbudget.

Kommunstyrelsens övriga kostnader reduceras med 19,1 mnkr mot för 2018, varav 8,4 mnkr avser Soluddens asylboende och 2 mnkr avser ovan nämnda kostnadsflytt till köp av verksamhet. 1,65 mnkr avser de medel som kommunstyrelsen tilldelades från de s.k. "flyktingmedlen" och som 2018 budgeterades användas till informationsdesk för nyanlända. 0,5 mnkr avser pengar för GIS, som nu flyttats till samhällsnämnden. 1,2 mnkr av den budgeterade kostnadsminskningen avser kostenhetens konto för livsmedelsinköp, vilket behöver minskas för att matcha enhetens budgeterade intäkter från intern försäljning. Bedömningen är att det med den nya livsmedelsupphandlingen kommer vara möjligt. Kommunstyrelsen har under 2019 även inrymt kostnader för extratjänster (2,4 mnkr) samt VA Södra sundet (1,4 mnkr).

Nedanstående budgettabell visar resultatöverskottet på 10 mnkr på resultatraden..

Nämndens budget

Anvisning

Använd analysfråga NY1405 för utfall samt budget föregående år (eller om det finns med i BoP-tabellen), omvandla till mnkr med 1 decimal.

Kostnader med minustecken

Presentera det i tabellen utifrån angivna kontogrupperingar

Intäkter

Tilldelade skattemedel = konto 3951-3954, 8151-8154

Interna intäkter = alla intäktskonton med motpart 100-170, som **ej** är skattemedel

Externa intäkter = alla intäktskonton som **ej** har motpart 100-170.

Kostnader

Personalkostnader = konto 5 (även arvoden/ersättningar)

Köp av huvudverksamhet = konto 46

Lokalhyra = konto 60

Fastighets- och driftskostnader = konto 61-62

Avskrivningar = konto 79

Övriga kostnader = övriga kostnadskonton, ej 8151-8154

(mnkr)	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Differens 2018/2019
Intäkter	297,7	288,2	285,0	-3,2
- varav tilldelade skattemedel	154,3	161,1	158,9	-2,2
- varav interna intäkter	107,5	100,4	100,5	0,1
- varav externa intäkter	35,9	26,7	25,6	-1,1
Kostnader	-291,6	-288,2	-275,0	13,2
- varav personalkostnader	-116,4	-120,4	-123,0	-2,6
- varav köp av huvudverksamhet	-33,5	-28,3	-30,8	-2,5
- varav lokalhyra	-31,2	-29,4	-30,2	-0,8
- varav fastighets- och driftskostnader	-3,9	-1,9	-2,6	-0,7
- varav avskrivningar	-7,3	-4,0	-3,3	0,7
- varav övriga kostnader	-99,3	-104,2	-85,1	19,1
Resultat	6,1	0,0	10,0	10,0

4.2.1 Budget per verksamhetsområde

Anvisning

Här kanske tidigare text från budgetförslaget inte är till större hjälp eftersom vi här inte jämför skattemedelstilldelning utan istället kostnadsutrymme.

Om verksamhetsområdena har betydande differens i sitt kostnadsutrymme mellan åren, beskriv vad förändringen innehåller/beror på samt hur verksamhetsområdet kommer att påverkas av förändringen.

Kommunstyrelsen kostnadsutrymme minskar med sammanlagt 13,3 mnkr från 2018 års budget, fördelat enligt nedanstående tabell. Vidare har även nya kostnader för VA-södra härnön på 2,4 mnkr, beräknad uppräkning Räddningstjänsten 0,6 mnkr samt uppräkning Läns museet 0,2 mnkr inarbetats.

Förvaltningsledningens kostnadsutrymme ökar med 3,6 mnkr, vilket beror på att två budgetposter på vardera 1,0 mnkr har flyttats hit från ekonomiavdelningen: Framtid Härnösand samt organisationskultur. Konsultkostnader har reducerats och medel för extratjänster (2,4 mnkr) har tillkommit.

HR-avdelningens kostnadsutrymme ökar med 0,6 mnkr. Avdelningens lokalkostnader har ökat med 1,6 mnkr till följd av att budgetposten för hyreskostnader Stadshuset flyttats hit från ekonomiavdelningen, och ett antal obesatta tjänster har vakantsatts (se detaljerad specifikation under punkt 4.2.2 specifikation av personalbudget)..

Ekonomiavdelningens minskade kostnadsutrymme beror dels på ovanstående poster å 2,0 + 1,6 mnkr, dels på att kostnaderna på Soluddens asylboende budgeterats minska med 8,2 mnkr för att korrelera med budgeterade intäktsminskningar.

Kommunledningskontorets minskade kostnadsutrymme består främst av de s.k. flyktingmedlen som tagits bort i 2019 års budget, sammanlagt 1,65 mnkr, samt

på vakantsättande av obesatt tjänst. Resterande kostnadsminskningar budgeteras på kostenheten och är en förutsättning för att matcha enhetens budgeterade intäkter från försäljning främst till skol- och socialnämnd.

Tillväxtavdelningens kostnadsutrymme budgeteras öka med 3,3 mnkr, varav 2,3 mnkr avser ökning för vilka avdelningen budgeterar uppbära motsvarande intäkt bl.a. Sambiblioteket och Campus Härnösand.

Kommunikationsavdelningen minskar budgeterade kostnader och intäkter med 0,7 mnkr trots löneökningar då engångsmedel för införande av ny web har tagits bort.

IT-avdelningen minskar budgeterade kostnader med 0,5 mnkr genom olika effektiviseringsåtgärder.

Budgeterade skattemedel, intäkter och kostnader per verksamhetsområde

Anvisning

Använd BoP-tabell för de olika budgetkolumnerna, omvandla till mnkr med 1 decimal.

Kostnader med minustecken.

Presentera det i tabellen utifrån verksamhetsområden.

Skattemedel = konto 3951-3954, 8151-8154

Intäkter = övriga intäktskonton

Kostnader = alla kostnadskonton, ej 8151-8154

(mnkr)	Skattemedel 2019	Intäkter 2019	Kostnader 2019	Kostnader 2018	Differens 2018/2019
Kommunfullmäktige	3,9	0,0	-3,9	-3,7	-0,2
Kommunstyrelse	10,4	0,0	-10,4	-10,4	0,0
Revision	1,9	0,0	-1,9	-1,9	0,0
Valnämnd	0,2	0,4	-0,6	-0,9	0,3
Förvaltningsledning	7,7	0,0	-7,7	-4,1	-3,6
HR-avdelning	23,7	0,0	-23,7	-23,1	-0,6
Ekonomiavdelning	2,4	71,4	-73,8	-89,7	15,9
Kommunledningskontor	24,3	42,6	-66,9	-70,4	3,5
Tillväxtavdelning	52,8	5,4	-58,2	-54,9	-3,3
Kommunikationsavdelning	7,2	0,0	-7,2	-7,9	0,7
IT-avdelning	14,4	6,3	-20,7	-21,2	0,5
Totalt	148,9	126,1	-275,0	-288,2	13,2

4.2.2 Specifikation av personalbudget

Anvisning

Utgå från tidigare text i budgetförslaget och hur tankarna gick kring personalbudget då. Vad har ändrats?

Skriv förklarande text till de två efterföljande tabellerna.

Ange beloppet för löneökning mellan åren samt ev. belopp som är kopplat till förändring i antal årsarbetare mellan åren, ex:

- År 2018 är löneökningen 2,9% på helåret (apr-mar) enligt budgetanvisningarna, vilket ger en löneökningkostnad på xx,x mnkr. I den summan ingår en volymförändring med x,xx antal årsarbetare som motsvarar x,x mnkr.

Kommentera väsentliga avvikelser mellan åren för verksamhetsområdena.

Kommunstyrelsens personalkostnad har ökat med 2,5 mnkr från 2018. Löneuppräkningskostnaderna från 2018 års nivå uppgår till 3,3 mnkr. Kostnadsminskningen beror på att kommunstyrelsen har vakantsatt ett antal ej tillsatta tjänster, dvs. nollbudgeterat dem under året för att möta kravet på resultatöverskott. Befattningarna kvartstår således som antal årsarbetare i personalbudgeten, men det budgeteras inga pengar för dessa tjänster under 2019 då de vakanshålls.

Kommunstyrelsens förändring av antal årsarbetare, utöver de vakantsatta tjänster som ändå finns kvar som årsarbetare i budgeten, genomfört följande förändringar på antalet årsarbetare, totalt en ökning på 0,32 årsarbetare mot för budget 2019 på grund av tidigare fattade beslut.

HR (+/-0)

Ekonomi (+/-0):

Projektkonombesättning omreglerad till ekonomistrateg

Upphandlare omreglerad till enhetschef upphandling

Ekonom omreglerad till ekonomiadministratör

Återsökningscontroller neddragen (flyktingmedelsfinansierad)

Förvaltare utökning, finansieras genom omflyttning av medel från överförmyndarenheten

Summa samma antal årsarbetare

KLK (-1,38):

Integrationskoordinator neddragen (flyktingmedelsfinansierad)

GIS-samordnare flyttad till SAM under 2018

Processledare arbetslöshet tillkommit under 2018 genom särskilt beslut

Navet minskar 0,38,

Summa -1,38 årsarbetare.

Tillväxt (+0,7):

1,0 årsarbetare tillkommit Campus Härnösand, genom särskilt beslut

Biblioteket minskat 0,3 årsarbetare genom att omfördela pensionsavgång med ordinarie personal istället för att återbesätta

Kommunikation (+1,0):

1,0 årsarbetare har till kommit 2018 genom flytt av kommunikatörstjänst från ALF

Personalkostnader

Anvisning

Använd analysfråga NY1407 för utfall och budget föregående år (eller om det finns med i BoP-tabellen.) Omvandla till mnkr med 1 decimal.

Kostnader med minustecken.

Presentera det i tabellen utifrån verksamhetsområden.

Allt under konto 5, d.v.s. den totala personalkostnaden inkl. sociala avgifter m.m. från personalbudgeten, även arvoden/ersättningar.

(mnkr)	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Differens 2018/2019
Förvaltningsledning	-1,4	-1,4	-1,5	-0,1
HR-avdelning	-17,0	-18,5	-17,9	0,6
Ekonomiavdelning exkl HHA & Soludden	-14,4	-16,7	-17,5	-0,8
Kommunledningskontor	-41,9	-45,4	-45,1	0,3
Tillväxtavdelning	-22,2	-20,0	-21,4	-1,4
Kommunikationsavdelning	-3,9	-4,0	-4,8	-0,8
IT-avdelning	-7,9	-8,2	-8,5	-0,3
Totalt	-108,7	-114,2	-116,7	-2,5

I denna tabell inkluderas inte arvodeskostnaderna till förtroendevalda utan endast personalkostnader hänförliga till antal årsarbetare i nedanstående tabell.

Årsarbetare

Anvisning

Hämta uppgiften från personalbudgeten i PBI.

Antal årsarbetare med 2 decimaler.

Presentera i tabellen enligt samma uppställning som personalkostnaderna presenterats.

(antal)	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Differens 2018/2019
Förvaltningsledning	1,00	1,00	1,00	0,00
HR-avdelning	23,00	24,00	24,00	0,00
Ekonomiavdelning exkl HHA & Soludden	25,25	27,00	27,00	0,00

(antal)	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Differens 2018/2019
Kommunledningskontor	77,76	81,51	80,13	-1,38
Tillväxtavdelning	35,30	35,30	36,00	0,70
Kommunikationsavdelning	6,00	6,00	7,00	1,00
IT-avdelning	13,00	14,00	14,00	0,00
Totalt	181,31	188,81	189,13	0,32

4.3 Väsentliga budgetförändringar

Väsentliga kostnadsförändringar

Anvisning

Ange om det finns väsentliga kostnadsförändringar jämfört med tidigare års budget. Beskriv vad förändringarna består av samt anledningen till dem. Kommentera också om utfallet avviker väsentligt i förhållande till budget.

Kommunstyrelseförvaltningens största budgeterade kostnadsförändring mellan åren avser Soludden. Där har såväl kostnader som intäkter budgeterats minska. Kostnadsminskningen är gjort med utfallet 2017 och 2018 som riktpunkt, och 1,5 mnkr för brandskyddsåtgärder som behöver utföras under 2019 är tillagt.

Personalkostnaderna beskrivs utförligt under avsnittet "specifikation av personalkostnader".

Livsmedelsinköp på Kostenheten minskar i budget 2019 motför tidigare år. Detta är den kostnadsnivå som enhetens budgeterade intäkter (främst interna) medger för att nå en budget i balans. Kostenhetens inköp av livsmedel 2018 är för årets första 9 månader 11,6 mnkr, vilket är 2,3 mnkr högre än budget för perioden. I 2019 års budget är kostnadsutrymmet minskat med 1,1 mnkr ytterligare från 2018 års nivå, vilket vi ser som görbart då livsmedelsupphandlingen pekar på möjliga kostnadsminskningar. Kostenhetens faktiska kostnadsutrymme styrs dock av deras faktiska försäljning under året, dvs. volymökningar, men de möts då av ökade intäkter i motsvarande volym.

Kostnaderna för VA Södra sundet, 1,4 mnkr och extratjänster, 2,4 mnkr är tillkommande kostnader som ej har funnits tidigare år. Kostnadsminskningen för flyktingmedel innebär att de tjänster/kostnadsposter som finansierats med tillfälliga flyktingemedel är borttagna i 2019 års budget.

Väsentliga kostnadsökningar/ -minskningar

Anvisning

Kostnader med minustecken, mnkr med 1 decimal.

(mnkr)	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring 2018/2019
Kostnader Soludden	-9,8	-15,6	-8,9	6,7
Personalkostnader	-116,4	-120,5	-123,0	-2,5

(mnkr)	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring 2018/2019
Livsmedelsinköp Kostenheten	-21,2	-17,7	-16,6	1,1
VA Södra sundet	0,0	0,0	1,4	1,4
Extratjänster	0,0	0,0	2,4	2,4
Flyktingmedel	0,0	-1,7	0,0	1,7

Väsentliga intäktsförändringar

Anvisning

Ange om det finns väsentliga intäktsförändringar jämfört med tidigare års budget. Beskriv vad förändringarna består av samt anledningen till dem. Kommentera också om utfallet avviker väsentligt i förhållande till budget.

De budgeterade intäkterna avseende Soludden minskar med 4,1 mnkr. 2019 budgeteras intäkter med försiktighet, med anledning av den uppsägningstid Migrationsverket har i avtalet med kommunen.

Väsentliga intäktsökningar/ -minskningar

Anvisning

Intäkter som ett positivt tal, mnkr med 1 decimal.

(mnkr)	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring 2018/2019
Intäkter Soludden	16,7	16,0	11,9	-4,1

4.4 Investeringsbudget

Anvisning

Ange den preliminära investeringsramen enligt KS budgetdirektiv. Berätta vilka eventuella äskanden som nämnden hade.

Beskriv de olika investeringsprojekten som nämnden budgeterat för i den preliminära investeringsramen. Om nämnden äskat för investeringar, ange vad som beviljats/avslagits av KF.

Beskriv innehållet i nämndens flerårsplan.

Kommunstyrelsens preliminära investeringsram för 2019 var 9,0 mnkr, vilket är 2,8 mnkr lägre än 2018 års ram. De inrymmer bl.a. planerade investeringar till kostenheten på 0,2 mnkr där en flersårsplan ligger till grund för att säkra upp behovet över tid samt IT-investeringar på 0,6 mnkr för att klara ökade

lagringsbehov i organisationen.

Internbanken kommer att fortsätta erbjuda leasing av datorer till främst skolförvaltningen men också övriga förvaltningar. Avskrivningar för internbankens leasing ligger på respektive förvaltning.

Nämndens preliminära investeringsram samt eventuella äskanden

Anvisning

Investeringsposter som ett positivt tal, mnkr med 1 decimal.

Rad 1 = prel. tilldelad investeringsram enligt budgetdirektivet, ange totalbeloppet (en specifikation över hur den preliminära investeringsramen planeras användas anges i nästa tabell)

Rad 2 osv = nämndens äskanden samt flerårsplan (av KF beviljade äskanden anges i nästa tabell)

(mnkr)	Budget 2019
Preliminärt tilldelad investeringsram	9,0
Totalt	9,0

Nämndens tilldelade investeringsram samt flerårsplan

Anvisning

Investeringsposter som ett positivt tal, mnkr med 1 decimal.

Specificera de olika investeringsposterna utifrån av KF beviljad investeringsram, samt innehållet i flerårsplanen.

(mnkr)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
KSF Exploatering	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
KSF Investeringar	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Allmänna kulturinvesteringar	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Internbanken	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Totalt	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0

4.5 Kommungemensam verksamhet

Anvisning

Använd analysfråga NY1406, övriga urval C6. Omvandla till mnkr med 1

decimal.

Kostnader med minustecken.

Presentera tabellen utifrån verksamhetsområden.

(mnkr)	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Differens 2018/2019
Pensioner, löneskatt, ersättning KPA	-42,8	-32,3	-31,4	0,9
Kalkylerad KP-pension	21,6	34,1	31,8	-2,3
Kalkylerad klimatkompensation	0,5	0,0	0,0	0,0
Semesterlöneskuld	-0,8	-2,5	-1,5	1,0
Reglering avgifter	0,2	0,0	0,0	0,0
Upplupna timlöner	-2,5	-0,3	0,0	0,3
Leasing internbank	0,1	0,0	0,1	0,1
Reavinst/-förlust fastigheter	0,4	1,0	1,0	0,0
Återvunna/förlorade kundfordringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Förtida upphörande av avtal	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	-23,3	0,0	0,0	0,0

Kommungemensam verksamhet består av några väsentliga poster som sköts centralt, de största posterna är pensioner, semesterlöneskuld och upplupna löner. Pensionskostnaden som hanteras här finansieras via KP-avgiften från verksamheternas. Det finns också en central internbank där verksamheter kan finansiera investeringar mot en intern leasingkostnad.

Kommunens semesterlöneskuld bedöms öka med 1,0 mnkr under året, vilket är 1,5 mnkr lägre än 2018 års budgeterade förändring. Utfallssiffrorna för 2017 visar en minskad ökningstakt, vilket ligger till grund för 2019 års budget.

5 Internkontroll

Anvisning

En kortfattad beskrivning av nämndens planerade fokusområden för interkontroll. Resultat och analys av genomförd internkontroll redovisas senare i nämndens verksamhetsberättelse.

Under 2018 har en rad arbeten bedrivits som generat viktiga insikter om processer som behöver kontrolleras och förbättras. Tex har förvaltningarna genomfört en gemensam organisationsöversyn samt att vi förtydligat ärendehanteringsprocessen. Förvaltningen har även arbetat med en granskning av socialnämndens ekonomi där ärendehantering varit en belyst punkt. Den samlade bilden ger att vi ser risker inom en rad områden. Som tex följsamhet till gällande regelverk, laglighet, förtroende mm. Ärendehanteringsprocessen ses därför som en prioriterad internkontroll för 2019.

Inom ramen för de olika genomlysningarna och utredningarna har även anställningsprocessen identifierats som en risk. Det gäller bland annat inom lönebildning, titulatur, tillsättning av tjänster, befattningsregister mm. I samband med de omställningar organisationen nu går igenom är kontroll inom anställningsområdet av yttersta vikt varför förvaltningen också föreslår anställningsprocessen som en prioriterad internkontroll under 2019.

I övrigt har kommunstyrelsen fattat beslut om att se över budget- och uppföljningsprocessen. Planeringen av arbetet är påbörjat och kommer att bestå av flera delar med start i en nulägesanalys. Där finns en stor möjlighet att identifiera och förbättra en stor och fundamental process inom kommunorganisationen med stora möjligheter att förbättra ledning- och styrning.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 15

Dnr 2019-000087 2.4.1.0

Modell för ekonomisk månadsuppföljning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta
att godkänna föreslagen modell för ekonomisk månadsuppföljning.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Anders Gäfvert (M).

Propositionsordning

Ordförande finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordförande frågar om kommunstyrelsens arbetsutskott avser att besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat i enlighet med liggande förslag.

Bakgrund

Sedan november 2018 har förvaltningen genomfört en ekonomisk rapportering till kommunstyrelsen av mer utökad form än vad som genomförts de senaste åren. Rapporteringen har innehållit likviditet inklusive status på checkräkningskrediten, det ekonomiska läget på socialnämnden samt en övergripande reflektion av läget. Vid kommunstyrelsens sammanträde 190205 beslutades att förvaltningen skulle få i uppdrag att återkomma med ett förslag på modell för månadsrapportering av den övergripande ekonomin. Ledamöterna uppmanades då inkomma med önskemål till kommundirektören för att bättre kunna möta önskemålen. Följande önskemål har framförts från Anders Gäfvert (M). Likviditet och hur stor del av beviljad checkkredit som används, resultat, jämförelse mot budget, analys av större avvikelser och skriftliga förklaringar till dessa, prognos avseende helår, upplåningsbehov, soliditet, utfall investeringar jfm budget, låneportfölj med återstående bindningstider och räntevillkor.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Vad har rapporterats till kommunstyrelsen så här långt?

- Likviditet samt status på checkräkningskrediten har rapporterats till kommunstyrelsen under 2019, 190108 samt 190205.
- En extra budgetberedning hölls under november där det ekonomiska läget presenterades samt förslag på åtgärder i budget 2019 för att förbättra likviditet och resultat med utgångspunkt från prognostiserat resultat för 2018.
- Vid kommunstyrelsens sammanträde 181204 var den ekonomiska rapporteringens huvudfokus socialnämndens läge inför 2019, förslag på detaljbudget 2019 samt påverkan på likviditeten idet fall underskott ses i socialnämnden.
- Resultatet för 2018 tas i samband med årsredovisningen enligt plan i april. Förvaltningen kan dock redan nu rapportera att det preliminära resultatet för 2018 är 52 mnkr.
- Månadsbokslut för januari 2019 fanns inte klart för rapportering till kommunstyrelsen 20190205 vilket också redogjordes för vid sammanträdet och har historiskt rapporterats på samma sätt.
- Analys av större avvikelser har skett under året till kommunfullmäktige i samband med tertialbokslut, delårsbokslut samt årsbokslut. Förutom gällande socialnämnden där arbetet följts mer kontinuerligt i kommunstyrelsen enligt särskilt uppdrag.
- Prognos på helår har rapporterats till kommunfullmäktige vid tertialbokslut samt delårsbokslut.
- Upplåningsbehov har förts upp till kommunstyrelsen i samband med att behov uppstått samt till kommunfullmäktige i samband med budgetbeslutet i enlighet med ekonomistyrningsreglementet.
- Soliditet samt investeringar har rapporterats till kommunfullmäktige i samband med tertialbokslut, delårsbokslut samt årsbokslut.
- Låneportfölj och villkor har rapporterats i samband med tertialbokslut, delårsbokslut samt årsbokslut. Omfattning av lån och fördelning på kortfristiga och långfristiga skulder rapporterades senast vid kommunstyrelsens sammanträde 20190205.

Förslag på ny modell för månadsrapportering

För att bättre samla den information som tidigare i olika former gått till kommunstyrelsen föreslås en ny modell för månadsvis rapportering. Rapporteringen föreslås avse nämndernas och styrelsens ekonomi exklusive finanserna. I dagsläget arbetar kommunen med månadsbokslut för nämnderna och styrelsens verksamheter medans bokslut för hela kommunen inklusive finanserna genomförs vid tre tillfällen per år. Tertialbokslut, delårsbokslut samt årsbokslut. Vid dessa tillfällen produceras också prognoser vid respektive nämnd samt för hela kommunen. Vi föreslår här inte någon förändring av detta då införande av prognos och kommunbokslut per månad

Kommunstyrelsens arbetsutskott

innebär ett omfattande arbete med lite nytta och risk för tveksam kvalitet. Som tillägg kan här också ses ekonomistyrningsreglementet. Där framgår att nämnd som påvisar minusresultat omedelbart ska vidta åtgärder vilket är en viktigare styrningsmekanism i kommunstyrelsens uppsiktsplikt för god kontroll av det ekonomiska läget.

Föreslagna rubriker avseende månadsrapportering till kommunstyrelsen

Syfte

Sammanfattning

Akkumulerat I/K-tal

Akkumulerat resultat

Likviditet

Låneportfölj

Investeringar

Fokusområde Socialnämnd

Förvaltningen föreslår att en ny indikator införs med namn ackumulerat I/K-tal (Intäkter/Kostnader). Det ger en bra överblick över om kostnaderna överstiger intäkterna oberoende av budget. Vilket är en fördel då det blir överskådligt och lätt att fånga upp en ekonomi i balans då den ska överstiga talet 1,000. Ackumulerat resultat föreslås presenteras såväl i en graf som åskådliggör nämndernas samlade resultat ackumulerat per månad samt i tabellform för respektive nämnd. Under rubriken likviditet föreslår vi att vi fortsätter rapportera kassaflödet per rullande 12 månader. Ur denna graf kan även användandet under samma period av checkräkningskrediten utläsas enligt den princip som genomförts i samband med finansrapporterna. Även rubriken låneportfölj, föreslås presenteras som den tidigare genomförts i samband med finansrapporterna. Investeringarna föreslås i modellen presenteras i form av en graf där utfall av investeringar ackumulerat per månad presenteras. Slutligen föreslår också förvaltningen att en rubrik innehåller fokusområdet socialnämnden då nämndens förmåga att följa de givna ramarna påverkar behovet av ytterligare åtgärder och därför bör finnas med i kommunstyrelsen löpande bedömning av den samlade ekonomiska bilden.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2019-02-18

Modell för ekonomisk uppföljning månadsvis

Inkomna önskemål om rapportering (M)

_____

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Einarsson

lena.einarsson@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Modell för ekonomisk månadsuppföljning

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå kommunstyrelsen besluta

att godkänna föreslagen modell för ekonomisk månadsuppföljning.

Bakgrund

Sedan november 2018 har förvaltningen genomfört en ekonomisk rapportering till kommunstyrelsen av mer utökad form än vad som genomförts de senaste åren. Rapporteringen har innehållit likviditet inklusive status på checkräkningskrediten, det ekonomiska läget på socialnämnden samt en övergripande reflektion av läget. Vid kommunstyrelsens sammanträde 190205 beslutades att förvaltningen skulle få i uppdrag att återkomma med ett förslag på modell för månadsrapportering av den övergripande ekonomin. Ledamöterna uppmanades då inkomma med önskemål till kommundirektören för att bättre kunna möta önskemålen. Följande önskemål har framförts från Anders Gäfvert (M). Likviditet och hur stor del av beviljad checkkredit som används, resultat, jämförelse mot budget, analys av större avvikelser och skriftliga förklaringar till dessa, prognos avseende helår, upplåningsbehov, soliditet, utfall investeringar jfm budget, låneportfölj med återstående bindningstider och räntevillkor.

Vad har rapporterats till kommunstyrelsen så här långt?

- Likviditet samt status på checkräkningskrediten har rapporterats till kommunstyrelsen under 2019, 190108 samt 190205.
- En extra budgetberedning hölls under november där det ekonomiska läget presenterades samt förslag på åtgärder i budget 2019 för att förbättra likviditet och resultat med utgångspunkt från prognostiserat resultat för 2018.

- Vid kommunstyrelsens sammanträde 181204 var den ekonomiska rapporteringens huvudfokus socialnämndens läge inför 2019, förslag på detaljbudget 2019 samt påverkan på likviditeten idet fall underskott ses i socialnämnden.
- Resultatet för 2018 tas i samband med årsredovisningen enligt plan i april. Förvaltningen kan dock redan nu rapportera att det preliminära resultatet för 2018 är 52 mnkr.
- Månadsbokslut för januari 2019 fanns inte klart för rapportering till kommunstyrelsen 20190205 vilket också redogjordes för vid sammanträdet och har historiskt rapporterats på samma sätt.
- Analys av större avvikelser har skett under året till kommunfullmäktige i samband med tertialbokslut, delårsbokslut samt årsbokslut. Förutom gällande socialnämnden där arbetet följts mer kontinuerligt i kommunstyrelsen enligt särskilt uppdrag.
- Prognos på helår har rapporterats till kommunfullmäktige vid tertialbokslut samt delårsbokslut.
- Upplåningsbehov har förts upp till kommunstyrelsen i samband med att behov uppstått samt till kommunfullmäktige i samband med budgetbeslutet i enlighet med ekonomistyrningsreglementet.
- Soliditet samt investeringar har rapporterats till kommunfullmäktige i samband med tertialbokslut, delårsbokslut samt årsbokslut.
- Låneportfölj och villkor har rapporterats i samband med tertialbokslut, delårsbokslut samt årsbokslut. Omfattning av lån och fördelning på kortfristiga och långfristiga skulder rapporterades senast vid kommunstyrelsens sammanträde 20190205.

Föreslag på ny modell för månadsrapportering

För att bättre samla den information som tidigare i olika former gått till kommunstyrelsen föreslås en ny modell för månadsvis rapportering. Rapporteringen föreslås avse nämndernas och styrelsens ekonomi exklusive finanserna. I dagsläget arbetar kommunen med månadsbokslut för nämnderna och styrelsens verksamheter medans bokslut för hela kommunen inklusive finanserna genomförs vid tre tillfällen per år. Tertialbokslut, delårsbokslut samt årsbokslut. Vid dessa tillfällen produceras också prognoser vid respektive nämnd samt för hela kommunen. Vi föreslår här inte någon förändring av detta då införande av prognos och kommunbokslut per månad innebär ett omfattande arbete med lite nytta och risk för tveksam kvalitet. Som tillägg kan här också ses ekonomistyrningsreglementet. Där framgår att nämnd som påvisar minusresultat omedelbart ska vidta åtgärder vilket är en viktigare styrningsmekanism i kommunstyrelsens uppsiktsplikt för god kontroll av det ekonomiska läget.

Föreslagna rubriker avseende månadsrapportering till kommunstyrelsen

Syfte

Sammanfattning

Ackumulerat I/K-tal

Ackumulerat resultat

Likviditet
Låneportfölj
Investeringar
Fokusområde Socialnämnd

Förvaltningen föreslår att en ny indikator införs med namn ackumulerat I/K-tal (Intäkter/Kostnader). Det ger en bra överblick över om kostnaderna överstiger intäkterna oberoende av budget. Vilket är en fördel då det blir överskådligt och lätt att fånga upp en ekonomi i balans då den ska överstiga talet 1,000. Ackumulerat resultat föreslås presenteras såväl i en graf som åskådliggör nämndernas samlade resultat ackumulerat per månad samt i tabellform för respektive nämnd. Under rubriken likviditet föreslår vi att vi fortsätter rapportera kassaflödet per rullande 12 månader. Ur denna graf kan även användandet under samma period av checkräkningskrediten utläsas enligt den princip som genomförts i samband med finansrapporterna. Även rubriken låneportfölj, föreslås presenteras som den tidigare genomförts i samband med finansrapporterna. Investeringarna föreslås i modellen presenteras i form av en graf där utfall av investeringar ackumulerat per månad presenteras. Slutligen föreslår också förvaltningen att en rubrik innehåller fokusområdet socialnämnden då nämndens förmåga att följa de givna ramarna påverkar behovet av ytterligare åtgärder och därför bör finnas med i kommunstyrelsen löpande bedömning av den samlade ekonomiska bilden.

Handlingar

Förslag till modell för ekonomisk månadsuppföljning

Inkomna önskemål om rapportering (M)

Sofia Pettersson
Kommundirektör

Lena Einarsson
Ekonomichef

Ekonomisk månadsrapport

Januari – december 2018

Månadsrapportens syfte är att ge en översiktlig och kortfattad bild av kommunens ekonomiska situation och utveckling löpande under året med kommentarer.

Rapporten avser endast resultat för kommunens nämnder och är upprättad utifrån nämndernas månadsbokslut.

Sammanfattning

Årsbudget 2018

Driftsbudget		(tkr)
Kommunstyrelsen (KS)	Skattemedel	
	Externa intäkter	
	Kostnad	
Skolnämnden (SKO)	Skattemedel	
	Externa intäkter	
	Kostnad	
Socialnämnden (SOC)	Skattemedel	
	Externa intäkter	
	Kostnad	
Arbetslivsnämnden (ALN)	Skattemedel	
	Externa intäkter	
	Kostnad	
Samhällsnämnden (SAM)	Skattemedel	
	Externa intäkter	
	Kostnad	

Investeringsbudget	(tkr)
Kommunstyrelsen (KS)	
Skolnämnden (SKO)	
Socialnämnden (SOC)	
Arbetslivsnämnden (ALN)	
Samhällsnämnden (SAM)	

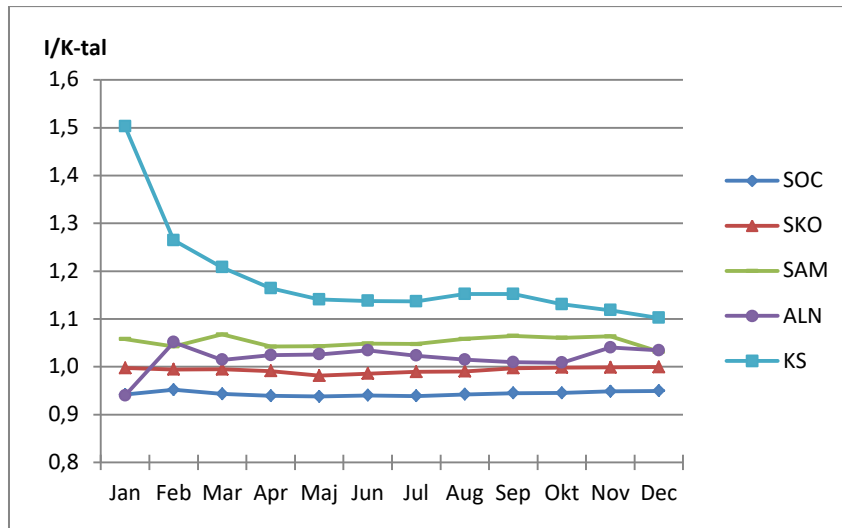

Akkumulerat I/K-tal (Intäkter/kostnader)

Målet för ekonomi i balans är ett I/K-tal över 1,0, som visar att intäkterna är högre än kostnaderna.

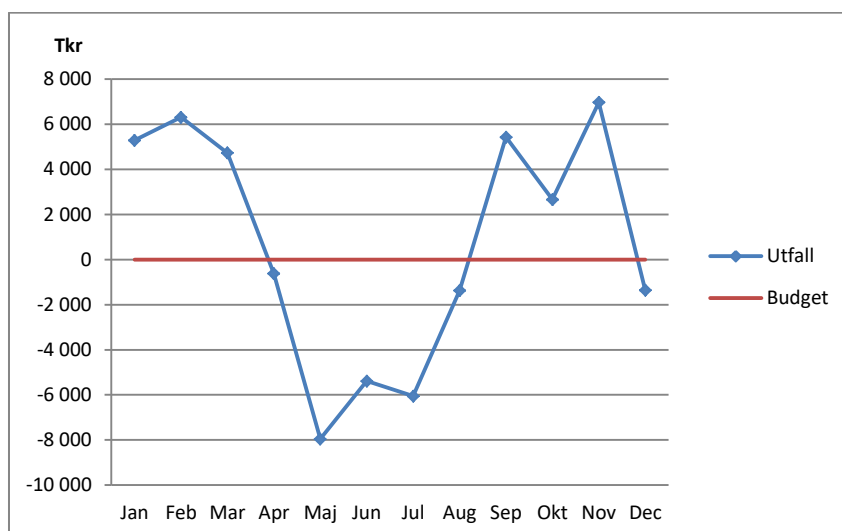
Figur 1 Akkumulerat I/K-tal för 2018

Akkumulerat resultat nämnder

Inledning och kommentarer

Figur 2 Akkumulerat resultat för nämnderna 2018

Kommentar till tabell

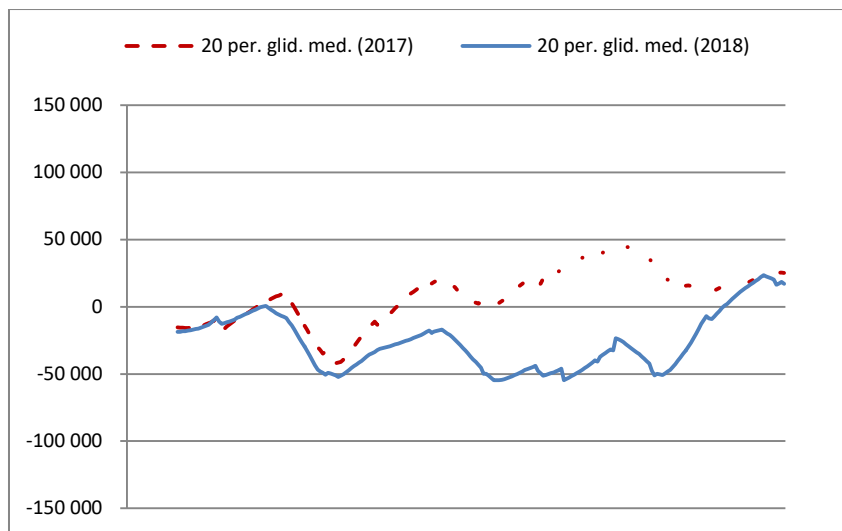
Tabell 1 Ackumulerat resultat per nämnd

Tkr	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
SOC	-3 879	-6 295	-11 289	-16 126	-20 702	-23 788	-28 555	-30 956	-33 169	-36 555	-37 722	-40 330
SKO	-217	-948	-1 346	-3 134	-8 265	-7 457	-6 395	-6 575	-2 091	-1 164	-1 187	-519
SAM	950	1 421	3 342	2 786	3 516	4 743	5 277	7 321	9 262	9 830	11 310	6 319
ALN	-635	1 049	452	1 042	1 414	2 205	1 772	1 319	954	932	4 921	4 644
KS	9 071	11 083	13 570	14 812	16 080	18 909	21 847	27 518	30 475	29 619	29 645	28 530
Totalt	5 291	6 310	4 729	-620	-7 957	-5 388	-6 054	-1 373	5 431	2 661	6 968	-1 356

Likviditet

Inledning och kommentarer.

Figur 3 Likviditet, glidande medelvärde 2018

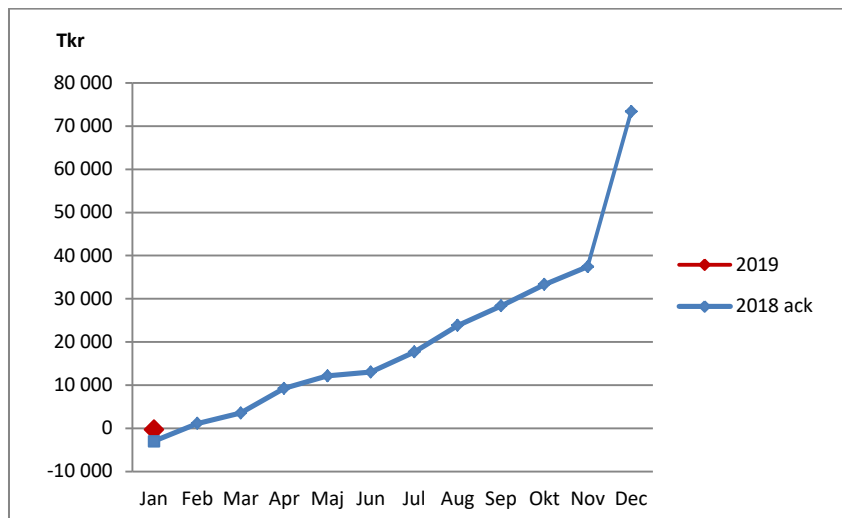

Investeringar

Inledning och kommentarer.

Figur 4 Investeringar, ackumulerat utfall

Låneportfölj

Inledning och kommentar.

Figur 5 Låneportfölj

Långgivare	Lånenr	Ländedatum	Förfalldatum	Ränta	Räntebindningstider	Belopp, mnkr
Kommuninvest	104009	2018-11-14	2021-11-16	0,09%	90 dagar	50
Kommuninvest	99487	2018-06-20	2019-06-17	0,11%	90 dagar	50
Kommuninvest	96241	2018-03-07	2019-03-01	0,08%	90 dagar	20
Kommuninvest	99489	2018-09-07	2020-06-01	0,03%	Fast	50
Kommuninvest	103918	2018-10-17	2019-06-03	0,10%	90 dagar	20
					Summa:	190

Fokusområde Socialnämnd

Sammanfattning av beslutade besparingar och ekonomiskt läge.

Graf/tabell över verksamhetsområdena (utfall mot budget?)

Ekonomiavdelning

Lena Einarsson, ekonomichef
Lena.einarsson@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Reviderat attestreglemente

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta upprättat attestreglemente

Beskrivning av ärendet

Attestreglementet har reviderats för att anpassas efter kommunens nya stödsystem för fakturahantering och e-handel. Det finns fyra olika attestmoment avseende inköp och fakturahantering och minst två attester måste utföras av olika personer. Det åligger nu attestant att delegera sin attesträtt till ersättare under tillfällig period.

Lena Einarsson
Ekonomichef

Bilagor

Reviderat attestreglemente 2019-01-31

Attestreglemente Härnösands kommun

Dokumentnamn	Attestreglemente	Dokumenttyp Reglemente		
Fastställt/upprättad av	Kommunfullmäktige	Datum 2019-01-31	Diarienummer 2019-000116	
Dokumentansvarig/processägare	Ekonomiavdelningen	Version	Senast reviderad 2016-06-26	Giltig t o m
Dokumentinformation	Attestreglemente för Härnösands kommun			
Dokumentet gäller för				

Innehållsförteckning

1	Reglementets omfattning	3
2	Krav inför attest	4
3	Organisation.....	5
4	Attestförteckning	6
5	Attest- och kontrollmoment.....	7
6	Tillfällig ersättare attest	8
7	Förutsättningar för kontroll	9

1 Reglementets omfattning

Attestreglementet gäller för kommunens samtliga interna och externa ekonomiska transaktioner. Det inkluderar även manuella och elektroniska beställningar som leder till en ekonomisk transaktion. Med attest menas att intyga att kontroll har genomförts utan anmärkning eller att anmärkning gjorts skriftligen och att åtgärder vidtagits för att rätta de fel som anmärkts. Kontroller i enlighet med detta reglemente är en del av kommunens interna kontroll.

Kommunala bolag utfärdar egna riktlinjer som i tillämpliga delar ska beakta kommunens regler.

Med attestreglemente avses i denna skrift även de tillhörande tillämpningsanvisningarna.

2 Krav inför attest

Syftet med reglementet är att säkerställa god internkontroll genom tillförlitliga och rättvisande attesteringar samt undvika avsiktliga och oavsiktliga fel. Ekonomiska transaktioner ska säkerställas genom följande kriterier.

Inköp	endast inköpsansvarig får göra inköp för kommunens räkning. Den inköpsansvarige ska vara behörig, ha kompetens för uppgiften och göra kontroller mot styrdokument för upphandling och inköp.
Utförande/leverans	varor och tjänster har levererats till eller från kommunen och/eller att transaktionen i övrigt stämmer med de villkor som avtalats/överenskommit
Bokföringsunderlag	verifikationen följer lagstiftning och god redovisningssed
Betalningsvillkor	betalning sker vid rätt tidpunkt, rätt belopp och till rätt mottagare
Bokföringstidpunkt	bokföring sker vid rätt tidpunkt och i rätt redovisningsperiod
Kontering	transaktionen är rätt konterad
Beslut	transaktionen överensstämmer med beslut av behörig beslutsfattare och att händelsen är förenlig med verksamhetens syfte

3 Organisation

Kommunfullmäktige antar reglementet.

Kommunstyrelsen ansvarar för att:

- Utfärda och utvärdera reglementet och tillämpningsanvisningar och vid behov ta initiativ till förändringar
- Vid behov utse en generell attestant som har attesträtt för samtliga nämnder/förvaltningar

Kommunens nämnder/styrelse ansvarar för att:

- Antaget reglemente följs
- Besluta om attestanter enligt delegationsordning

Förvaltningschefen ansvarar för att:

- Utse eller uppdra åt ansvariga verksamhetschefer att utse granskare, attestanter och inköpsansvariga.
- Informera om attestreglementets innebörd och säkerställa att medarbetare har tillräcklig kompetens för uppgiften

Verksamhetsansvariga chefer ansvarar för att:

- De löpande attestrutinerna i den egna verksamheten fungerar i enlighet med reglementet

Samtliga arbetare ansvarar för att:

- Följa reglementet
- När brister upptäcks rapportera dessa till överordnad chef

4 Attestförteckning

En attestförteckning visar vilka personer som har attesträtt för ett eller flera ansvar och eventuella tillhörande verksamheter. Attesträtterna omfattar utbetalningar, interna transaktioner och löner samt visar beloppsgräns för driftkostnad. Upprättande av och beslut om attestförteckning ska utföras enligt respektive nämnds delegationsordning.

5 Attest- och kontrollmoment

Det finns fyra olika attestmoment avseende inköp och fakturahantering. Minst två attester utförs av olika personer. Vid beställning via e-handelssystemet tillämpas attestmomenten beställning, attest och leveranskvittens. För fakturor utanför e-handelssystemet tillämpas attestmomenten granskning och attest.

Följande attest- och kontrollmoment tillämpas:

Leveranskvittens	Attesten innebär kontroll att vara eller tjänst mottagits enligt order.
Beställning	Attesten innebär kontroll av att pris, betalningsvillkor och leveransvillkor överensstämmer med kommunens riktlinjer samt kontroll av kontering.
Granskning	Attesten innebär kontroll att pris, betalningsvillkor och leveransvillkor överensstämmer med gjord beställning, att vara eller tjänst har mottagits samt kontroll av kontering.
Attest	Attesten innebär kontroll av att transaktioner ryms inom beslutad budget, överensstämmer med fattade beslut och ligger inom ramen för verksamhetsområdet. Vidare att kontering och bokföringsperiod är riktig samt att verifikationen uppfyller krav på lagstiftning och god redovisningssed Attesten innebär ett övergripande ansvar för den ekonomiska transaktionen enligt attestförteckning.

6 Tillfällig ersättare attest

Det åligger attestant att delegera sin attesträtt till ersättare under en tillfällig period då attestanten inte kan utföra sitt uppdrag. Ersättaren ska vara insatt i verksamheten och samma ansvar gäller som för ordinarie attestant.

7 Förutsättningar för kontroll

Följande förutsättningar ska beaktas vid ovanstående kontroller:

Ansvarsfördelning	Ansvarsfördelningen ska vara tydlig. Huvudregeln är att ingen ensam ska utföra alla kontrollmoment från beställning till beslut.
Kompetens	Den som utför en kontroll ska ha tillräcklig kompetens för uppgiften.
Jäv	Den som utför kontrollen får inte kontrollera transaktioner till sig själv eller närstående. Detta innefattar också transaktioner med bolag och föreningar som den anställde eller närstående har nära anknytning till.
Egna kostnader	Attestant får inte attestera sina egna kostnader, så som representation, resor eller mobiltelefoni. Generellt ska egna kostnader attesteras av överordnad med attestbefogenheter.
Namnsteckningsprov	Vid behov ska namnteckningsprov för attestanter lämnas.
Dokumentation	Attester ska dokumenteras, kunna spåras och finnas tillgängliga för kontroll.

Uppdraget	KS-beslut datum samt §	Ansvarig för ärendet	Kommentarer	P	A
				ågående	vslutat
Medborgarförslag - Stadsmuseum att avslå medborgarförslaget, samt att uppdra till kommunstyrelseförvaltningen att undersöka möjligheten att tillsammans med Murberget, Läns museet Västernorrland genomföra en förstudie för hur Härnösands historia och kulturarv kan tillgängliggöras publikt.	2015-11-03 § 230	Kommundirektören	Dialog pågår	P	
Dansutbildning i Härnösand att uppdra åt kommundirektören att samordna en utredning med syfte att ta fram beslutsunderlag för eventuell etablering av dansutbildning i Härnösand, samt att senast i mars 2017 återkomma med en rapport till kommunstyrelsen	2016-11-08 § 239	Kommundirektören	Projekt pågår.	P	

Uppdraget	KS-beslut datum samt §	Ansvarig för ärendet	Kommentarer	P ågående	A vslutat
Medborgarförslag - Nils Gissler att uppdra till kommunstyrelseförvaltningen att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att ta fram förslag till minnesplats för Nils Gissler, att återkomma till kommunstyrelsen med en tidsplan, projektering och budget för projektet, samt att uppdra åt kommundirektören att lyfta in frågan om minnesvärda personer i det pågående arbetet med hur Härnösands historia och kulturarv kan tillgängliggöras.	2017-04-24 § 63	Kommundirektören		P	
Genomlysning av socialnämndens ekonomi att uppdra åt kommundirektören att genomlysa socialnämndens ekonomi och kostnadseffektivitet för att tydliggöra förutsättning för budget 2019. Särskild uppmärksamhet ska ges åt medel som tillförts nämnden med anledning av flyktingmottagandet, samt att uppdraget redovisas för kommunstyrelsen senast mars 2018.	2017-12-05 § 248	Kommundirektören	Redovisas löpande varje månad	P	
Uppsiktsplikt Socialnämnden Att uppdra åt kommundirektören att löpande återrapportera socialnämndens arbete med att säkerställa en ekonomi i balans.	2018-03-13 § 49	Kommundirektören		P	

Uppdraget	KS-beslut datum samt §	Ansvarig för ärendet	Kommentarer	P ågående	A avslutat
Policy för hållbar välfärd genom samverkan och partnerskap att uppdra åt kommundirektören att tillse att styrdokument som rör upphandling och inköpsprocessen, beställar-/utförarprocessen och affärsprocessen upprättas eller revideras i överensstämmelse med policy för hållbar välfärd genom samverkan och partnerskap.	2018-04-10 § 65	Kommunstyrelsen		P	
Fördjupad samverkan med myndigheter - Etablering av Arbetsmarknadstorg att ge kommundirektören i uppdrag att återkomma med en fördjupad utredning om förutsättningarna för ett arbetsmarknadstorg.	2018-04-10 § 71	Kommundirektören		P	
Projektsamverkan Trolldomsprocesser att uppdra åt kommunstyrelseförvaltningen att medverka i förberedelsearbetet och senast november 2018 återkomma med projektförslag	2018-06-05 § 127	Kommunstyrelseförvaltningen		P	
Genomlysning av socialnämndens ekonomi att uppdra åt kommundirektören att återrapporera till kommunstyrelsen det fortsatta arbetet med den åtgärdsplan socialchefen fått i uppdrag att upprätta, samt att uppdra åt kommundirektören att fortlöpande informera kommunstyrelsen och socialnämnden om genomlysningens resultat och återkomma med slutrapport när arbetet avslutats.	2018-06-05 § 130	Kommundirektören		P	

Uppdraget	KS-beslut datum samt §	Ansvarig för ärendet	Kommentarer	P ågående	A vslutat
Uppsiktsplikt kommunala bolag att uppdra åt kommunstyrelseförvaltningen att upprätta en riktlinje för prövning av om kommunens aktiebolag har följt kommunala ändamål och befogenheter, samt att ge uppdrag åt kommundirektören att säkerställa att bolagen informerar ägaren i den utsträckning som bolagsordningen och ägardirektiv anger	2018-09-04 § 145	Kommunstyrelse förvaltningen och kommundirektören		P/A	
Uppföljning revisionsgranskning om investeringsprocessen att uppdra åt kommundirektören att se över budget- och uppföljningsprocessen	2018-09-04 § 148	Kommundirektören		P	
SPRINT 2019-2021 Samverkansprojekt regional innovation och tillväxt Västernorrlands incubator att uppdra till kommundirektören att återkomma med förslag på en permanent regional organisation kring innovation från och med 2021	2018-09-04 § 155	Kommundirektören		P	

Uppdraget	KS-beslut datum samt §	Ansvarig för ärendet	Kommentarer	P ågående	A vslutat
Lägesbeskrivning ekonomi att uppdra till kommundirektören att senast i februari 2019 återkomma med en riktlinje för likviditetsplanering, att uppdra till kommundirektören att återkomma med förslag på åtgärder för förbättrad likviditet, att uppdra till kommundirektören att återkommande rapportera en lägesbild av likviditeten till kommunstyrelsen, att uppdra till kommundirektören att i samband med översyn av finanspolicyn och riktlinje för likviditetsplanering även beakta det återremitterade ärendet från kommunfullmäktige 2011-04-26, § 72, om balanspaket 2020.	2018-11-06 § 198	Kommundirektören		P	
Medborgarförslag – Teckenspråk på Härnösands kommun att uppdra till kommundirektören att utreda frågan om teckenspråkstolkning på kommunens hemsida	2019-02-05 § 17	Kommundirektören			
EU-projekt Investeringsfrämjande i Västernorrland att uppdra till kommundirektören att tillsammans med Region Västernorrland och andra intressenter skapa förutsättningar för en permanent regional organisation kring investeringsfrämjande i Västernorrland efter projekt slut år 2022.	2019-02-05 § 20	Kommundirektören			

Uppdraget	KS-beslut datum samt §	Ansvarig för ärendet	Kommentarer	Pågående	Avslutat
Genomlysning av socialnämndens ekonomi att uppdra till kommundirektören att tillsammans med övriga kommuner och regionen följa upp hemsjukvården, samt att uppdra till kommundirektören att till KSAU löpande återrapportera socialförvaltningens omställningsarbete inom personalområdet	2019-02-05 § 24	Kommundirektören			
Samordning mellan arbetsmarknadsinsatser och försörjningsstöd i kommunen att uppdra till kommundirektören att tillsammans med berörda förvaltningar utreda effektiviseringsmöjligheter i samordning mellan arbetsmarknadsinsatser och försörjningsstöd.	2019-02-05 § 25	Kommundirektören			
Samordning av tillsyn och tillståndsgivning av alkoholserving och livsmedelskontroll att uppdra till kommundirektören att tillsammans med berörda förvaltningar utreda effektiviseringsmöjligheter i samordning inom tillsyn och tillståndsgivning av alkoholserving och livsmedel	2019-02-05 § 26	Kommundirektören			
Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL 18) att uppdra till kommunstyrelseförvaltningen att ta fram förslag till tillämpningsanvisningar för OPL-KL18.	2019-02-05 § 28	Kommunstyrelseförvaltningen			

Uppdraget	KS-beslut datum samt §	Ansvarig för ärendet	Kommentarer	P_ågående	A_vslutat
Sjöfartsutbildning – Härnösand att ge kommundirektören i uppdrag att tillsammans med övriga förvaltningar utreda Sjöfartsutbildningarnas möjliga utveckling i Härnösand i samverkan med sjöfartsbranschen i Sverige.	2019-02-05 § 31	Kommundirektören			

Kommunstyrelseförvaltningen

Johanna Laine, 0611 34 80 08
johanna.laine@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Anmälan av delegationsbeslut 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att godkänna redovisning av delegationsbeslut.

Ekonomiavdelningen

Attestantförteckning 2019-02-19

Finansrapport KS 2019-02-11

Tillväxtavdelningen

Nyttjanderättsavtal

Arrendeavtal

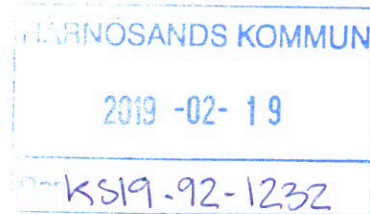
HR

Personalärenden fattade enligt delegation 2019-02-01 – 2019-02-28

Johanna Laine
Kommunsekreterare

Bilagor

Bilaga – Anmälan av delegationsbeslut kommunstyrelsen 2019-03-05

Attestantförteckning för Kommunstyrelseförvaltningen

Denna förteckning visar vilka personer som har beslutsattesträtt för ett eller flera ansvar och eventuella verksamheter.

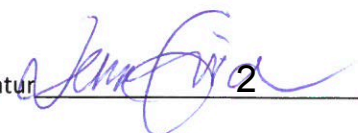
Gäller tills vidare från och med 2019-02-01

ANSVAR	VHT	VERKSAMHET	ATTESTANT	ERSÄTTARE	BELOPP DRIFT	BELOPP INVESTER ING	ANMÄRKNING
101010	xxxxxx	Kommunfullmäktige	Göran Norlander	Kristoffer Bodin/ Eva Olstedt-Lundgren	50 000	50 000	
101030	xxxxxx	Kommunstyrelse	Andreas Sjölander	Karin Frejarö/Anders Gäfvert	50 000	50 000	
101050	120000	Revision	Sigfrid Tjärnlund	Bo Anders Öberg/Ingrid Flodin	50 000	50 000	
101070	130210	Allmänna val	Sig-Britt Ahl	Jeanette George/Sonja Hedenberg	50 000	50 000	
102010	xxxxxx	Förvaltningsledning	Sofia Pettersson	Anna Bostedt	3 000 000	5 000 000	Personliga utlägg ks presidium
10301x	xxxxxx	HR-avdelningen	Pernilla Unander	Sofia Pettersson	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg kommundirektör
103011	-----	Lönekamrer	Pernilla Unander	Per Falkman	300 000	300 000	
103010	xxxxxx	HR ledning och adm	Pernilla Unander	Per Falkman	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg kommundirektör
103013	xxxxxx	Rekrytering- och bemanningseenheten	Jennie Ölmerud	Pernilla Unander	300 000	300 000	Personliga utlägg personalchef NY
103014	xxxxxx	HR-enheten	Pernilla Unander	Birgitta Larsson	300 000	300 000	Personliga utlägg personalchef NY
103015	xxxxxx	Löneenheten	Birgitta Larsson	Per Falkman	300 000	300 000	Personliga utlägg personalchef
1040xx	xxxxxx	Ekonomiavdelningen	Lena Einarsson	Sofia Pettersson	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg kommundirektör

10401x	xxxxxx	Ekonomiavdelningen ledning och administration	Lena Einarsson	Jan-Olof HögströmÅsa Rönnlund	40 000 000	40 000 000	Personliga utlägg kommundirektör
104011	-----	Moms	Elin Nydahl	Jan-Olof HögströmÅsa Rönnlund	40 000 000	40 000 000	
104012	041100	Redovisningsenhet	Åsa Rönnlund	Lena Einarsson	300 000	300 000	Personliga utlägg ekonomichef
104012	130170	Förvaltarenheten	Åsa Rönnlund	Lena Einarsson	300 000	300 000	
104014	041100	Upphandlings- och controllerenhet	Jan-Olof Högström	Lena Einarsson	300 000	300 000	Personliga utlägg ekonomichef
104020	600700	Asylboende	Lena Einarsson	Jan-Olof HögströmÅsa Rönnlund	1 000 000	1 000 000	
10501x	xxxxxx	Kommunledningskontor	Anna Bostedt	Sofia Pettersson	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg kommundirektör
105010	xxxxxx	Kansli- och utvecklingsenhet	Anna Bostedt	Ina Lindström/Jeanette George	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg kommundirektör
105011	xxxxxx	Kostenhet	Marie Holmberg	Ulrika Ohlsson, Kia Ohlsson	300 000	300 000	Personliga utlägg kanslichef
105011	051000	Område 051	Marie Holmberg	Ulrika Ohlsson, Kia Ohlsson	300 000	300 000	Personliga utlägg kanslichef
105011	052000	Område 052	Kia Ohlsson	Marie Holmberg, Ulrika Ohlsson	300 000	300 000	Personliga utlägg kostchef
105011	053000	Område 053	Ulrika Ohlsson	Marie Holmberg, Kia Ohlsson	300 000	300 000	Personliga utlägg kostchef
105014	xxxxxx	Överförmyndarenheten	Carina Hemström	Elisabeth Bogren	300 000	300 000	Personliga utlägg kanslichef
105015	xxxxxx	Serviceenhet	Ann-Christine Munther	Anna Bostedt	300 000	300 000	Personliga utlägg kanslichef
1060xx	xxxxxx	Tillväxtavdelningen	Uno Jonsson	Sofia Pettersson	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg kommundirektör
106010	220210	EU-projekt/ Näringsliv	Uno Jonsson	Mikael Aamisepp	300 000	300 000	Gäller endast projekt Grow Green
10602x	xxxxxx	Kulturenheten	Elisabeth Oxelhöjd	Susanne Hägglund	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg tillväxtchef
106021	xxxxxx	Bibliotek	Susanne Hägglund	Elisabeth Oxelhöjd	300 000	300 000	Personliga utlägg -tillväxtchef

Signatur 2

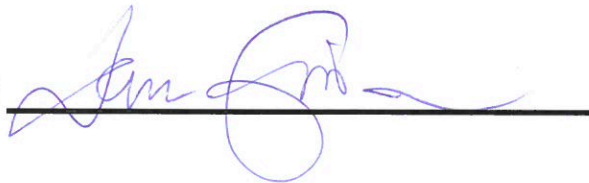
107010	xxxxxx	Kommunikationavdelningen	Tomas Vahlund	Sofia Pettersson	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg kommundirektör
108010	xxxxxx	IT-avdelningen	Lena Salomonsson	Sofia Pettersson	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg kommundirektör
108010	xxxxxx	IT-avdelningen	Lena Salomonsson	Helena Unander, Bo Martinsson	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg kommundirektör
890000	xxxxxx	Finansen	Lena Einarsson	Jan-Olof HögströmÅsa Rönnlund	40 000 000	40 000 000	
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Lena Einarsson	Jan-Olof HögströmÅsa Rönnlund	40000000/ 40 000 000	40 000 000	
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Camilla Hellström		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning.
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Johanne Lundgren		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning.
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Boel Wasell		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning.
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Åsa Rönnlund		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning.
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Malin Rydmark		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning. NY
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Jonas Lundgren	-	50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning. BORT
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Christina Viklund		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning.
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Mats Våglund		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning. NY
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Ann Kristofersson		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning.

xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Henric Landestorp		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning.
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Jonas Innala		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning.
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Katrin Nordin	-	50 000 000	10 000 000	TAS BORT
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Ann Entall		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning.
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Carina Gårdlund Amcoff		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning.
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Lena Andersson	-	50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning- BORT
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Elin Nydahl		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning.
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Linda Åhlund	-	50 000 000	10 000 000	TAS BORT
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Chatrine Uhlander		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning.
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Khaldon Alessa		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning.
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Andreas Björnberg		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning.
xxxxxx	xxxxxx	Generell attest	Annakarin Sandström Gudmundsson		50 000 000	10 000 000	Generell attest för hantering av interna bokföringsordrar, ej skuldsättning.

Delegationsbeslut, datum: 2019-02-18

Namnteckning:

Signatur 4

Namnförtydligande: Lena Einarsson

Signatur

 5

FINANSRAPPORT KS

Per 2019-01-31

Lån och likviditet

Förfallo datum	Förfallodag	
Räntebindningstid	90 dagar	
Lån som förfaller inom ett år	90 000 tkr	
Andel som förfaller inom ett år	47%	
Genomsnittlig ränta	0,079%	
Likviditet i kassan	-19 797 tkr	
Placeringar	0 tkr	
Summa likvida medel	-19 797 tkr	

Omsättning och nyupplåning

Beslutad nettoupplåning år	2019	0 tkr
Omsatt under år	2019	150 000 tkr
Amortering under år	2019	0 tkr
Nyupplåning under år	2019	0 tkr
Total upplåning		150 000 tkr

Räntenetto

Ej periodiserad

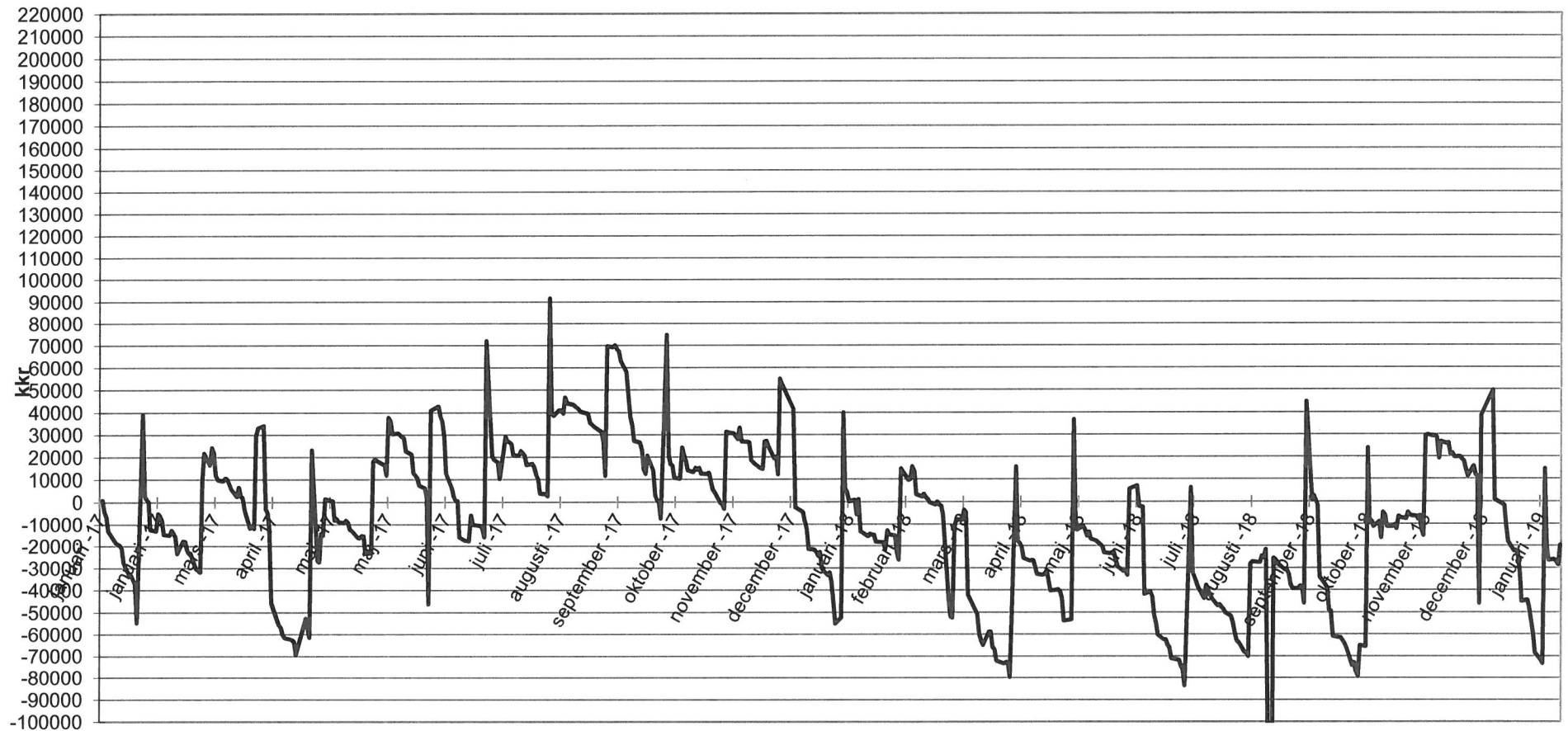
Ränteintäkter	2019	-22 tkr
Räntekostnader	2019	0 tkr
Räntenetto	2019	-22 tkr

Placeringar

Placerade medel	3 888 tkr
Genomsnittlig ränta	1,46%

Lena Einarsson
Ekonomichef**Bilagor:**Diagram kassarapport
Placeringar
Låneportfölj
Utlåning
Utgående saldo koncernkonto
Delegationsbeslut**Kopia för kännedom:**Andreas Sjölander
Ingrid Nilsson
Christina Lindberg
Ingemar Wiklander
Sofia Pettersson
Lena Einarsson
Lena Andersson
Åsa Rönnlund
Malin Rydmark
Elin Nydahl

Kassarapport per dag kommunen

2019-02-06

Låneportfölj

Långgivare	Lånenr	Lånedatum	Förfalldatum	Ränta	Räntebindningstid	Senaste Ränta	Belopp kkr
Kommuninvest	104009	2018-11-14	2021-11-16	0,09%	90	45	50 000
Kommuninvest	99487	2018-06-20	2019-06-17	0,11%	90	55	50 000
Kommuninvest	96241	2018-03-07	2019-03-01	0,08%	90	16	20 000
Kommuninvest	99489	2018-09-07	2020-06-01	0,03%	Fast	15	50 000
Kommuninvest	103918	2018-10-17	2019-06-03	0,10%	90	20	20 000
						151,00	190 000

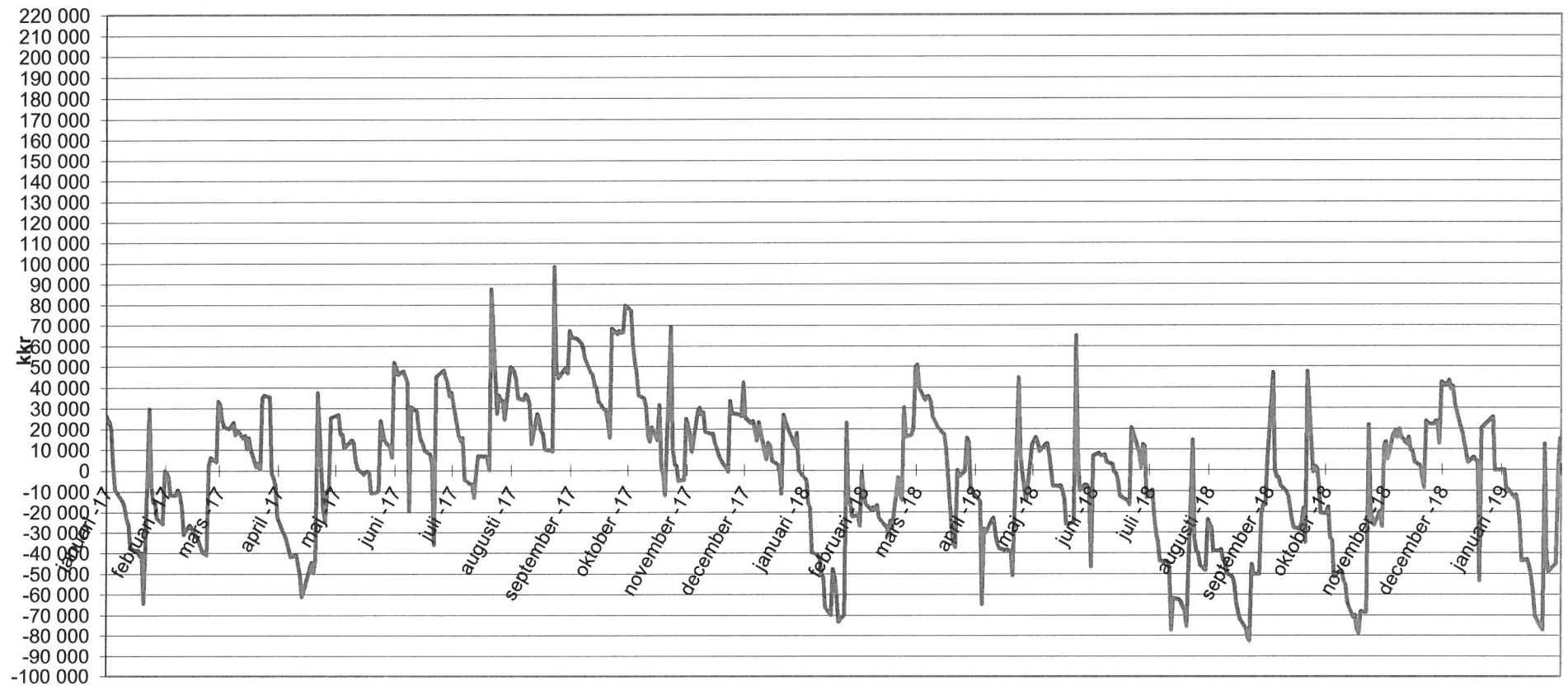
2019-02-06

Utlåning

Låntagare	Debiterings- intervall	Lånenr	Lånedatum	Förfallo- datum	Amorter- ingstid år	Ursprungligt belopp kkr	Ränta	Räntebind- ningstid	Senaste Ränta	Belopp kkr
										0
Kommuninvest proportionell del		45792	2010-11-30	2040-11-30	30	3 600	1,58%	90	1,49%	3 600
Kommuninvest övertäcknad del		45792	2010-11-30	2040-11-30	30	88	3,58%	90	3,49%	88
					0		0,00%		0,00%	
Invest i Härnösand			2014-03-12	2014-12-31		200	0,00%	2014-12-31	0,00%	200
										3 888

Summa utgående saldo på koncernkonto

Delegationsbeslut

Upplåning   **Belopp**   **Avser**

Utlåning   **Belopp**   **Avser**

Placering   **Belopp**   **Avser**

Anstånd	Kundnr	Orsak	Ffd	Anst. tom	Sign.
	738432	Socialförv, kommer ej i kontakt med Ali	4600		mimt
	28323	Avbet.plan, bet.svårighet	181130	190220	mimt

Avbetalningsplan	Kundnr	Orsak	Totalbelopp	Slutdatum	Sign.

Avskrivning	Faktnr	Förvaltning/Orsak	Nämndskost	Finansf.k.	Sign.
	70239590	Socialförv	2044	180 kr	gfca
	70240778	Socialförv	2422	180 kr	gfca
	70241517	Socialförv	2044	180 kr	gfca
	70245420	Socialförv	4844	180 kr	gfca

Tillväxtavdelningen

Hanna Viklund, 0611-348117
hanna.viklund@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Anmälan av delegationsbeslut

Följande ärenden har under Januari månad 2019 beslutats med delegation från Kommunstyrelsen.

- KS2019- 000028, Nyttjanderättsavtal upprättat gällande pantrör som medges sättas på kommunens soptunnor och lyktstolpar. Nyttjanderättshavaren är ett UF företag. Avtalet gäller från och med 2181201 – 190630.
- KS2019-000051, arrendeavtal upprättat gällande yta för lättare industri/handels verksamhet på fastigheten Fastlandet 2:30. Avtalet gäller från och med 190301- 190531, med två månaders förlängning till dess att uppsägning sker.

Hanna Viklund
Mark- och exploateringshandläggare

Delges Kommunstyrelsen

Kommunstyrelseförvaltningen
HR-avdelningen
Gudrun Pettersson
Telefon: 0611 – 34 80 64

Personalärenden fattade enligt delegation:

20190201-20190228

Nämnd		Antal
Arbetslivsförvaltningen	anst.avtal	8 st
"	avgång från tjänst	2 st
Kommunstyrelseförv.	anst.avtal	3st
"	avgång från tjänst	1st
Samhällsförvaltningen	anst.avtal	1 st
"	avgång från tjänst	1 st
Skolförvaltningen	anst.avtal	12 st
"	avgång från tjänst	5 st
Socialförvaltningen	anst.avtal	0 st
"	avgång från tjänst	1 st

Kompleta handlingar finns på den enskilda förvaltningen och HR-avdelningen.

Intygas

2019-02-25

Gudrun Pettersson

Kommunstyrelseförvaltningen

Jeanette George, 0611 34 80 16
jeanette.george@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Anmälan av ärenden för kännedom till kommunstyrelsen 2019

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret föreslår kommunstyrelsen besluta
att ärendena för kännedom läggs till handlingarna.

Verksamhetsberättelse 2018 samhällsnämnden	1
Reviderad verksamhetsplan 2019 skolnämnden	20
AB Härnösandshus sammanträdesprotokoll 2018-12-11	42
AB Härnösands kommunfastigheter protokoll 2018-12-11	46
Mottagande och etablering av nyanlända 2018, Länsstyrelsen	50
Fördelning av uppdrag mellan majoritetsföreträdare i KS	128

Jeanette George
Kommunsekreterare

Bilagor

Bilaga – Anmälan av ärenden för kännedom till kommunstyrelsen 2019

Samhällsnämnden

§ 11

Dnr 2019-000002 2.4.1.4

Verksamhetsberättelse och årsbokslut 2018, samhällsnämnden

Samhällsnämndens beslut

Samhällsnämnden beslutar

att anta verksamhetsberättelse och årsbokslut för samhällsnämnden samt

att översända verksamhetsberättelse och årsbokslut för samhällsnämnden till kommunstyrelsen.

Bakgrund

Samhällsnämndens verksamhetsberättelse för 2018 har upprättats i ledningssystemet Stratsys, enligt anvisningar från kommunstyrelseförvaltningens ekonomiavdelning. I verksamhetsberättelsen presenteras verksamheten, viktiga händelser under året samt framtidshändelser. Avsnittet mål och indikatorer presenterar årets utfall på de indikatorer som rör förvaltningen. Ekonomiavsnittet analyserar det ekonomiska utfallet på drift och investering. Bilagan utgör samhällsförvaltningens förslag till kommunstyrelseförvaltningens upprättande av årsredovisningen till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Muntlig föredragning av Christina Viklund, controller och Thomas Jensen, förvaltningschef vid sammanträde 2019-01-31. Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse 2019-01-19.

_____

Kommunstyrelseförvaltningen

Thomas Jensen
Thomas.jensen@harnosand.se

Samhällsnämnden

Bokslut 2018

Förslag till beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden besluta att översända verksamhetsberättelsen till kommunfullmäktige

Beskrivning av ärendet

Samhällsnämndens verksamhetsberättelse för 2018 har upprättats i ledningssystemet Stratsys, enligt anvisningar från kommunstyrelseförvaltningens ekonomiavdelning. I verksamhetsberättelsen presenteras verksamheten, viktiga händelser under året samt framtidshändelser. Avsnittet mål och indikatorer presenterar årets utfall på de indikatorer som rör förvaltningen. Ekonomiavsnittet analyserar det ekonomiska utfallet på drift och investering. Bilagan utgör samhällsförvaltningens förslag till kommunstyrelseförvaltningens upprättande av årsredovisningen till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Graden av måluppfyllelse bedöms enligt följande skala:

	Målet ej uppnått.
	Målet är delvis uppnått.
	Målet uppnått.

Thomas Jensen
Förvaltningschef

Bilagor

Bilaga 1 Verksamhetsberättelse 2018

Härnösands
kommun

SAM/2019-002-2411:2

Verksamhetsberättelse

Samhällsnämnden

2018

Innehållsförteckning

1 Verksamheten.....	3
2 Viktiga händelser	4
3 Mål och indikatorer	7
3.1 Härnösandsperspektivet.....	7
3.2 Organisationsperspektivet	8
4 Ekonomi.....	10
4.1 Nämndens resultat	10
4.2 Resultat per verksamhetsområde	10
4.3 Investeringar	12
5 Internkontroll.....	15
6 Framtiden.....	16

1 Verksamheten

Samhällsnämnden ansvarar för miljöarbete, kollektivtrafik, fysisk planering, bygglov, mark- och fastighetsfrågor, mätningssuppgifter, gator och parker, naturvård, miljö- och hälsoskydd samt livsmedelskontroller.

I samhällsnämndens ansvarsområde ingår även fritids- och ungdomsverksamhet, däribland drift av fritids- och friluftsanläggningar samt ungdomsgården Kåken.

Särskilda uppdrag för 2018 har varit att införa kraftigt subventionerad kollektivtrafik, anlägga en isbana centralt belägen i Härnösand, utveckla ungdomsgårdsverksamheten samt att ordna med en lokal för fritidsbank.

2 Viktiga händelser

Förvaltningen har fortsatt med det övergripande arbetet, medarbetarskap, ledarskap samt service internt och extern. Arbetet är prioriterat över flera år för att stärka arbetsmiljöfrågor och service inom nämndens ansvarsområde.

Plan- och bygg

Inom plan-och byggavdelningen pågår arbetet med att införa en papperslös ärendehanteringsprocess. Bostadsanpassningen har redan börjat arbeta papperslöst och efter nyåret kommer även plan att kunna göra det samma. På grund av längre och bitvis svårare ärendeprocesser kommer det att dröja en bit in på det nya året innan bygg är papperslösa. Alla digitala verktyg finns på plats och projektledaren kommer att fortsätta arbeta på 40 % i projektet under första halvan av 2019.

Arbetet med tillsynsplanen har inte realiserats på grund av omprioriteringar inom avdelningen. Verksamhetschef har tillsammans med förvaltningschef tittat på alternativa lösningar för att kunna uppfylla nämndens mål.

Den nya plan- och byggtaxan har antagits av kommunfullmäktige den 18 december 2018 och kommer att börja gälla från den 1 januari 2019.

Inom planområdet har flera detaljplaner tagits fram som ska möjliggöra ökat bostadsbyggande i kommunen. Fler sådana planer är under framtagande och kommer att antas under 2019.

Ett antal lagförändringar i plan- och bygglagen som träder i kraft vid årsskiftet har gjort att servicegarantierna kommer att anpassas efter lagförändringen. Dessa förändringar kommer att beslutas av nämnden i januari 2019.

Inom bostadsanpassningen ökar antalet ärenden som är komplicerade att utreda och skulle kunna bli kostsamma.

Fritid

Under året har arbetet påbörjats för att anlägga en ny konstgräsplan på Bondsjöhöjdens IP. Arbetet kommer att slutföras under våren 2019 vilket innebär att större delen av nästa fotbollssäsong kan spelas på den nya planen. Genom utbyggnaden kommer kommunen att kunna erbjuda fler tidiga vårplaner samt att säsongen kan förlängas för fler föreningar på höstkanten, eftersom den nya planen även kommer att förses med belysning. Under hösten har också hela systemet för konstsnö tillverkning i Vårdkasbacken bytts ut, vilket ger säkrare drift och kortare tid för snö tillverkning som bidrar till att backen kan öppnas tidigare vid kall väderlek. Ett flertal nya spontanidrotts-platser har också byggts med bland annat en ny mindre konstgräsplan på Mellanholmen som även vintertid fungerar som isbana. Härnösand Hästsport Arena överfördes från kommunstyrelsen till samhällsförvaltningen under mars. I april beslutade kommunfullmäktige att ridskoleverksamheten skulle övergå till föreningsdrift. Från januari 2019 driver Härnösands ridklubb ridskoleverksamheten och samhällsförvaltningen har kvar ansvaret för fastigheten och dess skötsel. Undomsgårdsverksamheten har utvecklats genom att bistå med fritidspersonal på båda högstadieskolorna och en kortare period på gymnasiet. Någon ändamålsenlig lokal för Fritidsbank har inte hittats under året men arbetet fortsätter under 2019.

Trafik

I juni 2018 infördes ett helt nytt taxesystem för all kollektivtrafik i kommunen. Härnösands kommun erbjuder avgiftsfritt resande för barn i åldern 7-19 år, samt ett periodkort för 50 kr/mån för vuxna som berättigar till resande inom hela kommunen. Efter införandet så har resandet ökat med ca 25 %, vilket är i nivå med den målsättning som finns för projektet. Förvaltningen har även under året genomfört en s.k. linjenätsanalys för vår tätortstrafik för att utreda möjligheter till förändringar av linjenätet.

Analysen kommer att färdigställas och presenteras i början av 2019 och ligga till grund för en fortsatt dialog med Kollektivtrafikmyndigheten hur vi på bästa sätt kan utveckla vårt trafikutbud.

Teknik

Första halvan av 2018 präglades av en vinter med mycket snö vilket medförde svårigheter för skötseln av gatunätet. Detta medförde att kommunen själva anlätade resurser för att förbättra trafiksäkerheten. Belastningen på personalen ökade markant under denna period.

Under 2018 har det gamla gatuavtalet avslutats och ett nytt avtal har tecknats från 1 juni. Även ett nytt avtal gällande parkeringsövervakning trädde i kraft den 1 maj.

Investeringsprojekt som bedrivits under året är exempelvis

- Nytt staket järnväg, centrala delar
- Strandängsvägen
- Lövuddsvägen
- Strengbergsgatan
- Kronholmskajen
- del av ny E4 genom Älandsbro
- Ny bro över järnväg
- Rivning av mediakub torget

Belysningsprojekt som genomförts under året

- G:a Gånsviksvägen
- Gådeåparken
- Lövuddsvägen
- Fredriciapromenaden
- Kronholmskajen
- Fredriksvägen

Konsultuppdrag för att genomföra en förprojektering och miljöansökan för utveckling av utsprångskajen har upphandlats.

Miljö

Ny taxa för tillsyn enligt miljöbalken antogs av kommunfullmäktige i november och kommer att gälla från 1 januari 2019. Tillsynsprojekt som genomförts gällande miljöskydd är bland annat kontroll av husbehovstäckor och fordonsverkstäder. Genomförda projekt gällande livsmedel är bland annat kontroll av allergener och bageriprodukter.

Inventering av enskilda avlopp har genomförts sedan 2011 för att minska utsläpp av näringsämnen och smittämnen till våra vatten. I år har området runt Kyrksjön i Häggdånger varit fokusområde.

Miljöavdelningen har tillsammans med teknikavdelningen och statliga LONA-bidrag genomfört ett trumbyte under Södervägen och därmed tagit bort ett fiskvandringshinder som främjar både havsöring, flodpärlmussla och andra arter.

Fladdermusprojektet som är delfinansierat av statliga bidrag har förlängts ett år för att projektet ska kunna dokumenteras korrekt och bli komplett. Kunskapen ska sedan användas som underlag för kommande planering och exploatering för att dessa fridlysta djur ska kunna överleva.

Energirådgivning erbjuds till allmänheten och föreningar samt små och medelstora företag. Miljöavdelningen har under året bland annat genomfört föreläsningar för invånare gällande solceller och laddstolpar för elbilar.

3 Mål och indikatorer

3.1 Härnösandsperspektivet

Verksamhetsmål	Indikatorer (mått)
◆ Fler attraktiva tomter ska tillskapas genom initiativ till nya detaljplaner Analys Årets resultat av Nöjd-Region-Index blev 58 mot fjolårets 57. Bedömningen är att målet inte uppnås i sin helhet men att för bostäder görs ett bra arbete och kommunen ligger högre än genomsnittresultatet i mätningen. Förbättringsområden enligt rapporten är förutom bostäder även trygghet och fritidsmöjligheter.	◆ SCB NRI Bostäder (Nöjd Region Index) Analys Under tertial 3 har arbetet fortsatt med de planer som ska möjliggöra bostadsbyggande. Detaljplanerna för Solumshamn 1:3 och Solumshamn 1:25 och 1:162 antogs av nämnden under tertial 3. Den senare detaljplanen har överklagats och avgörande väntas från mark- och miljödomstolen under första halvan av 2019. Stenhammar 1:84 gick för antagande i november, men har överklagats av närboende. Detaljplanen för Tobaksmonopolet kommer att gå ut på granskning under tertial 1 2019. En fördröjning har skett i ärendet på grund av att ytterligare miljöutredningar behövde genomföras. Arbetet med detaljplanen för Torsvik 1 och 6 pågår och målet är att planen ska kunna gå på granskning under tertial 1, 2019. Härnösandshus planerade flerfamiljshus på fastigheten Ön 2:52 har varit ute på granskning. Ärendet kommer att komma upp för antagande i nämnden under tertial 1, 2019. Planbesked har meddelats för att arbeta fram en ny detaljplan för Utsprängskajen.
● Säkerställa processen för detaljplanerad industrimark i Härnösand Analys Aktiviteten är genomförd och avslutad.	
◆ Andel invånare som är nöjda med kommunens gång- och cykelvägar ska öka Analys Resultatet enligt Nöjd-Medborgar-Index sjönk från 51 till 48 för 2018. Strengbergsgatan och GC-Torget - Universitetsbacken har påbörjats 2018 och färdigställs 2019. GC-väg har byggts i Geresta och i samband med E4-Ålandsbro. Med bytet av bro vid Järnvägsviadukten genomförs flera åtgärder för att förbättra för oskyddade trafikanter men projektet slutförs 2019. En möjlig orsak till det sämre resultatet för 2018 kan vara den snörika vintern 2017/2018 där framkomlighet för viktiga samhällsfunktioner fick prioriteras under stora delar av vintern.	◆ Andel invånare som är nöjda med kommunens gång- och cykelvägar ska öka Analys Samhällsnämnden Resultatet enligt Nöjd-Medborgar-Index sjönk från 51 till 48 för 2018. Strengbergsgatan och GC-Torget- Universitetsbacken har påbörjats 2018 och färdigställs 2019. GC-väg har byggts i Geresta och i samband med E4-Ålandsbro. Med bytet av bro vid Järnvägsviadukten genomförs flera åtgärder för att förbättra för oskyddade trafikanter men projektet slutförs 2019. En möjlig orsak till det sämre resultatet för 2018 kan vara den snörika vintern 2017/2018 där framkomlighet för viktiga samhällsfunktioner fick prioriteras under stora delar av vintern.
● Antal resor med kollektivtrafik ska öka Analys Införandet av den subventionerade kollektivtrafiken har nu pågått sedan juni-18 och resandeökningen inom framförallt tätorten har vissa månader varit över 30 %. Centrumlinjen har dock tappat mycket resande till förmån för de	● Antalet resor med kollektivtrafik ska öka Analys Resandeökning förväntas fortsätta under resten av året då subventionerad kollektivtrafik införts.

Verksamhetsmål	Indikatorer (mått)
övriga linjerna inom tätorten. En linjenätsanalys är också genomförd under hösten som kommer att ligga till grund för framtida förändringar av bl.a. linjesträckningar. Målet om ett resande på ca 500000 kommer definitivt att uppnås under året.	
◆ Andelen miljöbilar i kommunorganisationen ska öka Analys Andelen miljöbilar har inte ökat i den takt som var tänkt trots nya riktlinjer för fordonsinköp, mycket beroende på det ekonomiska läget. Andelen idag är ca 70 %, men under 2019 förväntas målet på 80 % miljöbilar uppnås, då utrymme finns att byta ut fordon som inte klarar miljökraven.	◆ Andelen miljöbilar i kommunorganisationen ska öka Analys Samhällsnämnden Eftersom vi idag har antagna riktlinjer för inköp av fordon, så kommer vi att få betydligt bättre styrning av inköp av miljöbilar. Detta gör att vårt mål är att öka andelen kommande år till 80 % av vår totala fordonsflotta. I första hand kommer fler gasbilar att vara aktuella under förutsättning att vi hittar bra logistik för när och hur gasbilar skall tankas eftersom det finns enbart ett tankställe.

3.2 Organisationsperspektivet

Verksamhetsmål	Indikatorer (mått)
● Ge snabb och professionell handläggning av ärenden. Analys Med införande av servicegarantier och uppföljning med regelbunden avstämning av antalet öppna ärenden ökar möjligheterna att klara målet. Verksamheten arbetar intensivt med att införa digital handläggning. Målet uppfylls vid årsskiftet.	● Antal öppna ärenden för bygg och miljö i september (Redan). Analys I slutet av december var antal öppna ärenden 827 st. Under året inkom det 568 ärenden. I slutet av december hade vi avslutat 417 ärenden.
◆ Kommuninvånarna ska ha god möjlighet till dialog med nämnd och förvaltning i aktuella frågor. Analys Resultatet på Nöjd-Inflytande-Index blev 39 jämfört med 2017 då resultatet blev 38. Strukturerat arbete med ärendehantering, kompetens och invånardialoger bidrar till möjligheterna till en god dialog. Nämnden har dessutom öppna nämndsammanträden två gånger per år dit allmänheten är välkommen. Målet förväntas delvis att uppnås. Invånardialog är nytt och kan bidra positivt till förbättrad dialog. Årets resultat visar att förtroende och påverkan bör prioriteras för att uppnå målet.	◆ SCB NII (Nöjd Inflytande Index) Analys Plan- och byggavdelningen arbetar vidare med digitaliseringsprocessen och målet är en papperslös ärendehanteringsprocess under 2019. Bostadsanpassningen och plan kommer att kunna börja arbeta efter de nya rutinerna redan vid årsskiftet, men för bygg kommer det att dröja en bit in på det nya året. Arbetet med att genomföra aktiviteterna i tillsynsplanen har inte kunnat påbörjas. Verksamhetschef har analyserat situationen och åtgärder kommer att vidtas under tertial 1, 2019
● Aktivt stödja ett brett, levande föreningsliv i Härnösand. Analys Årets resultat i undersökningen gav resultatet 65 jämfört med fjolårets 66. Kommunen ligger kvar på en hög nivå. Kommunen arbetar aktivt med föreningslivet och har väl fungerande kanaler och samarbeten. Spontanidrottsytor samt aktiviteter med levande torg förväntas bidra positivt till måluppfyllelsen.	◆ SCB NRI Fritidsmöjligheter (Nöjd Region Index) Analys Samhällsnämnden Faktorn Fritidsmöjligheter har ett högt effektmått för nöjd region. Medeltalet för samtliga kommuner ligger på indexvärde 61 och Härnösands kommun har indexvärde 66, 2017, vilket visar på goda möjligheter för invånarna till fritidsaktiviteter. Strukturerade hallbokningsträffar och föreningsträffar inför säsong och

Verksamhetsmål	Indikatorer (mått)
	uppföljningssamtal efter. Idrottspolitiska programmet är i slutfas som är ett viktigt dokument både för kommunens och föreningarnas arbete och utveckling. Fritid har ett nära samarbete med Västernorrlands idrottsförbund och Sisu för att skapa bättre förutsättningar för det lokala föreningslivet, där Allidrotten är en viktig punkt för att nya barn och ungdomar ska upptäcka olika föreningar, och föreningarna får en chans att visa upp sin verksamhet. Ett antal föreningsträffar under året och uppföljning på Trygga idrottsmiljöer så all kränkande behandling förhoppningsvis ska försvinna från föreningslivet. Lonabidrag från Länsstyrelsen för upprustning av vandringsleder på Fälleberget har godkänts under 2018. Skyltprogrammet Vårdkasen är färdigställt samt leden Smitingen - Vårdkasen.
◆ Ungdomars upplevelse av trygghet och inflytande i Samhällsnämndens verksamheter ska öka. Analys LUPP-enkäten gjordes i åk 8 samt år 2 gymnasiet under tidsperioden 181001-181130, med en svarsfrekvens på 81 respektive 82 %. Samhällsförvaltningen köper en analys och jämförelse med 2015 års enkät av kommunförbundets FoU-avdelning. Denna rapport skall enligt avtal vara klar 2019-04-10, och dessutom ingår två stycken föredragningar. Totalt förbättrades upplevelsen av trygghet för medborgarna enligt Nöjd-Region-index. Belysningsåtgärder har genomförts både på torget och på GC-nätet.	● LUPP-undersökning, lokal uppföljning av ungdomspolitiken. Analys LUPP-enkäten gjordes i åk 8 samt år 2 gymnasiet under tidsperioden 181001-181130, med en svarsfrekvens på 81 respektive 82 %. Samhällsförvaltningen köper en analys och jämförelse med 2015 års enkät av kommunförbundets FoU-avdelning. Denna rapport skall enligt avtal vara klar 2019-04-10, och dessutom ingår två stycken föredragningar.
● Engagerade och delaktiga medarbetare. Analys Årets medarbetarenkät presenterades i november. 93 % av tillsvidareanställd personal har besvarat enkäten i sin helhet. Resultatet av HME-frågorna, som förvaltningen följer mer noggrant, har förbättrats på alla punkter. HME står för motivation, ledarskap och styrning. Arbetet som sker inom hela förvaltningen med fokus på hållbarhet och service ger resultat och arbetet kommer att fortsätta under 2019.	● Medarbetarenkäten Analys Årets medarbetarenkät presenterades i november. 93 % av de tillsvidareanställda har besvarat enkäten i sin helhet. Resultatet av HME-frågorna, som förvaltningen följer mer noggrant, har förbättrats på alla punkter. HME står för motivation, ledarskap och styrning. Arbetet som sker inom hela förvaltningen med fokus på hållbarhet och service ger resultat och arbetet kommer att fortsätta under 2019.

4 Ekonomi

4.1 Nämndens resultat

Samhällsnämndens resultat 2018 ger ett överskott på 6,3 mnkr, vilket är 5,8 mnkr högre än föregående år. Intäkterna har totalt ökat med 7,7 mnkr mellan åren 2017 och 2018, varav 6,8 mnkr är skattemedel. 2018 kom hästsportarenans verksamhet till förvaltningen från kommunstyrelsen med en ökning av skattemedel 1,6 mnkr och en ökning av avskrivningar på 5,2 mnkr. De externa intäkterna har ökat mellan åren med 2,0 mnkr.

Kostnaderna mellan åren har ökat med 1,9 mnkr. Trots ökade kostnaderna så har nämnden ett positivt resultat som beror på lägre personalkostnader, nytt entreprenadavtal som ger lägre kostnader 2018, inga större bostadsanpassningsärenden samt att avskrivningarna blivit lägre än budgeterat.

Nämndens resultat

(mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Differens utfall/budget 2018
Intäkter	199,4	207,1	207,5	-0,4
- varav tilldelade skattemedel	171,8	178,6	178,6	0,0
- varav interna intäkter	5,0	3,9	2,4	1,5
- varav externa intäkter	22,6	24,6	26,5	-1,9
Kostnader	-198,9	-200,8	-207,5	6,7
- varav personalkostnader	-40,4	-44,6	-45,2	0,6
- varav köp av huvudverksamhet	-57,1	-58,4	-61,3	2,9
- varav lokalhyra	-13,7	-14,5	-14,4	-0,1
- varav fastighets- och driftskostnader	-13,5	-15,0	-14,5	-0,5
- varav avskrivningar	-30,5	-35,3	-39,0	3,7
- varav övriga kostnader	-43,7	-33,0	-33,1	0,1
Resultat	0,5	6,3	0,0	6,3

4.2 Resultat per verksamhetsområde

Det totala överskottet för samhällsnämnden slutar på 6,3 mnkr 2018.

Förvaltningsledningen visar ett resultat på 2,2 mnkr. Överskottet på avskrivningar ger 1,7 mnkr tillsammans med kostnader kopplade till investeringar. Utrangeringar av investeringar har gjorts under 2018 för Samhällsnämnden samt försäljning av inventarier.

Fritidsverksamheten visar ett överskott på 0,8 mnkr. Fritidsledning har ett underskott på 0,7 mnkr. Detta underskott beror på kostnader förknippade med Västanå med 0,2 mnkr samt nya riktlinjer för utbetalning av föreningsbidrag kopplat till rekommendationer från Riksidrottsförbundet.

Hästsportarenan har ett underskott med 0,2 mnkr då verksamheten drabbades

av Kvarka och har hållits stängd under en tid. Intäkterna når därför inte upp till budget och ger ett underskott.

Fritidsanläggningar har ett överskott på 0,3 mnkr med lägre löner på 0,1 mnkr och högre intäkter mot budget.

Badanläggningar har ett underskott på 1,1 mnkr där lönekostnaderna är 1,4 mnkr högre än budget. Ett bidrag från Socialstyrelsen täcker del av lönekostnader för avgiftsfri simskola för förskoleklass. Fastighetskostnader ligger lägre än budget och ger ett överskott på 0,3 mnkr.

Ungdomsverksamheten ger ett överskott på 1,9 mnkr för skolfritidsgårdar men även ett överskott för personalkostnader på Kåken.

Fritidsentreprenaden ger ett överskott på 0,6 mnkr då den ingår i nya entreprenadavtalet för gata.

Miljöverksamhetens överskott på 0,2 mnkr beror till största delen på lägre personalkostnader med 0,1 mnkr och ett bidrag från Länsstyrelsen som ger ett överskott med 0,1 mnkr. Bidraget avser en utredning för Gerestabäcken.

Plan & byggverksamheten har ett överskott på 2,0 mnkr per sista december.

Bostadsanpassningen har ett överskott på 3,1 mnkr för 2018.

Personalkostnader ger ett överskott på 0,1 mnkr, intäkter är 0,6 mnkr lägre än budget samt ett underskott för övriga kostnader med 0,6 mnkr med kostnader för införande av digitalisering.

Teknikverksamheten ger ett överskott på 2,6 mnkr och beror på lägre personalkostnader med 0,7 mnkr då viss del gått på projekt Hållbara resor som tillhör Trafik. Överskottet för entreprenaden med ett nytt avtal slutar på 2,2 mnkr. Underskott på köp av verksamhet för barmark och trafikanordningar slutar på 0,5 mnkr. Övriga kostnader ger ett överskott på 0,2 mnkr.

Trafikverksamheten har ett underskott mot budget på 1,5 mnkr per sista december. Personalkostnader har ett underskott på 0,7 mnkr och avser projekt Hållbara resor. Projektet avslutades sista november 2018 och kommer att granskas av Tillväxtverket under början av 2019. Färdtjänst har ett underskott mot budget på 2,2 mnkr utifrån den prognos tertial 2 som kollektivtrafikmyndigheten presenterat. Subventionen av kollektivtrafiken ger ett överskott mot budget på 1,7 mnkr. Intäkter har ett underskott på 0,8 mnkr för Härnösand Central och bilpoolen medan lokalkostnaderna ger ett överskott på 0,3 mnkr.

Resultat per verksamhetsområde

(mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	- varav skattemedel	- varav intäkter	- varav kostnader
Samhällsnämnd	0,0	0,0	1,3	0,0	-1,3
Förvaltningsledning	0,8	2,2	44,4	1,7	-43,9
Fritidsverksamhet	4,0	0,8	44,3	13,8	-57,3
Miljöverksamhet	0,8	0,2	3,3	3,0	-6,1
Plan & Byggverksamhet	-0,5	2,0	8,1	2,3	-8,4
Teknik verksamhet	1,7	2,6	33,0	3,5	-33,9
Trafikverksamhet	-6,3	-1,5	44,2	4,2	-49,9
Totalt	0,5	6,3	178,6	28,5	-200,8

4.2.1 Specifikation av personalkostnader

Personalkostnaderna för Samhällsnämnden ger ett överskott mot budget på 0,6 mnkr, 2017 var överskottet 2,1 mnkr. Budgeterade löneökningarna 2018 var 2,9 % på helår enligt budgetanvisningar vilket gav en löneökning på 1,6 mnkr med bibehållen personal. Ökningen mellan åren blev dock 0,4 mnkr då två tjänster inte avsågs att tillsättas, en planhandläggare samt en tjänst som parkhandläggare. Övertagandet av verksamheten för hästsportarenan gav ökad budget med personalkostnader på 2,3 mnkr vilket ger en total ökning av personalbudget med 2,7 mnkr till 2018.

Överskott förvaltningsledning med 0,1 mnkr beror på en pensionsavgång under året.

Trafik har ett underskott för personalkostnader med 0,7 mnkr. På projekt Hållbara resor har delar av personal från teknik belastat resultatet på Trafik samt en extern projektledare.

Fritid har ett överskott på 0,2 mnkr på totalen. Ungdomsverksamheten har ett överskott på 1,6 mnkr och badanläggningar har ett underskott på 1,4 mnkr.

Plan- och bygg- samt miljöverksamheterna har ett överskott på totalt 0,3 mnkr. Anledningen är att miljö har personal som arbetar deltid och på plan har en tjänst delvis varit vakant under året.

Teknik har ett överskott på 0,7 mnkr med vakant tjänst och delar av tjänst som debiterats trafik för projekt Hållbara resor.

(mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Differens utfall/budget 2018
Samhällsnämnd	-1,2	-1,2	-1,2	0,0
Förvaltningsledning	-2,6	-2,7	-2,8	0,1
Fritidsverksamhet	-18,2	-21,0	-21,2	0,2
Trafikverksamhet	-3,9	-4,1	-3,4	-0,7
Miljöverksamhet	-4,3	-4,8	-5,0	0,2
Plan & Byggverksamhet	-6,2	-6,6	-6,7	0,1
Teknikverksamhet	-4,0	-4,2	-4,9	0,7
Totalt	-40,4	-44,6	-45,2	0,6

4.3 Investeringar

Teknikverksamhetens utfall avseende investeringar är 51,6 mnkr av en budget på 61,7 mnkr per sista december, inklusive överskottshantering från 2017. Överskottshanteringen på 9,2 mnkr avser projekten Naturvårdsprojekt Södervägen, Universitetsbacken, Bodavägen, Gatubelysning, vädskydd, Västra Ringvägen etapp 2 samt elkuren på torget. Västra Ringvägen genomfördes inte. Bidraget från Trafikverket uteblev och investeringen bedömdes då inte vara ekonomiskt försvarbar utan måste skjutas på framtiden.

De investeringar som gjorts under 2018 är:

Gata, vädskydd och gång- och cykelvägar

- Strengbergsgatan inkl. GC etapp 1, etapp 2 kommer att belasta 2019

- Belysning: Geresta, Stadsparken
- Enskilda vägar, Bodavägen
- Förstudier och projektering
- Dagvatten, Maratongatan
- GC Torget - Universitetsbacken etapp 1, etapp 2 kommer att belasta 2019
- GC, Hospitalsgatan
- Verkstadsvägen et 2
- Lövuddsvägen
- Väderskydd Viksjö och busshållplats Slåttervägen

Park

- Trappa Pumpbacksgatan
- Tullportsparken
- Nattviken utsiktsplats
- Lekplats Hjortronstigen

Konstbyggnader, exempelvis broar, kajer och tunnlar

- Konstbyggnadsplanen inom entreprenaden
- Bro över järnväg, fortsätter 2019
- Utsprångskajen
- Kronholmskajen

Tillgänglighet

- GC Torget - Universitetsbacken etapp 1 och etapp 2 2019
- Ingår i ett flertal gatu- och GC projekt

Trafiksäkerhet

- Staket järnväg
- Staket vid rondell Stationsgatan

Projekt som Strengbergsgatan, GC Torget - Universitetsbacken kunde inte slutföras 2018 samt att projekt som Kapellgatan och Kempevägen skjutits upp gör att investeringskostnaderna ger ett överskott för 2018.

Fritid har investerat i ny konstsnöanläggning på Vårdkasen. Mellanholmen och Murberget har fått spontanidrottsplatser, Höglätten har en ny traktor samt ny fyrhjuling för spårning och en ny pistmaskin till slalombacken. Överskottet på 1,1 mnkr beror på att dammen i Västanå inte kunde genomföras. Dammen kommer att skjutas på framtiden och utredas vidare.

Miljöverksamheten har en budget på 0,8 mnkr för investeringar 2018. Utfallet visar ett underskott på 0,1 mnkr. Verksamheten har fått ett bidrag på 1,2 mnkr från Länsstyrelsen för Södervägen. Projektet har genomfört ett trumbyte under Södervägen för att skapa fiskvandringvägar och projektet är avslutat 2018.

Ingen överskottshantering på 11,1 mnkr planeras till 2019 års investeringsbudget, de projekt som inte färdigställs 2018 inryms i 2019 års budget.

Investeringar

(mnkr)	Investerat 2018	Budget 2018	Differens investerat/bu dgeterat 2018
Fritidsverksamhet	7,0	8,1	1,1
Miljöverksamhet	0,9	0,8	-0,1
Teknikverksamhet	51,6	61,7	10,1
Totalt	59,5	70,6	11,1

5 Internkontroll

2018 har internkontrollen varit på faktureringsprocessen och styr mot kommunens övergripande mål 8, välskött och stabil ekonomi.

Intern kontroll

Delar som ingått i kontrollen har varit:

- Bygglovshantering i EDP Vision

Risikanalys

Av åtta risker har en risk bedömts som högrisk (16) och fem som lindriga. Risk nummer tre, handläggningen startar inte i tid, som bedömts som hög, har verksamheten uppmärksammat. En rutin är framtagen med kontrollpunkter för att säkerställa nya tidskraven i plan- och bygglagstiftningen (PBL) Tre av de fem lindriga risker anses vara möjliga för förvaltningen att påverka och kontrollera:

- Felaktig information till kund och bristande inlämnat material (8).
- Felaktig faktura (6).
- Fakturan skapas inte (6).

Åtgärder

Föreslagna åtgärder är:

- Kontrollera att informationen är tillräcklig så att bygglovansökan kan fyllas i och skickas in digitalt.
- Stickprov på fakturor gällande bygglov.
- Kontroll av externa kundfakturor på Simhallen, som skapas av ett förssystem som heter Actor.

6 Framtiden

Under de första månaderna 2019 kommer arbetet med att införa en pappersfri ärendehantering för byggloven att intensifieras. Målet är att hela avdelningen ska ha en pappersfri ärendehantering innan halvårsskiftet 2019.

Ett antal förändringar i plan- och bygglagstiftningen gör att man kommer att se över handläggningsrutiner och handläggningstider. Verksamhetschef har gjort en analys av den nya lagstiftningen och vad den kan komma att innebära för handläggarna.

De nya lagkraven har också gjort att de antagna servicegarantierna kommer att uppdateras. En analys ska dock ske av de månader som de gamla servicegarantierna fanns. Till årsskiftet 2018/2019 har servicegarantierna kunnat följas utan att någon nedsättning av avgift har behövt ske. I detaljplanearbetet märks en fortsatt ökning av antalet ärenden och det är planer för fortsatt möjlighet till bostadsbyggande som är dominerande. En planhandläggartjänst är vakant men rekrytering av denna tjänst kommer att påbörjas vårvintern 2019.

Teknikavdelningen har ett spännande år framför sig med färdigställande av järnvägsbron som ett stort investeringsmål. Under vintern 2019 utför verksamheten invånardialoger på projektet Nybrogatan för att få ta del av invånarnas synpunkter på vår paradgata. Detta kommer att ske i februari-mars och presenteras för samhällsnämnden i maj. I januari startar förstudien, inför eventuellt investeringsprojekt, och arbetet med miljöansökan för utsprångskajen som en del i kommunens inriktning mot en kaj som ska kunna ta emot fartyg på upp till 300 meter. Under året kommer teknik att fortsätta att göra trafiksäkra miljöer för våra trafikanter. Nya GC-vägar byggs på Strengbergsgatan och Trädgårdsgatan. Färdigställande av en ny gång- och cykelplan samt en ny instruktion för ledning i gata (LIG) kommer att ske under 2019.

Fritid färdigställer under 2019 den nya konstgräsplanen på Bondsjöhöjdens IP, en viktig fråga för att erbjuda bra träningsmöjligheter för alla fotbollsföreningar. Vidare så kommer en upprustning att ske av befintliga vandringsleder, samt byggandet av ytterligare en ny led på Härnön. Eftersom vandringsleder är viktigt för besöksnäringen så har området prioriterats. Ansökan har gjorts om bidragsmedel för att utveckla liften i Vårdkasbacken för att erbjuda sommarlinbana med möjlighet till down Hill cykling.

För Trafik så kommer resultatet av den genomförda linjenätsanalysen att ligga till grund för fortsatta funderingar under 2019 på att eventuellt förändra i vårt nuvarande linjenät för tätortstrafiken. Dagens linjenät är sedan 2008 och eftersom en del förändringar skett i både skolorganisationen och för företagsetableringar så finns behov av en analys för att eventuellt justera linjenätet. Fortsatt uppföljning av den införda subventionerade kollektivtrafiken sker, som under de första månaderna uppnått ca 30 % i resandeökning. Uppföljningen skall också fokusera på inte enbart titta på resandestatistik, utan också försöka se hur bilåkandet förändrats genom att erbjuda kollektivtrafik med så kraftigt subventionerade priser.

En stor del av miljöavdelningens arbete är tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftning, vilket genomförs i enlighet med den tillsynsplan och

kontrollplan som beslutas av nämnd varje år. Inventeringen av enskilda avlopp kommer att fortsätta under 2019 för att minska utsläpp av näringsämnen och smittämnen till våra vatten. Avdelningen ser över vilka möjligheter det finns att digitalisera och effektivisera arbetet inom livsmedelstillsyn samt inventeringar av enskilda avlopp. En förstudie för att ta fram åtgärdsförslag med kostnadsuppskattningar gällande bland annat fiskvandringar för Gerestabäcken kommer att tas fram under året. Projektet är delfinansierat genom statligt LONA-bidrag. Fladdermusprojektet kommer att avslutas under 2019, där information till allmänheten är en viktig del och kommer att genomföras med bland annat exkursioner som var uppskattade under 2018. Samhällsförvaltningen fortsätter att erbjuda energirådgivning och projekt genomförs i samarbete med andra kommuner i länet.

Skolnämnden

§ 29

Dnr 2019-000031 1.1.4.2

Reviderad verksamhetsplan 2019

Skolnämndens beslut

Skolnämnden beslutar

att anta Reviderad verksamhetsplan 2019

att överlämna Reviderad verksamhetsplan 2019 till kommunstyrelsen

Bakgrund

Verksamhetsplanen är ett styrande dokument för hur verksamheten ska kunna nå de mål som skolnämnden har fattat beslut om. Dokumentet är således en plan för måluppfyllelse.

Verksamhetsplanen består av skolnämndens resultatuppdrag, skolnämndens mål och indikatorer samt de utvecklingsområden som verksamheten ska arbeta med för att nå målen. Verksamhetsplanen avslutas med förslag på fokusområden för internkontroll 2019. Med intern kontroll säkerställs att kommunens verksamheter bedrivs effektivt och styr mot de mål som kommunfullmäktige beslutat samt att regler och lagar följs.

Skolförvaltningen föreslår i verksamhetsplanen tre processer för intern kontroll 2019.

Efter kommunfullmäktiges beslut i december 2018 om ny skattemedelsram för skolnämnden har den tidigare beslutade verksamhetsplanen för 2019 reviderats.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 – Reviderad verksamhetsplan 2019 skolnämnden 2019-02-18, diarienummer 2019-000031.

_____

Skolkontoret

Skolnämnden

Reviderad verksamhetsplan 2019

Förslag till beslut

Skolförvaltningen föreslår skolnämnden besluta

att anta Reviderad verksamhetsplan 2019

att överlämna Reviderad verksamhetsplan 2019 till kommunstyrelsen

Beskrivning av ärendet

Verksamhetsplanen är ett styrande dokument för hur verksamheten ska kunna nå de mål som skolnämnden har fattat beslut om. Dokumentet är således en plan för måluppfyllelse.

Verksamhetsplanen består av skolnämndens resultatuppdrag, skolnämndens mål och indikatorer samt de utvecklingsområden som verksamheten ska arbeta med för att nå målen. Verksamhetsplanen avslutas med förslag på fokusområden för internkontroll 2019. Med intern kontroll säkerställs att kommunens verksamheter bedrivs effektivt och styr mot de mål som kommunfullmäktige beslutat samt att regler och lagar följs.

Skolförvaltningen föreslår i verksamhetsplanen tre processer för intern kontroll 2019.

Efter kommunfullmäktiges beslut i december 2018 om ny skattemedelsram för skolnämnden har den tidigare beslutade verksamhetsplanen för 2019 reviderats.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 – Reviderad verksamhetsplan SKN

Birgitta Wigren
Förvaltningschef

Härnösands
kommun

Reviderad verksamhetsplan

Skolnämnden

2019

Innehållsförteckning

1 Nämndens uppdrag och verksamhet	3
1.1 Organisation och verksamhet	3
1.2 Planerad verksamhet för året	5
2 Viktiga händelser	9
3 Nämndens resultatuppdrag.....	11
3.1 Resultatuppdrag, indikatorer och aktiviteter.....	11
4 Ekonomi.....	14
4.1 Budgetförutsättningar och beslutade medel.....	14
4.2 Nämndens budget i sammandrag.....	15
4.3 Väsentliga budgetförändringar.....	18
4.4 Investeringsbudget	19
5 Internkontroll	20

1 Nämndens uppdrag och verksamhet

1.1 Organisation och verksamhet

Skolnämndens huvudsakliga ansvar

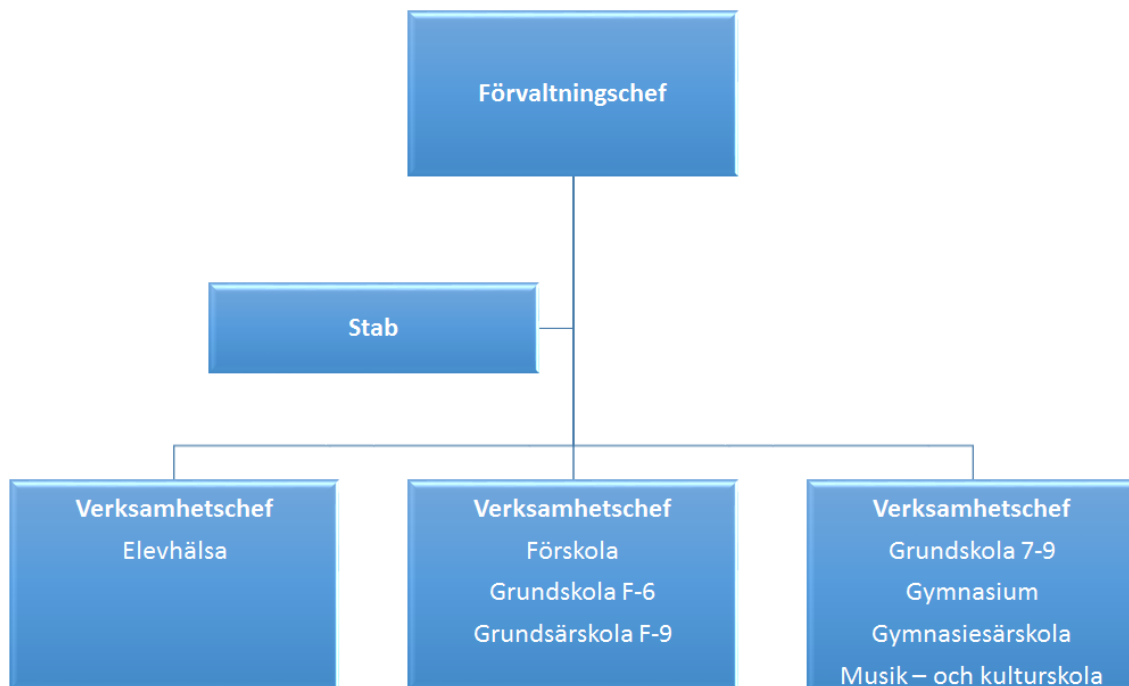
Skolnämnden fullgör kommunens uppgifter inom skolväsendet, särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet. Skolnämnden ansvarar också för stöd och service till vissa funktionshindrade som inte ankommer på annan nämnd. Skolnämndens ansvarsområde gäller skol- och utbildningsformerna förskola, pedagogisk omsorg, öppen förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola och musik- & kulturskola.

Skolnämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer samt den budget som fullmäktige bestämt, de föreskrifter som finns i lag eller förordning samt bestämmelser i nämndens reglemente.

Skolnämnden svarar för att

- utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar
- utbildningen utformas i enlighet med bestämmelser i arbetsmiljölagen (1997:1160)
- det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever
- utbildning kommer till stånd för alla skolformer inom skolnämndens ansvarsområde för alla barn och elever i kommunen
- se till att alla skolpliktiga barn fullgör sin skolgång
- utöva tillsyn över förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem vars huvudmän kommunen har godkänt
- löpande hålla sig informerad om hur de ungdomar som fullgjort sin skolplikt men som inte fyllt 20 år är sysselsatta
- systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen på huvudmannanivå

Skolförvaltningens organisation och verksamhet

Direkt under förvaltningschefen finns tre verksamhetschefer och skolförvaltningens stab.

Verksamhetschef för elevhälsa har elevhälsans medarbetare i sin organisationsgren.

Verksamhetschef för förskola har sex förskolechefer, grundskola F-6 och fritidshem samt grundsärskola, träningskola och fritidshem särskola har sju rektorer i sin organisationsgren. Skolförvaltningen bedriver 17 förskolor, en öppen förskola, pedagogisk omsorg, två jourförskolor samt barnomsorg på obekväm arbetstid (nattis). Vidare finns sju F-6 skolor, en F-3 skola, en 4-6 skola samt en grundsärskola och träningskola. Samtliga skolor har fritidshemsverksamhet.

Verksamhetschef för grundskola 7-9, gymnasium, gymnasiesärskola samt musik- och kulturskola har 6 rektorer i sin organisationsgren. Verksamheten består av två 7-9 skolor, ett gymnasium som är fördelat i fyra verksamhetsområden varav ett är gymnasiesärskola och en musik- och kulturskola.

Förvaltningens stab består av en nämndsekreterare, fyra strateger (strateg för verksamhetsekonomi, utvecklings-, verksamhets- och mångfaldsstrateg), en barnomsorgshandläggare, en kvalitetssamordnare, en utredare/utvecklare och två intendent.

Lagstadgad verksamhet

Skolnämnden ansvarar för verksamheter för barn i åldrarna 1-21 år. De lagstadgade verksamheterna inom skolnämnden består av förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, informationsansvar samt myndighetsutövning.

Ej lagstadgad verksamhet

De icke lagstadgade verksamheterna inom skolnämnden är pedagogisk omsorg, barnomsorg på obekväm arbetstid (nattis), öppen förskola, musik- och kulturskolan och skolprogram på Technichus. Pedagogisk omsorg är inte en

lagstadgad verksamhet men enligt Skollagen ska kommunen sträva efter att erbjuda detta till alla vårdnadshavare som önskar detta. Detsamma gäller även för nattis, vilket är en verksamhet som erbjuder pedagogisk omsorg på obekvämt arbetstid. Härnösands kommuns gymnasieungdomar har rätt till en gymnasieutbildning men kommunen är inte skyldig att erbjuda detta i egen regi.

1.2 Planerad verksamhet för året

Revidering av budget 2019

Nya kommunfullmäktige beslutade vid sammanträdet i december om en ändrad skattemedelsram för skolnämnden vilket innebar att den tidigare utökade ramen minskades. Skolnämnden beslutade vid sammanträdet i december om ett inriktningsbeslut till budget 2019 där olika besparingsförslag antogs. Bland annat beslutades att inte fortsätta den kommunala satsningen på mindre barngrupper samt även arbetet mot en giffri förskola. Även att inte längre erbjuda fri frukt till eleverna samt minska vissa centrala satsningar på musik och kultur i skolan, minskad budgetpost för säkerhetshöjande åtgärder och möjlighet att åka på volontärresor beslutades av nämnden. Vidare minskades även den tidigare beslutade skolpengen inom samtliga verksamhetsområden dock inte inom gymnasieskola.

Kompetensförsörjning

Ett utvecklingsarbete för att säkra kompetensförsörjningen har pågått under 2018 med insatser på kort och på lång sikt. Utbildningar planeras att genomföra under 2019 för att stärka olika yrkesgrupper inom skola och förskola. Andra områden inom kompetensförsörjningen som skolförvaltningen arbetar med är nya roller i skolans verksamhet, förbättra introduktionen av nyanställda i olika yrkesroller, tydliggöra mentorns roll samt hitta olika lösningar för gruppen 65+.

Utveckling av **hållbart ledarskap** är skolförvaltningens prioriterade utvecklingsområde för läsåret 18/19.

Skolan och förskolans digitalisering

Under läsåret 18/19 och 19/20 kommer alla skolans och förskolans verksamheter genomföra utvecklingsarbete utifrån digitaliseringens möjligheter. Arbetet kommer att leda till att barn och elever erbjuds större möjlighet till variation i arbetsformer och en ökad kommunikation kring sitt lärande. Kommunikation mellan elever, personal och föräldrar kommer att ske via digital lärplattform.

Förskolans digitalisering har förtydligats i den reviderade läroplanen. Ett arbete har redan påbörjats genom kompetensutveckling av medarbetarna. Fortsättningsvis kommer ekonomiska satsningar behövas för att möjliggöra tekniska förutsättningar men även till fortsatt kompetensutveckling.

Implementering av och fortbildning i den nya lärplattformen och det nya administrativa systemet kommer att pågå under läsåret 18/19.

En likvärdig tillgång till digitala verktyg och infrastruktur

För att IKT ska kunna användas aktivt och skapa möjligheter att "öppna klassrummen mot omvärlden" behövs det datorer/plattor och digitala lärresurser med hög tillgänglighet och kvalitet för elever och personal. Tillgång till Wifi för förskolor och F-6 skolor byggs ut under 18/19. Rutiner för att hantera det support-och servicebehov ska tas fram.

Tillgången skall följa Skolverkets nationella strategi för digitaliseringen av skolväsendet.

Förskola

Förankringsarbete kommer att ske med den reviderade läroplanen för förskola med syfte att tydliggöra förskolans och de olika professionernas uppdrag i skolsystemet samt att förtydliga undervisnings begreppet.

Förskolan har beviljats medel för Läslyftet i förskolan. Utvecklingsarbetet kommer att ske genom kollegialt lärande. Syftet är att förbättra resultatet för barnens språk, läs och skrivförmågor.

Grundskola, grundsärskolan, fritidshem

Nätverksträffarna för förskoleklass har under läsåret fokus på förskoleklassens uppdrag, innehåll och kvalitet med stöd av läroplanen och Skolverkets material. Skolverkets nya kartläggningmaterial för kartläggning av elevers kunskaper i matematiskt tänkande och språklig medvetenhet i förskoleklass kommer att införas under läsåret. Denna kartläggning blir obligatorisk från den 1 juli 2019.

Fritidshemssatsningen läsåret 18/19 har fokus på två utvecklingsområden; språk och kommunikation samt natur och teknik.

Utveckling av organisationen kring studiehandleddningen på modersmål och modersmålsundervisningen fortsätter 18/19. Jobbspår erbjuds till studiehandleddare i samverkan med Ålsta folkhögskola.

Utveckling av uppföljning på huvudmannanivå av måluppfyllelsen i åk 1 och åk 3 i alla ämnen.

F-6 skolornas utvecklingsarbete med inkludering intensifieras med fokus på elevers lärmiljö. Under läsåret 18/19 genomförs projektet "Hälsöfrämjande skola" i syfte att främja elevers utveckling och lärande. F-6 skolor ska skapa inkluderande lärmiljöer där elever är huvudpersoner i sitt egna lärande. Målet är att skapa trygga, tillgängliga och innovativa lärmiljöer som stimulerar, utmanar och uppmuntrar till utforskande och lärande och som skapar möten, kommunikation och ett lustfyllt lärande.

Grundsärskolans fortsätter sitt utvecklingsarbete kring lärmiljöer med fokus på dokumentation av elevers lärande.

7-9 skolorna fortsätter med att förtydliga strukturer och få det nya ledarskapet att landa i den nya organisationen.

Under läsåret 18/19 genomförs åtgärder/insatser utifrån upprättad handlingsplan utifrån Skolinspektionens tillsynsbeslut riktat till huvudmannen, Hälledals skola och, Wendela Hellmanskolan.

Gymnasiet, gymnasiesärskolan

Utöver de gemensamma utvecklingsområdena inom skolförvaltningen fortsätter gymnasiet och gymnasiesärskolan med sitt långsiktiga utvecklingsarbete inom hållbar utveckling och värdegrundsarbetet BLUNS (Bemötande, Ledarskap, Utveckling, Nära samhället och Samarbete). 7-9 skolorna och gymnasiet fortsätter med att förtydliga strukturer och få det nya ledarskapet att landa i den nya organisationen.

Samarbete med vuxenutbildningen

Olika satsningar på samarbete med vuxenutbildningen påbörjas för att

underlätta för nyanlända att snabbt komma ut i anställning.

Mottagande av asylsökande och nyanlända

Till skillnad mot föregående läsår kommer asylsökande och nyanlända att få sin introduktion och kartläggning direkt på sin skola.

Elevhälsan

Elevhälsan tar redan i dag stort ansvar för frågor som gäller psykisk hälsa hos barn och unga, och har stor möjlighet att spela en central roll i det framtida arbetet med att minska den psykiska ohälsan. Inom ramen för Uppdrag Psykisk Hälsa bedrivs flera olika projekt som fokuserar på elevhälsan, bland annat att undersöka om det går att förstärka elevhälsan och göra den till en första linje-verksamhet i samverkan med socialtjänsten och hälso- och sjukvården.

Projektet **SkolFam** som sker i samarbete med socialförvaltningen har förlängts till juni 2020.

Lokaler

Den stora omorganisationen av grundskolans, grundsärskolans, gymnasiet och gymnasiesärskolans lokaler har slutförts. Kvarstående åtgärder rör förskolorna. En utredning gällande de kommunala förskolornas organisation pågår och förväntas vara klar innan årsskiftet. Resultatet av utredningen kommer att påverka vilka eventuella insatser som ska genomföras under kommande år.

Gerestaskolan har behov av en tillbyggd korridor som möjliggör förbipassering istället för genomgång genom klassrum i hus A5.

Köken på Brännans och Grönbackens förskolor är i stort behov av underhållsåtgärder och för en bättre arbetsmiljö är verksamheten i behov av en översyn och eventuell anpassning av planlösning för att möta upp dagens arbetsmiljökrav.

Utemiljö

Under året planeras och genomförs förbättrande åtgärder för verksamheternas utomhusmiljöer.

Arbetsmiljö och säkerhet

Arbetsmiljö och säkerhet är viktiga områden som löpande följs upp. Såväl direkta som planerade åtgärder genomförs när behov uppstår.

Tillgänglighet

Tillgänglighet är ett område som ständigt bevakas och anpassas när behov uppstår.

Kontinuitetsplanering

I syfte att stärka skolförvaltningens krisberedskap kommer Skolförvaltningen under 2018 att upprätta en kontinuitetsplan. Efter att planen implementerats ska varje enhet upprätta sin egen plan.

Kontinuitetsplanen tar sin utgångspunkt i kommunens samlade kontinuitetsarbete i enlighet med programmet för krisberedskap som har beslutats av kommunstyrelsen. Planen kommer att beskriva de reserv- och återgångsrutiner som används för att säkerställa kontinuiteten i prioriterad verksamhet när en allvarlig operativ störning eller avbrott inträffar.

1.2.1 Planering för kommande år

Kompetensförsörjning

Vi står inför många pensionsavgångar och det kommer att krävas ett medvetet arbete för att säkra kompetensförsörjningen. Genomförandet av kompetensförsörjningsplanen kommer att ske flera år framöver.

Karriäruppdrag

Härnösands kommuns riktlinjer för lärare med karriäruppdrag sträcker sig till 2019 och skall revideras utifrån nya förutsättningar. Bidraget för lönetillägget karriärtjänster uppgår till 3 570 tkr per år.

Skolan och förskolans digitalisering

Under läsåret 19/20 kommer alla skolans och förskolans verksamheter fortsätta utvecklingsarbetet utifrån digitaliseringens möjligheter.

Tillgång till digitala verktyg

För att IKT ska kunna användas aktivt behövs det datorer/plattor och digitala läresurser med hög tillgänglighet och kvalitet för elever och personal. Tillgången skall följa Skolverkets nationella strategi för digitaliseringen av skolväsendet.

- Alla som arbetar med elever i förskoleklass, skola och fritidshem får tillgång till eget digitalt verktyg inom två år (2020)
- Alla som arbetar med barn i förskolan har tillgång till ett eget digitalt verktyg inom 4 år(2022)
- All elever i den obligatoriska skolan ska ha tillgång till digitalt verktyg inom tre år (2021)
- I förskolan ska tillgången vara sådan att verktygen kan användas i den pedagogiska verksamheten när det är lämpligt.

Fritidshem

Fritidshemmet har ett kompensatoriskt uppdrag. En utmaning under kommande läsår är att utveckla samarbetet med olika aktörer i samhället t ex föreningar för att bidra till kontakter för en meningsfull fritid.

Lokaler

Kommande år behövs en översyn av förskolelokalernas skick och planerade underhållsåtgärder.

2 Viktiga händelser

Förskolans läroplan

Den reviderade läroplanen Lpfö18 träder i kraft 1 juli 2019. I läroplanen stärks undervisningsbegreppet, barnets fantasi och föreställningsförmåga och digitalisering i förskolans verksamhet. Förskollärarens ansvar förtydligas i den nya läroplanen.

Grundskolans kursplaner

Skolverkets genomför en revidering av grundskolans kursplaner. Kursplanerna skall bli tydligare, mindre abstrakta, för att elevens arbetsuppgifter och bedömningskriterier skall bli lättare att förstå för elever och vårdnadshavare. Förslaget presenteras i slutet av 2019.

Utökad tid i matematik och idrott

Från hösten 2019 utökas undervisning i matematik i högstadiet öka med 105 timmar och idrott i alla tre stadier kommer att öka med 100 timmar. Tiden tas från elevens val som kommer att minska från 382 till 177 timmar. Inom elevens val genomförs idag som temaarbeten och studietid där elever fördjupar sig inom valt område. Förändringarna kommer att innebära ett ökat behov av legitimerade lärare i matematik och idrott.

Nationella prov

Skolverket digitaliserar nationella prov 2018-2021. Digitaliseringen av nationella prov kommer att effektivisera hanteringen och bedömningen av nationella prov och nationella bedömningsstöd genom att minska arbetstiden för målgrupperna. Genomförandet ska bidra till en mer likvärdig bedömning och betygsättning.

Fjärrundervisning

På grund av brist på legitimerade lärare, lärare i modersmål inom ett stort antal språk, studiehandledare kommer Härnösand att införa fjärrundervisning. Fjärrundervisning ställer krav på digital teknik och infrastruktur, vissa investeringar kan behövas.

Karriärtjänster statsbidrag efter 2019?

Reformens fortlevnad är ett politiskt beslut. Idag finns en bred majoritet som står bakom reformen och inget parti har indikerat att man anser att den ska tas bort. I budgetpropositionen 2016 har regeringen aviserat medel för dessa tjänster årligen fram till 2019 (det vill säga så långt som budgeten sträcker sig).

Nytt professionsprogram

Utredningen - Med undervisningsskicklighet i centrum - ett ramverk för lärares och rektorers professionella utveckling

I slutbetänkandet har utredningen lämnat förslag som syftar till att ge bättre förutsättningar för lärare, förskollärare, rektorer och förskolechefer att utföra sina uppdrag och bland annat se över behörighets- och legitimationsreglerna. Utredaren föreslår bland annat:

- Fyra karriärsteg för lärare

- Ett nationellt professionsprogram
- Lagstadgad rätt till kompetensutveckling,
- Möjlighet för huvudmän att rekrytera lärare på hög kompetensnivå till svårare uppgifter
- Skolverket och Skolinspektionen får i uppdrag att minska överdokumentationen i skolan

De första åtgärderna av professionsprogrammet kan komma att påverka verksamheten under 2019.

Lärarygitation - fritidshem

Från och med den 1 juli 2019 blir det krav på lärarygitation och behörighet för att få undervisa och ansvara för undervisning i fritidshemmet.

Kartläggning av kunskaper i förskoleklass

Att kartlägga elevers kunskaper i matematiskt tänkande och språklig medvetenhet i förskoleklass blir obligatoriskt från den 1 juli 2019.

Förskolechefer blir rektorer

Förskolechefer blir rektorer från och med 1 juli 2019. Det innebär att de som inte tidigare har rektorsutbildning ska påbörja utbildningen inom 1 år.

3 Nämndens resultatuppdrag

3.1 Resultatuppdrag, indikatorer och aktiviteter

I juni beslutar kommunfullmäktige, med utgångspunkt från kommunens övergripande mål, om resultatuppdrag med tillhörande styrtal för varje nämnd. Resultatuppdragen blir nämndernas mål för året och ska ligga till grund för verksamhetsplaneringen. Utöver kommunfullmäktiges resultatuppdrag kan nämnden besluta om egna mål i syfte att föra organisationen närmare kommunens övergripande målsättningar.

Nedan redogörs översiktligt för kopplingen mellan den planerade verksamheten, tilldelade resultatuppdrag och/eller nämndens egna beslutade mål för kommande år.

3.1.1 Mål 3 - Ledande miljökommun med aktivt omställningsarbete

Det finns enheter i skolförvaltningen som inte kommer att hinna bli certifierade under 2018. De enheter som inte i dagsläget är certifierade har en plan som verksamheterna genomför för att bli miljöcertifierade.

Resultatuppdrag/mål	Indikator	Måltal 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Alla barn och elever ska gå i en förskola, skola eller fritidshem som har miljöcertifiering.	Andel enheter med miljöcertifiering.		70%	67%

3.1.2 Mål 4 - Kunskapsstaden där alla kan växa

Grundförutsättningar för att nå målen är bland annat att säkra kompetensförsörjningen och utveckla det hållbara ledarskapet.

För att **öka andelen elever i åk 3 som deltagit i alla delprov och som klarat alla delprov för ämnesprovet svenska och svenska som andra språk** har bland annat följande satsningar planerats in:

- Förskolans satsning på Läslyftet med syftet att förbättra resultatet för barnens språk, läs och skrivförmågor.
- Kartlägga förskoleklassens kunskaper i språklig medvetenhet ökar skolornas möjlighet sätta in insatser i tidig fas.
- Fritidshemmets satsning på språk och kommunikation ger barn ytterligare forum för att träna på sina kunskaper inom ämnet svenska.

För att **öka andelen elever i åk 9 som är behöriga till ett gymnasieprogram** har bland annat följande satsningar planerats in:

- Att undervisningsbegreppet har förtydligats i förskolans läroplan i syfte att barn redan i förskolan rustas inför deras framtida skolgång.
- Att redan i förskoleklassen kartlägga elevers kunskaper i matematiskt tänkande och språklig medvetenhet gör att skolorna har möjlighet att identifiera och sätta in tidiga insatser när det behövs.
- Att utveckla uppföljningen av måluppfyllelsen i åk 1 och åk 3 i alla ämnen gör att skolorna har möjlighet att identifiera och sätta in tidiga insatser

när det behövs.

- Fritidshemmets satsning på språk och kommunikation samt natur och teknik ger barn ytterligare forum för att träna på sina kunskaper.
- Arbetet med skolans och förskolans digitalisering kommer att leda till att barn och elever erbjuds större möjlighet till variation i arbetsformer och en ökad kommunikation kring sitt lärande.
- Att utveckla organisationen kring studiehandledningen på modersmål och modersmålsundervisningen ökar nyanlända elevers möjlighet att klara kunskapskraven i skolan.
- Projektet SkolFAM genomförs i syfte att ge familjehemsplacerade barn och elever bästa förutsättningar för lärande. Utvärdering av projektet visar på att förutsättningar för familjehemsplacerade barns lärande förbättrats.

För att **öka andelen elever som fullföljer gymnasieutbildning inom fyra år i kommunen** har bland annat följande satsningar planerats in:

- Gymnasiet och gymnasiesärskolan fortsätter med sitt långsiktiga utvecklingsarbete inom hållbar utveckling och värdegrundsarbetet BLUNS (Bemötande, Ledarskap, Utveckling, Nära samhället och Samarbete).
- Utveckling av IKT arbetet fortsätter för att digitaliseringen ska ge större genomslag i det pedagogiska arbetet, det vill säga att undervisningen utvecklas genom att kunna ta tillvara de möjligheter som digitaliseringen ger. Detta arbete är ett långsiktigt utvecklingsarbete.

För att **öka barns och elevers lust att lära** har bland annat följande satsningar planerats in:

- Arbetet med skolans och förskolans digitalisering kommer att leda till att barn och elever erbjuds större möjlighet till variation i arbetsformer och en ökad kommunikation kring sitt lärande. Vilket borde i förlängningen vara en av många åtgärder som ökar elevers lust att lära.
- Satsningen på hälsofrämjande skolutveckling med fokus på utformning av lärmiljöer är ett annat exempel som har startats och den förväntade effekten är bland annat att elevers lust att lära ökar.
- 7-9 skolorna och gymnasiet kommer t.ex. fortsätta med att förtydliga strukturer vilket förväntas bl.a. leda till ökad studiero och därmed skapa förutsättningar för att öka elevers lust att lära.

Resultatuppdrag/mål	Indikator	Måltal 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Andelen elever i åk 9 som är behöriga till ett gymnasieprogram ska öka	Andelen elever i åk 9 som är behöriga till ett gymnasieprogram ska öka	84,5 %	83,6%	77,3%
Andelen elever som fullföljer gymnasieutbildning inom fyra år i kommunen ska öka	Andelen elever som fullföljer gymnasieutbildning inom fyra år i kommunen ska öka	78 %	82,4%	77,4%
Andelen elever i åk 3 som deltagit i alla delprov och som klarat alla delprov för	Andelen elever i grundskolans åk 3 som deltagit i alla	78 %	67%	76%

Resultatuppdrag/mål	Indikator	Måltal 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
ämnesprovet svenska och svenska som andra språk ska öka KF	delprov och som klarat alla delprov för ämnesprovet svenska och svenska som andra språk ska öka			
Barns och elevers lust att lära ska öka.	Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer.		2,38	2,53

3.1.3 Mål 5 - Jämställd och solidarisk välfärd av hög kvalitet

För att öka andelen barn och elever som finns i en inkluderande miljö för lärande har bland annat följande satsningar planerats in:

- Arbetet med skolans och förskolans digitalisering kommer att leda till att barn och elever erbjuds större möjlighet till variation i arbetsformer och en ökad kommunikation kring sitt lärande.
- Grundsärskolans fortsätter sitt utvecklingsarbete kring inkluderande lärmiljöer med fokus på dokumentation av elevers lärande.
- Satsningen på hälsofrämjande skolutveckling med fokus på att skapa inkluderande lärmiljöer. Målet är att skapa trygga, tillgängliga och innovativa lärmiljöer som stimulerar, utmanar och uppmuntrar till utforskande och lärande.

Resultatuppdrag/mål	Indikator	Måltal 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Andelen barn och elever som finns i en inkluderande miljö för lärande ska öka upp till 100 %	Mitt barn får det stöd och den hjälp som behövs	100 %	77,9%	74,2%
	Lärarna i min skola hjälper mig i skolarbetet om jag behöver det	100 %	84,6%	87,3%
	Skolan arbetar medvetet mot kränkande handlingar som exempelvis mobbning	100 %	70,5%	74,7%
	Personalen har ett gott bemötande till mitt barn (förskola)	100 %	98,4%	98,6%
	Förskolan arbetar medvetet mot kränkande behandling	100 %	77,4%	74,1%
	De vuxna som arbetar i skolan bryr sig om mig	100 %	73%	80%
	Jag trivs i skolan	100 %	84,8%	86,2%

4 Ekonomi

4.1 Budgetförutsättningar och beslutade medel

Skolnämnden har tilldelats 600,3 mnkr av kommunfullmäktige inför budgetåret 2019. Preliminära budgetramen var 594,0 mnkr där kommunfullmäktige beslutade på sammanträdet i juni 2018 om en utökad ram om 14,3 mnkr efter skolnämndens äskade om 14,6 mnkr inför 2019 års budget. Nya kommunfullmäktige beslutade dock vid sammanträdet i december om en ändrad skattemedelsram för skolnämnden vilket innebar att den tidigare utökade ramen minskades med 8,0 mnkr. Skolnämnden har alltså inför budgetår 2019 en utökad ram om 6,3 mnkr jämfört med 2018.

Skolnämnden beslutade vid sammanträdet i december om ett inriktningsbeslut till budget 2019 där olika besparingsförslag antogs. Bland annat beslutades att inte fortsätta den kommunala satsningen på mindre barngrupper samt även arbetet mot en giffri förskola. Även att inte längre erbjuda fri frukt till eleverna samt minska vissa centrala satsningar på musik och kultur i skolan, minskad budgetpost för säkerhetshöjande åtgärder och möjlighet att åka på volontärresor beslutades av nämnden. Vidare minskades även den tidigare beslutade skolpengen inom samtliga verksamhetsområden dock inte inom gymnasieskola.

Inom den tilldelade skattemedelsramen inrymmer uppräknings enligt kommungemensamma anvisningar utifrån 2018 års nivå beräknats med 2,3% för hyreskostnader och 2,9% för personalkostnader.

Statistiska centralbyråns befolkningsprognos från september 2018 för fem år framåt visar att antalet placeringar kommer öka något kommande år för att sedan minska igen. Dessa siffror är inte justerade för asylprognos och elever inom anslagsfinansierade verksamheter.

Sammanställning elevprognos 2019-2023	2019	2020	2021	2022	2023
Förskola	1 202	1 215	1 206	1 194	1 177
Pedagogisk omsorg	30	30	30	30	30
Förskoleklass	270	262	274	278	271
Grundskola	2 707	2 687	2 670	2 682	2 677
Gymnasieskola	919	965	1 002	989	961
Antal barn och elever	5 128	5 160	5 183	5 173	5 116
Fritidshem	1 000	980	976	978	971
Antal placeringar	6 128	6 140	6 158	6 151	6087

Utifrån Statistiska centralbyråns befolkningsprognos från september 2018, antaganden om antal elever inom anslagsfinansierade verksamheter samt förvaltningens asylprognos beräknas antalet barn och elever inom skol- och programfinansierade verksamheter minska med 128 st (139 st placeringar) 2019 jämfört med 2018. Den stora minskningen mellan åren beror på att asylprognosen minskats med 144 barn och elever. Detta innebär också en minskad budgeterad intäkt från Migrationsverket då ersättning från dem utgår per asylsökande barn och elev.

Barn- och elevantal inom skol- och programpengsverksamhet	2019	2018	Skillnad
Förskola	1 235	1 247	-12
Pedagogisk omsorg	30	30	0
Förskoleklass	279	294	-15
Grundskola	2 691	2 710	-19
Gymnasieskola	912	994	-82
Antal barn och elever	5 147	5 275	-128
Fritidshem	995	1 006	-11
Antal placeringar	6 142	6 281	-139

Nämndens äskanden

(mnkr)	Budget 2019
Utökad ram	14,6
Totalt	14,6

Nämndens tilldelning enligt kommunfullmäktiges beslutade årsplan

(mnkr)	Budget 2019
Preliminärt tilldelade skattemedel	594,0
Beviljande äskanden	6,3
Totalt	600,3

4.2 Nämndens budget i sammandrag

Skolnämndens tilldelade skattemedel för 2019 har ökat med 6,3 mnkr jämfört med 2018 års budget. De externa intäkterna beräknas däremot minska med 11,4 mnkr vilket ger en total intäktsförändring på 4,2 mnkr. Förändringarna i externa intäkter beror främst på minskade bidrag från Migrationsverket med 15,9 mnkr, men även en minskning av intäkter från sålda gymnasieplatser. Detta vägs till viss del upp av ökade bidrag från främst Skolverket.

Personalkostnaderna budgeteras minska med 9,6 mnkr. De största förändringarna är minskad personal inom förvaltningsövergripande verksamhet och gymnasieskola. Inom verksamhetsområdena grundskola har personalkostnaderna ökat jämfört med 2018 års budget.

Köp av huvudverksamhet budgeteras öka med 2,9 mnkr. Detta beror främst på en beräknad högre programpeng för gymnasieelever som väljer att gå till externa huvudmän.

Lokalhyror samt fastighets- och driftskostnader budgeteras öka med 4,2 mnkr vilket förutom uppräknade hyror även beror på ökade kostnader för fastighetsservice och underhåll.

Övriga kostnader budgeteras minska med 2,0 mnkr och minskningen avser

främst förbrukningsinventarier och -material inom verksamhetsområde förskola, grundskola och gymnasieskola.

Nämndens budget

(mnkr)	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Differens 2018/2019
Intäkter	699,3	697,6	693,4	-4,2
- varav tilldelade skattemedel	568,2	594,0	600,3	6,3
- varav interna intäkter	16,0	5,4	6,3	0,9
- varav externa intäkter	115,1	98,2	86,8	-11,4
Kostnader	-699,3	-697,6	-693,4	4,2
- varav personalkostnader	-433,4	-430,0	-420,4	9,6
- varav köp av huvudverksamhet	-95,8	-98,0	-100,9	-2,9
- varav lokalhyra	-76,6	-80,6	-83,6	-3,0
- varav fastighets- och driftskostnader	-6,7	-4,0	-5,2	-1,2
- varav avskrivningar	-1,7	-2,4	-2,7	-0,3
- varav övriga kostnader	-85,1	-82,6	-80,6	2,0
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0

4.2.1 Budget per verksamhetsområde

Förvaltningsövergripande verksamhet budgeterar minskade kostnader med 6,4 mnkr. Detta består främst av minskade personalkostnader då personal under strategisk chef för mångfaldsfrågor tidigare budgeterats inom detta verksamhetsområde men ifrån och med budget 2019 budgeteras på grundskola och gymnasieskola.

Verksamhetsområde förskola budgeterar 1,6 mnkr i ökade kostnader. Främst består ökningen av personalkostnader och ett ökat antal köpta platser hos externa huvudmän.

Både verksamhetsområde fritidshem och förskoleklass budgeterar med minskade kostnader vilket i huvudsak består av minskade personal- och lokalkostnader.

Verksamhetsområde grundskola budgeterar för 5,1 mnkr ökade kostnader vilket i huvudsak beror på ökade personal- och lokalkostnader, men man har också budgeterat för minskade kostnader för förbrukningsinventarier och -material.

Verksamhetsområde gymnasieskola budgeterar 2,2 mnkr i minskade kostnader. Minskningen består främst av minskade personalkostnader och minskade kostnader för förbrukningsinventarier och -material.

Budgeterade skattemedel, intäkter och kostnader per verksamhetsområde

(mnkr)	Skattemedel 2019	Intäkter 2019	Kostnader 2019	Kostnader 2018	Differens 2018/2019
Skolnämnden	1,2	0,0	-1,2	-1,2	0,0
Förvaltningsövergripande verksamhet	31,6	0,8	-32,4	-38,8	6,4
Musik- och kulturskolan	9,3	0,1	-9,4	-9,5	0,1
Öppna förskolan	1,7	0,0	-1,7	-1,1	-0,6

(mnkr)	Skattemedel 2019	Intäkter 2019	Kostnader 2019	Kostnader 2018	Differens 2018/2019
Förskola	140,4	24,6	-165,0	-163,4	-1,6
Pedagogisk omsorg	2,2	0,2	-2,3	-2,3	0,0
Fritidshem	22,8	7,8	-30,6	-31,8	1,2
Förskoleklass	16,3	1,1	-17,4	-19,2	1,8
Grundskola	253,6	23,2	-276,8	-271,7	-5,1
Grundsärskola	11,7	0,3	-12,0	-12,0	0,0
Gymnasieskola	99,4	29,0	-128,5	-130,7	2,2
Gymnasiesärskola	10,1	2,0	-12,1	-11,8	-0,3
Eftis	0,0	4,0	-4,0	-4,1	0,1
Totalt	600,3	93,1	-693,4	-697,6	4,2

4.2.2 Specifikation av personalbudget

2019 års personalkostnader har uppräknats enligt budgetanvisningar. Utifrån den beslutade skol- och programpengen har en detaljbudget lagts inom de olika verksamhetsområdena.

Förvaltningsövergripande verksamhet minskar sina personalkostnader med 7,1 mnkr vilket främst avser personal anställd under strategisk chef för mångfaldsfrågor som 2019 finns budgeterad inom verksamhetsområde grundskola och gymnasieskola istället för under förvaltningsövergripande verksamhet. Även verksamhetsformerna fritidshem och förskoleklass minskar personalkostnaderna, totalt med 2,3 mnkr.

Personalkostnaderna inom grundskola ökar med 3,8 mnkr jämfört med 2018 års budget. Dock är utfall av personalkostnaderna vid 2018 års slut 12,1 mnkr högre än budget inom detta verksamhetsområde vilket innebär en reell sänkning av personalkostnaderna 2019.

Inom verksamhetsområde gymnasieskola är personalkostnaderna 5,3 mnkr lägre än 2018 års budget.

Personalkostnader

(mnkr)	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Differens 2018/2019
Skolnämnden	-1,0	-1,1	-1,1	0,0
Förvaltningsövergripande verksamhet	-19,8	-30,4	-23,3	7,1
Musik- och kulturskolan	-8,2	-7,9	-7,9	0,0
Öppen förskola	-0,8	-0,7	-1,3	-0,6
Förskola	-101,7	-96,3	-96,7	-0,4
Pedagogisk omsorg	-1,7	-1,4	-1,4	0,0
Fritidshem	-25,1	-22,9	-21,6	1,3
Förskoleklass	-11,6	-9,8	-8,8	1,0
Grundskola	-179,4	-171,2	-175,0	-3,8
Grundsärskola	-8,5	-9,7	-9,6	0,1
Gymnasieskola	-65,2	-66,4	-61,1	5,3
Gymnasiesärskola	-7,5	-8,8	-9,2	-0,4

(mnkr)	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Differens 2018/2019
Eftis	-2,9	-3,4	-3,4	0,0
Totalt	-433,4	-430,0	-420,4	9,6

Årsarbetare

(antal)	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Differens 2018/2019
Skolnämnden	-	-	-	
Förvaltningsövergripande verksamhet	32,78	47,89	32,23	-15,66
Musik- och kulturskolan	14,20	14,20	13,73	-0,47
Öppna förskolan	1,36	1,56	2,05	0,49
Förskola	183,41	192,63	206,34	13,71
Pedagogisk omsorg	3,14	3,14	2,91	-0,23
Fritidshem	48,60	47,56	44,92	-2,64
Förskoleklass	20,92	18,46	16,00	-2,46
Grundskola	291,97	307,65	305,62	-2,03
Grundsärskola	17,94	17,58	16,50	-1,08
Gymnasieskola	105,63	109,25	101,73	-7,52
Gymnasiesärskola	15,10	15,63	15,75	0,12
Eftis	6,42	6,70	6,95	0,25
Totalt	741,47	782,25	764,73	-17,52

4.3 Väsentliga budgetförändringar

Väsentliga kostnadsförändringar

Personalkostnaderna budgeteras minska med 9,6 mnkr jämfört med 2018 års budgeterade personalkostnader. 2018 års utfall av personalkostnader blev dock 448,0 mnkr vilket innebär 27,6 mnkr lägre personalkostnader i budget 2019 jämfört med 2018 års utfall. Detta innebär en stor minskning av antalet årsarbetare inom skol- och programfinansierade verksamheter.

Väsentliga kostnadsökningar/ -minskningar

(mnkr)	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring 2018/2019
Personalkostnader	-433,4	-430,0	-420,4	9,6

Väsentliga intäktsförändringar

Bidragen från Migrationsverket budgeteras minska med 15,9 mnkr jämfört med budget 2018. Minskningen beror främst på att antalet asylsökande budgeteras bli 144 st färre till 2019, men även bidragen för nyanlända barn och ungdomar förväntas minska under 2019.

Väsentliga intäktsökningar/ -minskningar

(mnkr)	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring 2018/2019
Migrationsverket	34,3	29,5	13,6	-15,9

4.4 Investeringsbudget

Arbetet med att förbättra utemiljöer på förskolor och grundskolor kommer att fortsätta under 2019. Investeringar kommer också att göras för att rusta upp lokaler i samband med lokalförändringar.

Nämndens preliminära investeringsram samt eventuella äskanden

(mnkr)	Budget 2019
Preliminärt tilldelad investeringsram	2,0
Totalt	2,0

Nämndens tilldelade investeringsram samt flerårsplan

(mnkr)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Förskola	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Grundskola	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Gymnasieskola	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Totalt	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0

5 Internkontroll

Intern kontrollplan 2019

Intern kontroll handlar om att säkerställa att de kommunala målen uppfylls. Skolnämndens mål syftar till att öka barns och elevers måluppfyllelse.

Under 2018 har en första inventering gjorts över processerna för modersmålsundervisning respektive studiehandledning på modersmål. Skolförvaltningen bedömer att dessa två processer gällande säkerställande av elevers rätt till undervisning respektive studiehandledning på modersmål behöver fortsatt översyn.

För barns/elevers lärande är smidiga övergångar mellan verksamheter viktiga. Skolförvaltningen föreslår en intern kontroll av processer gällande övergångar mellan verksamheter med fokus på barns/elevers lärande.

Skolförvaltningen föreslår följande fokusområden för intern kontroll 2019:

- Fortsatt översyn av processen för säkerställande av elevers rätt till modersmålsundervisning.
- Fortsatt översyn av processen för säkerställande av elevers rätt till studiehandledning på modersmål.
- Översyn av processer gällande barns/elevers övergångar mellan förskola, förskoleklass och årskurs 1 med fokus på deras lärande.

Datum: 2018-12-11

Paragraf 37-45

Plats och tid: AB Härnösandshus konferensrum "Valsen" kl. 13.00 – 15.00

Närvarande ledamöter: Tomas Frejarö, ordförande
Carl-Fredrik Edgren
Karl-Ejnar Björner
Catrine Rehnström
Mats Höglund

Närvarande ersättare: Torbjörn Leek
Hibo Abdullahi
Anette Nordin

Ej närvarande: Martin Neldén
Faranak Khabbaz Ashour
Ingemar Wiklund, representant för Fastighets

Övriga deltagande: Göran Albertsson, VD
Annika Borg
Mats Dahlin
Clemens Brännström
Jörgen Sjölund
Britt-Marie Lundström, representant för Unionen

Utsedd justerare Catrine Rehnström

Underskrifter

Sekreterare

Ordförande

Justerare

Bilagor:

§ 37 **Mötets öppnande**
Ordförande Tomas Frejarö öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

§ 38 **Val av justerare**
Catrine Rehnström utsågs att justera dagens protokoll.

§ 39 **Godkännande av dagordning**
Anmälan av övriga frågor:
Inga frågor för dagen.
Dagordningen lästes upp och godkändes.

§ 40 **Föregående protokoll**
Föregående protokoll nr 4 2018 behandlades och lades till handlingarna.

§ 41 **Uthyrningsläge / ekonomi**

a) *Uthyrningsläget*
Vakansläget redovisades per den 1 december 2018.

	Totalt	VARAV		VAKANSGRAD	
		vanliga	stud.lgh	Totalt	Vanliga
2018	26 st	12st	14 st	1,40%	1,44%
2017	22 st	4 st	18 st	1,25%	0,23%
2016	15 st	9 st	6 st	0,87%	0,53%
2015	19 st	15 st	4 st	1,07%	0,88%
2014	18 st	9 st	9 st	1,01%	0,53%

b) *Studentlägenheter*
Se rapport med förklarande text enligt bilaga till kallelsen.

Styrelsen beslutade

att upplåta studentlägenheterna på fastigheterna Organisten och Vågmannen 14 som vanliga lägenheter, samt

att behålla lägenheterna på fastigheten Vårlöken som student/gymnasielägenheter.

c) *Resultatrapport per oktober*
AB Härnösandshus resultatrapport per 2018-10-31 redovisades.

Se rapport med förklarande text enligt bilaga till kallelsen.

Styrelsen beslutade

att godkänna resultatrapporten per oktober 2018, samt

att lägga rapporten till handlingarna.

d) Budget 2019

Förslag till budget för verksamhetsåret 2018 redovisades.

Se budgetförslag med förklarande text enligt bilaga till kallelsen.

Styrelsen beslutade

att anta budgeten för 2019, samt

att anta investerings- och underhållsbudgeten för 2019.

e) Rapport skuldhantering

Aktuell lånesituation redovisades per oktober 2018.

	2018	2017	2016	2015
Låneskuld (mkr)	573,9	576,7	588,2	558,5
Genomsnittlig ränta	1,24%	1,54 %	1,97 %	2,39 %
Räntebindningstid	2,1 år	2,8 år	2,3 år	2,3 år

§ 42

Projektredovisning

Pågående projekt redovisades enligt bilaga till kallelsen.

§ 43

Fastighetsförändringar

a)

Ugglan 1 och 2

Se material med förklarande text enligt bilagor till kallelsen.

Styrelsen beslutade

att uppdra till VD att låta genomföra en marknadsvärdering av den sammanslagna fastigheten Ugglan 1 och 2.

- b) *Information pågående detaljplaner*
VD redogjorde över statusen för de pågående detaljplaner som är aktuella.

§ 44 Övriga frågor

- a) *Klimatinitiativet*
Se material med förklarande text enligt bilagor till kallelsen.

Styrelsen beslutade

att Härnösandshus ska ansluta sig till "Allmännyttans Klimatinitiativ".

- b) *Sammanträdesdagar 2019*
Förslag på sammanträdesdagar presenterades och fastställdes.

§ 45 Avslutning

Ordförande tackade alla närvarande och avslutade mötet.

Justeringslista

Karl-Einar Björner

Mats Höglund

Catrine Rehnström

Carl-Fredrik Edgren

Plats och tid: AB Härnösandshus konferensrum "Valsen" kl. 15.00-16.00

Närvarande ledamöter: Tomas Frejarö, ordförande
Carl-Fredrik Edgren
Karl-Ejnar Björner
Catrine Rehnström
Mats Höglund

Närvarande ersättare: Torbjörn Leek
Hibo Abdullahi
Anette Nordin

Ej närvarande: Martin Neldén
Faranak Khabbaz Ashour
Ingemar Wiklund, representant för Fastighets

Övriga deltagande: Göran Albertsson, VD
Annika Borg
Mats Dahlin
Clemens Brännström
Jörgen Sjölund
Britt-Marie Lundström, representant för Unionen

Utsedd justerare Catrine Rehnström

Underskrifter

Sekreterare

Ordförande

Justerare

Bilagor:

- § 28 Mötets öppnande**
Ordförande Tomas Frejarö öppnade mötet och hälsade alla välkomna.
- § 29 Val av justerare**
Catrine Rehnström utsågs att justera dagens protokoll.
- § 30 Godkännande av dagordning**
Anmälan av övriga frågor:

Dagordningen lästes upp och godkändes.
- § 31 Föregående protokoll**
Föregående protokoll nr 4 2018 behandlades och lades till handlingarna.
- § 32 Uthyrningsläge/ekonomi**

Ekonomi.
AB Härnösands kommunfastigheters resultatrapport per 2018-10-31 redovisades.
Se rapport med förklarande text enligt bilaga till kallelsen.
- Styrelsen beslutade**
- att godkänna resultatrapporterna per oktober 2018 samt**
- att lägga rapporten till handlingarna.**
- Förslag till budget för verksamhetsåret 2019 redovisades.
Se budgetförslag med förklarande text enligt bilaga till kallelsen.
- Styrelsen beslutade**
- att anta budgeten för 2019,**
- att anta investerings- och underhållsbudgeten för 2019.**
- § 33 Projektredovisning**
Pågående projekt redovisades enligt bilaga till kallelsen.

§ 34   **Fastighetsförändringar**
Inget för dagen.

§ 35   **Övriga frågor**
Inga för dagen.

§ 36   **Avslutning**
Ordförande tackade alla närvarande och avslutade mötet.

Justeringslista

Karl-Einar Björner
Mats Höglund
Catrine Rehnström
Carl-Fredrik Edgren

Länsstyrelserna

Mottagande och etablering av nyanlända 2018

Lägesbilder från kommuner och landsting oktober 2018

För mer information kontakta
avdelningen för social utveckling
Länsstyrelsen Stockholm
Tfn: 010-223 10 00

Foto: Camilla Zilo

Utgivningsår: 2018
ISBN: 978-91-7281-839-2

Dnr: 851-8551-2018

Du hittar rapporten på din länsstyrelses webbplats

Innehåll

Uppdraget	5
Sammanfattning	6
Inledning	8
Metod	9
Genomförande	10
Bortfall	10
Vad säger resultaten?	10
Resultatredovisning – enkäten till kommunerna	11
Socialtjänst och överförmyndarverksamhet – resultatredovisning .11	
Socialtjänstens barn- och ungdomsverksamhet	11
Övrig socialtjänst	12
Överförmyndarverksamhet	12
Vilka är orsakerna till påverkan?	13
Skola och utbildning	16
Vilka är orsakerna till påverkan?	20
Bosättning av nyanlända – resultatredovisning	24
Permanent bostäder	24
Förutsättningar för etablering och integration	26
Hållbara bostadslösningar	26
Undanträngningseffekter.....	27
Förutsättningar – boendesituationen självbosatta	28
Bosättning – självbosatta	29
Bosättning av nyanlända och bedömning av beredskap och kapacitet	29
Resultatredovisning– enkäten till landsting/regioner	32
Primärvård	32
Akutsjukvård	33
Tandvård.....	33
Barn- och mödravård.....	34
Psykiatri	35
Barn- och ungdomspsykiatri	36
Annan vård	36
Vilka är orsakerna till påverkan?	37
Bilaga 1	41
Lägesbilderna presenterade i kartor	42

Uppdraget

Enligt 2018 års regleringsbrev ska länsstyrelserna ta fram och sammanställa lägesbilder för kommuner och landsting i respektive län avseende vilken påverkan som aktuella förändringar i antal asylsökande och nyanlända har för verksamheterna inom socialtjänst, skola och utbildning samt hälso- och sjukvård. Uppdraget ska genomföras utifrån behov och förutsättningar hos flickor och pojkar, kvinnor och män. Lägesbilden ska även omfatta en bedömning av beredskap och kapacitet i förhållande till lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Länsstyrelsen i Jönköpings län ska samordna redovisningen och lämna en samlad rapport för samtliga länsstyrelser, med rapporter från respektive länsstyrelse som bilagor. Rapporten ska redovisas till regeringen (Arbetsmarknadsdepartementet) senast 19 oktober 2018.

Rapporten har tagits fram gemensamt av länsstyrelserna.

Detta ärende har beslutats av länsråd Anneli Wirtén efter föredragning av Ciya Karim. I den slutgiltiga handläggningen av ärendet deltog Lars Göran Brandt, Mats Brandström, Emanuel Hort, Annelie Rostedt och Elin Blomberg.

Anneli Wirtén

Länsråd, Länsstyrelsen i Jönköpings län

Sammanfattning

I denna återrapportering redovisar länsstyrelserna lägesbilder för kommuner och landsting avseende vilken påverkan som aktuella förändringar i antal asylsökande och nyanlända har för ett antal verksamheter. Återrapporten bygger på enkätsvar från kommuner och landsting och skriftliga lägesbilda-rapporter från varje länsstyrelse utifrån inkomna svar inom respektive län. Enkäten består av bedömningsfrågor. Kommunerna ska bedöma belastningen på socialtjänsten och överförmyndarverksamheten samt inom skola och utbildning. Landstingen/regionerna ska bedöma belastningen på ett antal verksamheter inom hälso- och sjukvårdsområdet. I enkäten till kommunerna finns även ett antal påståenden som de ska ta ställning till avseende bosättning av nyanlända.

Enkätsvaren ska inte betraktas som objektiva men de ger en samlad lägesbilda-bedömning och kan ses som en sorts temperaturmätare på verksamheterna. Det är fjärde gången som länsstyrelserna sammanställer lägesbilder. Resultaten för socialtjänsten, överförmyndarverksamheten och för skola och utbildning samt inom hälso- och sjukvården har jämförts med resultaten i mätningen april 2018 och hösten 2017. För påståendena om bosättning av nyanlända har resultaten jämförts med mätningen i april men till följd av vissa ändringar i frågeställningarna inte med hösten 2017. I denna mätning finns också en separat resultatredovisning för storstadslänen avseende fyra påståenden om bosättning av anvisade nyanlända, utifrån att över 60 procent anvisas till Stockholms län, Västra Götalands län och Skåne län.

Enkätsvaren visar att kommunernas samlade bedömning är att nivån av påverkan minskat inom socialtjänstens barn- och ungdomsverksamhet och på överförmyndarverksamheten, men ökat avseende verksamheten inom övrig socialtjänst. Inom området skola och utbildning är bedömningen att påverkan har minskat på förskoleverksamheten och sfi. Resultaten för grundskolan, gymnasieskolan och vuxenutbildningen är inte entydiga utan pekar på att påverkansnivån i stort sett varit på samma nivå jämfört med för ett år sedan samtidigt som en marginell minskning går att utläsa.

Beträffande bosättning av nyanlända visar resultaten på inga eller marginella förändringar vad gäller påståendena om att (1) förutsättningar för etablering och integration för anvisade är goda, (2) undanträngningseffekter, (3) kommunen arbetar aktivt för att skapa hållbara bostadslösningar för anvisade nyanlända samt (4) kommunens arbete med bosättning av nyanlända innefattar självbosatta.

För påståendena om att (5) kommunen erbjuder anvisade nyanlända permanenta bostäder och att (6) boendesituationen för självbosatta ger goda förutsättningar för etablering och integration visar resultaten på en förändring. Vad gäller permanenta bostäder instämmer en minskad andel

kommuner helt i påståendet. Parallellt med det instämmer en högre andel inte alls i påståendet.

Rörande permanenta bostäder visar enkätsvaren på att en högre andel kommuner har uppfattningen att nyanlända inte erbjuds permanenta bostäder. Avseende påståendet att boendesituationen för självbosatta ger goda förutsättningar för etablering och integration visar svaren på att en högre andel kommuner jämfört med tidigare har uppfattningen att boendesituationen delvis ger goda förutsättningar för etablering och integration.

Resultaten för storstadslänen jämfört med riket visar att Västra Götaland läns resultat i stort sett följer de nationella resultaten medan resultaten för Stockholm och Skåne län avviker, främst vad gäller att erbjuda permanenta bostäder och att aktivt arbeta för att skapa hållbara bostadslösningar för anvisade nyanlända.

Landstingens/regionernas samlade bedömningar om verksamheter inom hälso- och sjukvård pekar på att nivån av påverkan har minskat vad gäller akutsjukvården, tandvården, barn- och ungdomspsykiatri och annan vård, medan den marginellt har ökat inom primärvården. De sammanvägda resultaten inom psykiatri och barn- och mödravården är i stort sett oförändrade, där flertalet av landstingen/regionerna bedömer nivån av påverkan som måttlig, både i de tidigare mätningarna och i denna mätning.

Inledning

Uppdraget att ta fram lägesbilder fick länsstyrelserna första gången genom regeringens regleringsbrev för 2017. Lägesbilderna ska rapporteras vid två tillfällen under året och vid behov. Det är fjärde gången som länsstyrelserna tar fram och sammanställer lägesbilder genom enkätfrågor till kommuner och landsting/regioner. Denna lägesbildsrapport avser 2018 års tredje kvartal, det vill säga den 1 juli till den 30 september 2018.

Rapportens disposition är enligt följande: Resultatredovisningen följer enkäternas innehållsstruktur. I den första delen presenteras resultaten från kommunenkäten. Efter varje delområde finns en sammanfattning av de orsaker till påverkan på verksamheterna som framgår från länsstyrelsernas länsrapporter.

I den andra delen presenteras resultaten från enkäten till landsting/regioner och även här utgör länsrapporterna underlag för sammanfattningen av orsakerna till påverkan på verksamheterna.

Sist i rapporten finns lägesbilderna presenterade i kartor.

Metod

För att följa upp graden av påverkan har länsstyrelserna tagit fram två enkäter. Den ena avser kommunal verksamhet och omfattar 14 frågor och den andra landstingens/regionernas verksamhet och omfattar sju frågor.

Graden av påverkan för verksamheterna har landstingen/regionerna fått värdera utifrån kriterierna i nedan tabell. Kommunerna har fått värdera åtta av de fjorton bedömningsfrågorna utifrån kriterierna i tabellen. De åtta frågorna avser socialtjänst, överförmyndarverksamhet samt skola och utbildning.

Påverkan	Kriterier
Ingen påverkan	Följande tre kriterier uppfyllda: Verksamheten genomförs enligt plan, lagstadgade och andra krav uppfylls. Tillgängliga resurser är tillräckliga. Belastningen på personal eller funktioner/verksamheter ej övermäktig.
Måttlig påverkan	En eller två av kriterierna för "betydande påverkan" är uppfyllda.
Betydande påverkan	Följande tre kriterier uppfyllda: Verksamheten genomförs delvis enligt plan, lagstadgade och andra krav uppfylls endast till del. Tillgängliga resurser är ansträngda. Belastningen på personal eller funktioner/verksamheter börjar bli övermäktig.
Allvarlig påverkan	En eller två av kriterierna för "kritisk påverkan" är uppfyllda.
Kritisk påverkan	Följande tre kriterier uppfyllda: Verksamheten kan ej genomföras enligt plan, lagstadgade och andra krav uppfylls ej. Tillgängliga resurser är uttömda och nya kan ej tillföras eller omfördelas. Belastningen på personal eller funktioner/verksamheter är övermäktig.

Frågorna om bosättning av nyanlända omfattar sex framlagda påståenden där kommunerna har fått ange hur väl de instämmer i påståendet utifrån en skala från "Instämmer helt" till "Instämmer inte alls".

Utöver bedömningsfrågorna finns i både kommunenkäten och enkäten till landsting/regioner möjlighet att lämna kommentarer till respektive fråga samt genom fritextsvar beskriva utmaningar och konsekvenser för verksamheterna utifrån behov och förutsättningar hos flickor och pojkar, kvinnor och män.

Jämfört med de tidigare undersökningarna är enkätfrågorna i denna mätning identiska med uppföljningen våren 2018 men liknar även de frågor som funnits i de två uppföljningarna som genomfördes under 2017.

Jämförelse med de tidigare undersökningarna har gjorts i vissa fall, dock med försiktighet och enbart när frågor har varit formulerade på exakt samma sätt.

Genomförande

Varje länsstyrelse har under perioden augusti till september distribuerat enkäterna till sina respektive kommuner och landsting/region och sammanställt enkätsvaren i form av siffror. Sammanställningen av enkätsvaren i siffror har utgjort underlag för framtagande av diagram och kartor. Varje länsstyrelse har även utifrån inkomna svar lämnat en skriftlig lägesbildsrapport för sitt län, bilaga 1.

Länsstyrelsernas skriftliga lägesbildsrapporter samt framtagna diagram och kartor utgör underlag för denna samlade rapport.

Bortfall

Enkäterna distribuerades till samtliga 290 kommuner och 21 landsting/regioner augusti–september 2018. 276 kommuner har svarat på enkäten och det ger en svarsfrekvens på 95 procent. Enkätfrågorna är dock i vissa fall endast delvis besvarade. Svarsfrekvensen för de enskilda frågorna skiljer sig åt och ligger som lägst på 82 procent och som högst på 94 procent. Av 21 landsting/regioner har 20 svarat på enkäten vilket ger en svarsfrekvensen på 95 procent. Enkätsvaren är även här i vissa fall inte fullständiga. Svarsfrekvensen för enskilda frågor ligger som lägst på 86 procent och som högst på 95 procent.

Vad säger resultaten?

Kommunerna och landstingen/regionerna har svarat på bedömningsfrågor där de har värderat och gett sin uppfattning om graden av påverkan inom ett visst verksamhetsområde alternativt sin uppfattning om vissa uppställda påståenden. Länsstyrelsens kriterier för bedömningen av graden på påverkan verkar i vissa fall inte ha använts och verkar till viss del ha tolkats olika. Bedömningarna kan dessutom ha färgats av vem/vilka inom varje enskild kommun eller landsting/region som besvarat enkäten. Således kan bedömningarna inte ses som objektiva eller helt jämförbara men förmedlar ändå en nulägesbild som kan ses som en sorts temperaturmätare på verksamheterna.

Eftersom syftet med undersökningen är att få en bild av vilka förhållanden som ökar belastningen på olika verksamheter fångar resultaten inte de positiva erfarenheterna av mottagandet av nyanlända.

Resultatredovisning – enkäten till kommunerna

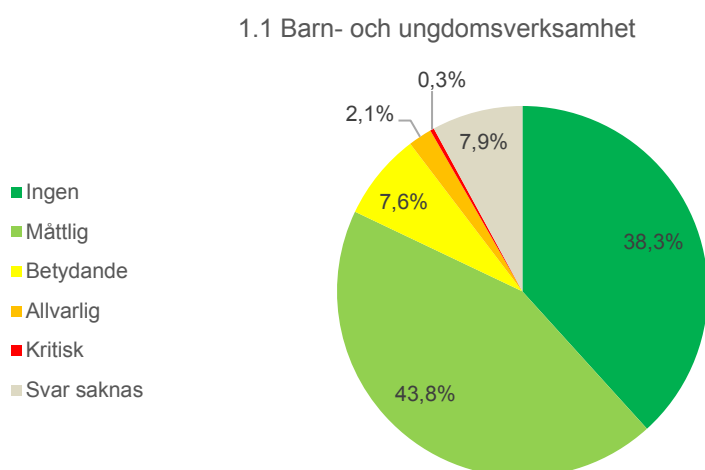
Socialtjänst och överförmyndarverksamhet – resultatredovisning

I denna del av enkäten finns tre frågor. Svartfrekvensen ligger på 92 procent avseende både frågan om socialtjänstens barn- och ungdomsverksamhet och frågan om socialtjänstens övriga verksamhet. Svartfrekvensen avseende överförmyndarverksamhet ligger på 82 procent.

Socialtjänstens barn- och ungdomsverksamhet

38 procent av Sveriges kommuner bedömer ingen påverkan på socialtjänstens barn- och ungdomsverksamhet till följd av aktuella förändringar i antalet asylsökande och nyanlända. Nästan hälften 44 procent bedömer en måttlig påverkan på verksamheten. 8 procent anger att påverkan är betydande, medan 2 procent anger att påverkan på verksamheten är antingen allvarlig eller kritisk. Jämfört med mätningen i april 2018 och oktober 2017 har antalet kommuner som bedömer ingen påverkan på verksamheten successivt ökat från 25 procent för ett år sedan till 34 procent i april och 38 procent i denna mätning. Andelen som uppger måttlig påverkan är på ungefär samma nivå under de tre mätperioderna, ca 44 procent. Andelen som uppger antingen allvarlig eller kritisk påverkan har successivt minskat från 5 procent för ett år sedan till 3 procent i april till 2 procent i denna mätning.

Tabell 1.1 Nivå av påverkan på socialtjänstens barn- och ungdomsverksamhet

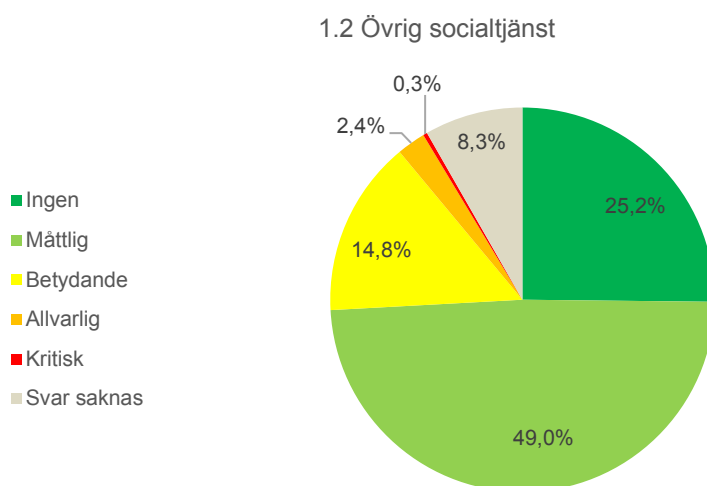

Övrig socialtjänst

Andelen kommuner som uppger ingen påverkan på socialtjänstens övriga verksamhet är 25 procent, 49 procent uppger måttlig påverkan, 15 procent betydande påverkan och ca 3 procent uppger antingen allvarlig eller kritisk påverkan. Jämfört med mätningen i april månad har andelen som uppger ingen påverkan minskat och andelen som uppger måttlig påverkan har ökat. I april uppgav 33 procent ingen påverkan och 41 procent måttlig påverkan. Andelen som bedömer ingen påverkan har även minskat i förhållande till resultaten för ett år sedan, då var andelen som uppgav ingen påverkan 27 procent och andelen som uppgav måttlig påverkan var 45 procent. Andelen kommuner som anger att påverkan på verksamheten är betydande är på ungefär samma nivå medan andelen som uppger allvarlig eller kritisk påverkan har varierat under de tre mätperioderna. Oktober 2017 låg andelen på 3 procent, sjönk sedan till 2 procent i april och har ökat igen till 3 procent i denna mätning.

Tabell 1.2 Nivå av påverkan på socialtjänstens övriga verksamhet

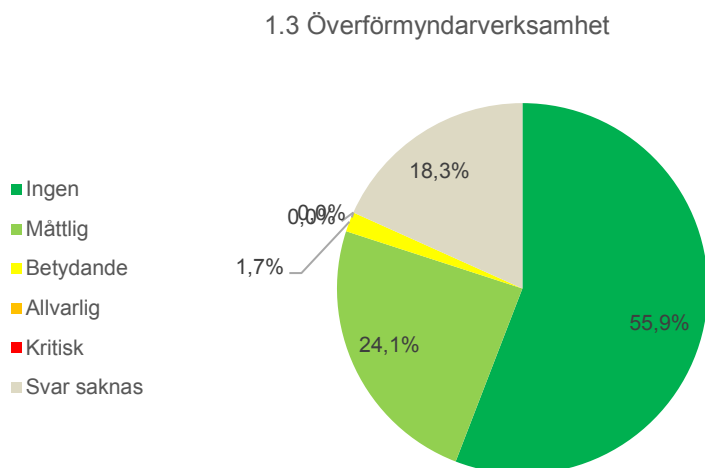

Överförmyndarverksamhet

Vad gäller överförmyndarverksamheten i kommunerna anger 56 procent av landets kommuner ingen påverkan på verksamheten. I april månad var motsvarande andel 42 procent och 41 procent för ett år sedan. Även andelen som uppger måttlig påverkan samt betydande påverkan har successivt minskat under de tre mätperioderna. För ett år sedan var andelen som uppgav måttlig påverkan 37 procent, vilket minskade i april till 27 procent och till 24 procent i denna mätning. Andelen som uppger betydande påverkan har

minskat från 7 procent för ett år sedan till 5 procent i april och 2 procent i denna mätning. Ingen kommun uppger allvarlig eller kritisk påverkan vilket förekom i de tidigare mätningarna.

Tabell 1.3 Överförmyndarverksamhet

Vilka är orsakerna till påverkan?

Resultatredovisningen visar att nivån av påverkan bedöms i stort sett ha minskat på socialtjänstens barn och ungdomsverksamhet och påvisar även en betydlig minskning vad gäller överförmyndarverksamheten. Graden av påverkan på övrig socialtjänst bedöms däremot ha ökat. Andelen kommuner som uppger ingen påverkan har minskat till förmån för svarsalternativet måttlig påverkan. Den förändring som i länsrapporterna främst lyfts fram sedan förra mätperioden i april är den så kallade gymnasielagen och dess effekter vilket i viss mån kan förklara orsaken till kommunernas bedömning av nivå av påverkan på övrig socialtjänst. Utmaningarna kopplade till gymnasielagen uppges vara otydlig ansvarsfördelning främst avseende boendefrågan samt ökad psykisk ohälsa bland målgruppen, till följd av osäkerheten som rådde kring lagändringen samt att kommunerna utan förberedelse under sommarmånaderna behövde ställa om och upparbeta rutiner för handläggning av ekonomiskt bistånd enligt LMA till målgruppen. Jämfört med tidigare mätningar är orsak för påverkan på verksamheterna som lyfts fram i denna mätning i stort sett detsamma som i föregående mätning. I det följande redogörs utmaningarna som flertalet län främst lyft fram.

Förändringar på lagstiftningsområdet och regelverk

Regelverket kring gymnasielagen upplevs som komplext och har varit tidskrävande för kommunerna att sätta sig in. Oklarheterna kring lagändringen är ett exempel på förändringar som kommunerna behöver hantera utan att kunna överblicka konsekvenserna för verksamheten. Kommunerna upplever en otydlighet kring ansvarsfördelningen vilket uppges försvåra kommunernas planering och genomförandet av sitt uppdrag och leder till att kommuner hanterar frågor om till exempel boende och skolgång olika. Generellt förmedlas att ständiga och snabba förändringar på lagstiftningsområdet och i regelverk försvårar förutsebarheten och kommunernas planeringsförutsättningar samt skapar stress och oro hos både målgruppen och personalen.

Omställningsarbete

Genomförandet av organisationsförändringar för att matcha ett minskat inflöde av ensamkommande barn och lägre ersättningsnivåer har lyfts även i de tidigare rapporteringarna. Bilden som framträder är att omställningsarbetet hunnit olika långt och påverkar kommunerna olika. Det som många tar upp är att avvecklingen av verksamheter påverkar kommunernas möjligheter att upprätthålla beredskap och kapacitet för mottagandet. Det finns exempel på kommuner som på grund av ett för lågt mottagande har avvecklat sina verksamheter och som påtalar att de skulle ha svårt att hitta lämpliga placeringar för enstaka anvisningar av ensamkommande barn. Oro uttrycks hos många över kapaciteten att kunna hantera en plötslig framtida ökning. Kopplat till avvecklingen av verksamheter tar några län upp olika konsekvenser för personalen som till exempel ett ökat tryck på de verksamheter som finns kvar, svårigheter att erbjuda attraktiva tjänster, påverkan på arbetsmiljö och ökad psykisk ohälsa. Påverkan på överförmyndarverksamheten förklaras också främst av ändrade regler för de statliga ersättningarna som har lett till sänkt arvode till gode män vilket försvårar att behålla och rekrytera nya gode män. Många län tar även upp att beslut om åldersuppskrivning av ensamkommande barn är en utmaning för socialtjänsten som skapar merarbete och högre kostnader.

Bristen på bostäder

Boendesituationen för anknytningsärenden till f.d. ensamkommande barn påtalas av många län som en stor utmaning. Till följd av bristen på bostäder har många nyanlända svårt att komma in på den ordinarie bostadsmarknaden och uppsöker kommunen för hjälp. Socialtjänsten får i många fall lösa den akuta boendefrågan för både anknytningsärenden samt självbosatta som befinner sig i en ohållbar boendesituation. En del län uppger att familjeåterförening överlag har ökat där bostadsfrågan alltjämt är ett problem.

Andra konsekvenser av bostadsbristen som tas upp är att placeringstiderna för ensamkommande barn blir längre än vad som är nödvändigt på grund av att boendelösningar efter avslutad insats hos socialtjänsten saknas.

Fler hushåll med ekonomiskt bistånd

Flertalet län tar upp att antalet nyanlända som söker försörjningsstöd har ökat. Det har lett till en ökad ärendemängd och innebär högre kostnader för försörjningsstöd. De flesta förklarar ökningen med att nyanlända som avslutat etableringen inte har blivit självförsörjande och därmed söker försörjningsstöd. Andra tar upp att höga hyror leder till att anvisade nyanlända redan under etableringen kontinuerligt behöver kompletterande försörjningsstöd. Ökningen av anknytningsärenden uppges också vara orsak till ökade kostnader för försörjningsstöd. Som orsak nämns också ökade kostnader för den så kallade glappersättningen, där kommunen går in med försörjningsstöd mellan beviljat uppehållstillstånd och påbörjat etablering.

Sociala integrationsutmaningar

Ett antal län tar upp ökat antal ärenden till socialtjänsten inom området barn och familj där behovet av stöd och insatser för dessa individer och familjer är stort. I vissa fall beskrivs ärendena som mycket krävande och komplexa vilket ökar trycket på socialtjänstens samlade resurser som till exempel utredningsresurser, behov av skyddade boenden och höga kostnader för externa placeringar i familjehem och HVB (hem för vård och boende). Ärendena kan handla om orosanmälningar där barn misstänks ha bevittnat eller ha varit utsatta för våld eller att föräldrar brister i omsorg om barnen. Även relationsvåld nämns och specifikt hedersrelaterat våld och förtryck. Några behov av insatser som lyfts är föräldrastödsinsatser, samhällsorientering om könsroller och jämställdhet för målgruppen samt kompetensutveckling för socialtjänstens personal för att få större kunskap om kulturskillnader, om frågor som rör våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck och ökad kunskap om suicid. Ett län tar upp att det generellt behövs bättre möjlighet till samtalsstöd och psykiatrisk vård och att personal och gode män i dagsläget utan kompetens tar ett stort ansvar för personer som mår mycket dåligt och i vissa fall kan vara suicidbenägna.

Några län tar upp att fokus för socialtjänstens arbete är att skapa förutsättningar för nyanlända att integreras och bli självförsörjande. Det är en målsättning och utmaning för socialtjänsten.

Utmaningar kopplade till kvinnor/flickor och män/pojkars förutsättningar och behov

På frågan om utmaningar och konsekvenser för socialtjänstens verksamhet kopplat till särskilda förutsättningar eller behov hos flickor/kvinnor och pojkar/män tar länen i stort sett upp de frågor som står under rubriken integrationsutmaningar.

Några län tar även upp att det är svårare att hitta bra placeringsalternativ för ensamkommande flickor och att garantera trygghet för flickor framför allt i boenden där antalet flickor är lågt.

Vidare tas det upp att nyanlända kvinnor jämfört med männen har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden och i större utsträckning än männen riskerar att bli försörjningsstödtagare. Föräldraledighet lyfts som en faktor som

motverkar nyanlända kvinnors etablering och att kvinnorna generellt har en lägre utbildningsnivå. Patriarkala familjestrukturer som hindrar att de fullt ut kan delta i etableringsinsatser och som förstärks ytterligare i segregerade områden tas också upp.

Vikten av att stärka kvinnornas språkutveckling och väg till egenförsörjning lyfts samt behovet av riktade insatser för att bl.a. motverka isolering. Det tas också upp att socialtjänsten behöver bli bättre på att främja jämställdhet i sitt arbetssätt genom att till exempel låta båda parter få skriva på hyreskontrakt och dela på försörjningsstöd.

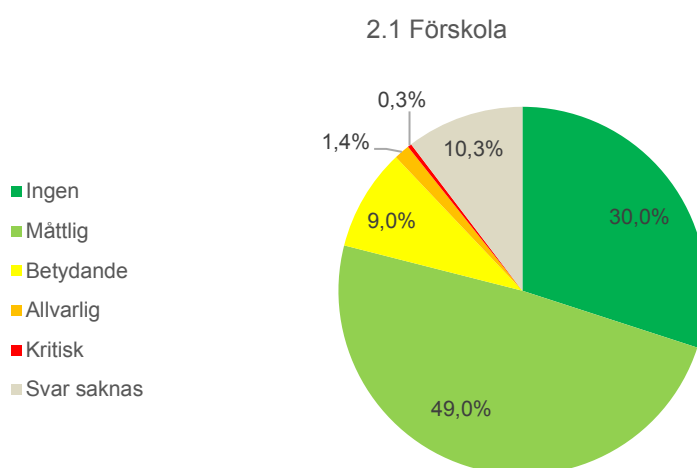
Skola och utbildning

I denna del av enkäten finns fem frågor om förskola, grundskola, gymnasium, sfi och övrig kommunal vuxenutbildning. Svarefrekvensen för de enskilda frågorna skiljer sig åt och ligger mellan 89 och 91 procent.

Förskola

79 procent av kommunerna uppger ingen eller måttlig påverkan på förskoleverksamheten med anledning av antalet asylsökande och nyanlända förskolebarn vilket är en högre andel jämfört med de tidigare mätningarna. Andelen som uppger betydande påverkan är 9 procent och 2 procent uppger allvarlig eller kritisk påverkan. Jämfört med de tidigare mätningarna har andelen kommuner som uppgav betydande, allvarlig eller kritisk påverkan gradvis minskat.

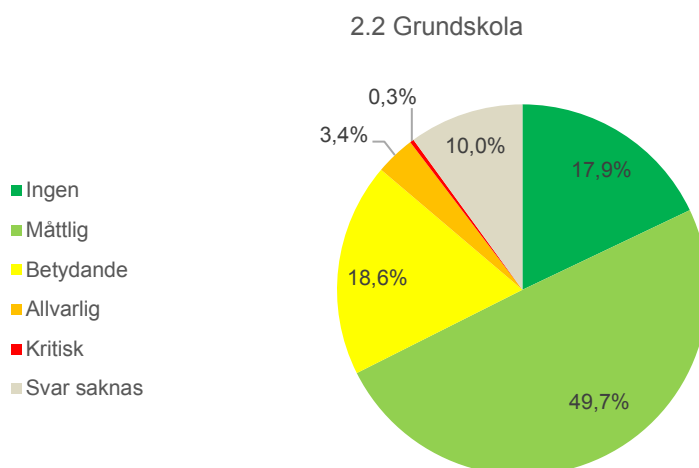
Tabell 2.1 Nivå av påverkan på förskoleverksamheten

Grundskola

Andelen kommuner som uppger ingen påverkan på grundskoleverksamheten är 18 procent. Motsvarande andel i mätningen i april var 16 procent och 13 procent i oktober 2017. Andelen kommuner som uppger ingen påverkan har således gradvis ökat. Ungefär hälften av kommunerna anger måttlig påverkan vilket varit fallet också i de tidigare mätningsperioderna. Andelen som uppger betydande påverkan var 17 procent i oktober 2017 och ökade till 21 procent i mätningen i april och har i denna mätning minskat till 19 procent. Andelen som uppger allvarlig eller kritisk påverkan ligger på 4 procent och ligger på samma nivå jämfört med april månad men har minskat något jämfört med oktober 2017, då motsvarande andel var 6 procent. Resultaten för grundskoleverksamheten är inte entydiga men pekar på en antingen något minskad nivå av påverkan eller att påverkan i stort sett varit på ungefär samma nivå under de olika mätperioderna.

Tabell 2.2 Nivå av påverkan på grundskoleverksamheten

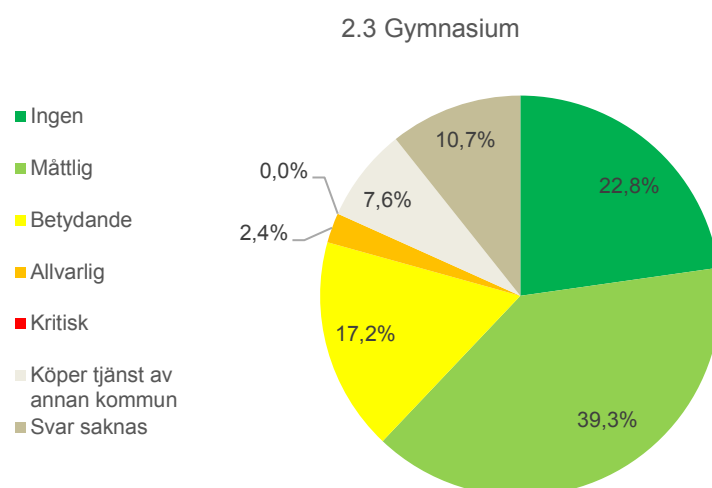

Gymnasium

Andelen kommuner som uppger ingen påverkan på gymnasieskolan är 23 procent och det är en större andel jämfört med 15 procent i april och 18 procent i oktober 2017. Andelen som uppger måttlig påverkan är 39 procent och har gradvis minskat. I april var motsvarande andel 41 procent och 45 procent för ett år sedan. Andelen som uppger betydande påverkan är 17 procent och har ökat jämfört med mätningen i april men minskat jämfört med mätningen i oktober 2017. I april uppgav 14 procent en betydande påverkan och i oktober var motsvarande andel 20 procent. Andelen som uppger allvarlig påverkan är 2 procent. Ingen kommun uppger kritisk

påverkan. I de tidigare mätningarna utgjorde allvarlig eller kritisk påverkan 4 procent i april och 5 procent för ett år sedan. Likt resultaten för grundskolan finns vissa variationer mellan de olika mättillfällena och i stort sett verkar påverkan på gymnasieskolan ha minskat eller ligga på ungefär samma nivå.

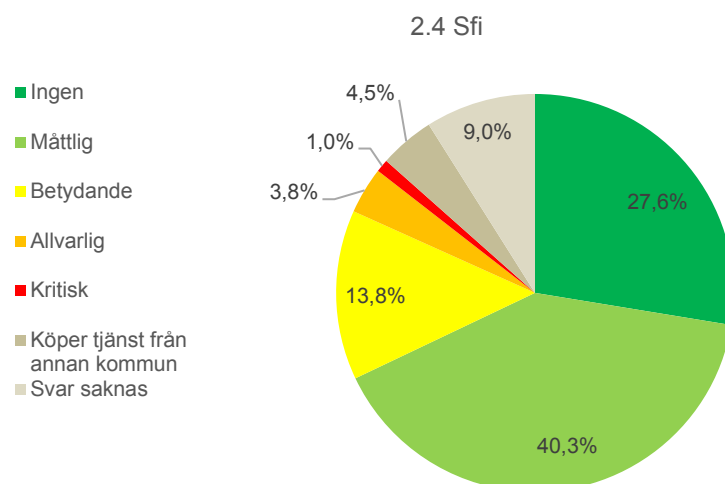
Tabell 2.3 Nivå av påverkan på gymnasieverksamheten

Sfi

Vad gäller sfi är andelen kommuner som uppger ingen påverkan på verksamheten 28 procent och är en högre andel jämfört med de tidigare mätningarna. I april var andelen som uppger ingen påverkan 15 procent och i oktober 2017 var andelen 18 procent. Andelen som uppger måttlig påverkan är 40 procent och ligger på ungefär samma nivå som de tidigare mätningarna. Andelen som uppger betydande påverkan är 14 procent och har minskat jämfört med de tidigare mätningarna. I april var motsvarande andel 18 procent och i oktober 2017 var andelen 23 procent. Andelen som uppger allvarlig eller kritisk påverkan är 4 procent och på samma nivå som i april men har sjunkit något jämfört med för ett år sedan, då motsvarande andel var 6 procent. Resultaten för sfi tyder på att nivån av påverkan gradvis har sjunkit.

Tabell 2.4 Nivå av påverkan på sfi-verksamheten

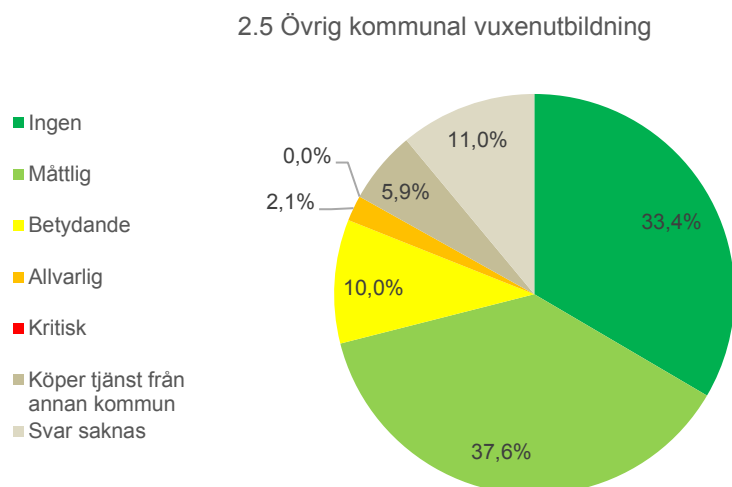
Övrig kommunal vuxenutbildning

33 procent av kommunerna uppger ingen påverkan på vuxenutbildningen, 38 procent uppger måttlig påverkan och 10 procent betydande påverkan samt 2 procent uppger allvarlig påverkan. Ingen kommun uppger kritisk påverkan. Jämfört med de två tidigare mätningarna har andelen kommuner som uppger betydande påverkan minskat från 13 procent oktober 2017 till 11 procent i april och är 10 procent i denna mätning. Andelen som uppger ingen påverkan har i denna mätning ökat jämfört med 25 procent i mätningen i april men minskat jämfört med oktober 2017, då motsvarande andel var 37 procent. Andelen som uppger måttlig påverkan och allvarlig eller kritisk påverkan har varit på ungefär samma nivå under tre mättillfällena.

Resultaten för vuxenutbildningen visar att sammantaget ungefär samma andelar uppger ingen eller måttlig påverkan samt allvarlig eller kritisk påverkan jämfört med för ett år sedan. Resultaten visar på en marginell minskad andel som uppger betydande påverkan och kan tyda på att graden av påverkan på vuxenutbildningen minskat något eller i stort sett är på samma nivå jämfört med de tidigare mättillfällena.

Tabell 2.5 Nivå av påverkan på den övriga kommunala vuxenutbildningen

Vilka är orsakerna till påverkan?

Resultatredovisningen visar att kommunernas samlade bedömningar pekar på att nivån av påverkan på förskoleverksamheten och sfi gradvis har minskat. Resultaten för grundskolan, gymnasieskolan och vuxenutbildningen är inte entydiga och pekar på en eventuell minskning av påverkansnivå eller att påverkan i stort sett varit på samma nivå jämfört med mätningarna i april och oktober 2017. Att resultaten inte tydlig pekar i en riktning skulle kunna förklaras av att nyanlända elever inte är jämnt fördelade över Sveriges kommuner eller på skolor inom samma kommun. Det finns skolor som knappt tagit emot nyanlända elever medan andra tagit emot ett stort antal vilket har betydelse för bedömningen av påverkansnivå. Av länsrapporterna kan man utläsa att små kommuner generellt upplever en högre påverkansgrad än stora kommuner. Kommuner där Migrationsverket har anläggningsboenden för asylsökande jämte kommuner med hög andel självbosatta kan också uppleva en högre nivå av påverkan.

Några utmaningar som anges som orsak för påverkan inom området skola och utbildning återkommer i länsrapporterna. I likhet med verksamheter inom socialtjänsten är den förändring som främst lyfts fram sedan förra mätperioden osäkerheten kring gymnasielagen. I det följande redovisas de främsta utmaningarna:

Svårplanerad verksamhet

En stor del av innehållet i länsrapporterna avseende området skola och utbildning beskriver olika omständigheter som försvårar planeringen av verksamheten och ställer höga krav på personalen.

En utmaning som lyfts fram är svårigheten att prognosticera antalet barn som ska börja i förskolan och i skolan inför skolstart. Elevantalet kan skifta snabbt och ställer stora krav på flexibilitet att snabbt ställa om och anpassa verksamheter efter behoven. Anledningen till de snabba ökningarna och minskningarna anges bero på stor rörlighet inom gruppen men också på att Migrationsverket kan placera eller omplacera asylsökande. Den korta framförhållningen i Migrationsverkets anvisningar av nyanlända anges också som orsak för kort planeringstid för kommunen. Konsekvenserna kan bli både brist på förskole- och skolplatser som får stora barngrupper och klasser till följd och å andra sidan leda till motsatsen med tomma platser och överanställning av personal. En kort planeringstid kan också leda till att elever bereds skolplats långt från hemmet eller som ur etableringssynpunkt är olämplig.

Vad gäller förskolan och sfi rapporterar ett antal län långa köer till verksamheterna och i vissa fall är kötiden längre än vad lagstadgade krav föreskriver. Köerna till sfi förklaras både av högre volymer av elevantalet men också av bristande progression i studierna för många sfi- elever vilket leder till att platserna för kommande elever inte blir lediga. Genomströmningen verkar otillräcklig.

Språkhinder och kulturella skillnader tas upp av många som en försvårande omständighet i synnerhet för att upprätthålla en bra föräldrakontakt. Arbetet beskrivs som tidskrävande för personalen på förskolan. Tolkar i förskolan används av kostnadsskäl inte i den utsträckning som skulle behövas, uppger ett län. Andra län rapporterar om en bra organisation och vana att ta emot nyanlända barn och deras föräldrar i förskola vilket gör att situationen inte upplevs som ansträngd.

En annan aspekt som tas upp är att nyanlända elever inte är en homogen elevgrupp utan har vitt skilda behov och förutsättning och kunskapsbakgrund. Att kartlägga kunskapsnivåer hos eleverna skyndsamt, ge stöd och tillgång till undervisning de har rätt till är resurskrävande och ställer höga krav på verksamheten.

Otydlighet i lagstiftning och regelverk kan också skapa osäkerhet för kommunen om mottagandet i skolan och de ekonomiska förutsättningarna, till exempel avseende asylsökande elever som fyllt 18 år och väljer att stanna i kommunen trots att Migrationsverket beslutat om flytt till en annan kommun.

Det finns exempel på kommuner som etablerat en central organisation för mottagandet av nyanlända elever i skolan och bedömer det som en framgångsfaktor.

Omständigheterna som sätter ramarna för mottagande av nyanlända inom skola och utbildningsområdet ställer sammantaget stora krav på flexibilitet och att fortlöpande ställa om till nya behov och förutsättningar. Några län rapporterar till exempel om behov av ett omställningsarbete på grund av

minskade elevgrupper i förskolan, grundskolan och inom språkinstruktionen medan andra har ett fortsatt ökat elevunderlag. Ryckigheten i verksamheten påverkar både personalens arbetsmiljö men har framför allt konsekvenser för nyanlända barn och ungdomars möjligheter att få och tillgodogöra sig undervisning och komma vidare i sin etablering. Ett län tar upp att vissa delar av undervisningen inte kan erbjudas elever i språkinstruktionen på grund av minskade resurser och ökat elevunderlag. En utmaning i verksamheten som lyfts fram av flera län är att tillgodose elevers rätt till alla ämnen och få godkända betyg i svenska och gymnasiebehörighet. Ett län lyfter särskilt fram sent anlända elever. Ju äldre de är när de börjar sin skolgång i Sverige, desto större är deras behov av stöd i undervisningen. Samma län tar även upp problemet med många nyanlända barn inom samma språkgrupp i en klass som försvårar deras möjligheter till etablering i Sverige.

Problem med personalförsörjning

Utmaningen att hitta behörig personal till samtliga skolformer tas upp återkommande. Särskilda svårigheter finns i att rekrytera lärare i SvA (svenska som andra språk), studiehandledare på modersmål, modersmåls-lärare, språkstödjare på modersmål och flerspråkig personal på förskolan. Lärarbristen bedöms som ett hinder för att kunna bemöta individuella behov och ge eleverna stödet de behöver för att uppnå uppsatta kunskapsmål.

Behov av kompetensutveckling

Generellt lyfts behovet av mer fortbildning och nätverkande för lärare och personal som arbetar med nyanlända elever. Ett län tar upp behovet av kompetensutveckling vad gäller nyanlända elevers lärande, interkulturell kompetens och värdegrundsarbete.

Märkbart många län tar upp den psykisk ohälsan hos nyanlända och att det ställer höga krav på pedagoger och lärare. Kompetensutveckling för skolpersonal lyfts för att möta den psykiska ohälsan i samtliga skolformer men främst på grund- och gymnasieskolan. Gymnasielagen tas upp som en källa till oro och ökad psykisk ohälsa som också påverkar lärare och annan skolpersonal.

Ett län tar upp att när små skolenheter med kort varsel får elever med stort behov av stöd uppstår problem när det saknas kompetens och resurser. Inom vissa skolenheter som tidigare inte tagit emot nyanlända i någon större utsträckning uppges det också finnas behov av kompetensutveckling.

Brist på lokaler

Lokalbristen lyfts fram av flertalet län som en utmaning gällande alla skolformer. Lokalbristen bedöms ha negativ inverkan på inlärningsmiljön.

Ekonomi

Flertalet län tar upp ekonomi som en svårighet men få kommenterar det vidare. Det som framgår är generellt ökade kostnader för studiehandledning och modersmålsundervisning och att en svårtolkad lagstiftning försvårar för

kommunen att förstå vilka ersättningar de har rätt till. Ett län tar upp svårigheter att tillgodose behoven utifrån de ekonomiska förutsättningarna.

Stort utbildningsbehov hos nyanlända

En del av de utmaningar inom utbildningsområdet som länen tar upp hänger samman med de nyanländas utbildningsbakgrund och särskilda behov av stöd.

Inom sfi och vuxenutbildningen uppges gruppen nyanlända med låg utbildningsbakgrund vara stor vilket leder till en långsammare genomströmning och att elever efter avslutad etableringstid är i fortsatt behov av insatser inom vuxenutbildningen. Trots ett lägre inflöde förblir antalet elever fortsatt hög på vissa håll och skapar till exempel köer till sfi. Låg utbildningsbakgrund hos nyanlända kvinnor tas också upp och utmaningen att stödja de till egenförsörjning.

Utbildningsplikten inom etableringsprogrammet för nyanlända med kort utbildningsbakgrund ställer krav på fler utbildningsplatser inom vuxenutbildningen. Av länsrapporterna kan man utläsa att det förekommer att en kommun inte kan erbjuda undervisning motsvarande kraven inom utbildningsplikten.

När det gäller nyanlända skolbarn rapporteras också om något fler barn med behov av särskilt stöd som delvis beror på låg utbildningsbakgrund.

Behov av förstärkt elevhälsoarbete

Flertalet län har tagit upp den psykiska ohälsan bland en del nyanlända elever särskilt med anledning av oron i asylprocessen och då i synnerhet i samband med gymnasielagen. Att bemöta den psykiska ohälsan uppges ställa höga krav på skolans elevhälsoarbete. En del har beskrivit att skolor har förstärkt elevhälsoarbetet genom att utöka resurser och genom utbildning av personal medan andra uppger att det saknas resurser för detta. Många uppger behovet av att utöka elevhälsoarbetet i skolan.

Bosättning av nyanlända – resultatredovisning

Enligt lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning är alla kommuner skyldiga att efter anvisning ta emot nyanlända för bosättning. Under 2018 omfattas 15 200 nyanlända av anvisningar till landets kommuner.

I förarbetena till bosättningslagen (prop. 2015/16:54) framgår att regeringens intention är att kommunerna i så stor utsträckning som möjligt bör erbjuda de nyanlända som omfattas av anvisningar permanenta bostäder. En jämnare fördelning ska underlätta nyanländas etablering och integration. I förarbetena framgår att kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjningen ska utöver nationella och regionala mål beakta det integrationspolitiska målet liksom ansvaret på den regionala nivån för integration och bosättning för nyanlända och deras anhöriga. Vidare tas det upp att en utgångspunkt för bostadspolitikerna är att bostaden är en social rättighet. Målsättningen är att skapa förutsättningar för alla att leva i goda bostäder till rimliga kostnader och att förverkligandet av denna målsättning förutsätter aktiva insatser av kommunerna.

Följande avsnitt redovisar resultaten för sex påståenden om bosättning, varav fyra påståenden handlar om nyanlända mottagna på anvisning. Av de 15 200 nyanlända som omfattas av anvisningar till kommuner under 2018 har utifrån fördelningen på länsnivå Stockholms län högst andel med 34,4 procent, följt av Västra Götalands län med 16,4 procent och Skåne län med 11,8 procent. Eftersom över 60 procent av anvisningarna sker till dessa tre län görs en separat resultatredovisning för storstadslänen för de anvisade nyanlända.

Förutom de nyanlända som anvisas kommunerna, bosätter sig en stor del på egen hand i kommunerna. Två påståenden om bosättning handlar om de självbosatta nyanlända.

Kommunerna har fått ange hur väl de instämmer med de sex uppställda påståendena utifrån en skala från *Instämmer helt* till *Instämmer inte alls*. Kommuner utan mottagande på anvisning under 2018 eller under den aktuella mätperioden har kunnat ange svarsalternativet *Inte relevant*. Svarefrekvensen nationellt avseende bosättningsfrågorna är 93 procent, i Västra Götalands län 98 procent, 92 procent i Stockholms län och 76 procent i Skåne län.

Permanent bostäder

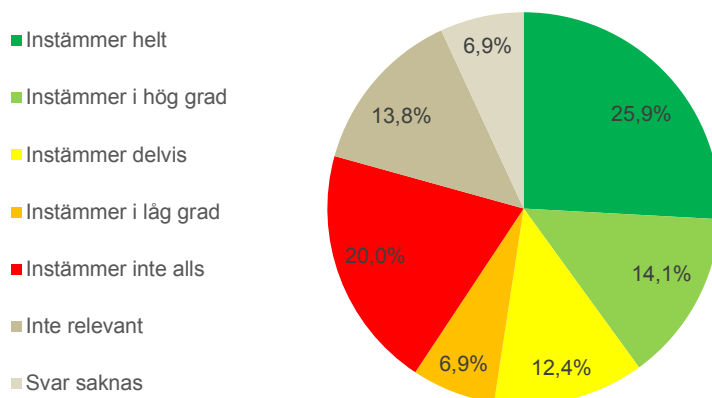
26 procent av kommunerna instämmer helt i påståendet att de erbjuder anvisade nyanlända permanenta bostäder. Jämfört med undersökningen i april har andelen kommuner som instämmer helt minskat från 31 procent till 26 procent. Andelen kommuner som instämmer i hög grad är 14 procent och är oförändrad jämfört med april månad. Sammantaget instämmer 40 procent av kommunerna helt eller i hög grad i påståendet att de erbjuder anvisade nyanlända permanenta bostäder. I april var motsvarande siffra 45 procent.

Andelen kommuner som instämmer inte alls har ökat från 15 till 20 procent. Andelen kommuner som instämmer i låg grad i påståendet är sju procent och oförändrat. Resultaten pekar på en försämring avseende permanenta bostäder till nyanlända sedan mätningen i april.

En jämförelse mellan resultaten för riket och resultaten för de tre storstads-länen visar att färre kommuner i storstads-länen instämmer helt eller i hög grad och fler instämmer i låg grad eller inte alls i påståendet att de erbjuder nyanlända permanenta bostäder. Medan resultaten för riket visar att 40 procent instämmer helt eller i hög grad i påståendet att de erbjuder nyanlända permanenta bostäder är motsvarande andel i Västra Götalands län 34 procent, i Skåne 6 procent och i Stockholms län 4 procent. I riket instämmer 27 procent av kommunerna inte alls eller i låg grad i påståendet, i Västra Götaland 28 procent, i Skåne 48 procent och i Stockholm 70 procent. Resultaten för Västra Götalands län ligger närmast de nationella resultaten medan resultaten för Stockholms län och Skåne avviker. Även om resultaten också för Västra Götaland visar på att färre kommuner uppger att de instämmer helt eller hög grad att de erbjuder nyanlända permanenta bostäder jämfört med de nationella resultaten, är skillnaden i förhållande till de nationella resultaten betydligt större i Stockholm och Skåne.

Tabell 3.1 Kommunen erbjuder anvisade nyanlända permanenta bostäder (förstahandskontrakt eller tillsvidarekontrakt).

3.1 Permanenta bostäder

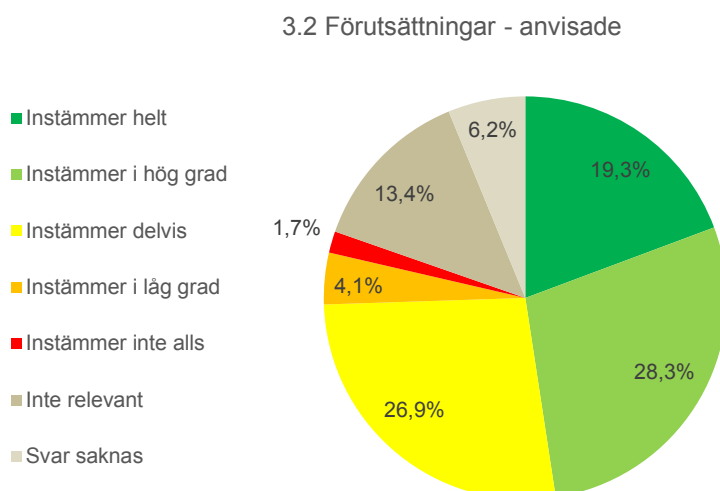

Förutsättningar för etablering och integration

47 procent, ungefär hälften av kommunerna anger att de instämmer helt eller i hög grad i påståendet att kommunens bostadslösningar för anvisade nyanlända ger goda förutsättningar för etablering och integration. 6 procent instämmer i låg grad eller inte alls i påståendet. 27 procent instämmer delvis. Resultaten visar endast marginella skillnader jämfört med resultaten i april.

Resultaten för storstadslänen visar att en lägre andel kommuner instämmer helt eller i hög grad i påståendet jämfört med 47 procent i riket. I Skåne är andelen 27 procent, i Stockholms län 31 procent och i Västra Götaland 41 procent. En högre andel av kommunerna i storstadslänen har svarat delvis jämfört med de nationella resultaten. Andelen som har angett instämmer inte alls eller i låg grad liknar de nationella resultaten.

Tabell 3.2 Kommunens bostadslösningar för anvisade nyanlända ger goda förutsättningar för etablering och integration.

Hållbara bostadslösningar

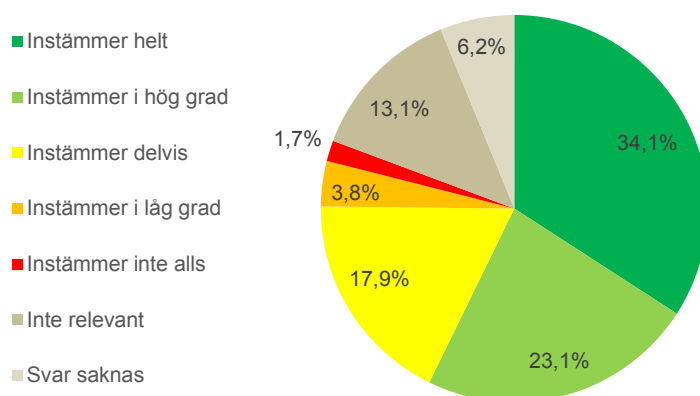
57 procent av kommunerna instämmer helt eller i hög grad i påståendet att de arbetar aktivt för att skapa hållbara bostadslösningar för anvisade nyanlända. 18 procent av kommunerna instämmer delvis medan 7 procent instämmer i låg grad eller inte alls. Resultaten överensstämmer med svaren från april.

Enkätsvaren från kommunerna i Västra Götalands län liknar i stort sett de nationella resultaten. 59 procent, dvs. 2 procentenheter högre andel än riket instämmer helt eller i hög grad i påståendet att de arbetar aktivt för att skapa

hållbara bostadslösningar för anvisade nyanlända. I Stockholms län instämmer 42 procent av kommuner helt eller i hög grad i påståendet och i Skåne 39 procent. Det är en betydlig lägre andel kommuner i både Stockholm och Skåne som uppger att de arbetar aktivt för att skapa hållbara bostadslösningar för anvisade nyanlända. Stockholm utmärker sig angående andelen kommuner som instämmer inte alls eller i låg grad i påståendet. 19 procent av Stockholms kommunerna instämmer inte alls eller i låg grad i påståendet jämfört med 7 procent i riket, 4 procent i Västra Götaland och 3 procent i Skåne.

Tabell 3.3 Kommunen arbetar aktivt för att skapa hållbara bostadslösningar för anvisade nyanlända

3.3 Hållbara bostadslösningar - anvisade

Undanträngningseffekter

Den fråga som ställs om undanträngningseffekter ger differentierade svar. En tredjedel av kommunerna instämmer helt eller i hög grad i påståendet att de inte ser några undanträngningseffekter med anledning av bosättning av anvisade nyanlända.

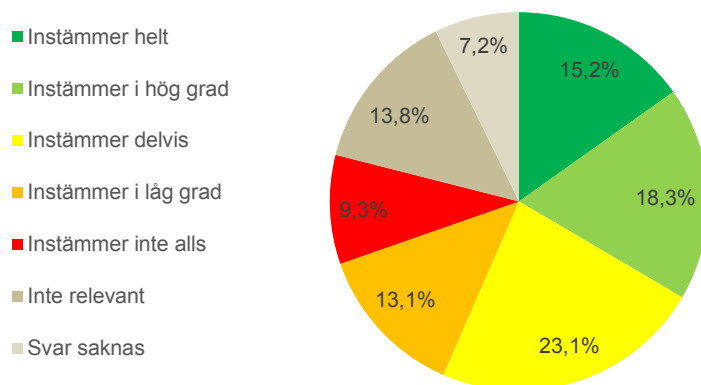
23 procent instämmer delvis i påståendet och 22 procent instämmer inte alls eller i låg grad i påståendet. Sammantaget ser 45 procent av kommunerna någon form av undanträngningseffekter till följd av bosättning av nyanlända. Svaren motsvarar i stort sett resultaten från mätningen i april.

Resultaten för storstadslänen visar att andelen kommuner som ser någon form av undanträngningseffekt är högre än riket. Sammantaget bedömer 65 procent av kommunerna i Västra Götalands län någon form av undanträngningseffekt, 54 procent i Stockholms län och 48 procent i Skåne.

Tabell 3.4 Kommunen ser inga undanträngningseffekter med anledning av bosättning av anvisade nyanlända.

3.4 Inga undanträngningseffekter

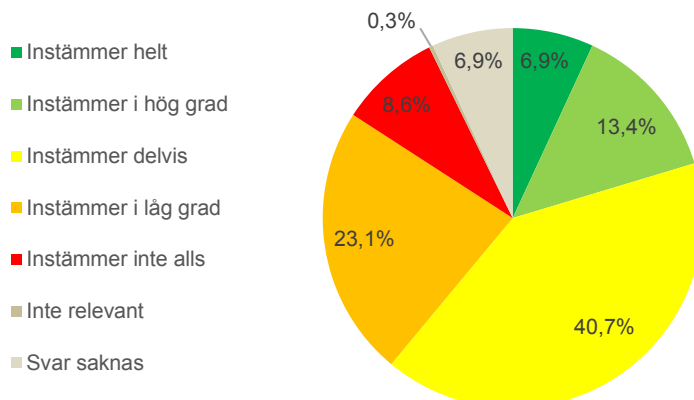

Förutsättningar – boendesituationen självbosatta

20 procent av kommunerna uppger att de instämmer helt eller i hög grad i påståendet att boendesituationen för självbosatta nyanlända ger goda förutsättningar för etablering och integration. 32 procent instämmer i låg grad eller inte alls i påståendet och 41 procent instämmer delvis. Jämfört med resultaten i april instämmer en högre andel delvis i påståendet och en minskad andel instämmer i låg grad och inte alls i påståendet. Resultaten pekar på att fler kommuner bedömer att boendesituationen för självbosatta delvis ger goda förutsättningar för etablering och integration.

Tabell 3.5 Kommunen anser att boendesituationen för självbosatta nyanlända ger goda förutsättningar för etablering och integration

3.5 Förutsättningar - självbosatta

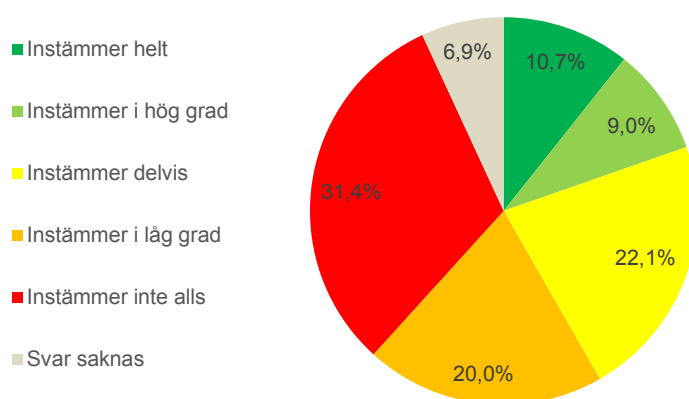

Bosättning – självbosatta

På frågan om kommunens arbete med bosättning av nyanlända innefattar självbosatta nyanlända instämmer 20 procent helt eller i hög grad. 51 procent av kommunerna instämmer i låg grad eller inte alls och 22 procent instämmer delvis. Resultaten är i stort sett samma jämfört med april månad.

Tabell 3.6 Kommunens arbete med bosättning av nyanlända innefattar självbosatta nyanlända

3.6 Bosättning - innefattar självbosatta

Bosättning av nyanlända och bedömning av beredskap och kapacitet

Resultatredovisningen visar att kommunernas samlade bedömningar avseende fyra påståenden om bosättning i stort är oförändrade och för två påståenden tyder resultaten på en förändring jämfört med mätningen i april. En tydlig skillnad jämfört med aprilmätningen gäller resultaten avseende permanenta bostäder för anvisade nyanlända. En minskad andel kommuner instämmer helt i påståendet att de erbjuder anvisade nyanlända permanenta bostäder och en högre andel instämmer inte alls i påståendet. Resultaten kan tyda på att kommunerna bedömer att utrymmet för att erbjuda permanenta bostäder till anvisade har minskat.

Vad gäller boendesituationen för självbosatta anger en högre andel kommuner jämfört med tidigare att boendesituationen för självbosatta nyanlända delvis ger goda förutsättningar för etablering och integration. En minskad andel svarar dessutom att de instämmer i låg grad eller inte alls i påståendet.

De flesta nyanlända, 61 procent anvisas till Stockholms län, Västra Götalands län och Skåne län. Resultaten för storstadslänen jämfört med resultaten för riket visar att Västra Götalands resultat i stort sett följer de nationella resultaten medan resultaten för Stockholms län och Skåne avviker

betydligt främst vad gäller att erbjuda permanenta bostäder och att aktivt arbeta för att skapa hållbara bostadslösningar för anvisade nyanlända. Av länsrapporterna går det att utläsa att svaren till viss del grundar sig på olika tolkningar. Bland kommuner som svarat att de instämmer helt eller i hög grad i att de erbjuder permanenta bostäder finns både de som direkt erbjuder ett förhandskontrakt och kommuner som till en början erbjuder tillfälliga lösningar som så småningom övergår till permanenta lösningar. Bland kommuner som svarat att de inte instämmer alls eller i låg grad finns både kommuner som erbjuder tidsbegränsade kontrakt och sedan hänvisar nyanlända efter etableringstiden till den ordinarie bostadsmarknaden och kommuner som erbjuder tillsbegränsade kontrakt, men där det för vissa grupper som för barnfamiljer görs undantag. För barnfamiljer kan kontrakten förlängas eller efter hand övergå till mer permanenta lösningar.

En viktig förutsättning för en snabb etablering och integration på arbetsmarknaden och i samhället är en hållbar bostadslösning. Resultaten visar att ett stort antal anvisade nyanlända inte erbjuds permanenta bostäder. Kommuner som uppger att de inte aktivt arbetar med att skapa hållbara bostadslösningar för anvisade nyanlända motiverar detta med att bostadslösningarna för nyanlända är tillfälliga och att det inte pågår något arbete för att ta fram hållbara lösningar specifikt för målgruppen nyanlända.

Av länsrapporterna framgår att många kommuner anser att bostadsbristen försvårar möjligheten att arbeta långsiktigt med permanenta bostadslösningar, framför allt i kommuner som saknar ett kommunalt bostadsbolag. En del kommuner uppger att det har blivit svårare att hitta lediga bostäder och att det inte finns något ledigt bestånd att planera utefter vilket försvårar ett långsiktigt hållbart arbete.

I fyra län i norra Sverige förmedlas en vilja att ta emot fler nyanlända. Låga läns- och kommunal lyfts som en utmaning, då detta riskerar få till följd att verksamheterna måste avvecklas och att den sammantagna beredskapen och kapaciteten för mottagandet minskar.

I två län tas problematiken upp med att nyanlända från kommuner i storstadsområdena efter etableringsperioden hänvisas till bostäder i mindre landsortskommuner. Nyanlända kan då hamna i områden med sämre möjligheter till etablering på grund av långa avstånd, bristfällig kollektivtrafik och avsaknad av kommunal/offentlig service. En del kommuner upplever att storstadskommunerna fransäger sig sitt ansvar och lämpar över det på landsortskommuner utan att informera mottagande kommun.

Flera län tar upp att boendefrågan påverkar kommunernas ekonomi eftersom höga hyror leder till att de nyanlända inte blir självförsörjande utan behöver kontinuerligt kompletterande försörjningsstöd. Socialtjänsten påverkas även av att många nyanlända familjer både anvisade och självbosatta har ett stort behov av hjälp med bostadssökande. Bostadsbristen ökar trycket på socialtjänstens verksamheter och uppges vara svår för socialtjänsten att hantera.

Samtidigt lyfts exempel på kommuner som aktivt arbetar för att sprida anvisade nyanlända till olika bostadsområden för att främja integration och etablering. Arbets sättet försvåras dock av bristen på lediga lägenheter och den korta framförhållningen som kommunerna har från anvisning till mottagande.

En följd av bostadsbristen är trångboddhet, genomgångsbostäder som delas av flera hushåll samt bostäder i områden med långa avstånd till service och allmänna kommunikationer. Flera län lyfter detta främst som en försvårande omständighet för kvinnor och barn.

När det gäller boendesituationen för självbosatta framgår det att självbosatta ofta är trångbodda, ofta har höga andrahandshyror och att de lever i stor oro kring sin livssituation. Resultaten i denna mätning visar att endast 20 procent av kommunerna instämmer helt eller i hög grad i påståendet att boendesituationen för självbosatta nyanlända ger goda förutsättningar för etablering och integration. Motsvarande andel för de anvisade nyanlända är 47 procent. Kommunerna uppger att självbosättningen bidragit till ökad segregation och utanförskap eftersom många bosätter sig i redan utsatta områden och i osäkra boendelösningar. I denna mätning lyfter flera län problemet med ökad segregation främst kopplat till självbosättningen. De flesta kommuner uppger att de inte ger självbosatta aktiv hjälp med bostad utan att de behandlas på samma sätt som övriga personer som söker bostad. En del kommuner tillhandahåller dock insatser som råd och stöd, ”boskolor” och hjälp att ställa sig i bostadskö. 20 procent av kommunerna har svarat att de helt eller i hög grad innefattar självbosatta nyanlända i arbetet med bosättning av nyanlända. Ett antal län tar upp att många kommuner uppger att de inte vet eller har överblick över hur situationen för de självbosatta nyanlända ser ut.

Länsstyrelsernas länsrapporter visar på stora skillnader i kapaciteten och beredskapen att ta emot nyanlända. Alla län uppger bostadsbrist och beskriver olika konsekvenser av bostadsbristen för mottagandet. Trots skillnaderna mellan länen och den rådande bostadsbristen är bedömningen att kapaciteten att ta emot nyanlända under 2018, i enlighet med fastställda läns- och kommunal generell är god.

Resultaten i denna mätning pekar dock på att intentionen i bosättningslagen i vissa avseenden inte efterlevs. Bosättningslagens syfte är att genom ett gemensamt ansvar och en mer rättvis och jämnare fördelning av mottagandet underlätta en snabbare etablering av nyanlända på arbetsmarknaden och i samhället. För att kunna ta till sig etableringsinsatser är en hållbar bostadslösning avgörande. Enkätsvaren visar att fokus för många nyanlända under etableringstiden ligger på bostadssökande. Sammantaget framgår det att främst socialtjänsten får hantera de osäkra boendeförhållandena för nyanlända, både för anvisade, självbosatta och ensamkommande barn. Att hänvisa nyanlända till den ordinarie bostadsmarknaden och stödja individen i sitt bostadssökande blir otillräckligt när det saknas bostäder för målgruppen. En långsiktig bostadsförsörjning för resurssvaga grupper på bostadsmarknaden kräver aktiva insatser på en mer långsiktig och genomgripande nivå.

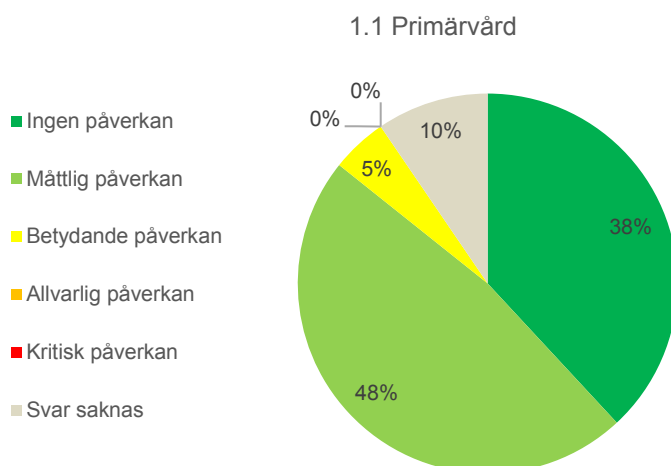
Resultatredovisning– enkäten till landsting/regioner

Denna del av enkäten handlar om hälso- och sjukvården och innehåller sex frågor. Landstingen/regionerna har bedömt graden av påverkan på områdena primärvård, akutsjukvård, tandvård, barn- och mödravård, psykiatri, barn- och ungdomspsykiatri samt annan vård med anledning av förändringar i antalet asylsökande och nyanlända. 20 av 21 landsting/regioner har svarat. Svarsfrekvensen för de enskilda frågorna skiljer sig åt och ligger mellan 85 och 95 procent.

Primärvård

Inom primärvården uppger 38 procent av landstingen/regionerna ingen påverkan på verksamheten, medan 48 procent anger att påverkan är måttlig och 5 procent anger en betydande påverkan. Inget landsting/region anger allvarlig eller kritisk påverkan. I oktober 2017 svarade alla 21 landsting/regioner och samtliga bedömde graden av påverkan antingen som ingen eller måttlig påverkan. I mätningen i april minskade andelen som uppgav ingen påverkan och 10 procent dvs. två landsting/regioner bedömde nivån av påverkan som betydande. Resultaten pekade tydligt på att nivån av påverkans bedömdes ha ökat jämfört med mätningen i oktober 2017. Resultaten i denna mätning jämfört med mätningen i april visar på att fler landsting/regioner uppger ingen påverkan på primärvården och en minskad andel som anger betydande påverkan. Sammantaget visar resultaten i denna mätning således på att nivån av påverkan bedöms ha minskat jämfört med april månad men bedöms fortfarande vara något högre jämfört med för ett år sedan.

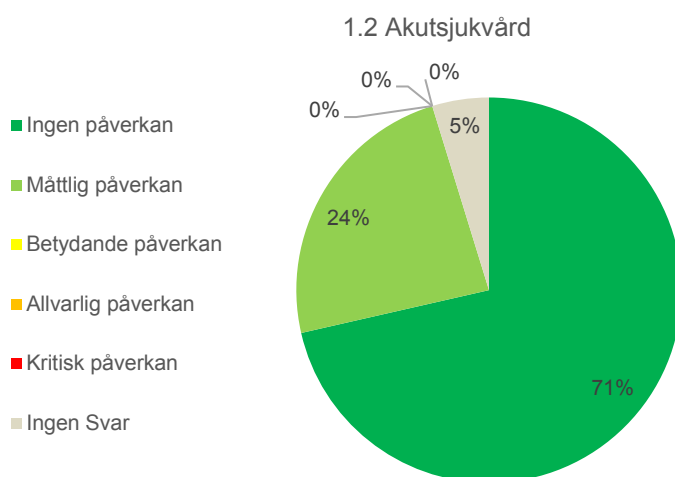
Tabell 1.1 Nivå av påverkan på primärvården

Akutsjukvård

Vad gäller akutsjukvård anger 71 procent av landstingen/regionerna ingen påverkan och 24 procent måttlig påverkan. Inget landsting/region uppgav varken tidigare eller i denna mätning någon betydande, allvarlig eller kritisk påverkan på verksamheten. Andelen landsting/regioner som anser att det finns en måttlig påverkan på akutsjukvården har minskat till fördel för svarsalternativet ingen påverkan. Landstingens/regionernas samlade bedömning är att nivån av påverkan på akutsjukvården har minskat.

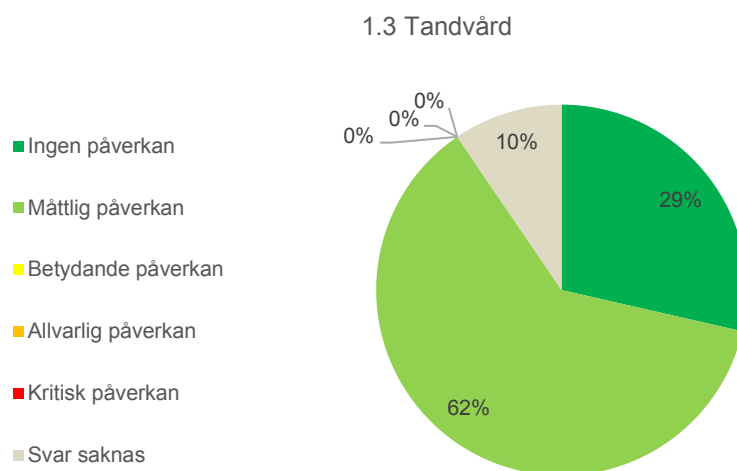
Tabell 1.2 Nivå av påverkan på akutsjukvården

Tandvård

Inom tandvården uppger 62 procent ingen påverkan och 29 procent måttlig påverkan. Inget landsting/region uppger betydande påverkan, vilket förekom i de tidigare mätningarna. I april angav ett landsting/region betydande påverkan och i oktober 2017 två landsting/regioner. För ett år sedan och i april månad angav 18 landsting/regioner ingen eller måttlig påverkan på tandvården och 19 i denna mätning. Landstingens/regionernas samlade bedömning är att påverkan inom tandvården gradvis minskat jämfört med för ett år sedan.

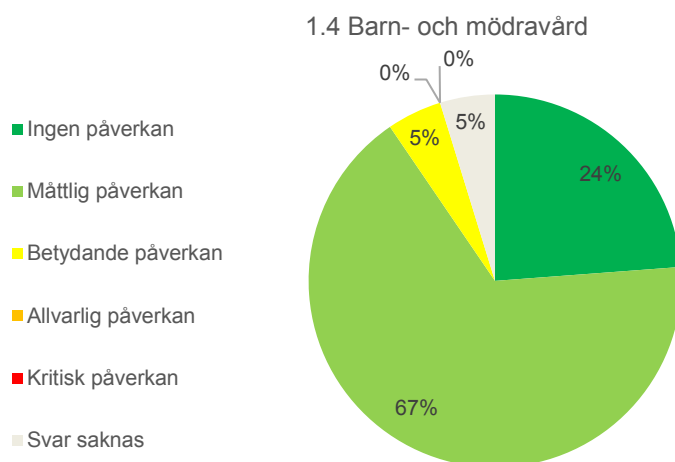
Tabell 1.3 Nivå av påverkan på tandvården

Barn- och mödravård

Inom barn- och mödravården uppger 24 procent ingen påverkan på verksamheten medan 67 procent anger en måttlig påverkan och 5 procent en betydande påverkan. Inget landsting/region uppger någon allvarlig eller kritisk påverkan på verksamheten varken i denna mätning eller i de tidigare mätningarna. Andelen som bedömer nivån av påverkan som betydande har jämfört med de tidigare mätningarna gradvis minskat, från 29 procent i oktober 2017 till 19 procent i april månad och 5 procent i denna mätning. Samtidigt ansåg fler landsting/regioner att det inte fanns någon påverkan på verksamheten för ett år sedan. Andelen var då 38 procent jämfört med 24 procent i denna mätning. Parallellt har andelen landsting/regioner som uppger en måttlig påverkan stadigt ökat. I oktober 2017 var andelen 33 procent, i april var motsvarande andel 43 procent och i denna mätning 67 procent. Det betyder att den övervägande majoriteten landsting/regioner bedömer nivån av påverkan som måttlig. Resultaten visar både på en minskad andel som anser att påverkansnivån är betydande, samtidigt har även andelen som bedömer ingen påverkan på verksamheten minskat till fördel för svarsalternativet måttlig påverkan.

Tabell 1.4 Nivå av påverkan på barn- och mödrvården

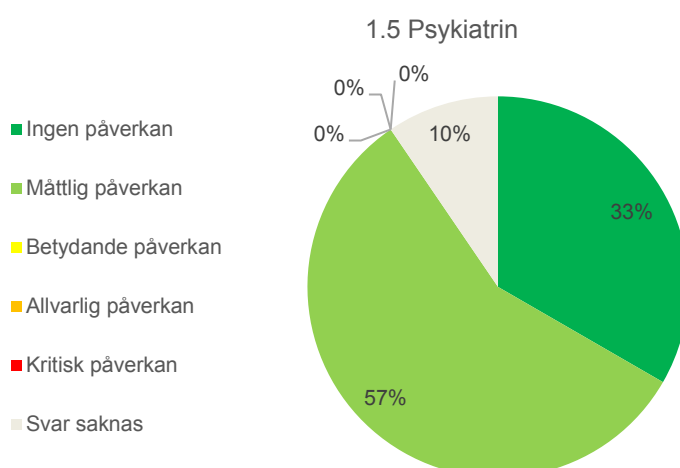

Psykiatri

Inom psykiatri anger 33 procent ingen påverkan och 57 procent en måttlig påverkan. Inget landsting/region uppger någon betydande, allvarlig eller kritisk påverkan vilket förekom i de tidigare mätningarna. I april uppgav ett landsting/region betydande påverkan medan ett landsting/region uppgav kritisk påverkan i mätningen oktober 2017.

Övervägande delen av landstingen/regionerna bedömer nivån av påverkan inom psykiatri som måttlig både i denna mätning liksom i de tidigare mätningarna.

Tabell 1.5 Nivå av påverkan på psykiatri

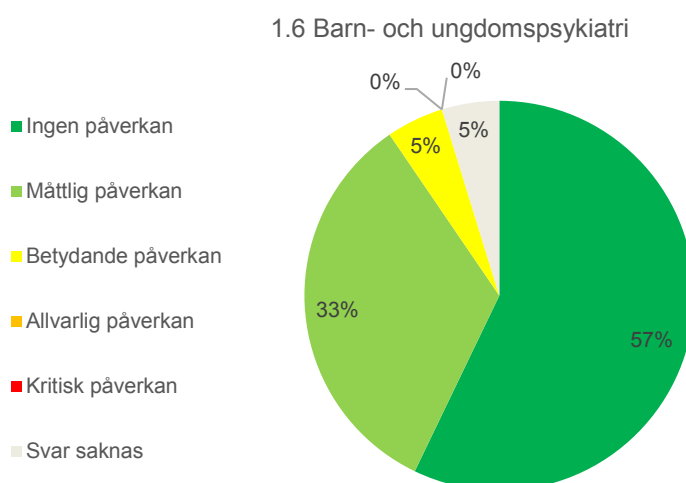

Barn- och ungdomspsykiatri

Inom barn- och ungdomspsykiatri anger 57 procent ingen påverkan och 33 procent anger en måttlig påverkan medan 5 procent anger en betydande påverkan på verksamheten. Jämfört med de tidigare mätningarna anger betydligt fler landsting/regioner ingen påverkan på verksamheten. Andelen som uppger ingen påverkan var för ett år sedan 29 procent, i april 33 procent jämfört med 57 procent i denna mätning. Samtidigt har andelen som uppger betydande påverkan minskat jämfört med för ett år sedan. I oktober 2017 uppgav 14 procent en betydande påverkan medan motsvarande andel i april och i denna mätning är 5 procent. Resultaten pekar på att landstingen/regionernas samlade bedömning är att nivån av påverkan på barn- och ungdomspsykiatri har minskat.

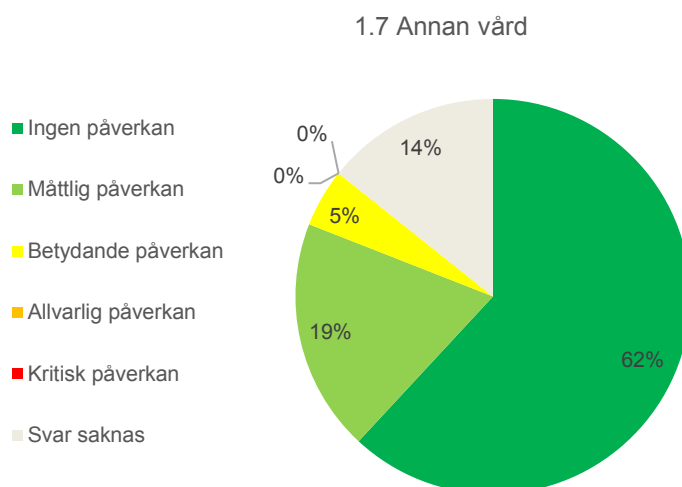
Tabell 1.6 Nivå av påverkan på barn- och ungdomspsykiatri

Annan vård

Vad gäller annan vård uppger 62 procent ingen påverkan på verksamheten, 19 procent anger måttlig påverkan och 5 procent uppger en betydande påverkan. Jämfört med de tidigare mätningarna har andelen som anger ingen påverkan successivt ökat. I oktober 2017 uppgav 33 procent ingen påverkan medan motsvarande andel i april var 43 procent och i denna mätning 62 procent. Andelen som uppger betydande påverkan var för ett år sedan och i denna mätning 5 procent medan den ökade i april till 14 procent. Sammantaget tyder resultaten på att nivån av påverkan vad gäller annan vård har minskat.

Tabell 1.7 Nivå av påverkan på annan vård

Vilka är orsakerna till påverkan?

Resultatredovisningen av hälso- och sjukvårdsfrågorna visar att landstingen/regionernas samlade bedömningar pekar på att nivån av påverkan har ökat marginellt inom primärvården medan det har minskat vad gäller akutsjukvården, tandvården, barn- och ungdomspsykiatri och annan vård. Inom psykiatri och inom barn- och mödravården är de sammanvägda resultaten i stort sett oförändrade och visar att flertalet av landstingen/regionerna bedömer nivån av påverkan som måttlig både i de tidigare mätningarna och i denna mätning.

Resultatredovisningen och länsrapporterna pekar på att påverkansnivån mellan och inom landsting är ojämnbelastad. Landstingen/regionerna liksom kommuner påverkas av var anläggningsboenden för asylsökande förläggs och var självbosättningen är störst, vilket utifrån resultaten tycks påverka primärvården på dessa orter i första hand. Det bekräftas av att några län tar upp svårigheten för primärvården att ge en samlad bedömning av påverkansnivå, då det ser väldigt olika ut mellan vårdcentralerna med enskilda vårdcentraler som har en hög belastning. Vidare tar två län upp att det inte är lämpligt att ha frågor om barn- och mödravården i samma bedömning, då påverkansgraden för de två verksamheterna kan se påtagligt olika ut. I ett län har nivån av påverkan inom mödravården bedömts högre än inom barnhälsovården med hänvisning till längre patienttider och större behov av stöd.

Många län tar upp att minskningen av antalet asylsökande allmänt har lett till en minskad påverkan på verksamheterna inom hälso- och sjukvården medan några län förmedlar att bristande bemanning och svårigheter att tillsätta personal innebär ett stundtals fortsatt ansträngt läge. En region lyfter att verksamheterna generellt har en skör bemanning inom många yrkesgrupper

som i de flesta fall ingår i bristyrken. Detta försvårar rekryteringen av ny personal.

De utmaningar som främst lyfts fram från länsrapporterna är följande:

Administrativa och praktiska hinder

En del av de svårigheter som länen tar upp hänger samman med administrativa och praktiska hinder vilket också kan påverka vårdinsatserna. Flera länsrapporter tar upp svårigheten för landstinget/regionerna att i vissa fall " hitta patienterna i systemet". Det förklaras av tillfälliga personnummer och många omflyttningar. Följden blir svårigheter att spåra informationen bakåt om de vårdkontakter patienten tidigare haft och detta bedöms påverka patient-säkerheten. Avsaknad av informationsöverföring mellan landsting/regioner uppges även leda till dubbelarbete och högre kostnader. Patienter som redan fått hälsosamtal och hälsoundersökning under asyltiden kan till exempel kallas på nytt vid kommunplacering i en annat landsting/region.

Några länsrapporter tar upp att vården inte alltid får vetskap om inflyttning till kommunen vilket gör det svårt att erbjuda hälsosamtal till nyanlända och i synnerhet till anhöriginvandrare. När information finns tillgänglig kan handläggningen försvåras av avsaknad av pålitlig adress och telefonnummer till patienten.

I många fall finns det ett bra samarbete mellan landsting/region och kommuner men ett antal länsrapporter lyfter att samarbetet mellan vissa kommuner och vården behöver utvecklas. De skäl som nämns är att etablerade fasta kontakter mellan landstinget/regionen och kommuner och andra aktörer i länet underlättar informationsutbytet och vårdens möjligheter att nå fram med erbjudande om hälsosamtal och tidig hälsoinformation till de nyanlända och för kommunerna förenklar det att adressera frågor till rätt enhet inom landstinget/regionen. Det tas även upp att hälsoproblemen hos nyanlända i vissa fall är kopplade till personens livssituation och sociala frågor som hälso- och sjukvården inte direkt kan påverka. För att komma åt problemen framhålls vikten av en god samverkan mellan parterna.

Ett landsting tar upp att mycket av vårdpersonalens tid går åt att utreda status på de personer som söker vård när de saknar LMA-kort eller personnummer.

Andra aspekter som skapar större administration är språk och kulturskillnader som gör att besöken oftare blir flyttade eller tar längre tid jämfört med andra grupper.

Ett länsrapport tar upp att varken kallelser, information eller broschyrer är översatta till andra språk, vilket gör det svårt för nyanlända att själva lotsa sig vidare inom vården. Tekniska lösningar som ska underlätta tillgängligheten för patienter kan i själva verket bli ett hinder för nyanlända att nå fram som till exempel komplexiteten kring bokningssystem. Somliga länsrapporter tar upp att nyanlända söker sig till vården för problem som inte behöver ett vårdbesök men språkhinder gör att telefonrådgivning blir besvärlig. Vidare tas det upp

att nyanlända ofta saknar kunskap om egenvård och söker akut för problem som inte behöver akut vård. Ett län pekar på att det finns stora skillnader mellan olika vårdenheter i hur stor utsträckning förebyggande hälsofrämjande insatser erbjuds. Att utveckla tidig hälsokommunikation påtalas av flera län som en viktig åtgärd.

Brist på tolkar

I flertalet länsrapporter tas upp frågor som rör tolkning. En del tar upp bristen på tolkar i allmänhet och svårigheten att få tillgång till tolkning för vissa språk, framför allt på plats men även via telefon. Många ta upp vikten av kvalitet i tolkningen för att garantera en säker och bra kommunikation. Det framhålls att kompetenta tolkar behövs som kan framföra patientens behov och som är sjukvårdsutbildade. Två län tar upp att komplexa ärenden kräver fungerande tolkar med god kompetens och förmåga att möta barn.

En del tar också upp att tolksamtal på vissa håll har ökat och uppges dra ut på besökstiderna och att det bidrar till längre väntetider för övriga patienter.

Ett län tar upp att det blir svårt och i vissa fall helt omöjlig att använda diagnostiska hjälpmedel när det saknas bra tolkhjälp.

Utmaning att tillgodose vårdbehovet hos nyanlända på längre sikt

Många län tar upp nyanländas större vårdbehov än befolkningen i övrigt vilket delvis förklaras av omständigheter kring deras livssituation och tidigare erfarenheter. Sjukvårdsbehovet beskrivs i vissa fall som komplext och omfattande för både barn och vuxna. Att en del patienter varit obehandlade eller inte fått tillräcklig eller felaktig vård innan inresa till Sverige ger merarbete och beskrivs som resurskrävande för vården. Trauman och psykisk ohälsa i gruppen belastar vården ytterligare. Samtidigt som inflödet av asylsökande minskar och verksamheter behöver anpassas efter det minskade antalet framhåller flera län att nyanlända som grupp under de närmaste åren kommer att ha fortsatt stort behov av både tandvård och övrig vård, också efter att de räknas som nyanlända. Vårdbehovet ska då täckas in inom ramen för de ordinarie verksamhetskostnaderna vilket uttrycks som en utmaning och källa till oro.

Fler län tar också upp att det omfattande vårdbehovet hos vissa nyanlända påverkar väntetiderna för övriga patienter inom flera av hälso- och sjukvårdens verksamheter. Hög arbetsbelastning uppges även påverka arbetsmiljön för vårdpersonalen som arbetar med komplexa tillstånd och trauman hos patienter och att det finns ett behov av att få möjlighet till handledning och tid för konsultation.

Flera län tar upp att de främsta utmaningarna för verksamheten är att upprätthålla kompetensen inom specifika frågor inom hälso- och sjukvården och utveckla kunskap och metoder inom tillgängliga resurser. Exempel på utmaningar som lyfts är att identifiera och hitta en lämplig vårdkedja för

personer med komplexa somatiska och psykiska behov som personer med tortyrskador.

I enkätsvaren från kommunerna framgår att det finns en utbredd psykisk ohälsa bland framför allt ensamkommande barn men även hos nyanlända vuxna och barn. Den psykiska ohälsan tas även upp i svaren från landsting/regioner men har inte den framträdande påverkan på verksamheterna jämfört med de svar kommunerna lämnar. Det framgår att tillgängliga resurser stundtals är ansträngda, vilket medför längre väntetider, men att verksamheterna klarar uppdraget. En region kommenterar att det fanns ett antagande att psykiatri skulle möta många asylsökande med psykisk ohälsa men det har varit få sökande till psykiatri. Ett annat län kommenterar att asylsökande i första hand vänder sig till första linjens sjukvård och inte direkt till psykiatri. Resultatredovisningen visar att landstingen/regionernas samlade bedömning är en ökad påverkan på primärvården jämfört med de tidigare mättningsperioderna och av svaren framgår att belastningen på primärvårdens olika vårdenheter ser olika ut beroende på var de flesta asylsökande och nyanlända finns. I vissa fall har vårdenheter inom primärvården en hög belastning, även där landstinget/regionens samlade bedömning blir ingen eller måttlig påverkan.

Sammantaget tar många län upp att landstingen/regionerna hanterar de aktuella utmaningarna i stort sett inom ordinarie verksamheter. Samtidigt som man ser en utmaning i att utveckla hälso- och sjukvården, så att den på sikt kan tillgodose vårdbehovet hos nyanlända inom ordinarie verksamhet.

Bilaga 1

---

1. Rapport Länsstyrelsen Blekinge, 851-4446-2018
2. Rapport Länsstyrelsen Dalarna, 851-9604-2018
3. Rapport Länsstyrelsen Gotland, 851-3249-2018
4. Rapport Länsstyrelsen Gävleborg, 6795-2018
5. Rapport Länsstyrelsen Halland, 851-5759-2018
6. Rapport Länsstyrelsen Jämtland, 851-5722-2018
7. Rapport Länsstyrelsen Jönköping, 851-6490-2018
8. Rapport Länsstyrelsen Kalmar, 851-7430-2018
9. Rapport Länsstyrelsen Kronoberg, 851-4319-2018
10. Rapport Länsstyrelsen Norrbotten, 851-9767-2018
11. Rapport Länsstyrelsen Skåne, 851-24270-2018
12. Rapport Länsstyrelsen Stockholm, 106-2636-2018
13. Rapport Länsstyrelsen Södermanland, 851-5512-2018
14. Rapport Länsstyrelsen Uppsala, 851-5556-2018
15. Rapport Länsstyrelsen Värmland, 7203-2018-1
16. Rapport Länsstyrelsen Västerbotten, 851-8215-2018
17. Rapport Länsstyrelsen Västernorrland, 851-6051-2018
18. Rapport Länsstyrelsen Västmanland, 851-4909-2018
19. Rapport Länsstyrelsen Västra Götaland, 850-9255-2018
20. Rapport Länsstyrelsen Örebro, 851-5184-2018
21. Rapport Länsstyrelsen Östergötland, 851-1727-18

Lägesbilderna presenterade i kartor

I följande del av rapporten finns en kommunkarta över alla Sveriges kommuner. Efter kartan följer två tabeller med alla kommuner, först i bokstavsordning och sedan i nummerordning enligt kommunkod.

Därefter presenteras kommunernas enkätsvar i form av kartor. Först redovisas kommunernas svar gällande socialtjänst, överförmyndarverksamhet och skola/utbildning. De sex kommuner som angett högst nivå av påverkan inom ovan nämnda områden presenteras i en tabell. Därefter redovisas kommunernas svar gällande bosättning.

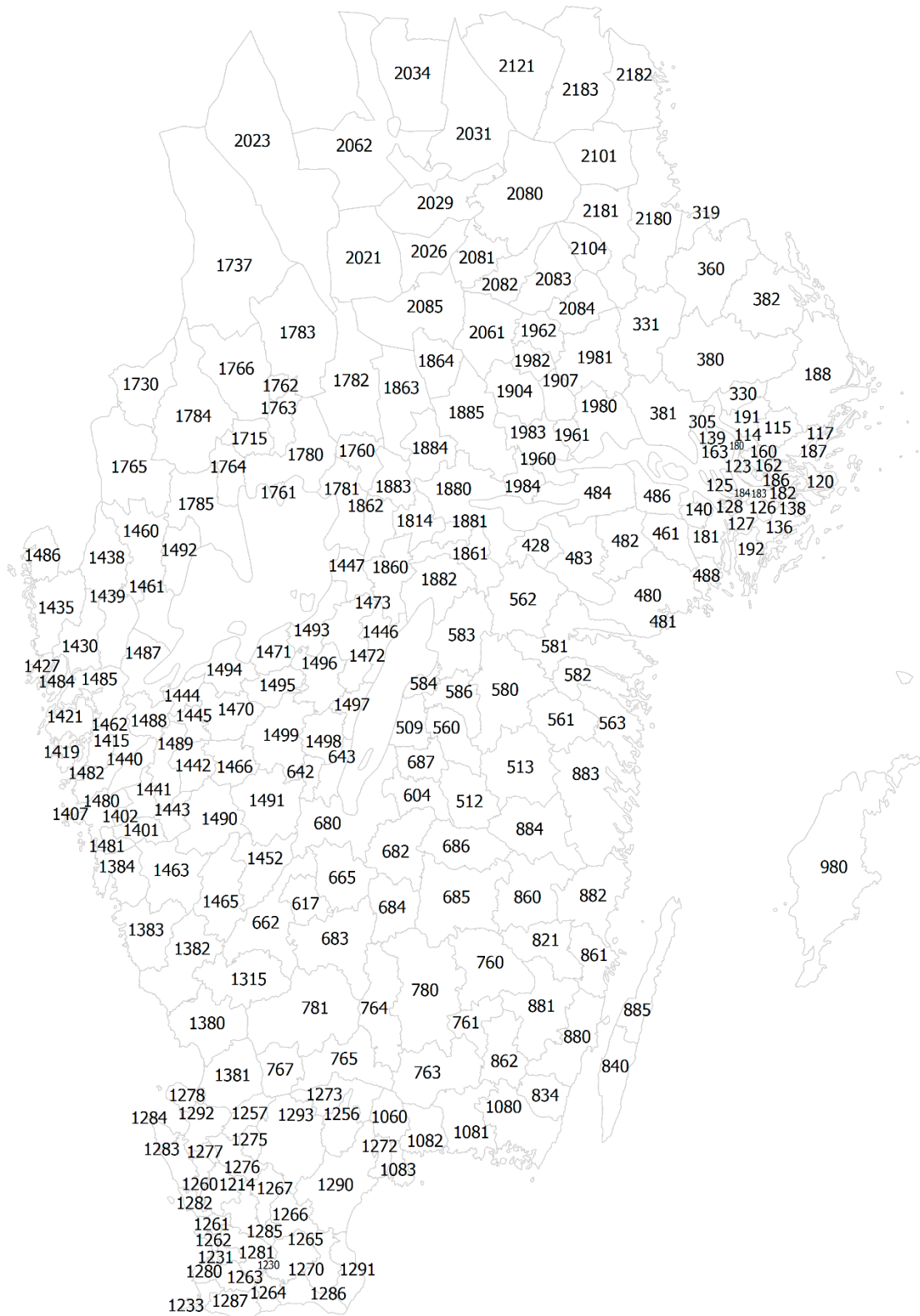
Slutligen redovisas landstingens/regionernas enkätsvar gällande hälso- och sjukvård i form av kartor.

KOMMUNKARTA

Karta över alla Sveriges kommuner. Efter kartan följer två tabeller med alla kommuner först i bokstavsordning och sedan i nummerordning.

Bokstavsordning

KOMMUNNAMN	KOMMUNKOD
Ale	1440
Alingsås	1489
Alvesta	764
Aneby	604
Arboga	1984
Arjeplog	2506
Arvidsjaur	2505
Arvika	1784
Askersund	1882
Avesta	2084
Bengtstors	1460
Berg	2326
Bjurholm	2403
Bjuv	1260
Boden	2582
Bollebygd	1443
Bollnäs	2183
Borgholm	885
Borlänge	2081
Borås	1490
Botkyrka	127
Boxholm	560
Bromölla	1272
Bräcke	2305
Burlöv	1231
Båstad	1278
Dals-Ed	1438
Danderyd	162
Degerfors	1862
Dorotea	2425
Eda	1730
Ekerö	125
Eksjö	686
Emmaboda	862
Enköping	381
Eskilstuna	484
Eslöv	1285
Essunga	1445
Fagersta	1982
Falkenberg	1382
Falköping	1499
Falun	2080
Filipstad	1782
Finspång	562
Flen	482
Forshaga	1763
Färgelanda	1439
Gagnef	2026
Gislaved	662
Gnesta	461

KOMMUNNAMN	KOMMUNKOD
Gnosjö	617
Gotland	980
Grums	1764
Grästorp	1444
Gullspång	1447
Gällivare	2523
Gävle	2180
Göteborg	1480
Götene	1471
Habo	643
Hagfors	1783
Hallsberg	1861
Hallstahammar	1961
Halmstad	1380
Hammarö	1761
Haninge	136
Haparanda	2583
Heby	331
Hedemora	2083
Helsingborg	1283
Herrijunga	1466
Hjo	1497
Hofors	2104
Huddinge	126
Hudiksvall	2184
Hultsfred	860
Hylte	1315
Håbo	305
Hällefors	1863
Härjedalen	2361
Härnösand	2280
Härryda	1401
Hässleholm	1293
Höganäs	1284
Högsby	821
Hörby	1266
Höör	1267
Jokkmokk	2510
Järfälla	123
Jönköping	680
Kalix	2514
Kalmar	880
Karlsborg	1446
Karlskoga	1082
Karlskoga	1883
Karlskrona	1080
Karlstad	1780
Katrineholm	483
Kil	1715
Kinda	513

KOMMUNNAMN	KOMMUNKOD
Kiruna	2584
Klippan	1276
Knivsta	330
Kramfors	2282
Kristianstad	1290
Kristinehamn	1781
Krokom	2309
Kumla	1881
Kungsbacka	1384
Kungsör	1960
Kungälv	1482
Kävlinge	1261
Köping	1983
Laholm	1381
Landskrona	1282
Laxå	1860
Lekeberg	1814
Leksand	2029
Lerum	1441
Lessebo	761
Lidingö	186
Lidköping	1494
Lilla Edet	1462
Lindesberg	1885
Linköping	580
Ljungby	781
Ljusdal	2161
Ljusnarsberg	1864
Lomma	1262
Ludvika	2085
Luleå	2580
Lund	1281
Lycksele	2481
Lysekil	1484
Malmö	1280
Malung-Sälén	2023
Malå	2418
Mariestad	1493
Mark	1463
Markaryd	767
Mellerud	1461
Mjölby	586
Mora	2062
Motala	583
Mullsjö	642
Munkedal	1430
Munkfors	1762
Mölnadal	1481
Mönsterås	861
Mörbylånga	840
Nacka	182
Nora	1884

KOMMUNNAMN	KOMMUNKOD
Norberg	1962
Nordanstig	2132
Nordmaling	2401
Norrköping	581
Norrälje	188
Norsjö	2417
Nybro	881
Nykvarn	140
Nyköping	480
Nynäshamn	192
Nässjö	682
Ockelbo	2101
Olofström	1060
Orsa	2034
Orust	1421
Osby	1273
Oskarshamn	882
Ovanåker	2121
Oxelösund	481
Pajala	2521
Partille	1402
Perstorp	1275
Piteå	2581
Ragunda	2303
Robertsfors	2409
Ronneby	1081
Rättvik	2031
Sala	1981
Salem	128
Sandviken	2181
Sigtuna	191
Simrishamn	1291
Sjöbo	1265
Skara	1495
Skellefteå	2482
Skinnskatteberg	1904
Skurup	1264
Skövde	1496
Smedjebacken	2061
Sollefteå	2283
Sollentuna	163
Solna	184
Sorsele	2422
Sotenäs	1427
Staffanstorps	1230
Stenungsund	1415
Stockholm	180
Storfors	1760
Storuman	2421
Strängnäs	486
Strömstad	1486
Strömsund	2313

KOMMUNNAMN	KOMMUNKOD
Sundbyberg	183
Sundsvall	2281
Sunne	1766
Surahammar	1907
Svalöv	1214
Svedala	1263
Svenljunga	1465
Säfte	1785
Säter	2082
Sävsjö	684
Söderhamn	2182
Söderköping	582
Södertälje	181
Sölvesborg	1083
Tanum	1435
Tibro	1472
Tidaholm	1498
Tierp	360
Timrå	2262
Tingsryd	763
Tjörn	1419
Tomelilla	1270
Torsby	1737
Torsås	834
Tranemo	1452
Tranås	687
Trelleborg	1287
Trollhättan	1488
Trosa	488
Tyresö	138
Täby	160
Töreboda	1473
Uddevalla	1485
Ulricehamn	1491
Umeå	2480
Upplands Väsby	114
Upplands-Bro	139
Uppsala	380
Uppvidinge	760
Vadstena	584
Vaggeryd	665
Valdemarsvik	563
Vallentuna	115

KOMMUNNAMN	KOMMUNKOD
Vansbro	2021
Vara	1470
Varberg	1383
Vaxholm	187
Vellinge	1233
Vetlanda	685
Vilhelmina	2462
Vimmerby	884
Vindeln	2404
Vingåker	428
Vårgårda	1442
Vänersborg	1487
Vännäs	2460
Värmdö	120
Värnamo	683
Västervik	883
Västerås	1980
Växjö	780
Ydre	512
Ystad	1286
Åmål	1492
Ånge	2260
Åre	2321
Årjäng	1765
Åsele	2463
Åstorp	1277
Åtvidaberg	561
Älmhult	765
Älvdalen	2039
Älvkarleby	319
Älvsbyn	2560
Ängelholm	1292
Öckerö	1407
Ödeshög	509
Örebro	1880
Örkelljunga	1257
Örnsköldsvik	2284
Östersund	2380
Österåker	117
Östhammar	382
Östra Göinge	1256
Överkalix	2513
Övertorneå	2518

Nummerordning

KOMMUNKOD	KOMMUNNAMN
114	Upplands Väsby
115	Vallentuna
117	Österåker
120	Värmdö
123	Järfälla
125	Ekerö
126	Huddinge
127	Botkyrka
128	Salem
136	Haninge
138	Tyresö
139	Upplands-Bro
140	Nykvarn
160	Täby
162	Danderyd
163	Sollentuna
180	Stockholm
181	Södertälje
182	Nacka
183	Sundbyberg
184	Solna
186	Lidingö
187	Vaxholm
188	Nortälje
191	Sigtuna
192	Nynäshamn
305	Håbo
319	Älvkarleby
330	Knivsta
331	Heby
360	Tierp
380	Uppsala
381	Enköping
382	Östhammar
428	Vingåker
461	Gnesta
480	Nyköping
481	Oxelösund
482	Flen
483	Katrineholm
484	Eskilstuna
486	Strängnäs
488	Trosa
509	Ödeshög
512	Ydre
513	Kinda
560	Boxholm
561	Åtvidaberg

KOMMUNKOD	KOMMUNNAMN
562	Finspång
563	Valdemarsvik
580	Linköping
581	Norrköping
582	Söderköping
583	Motala
584	Vadstena
586	Mjölby
604	Aneby
617	Gnosjö
642	Mullsjö
643	Habo
662	Gislaved
665	Vaggeryd
680	Jönköping
682	Nässjö
683	Värnamo
684	Sävsjö
685	Vetlanda
686	Eksjö
687	Tranås
760	Uppvidinge
761	Lessebo
763	Tingsryd
764	Alvesta
765	Älmhult
767	Markaryd
780	Växjö
781	Ljungby
821	Högsby
834	Torsås
840	Mörbylånga
860	Hultsfred
861	Mönsterås
862	Emmaboda
880	Kalmar
881	Nybro
882	Oskarshamn
883	Västervik
884	Vimmerby
885	Borgholm
980	Gotland
1060	Olofström
1080	Karlskrona
1081	Ronneby
1082	Karlshamn
1083	Sölvesborg
1214	Svalöv

KOMMUNKOD	KOMMUNNAMN
1230	Staffanstorp
1231	Burlöv
1233	Vellinge
1256	Östra Göinge
1257	Örkelljunga
1260	Bjuv
1261	Kävlinge
1262	Lomma
1263	Svedala
1264	Skurup
1265	Sjöbo
1266	Hörby
1267	Höör
1270	Tomelilla
1272	Bromölla
1273	Osby
1275	Perstorp
1276	Klippan
1277	Åstorp
1278	Båstad
1280	Malmö
1281	Lund
1282	Landskrona
1283	Helsingborg
1284	Höganäs
1285	Eslöv
1286	Ystad
1287	Trelleborg
1290	Kristianstad
1291	Simrishamn
1292	Ängelholm
1293	Hässleholm
1315	Hylte
1380	Halmstad
1381	Laholm
1382	Falkenberg
1383	Varberg
1384	Kungsbacka
1401	Härryda
1402	Partille
1407	Öckerö
1415	Stenungsund
1419	Tjörn
1421	Orust
1427	Sotenäs
1430	Munkedal
1435	Tanum
1438	Dals-Ed
1439	Färgelanda
1440	Ale

KOMMUNKOD	KOMMUNNAMN
1441	Lerum
1442	Vårgårda
1443	Bollebygd
1444	Grästorp
1445	Essunga
1446	Karlsborg
1447	Gullspång
1452	Tranemo
1460	Bengtsfors
1461	Mellerud
1462	Lilla Edet
1463	Mark
1465	Svenljunga
1466	Herrljunga
1470	Vara
1471	Götene
1472	Tibro
1473	Töreboda
1480	Göteborg
1481	Mölnadal
1482	Kungälv
1484	Lysekil
1485	Uddevalla
1486	Strömstad
1487	Vänersborg
1488	Trollhättan
1489	Alingsås
1490	Borås
1491	Ulricehamn
1492	Åmål
1493	Mariestad
1494	Lidköping
1495	Skara
1496	Skövde
1497	Hjo
1498	Tidaholm
1499	Falköping
1715	Kil
1730	Eda
1737	Torsby
1760	Storfors
1761	Hammarö
1762	Munkfors
1763	Forshaga
1764	Grums
1765	Årjäng
1766	Sunne
1780	Karlstad
1781	Kristinehamn
1782	Filipstad

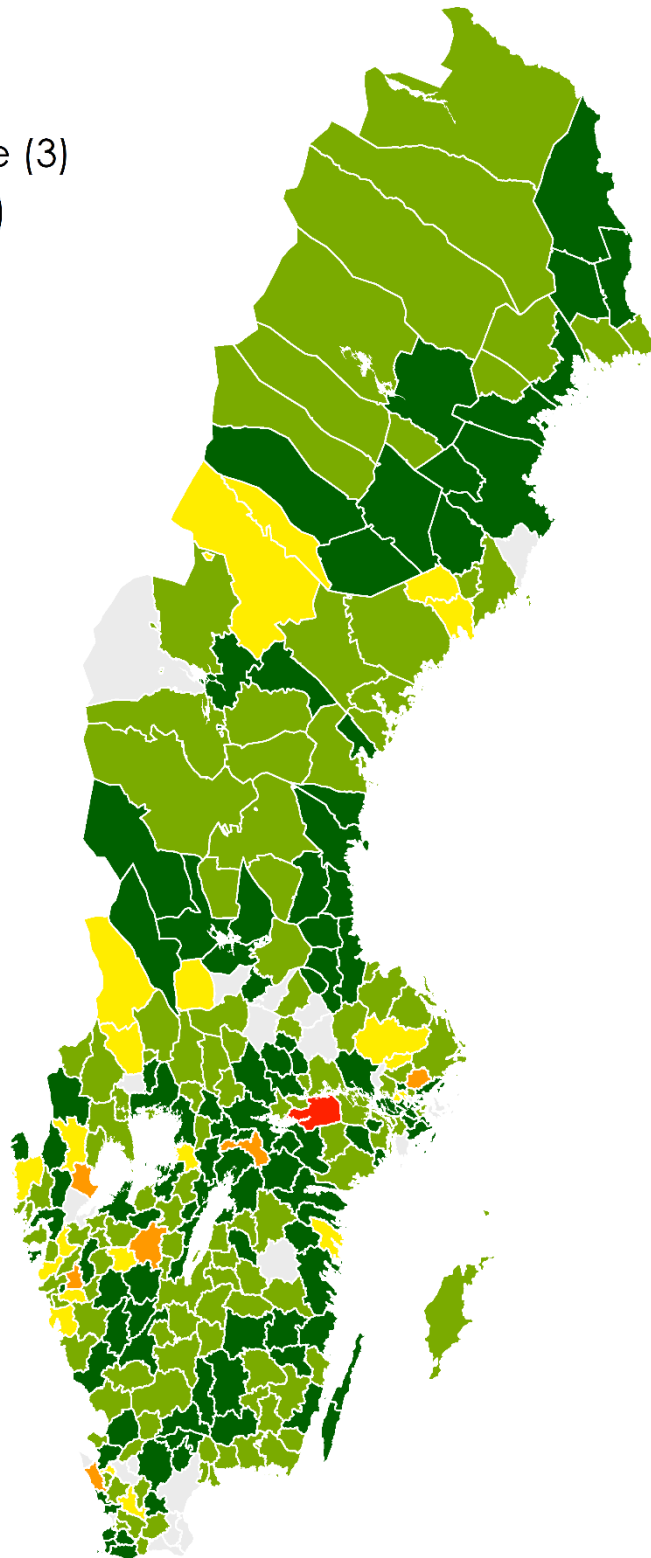
KOMMUNKOD	KOMMUNNAMN
1783	Hagfors
1784	Arvika
1785	Säffle
1814	Lekeberg
1860	Laxå
1861	Hallsberg
1862	Degerfors
1863	Hällefors
1864	Ljusnarsberg
1880	Örebro
1881	Kumla
1882	Askersund
1883	Karlskoga
1884	Nora
1885	Lindesberg
1904	Skinnskatteberg
1907	Surahammar
1960	Kungsör
1961	Hallstahammar
1962	Norberg
1980	Västerås
1981	Sala
1982	Fagersta
1983	Köping
1984	Arboga
2021	Vansbro
2023	Malung-Sälen
2026	Gagnef
2029	Leksand
2031	Rättvik
2034	Orsa
2039	Älvdalen
2061	Smedjebacken
2062	Mora
2080	Falun
2081	Borlänge
2082	Säter
2083	Hedemora
2084	Avesta
2085	Ludvika
2101	Ockelbo
2104	Hofors
2121	Ovanåker
2132	Nordanstig
2161	Ljusdal
2180	Gävle
2181	Sandviken

KOMMUNKOD	KOMMUNNAMN
2182	Söderhamn
2183	Bollnäs
2184	Hudiksvall
2260	Ånge
2262	Timrå
2280	Härnösand
2281	Sundsvall
2282	Kramfors
2283	Sollefteå
2284	Örnsköldsvik
2303	Ragunda
2305	Bräcke
2309	Krokom
2313	Strömsund
2321	Åre
2326	Berg
2361	Härjedalen
2380	Östersund
2401	Nordmaling
2403	Bjurholm
2404	Vindeln
2409	Robertsfors
2417	Norsjö
2418	Malå
2421	Storuman
2422	Sorsele
2425	Dorotea
2460	Vännäs
2462	Vilhelmina
2463	Åsele
2480	Umeå
2481	Lycksele
2482	Skellefteå
2505	Arvidsjaur
2506	Arjeplog
2510	Jokkmokk
2513	Överkalix
2514	Kalix
2518	Övertorneå
2521	Pajala
2523	Gällivare
2560	Älvsbyn
2580	Luleå
2581	Piteå
2582	Boden
2583	Haparanda
2584	Kiruna

SOCIALTJÄNST

1.1 Nivå av påverkan på socialtjänstens barn- och ungdomsverksamhet

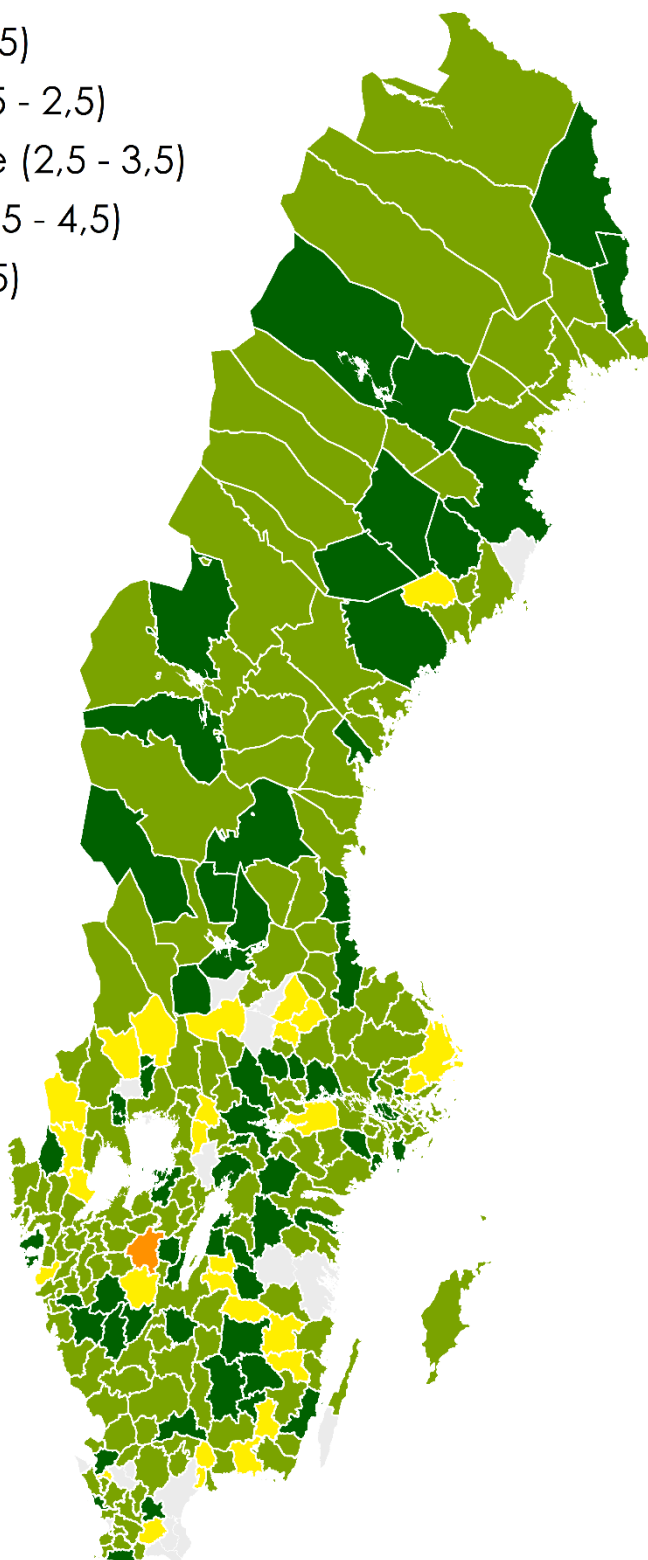
- Ingen (1)
- Måttlig (2)
- Betydande (3)
- Allvarlig (4)
- Kritisk (5)
- Saknas

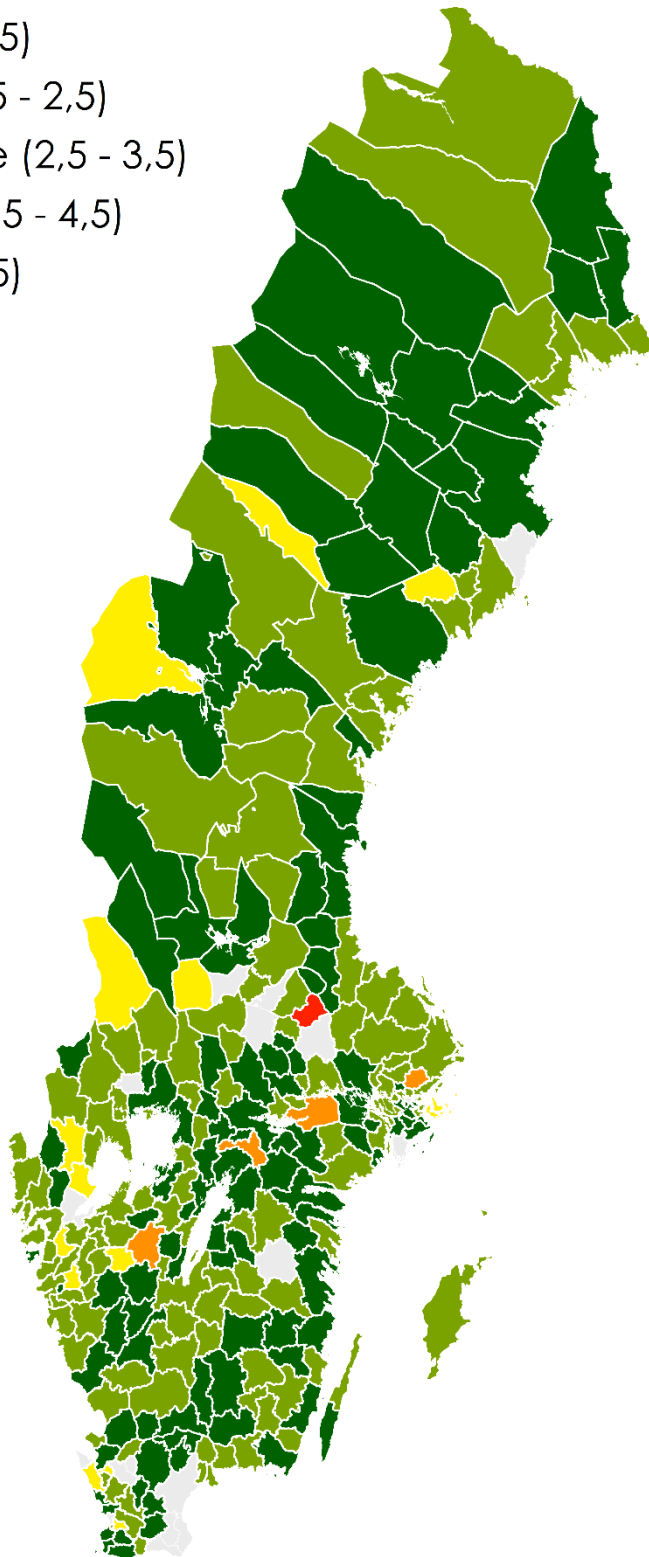
1.1+1.2 + 2.1 + 2.2 + 2.3 + 2.4 + 2.5 Socialtjänst samt skola/utbildning (ej överförmyndarverksamhet) – sammanvägt

- Ingen (< 1,5)
- Måttlig (1,5 - 2,5)
- Betydande (2,5 - 3,5)
- Allvarlig (3,5 - 4,5)
- Kritisk (> 4,5)
- Saknas

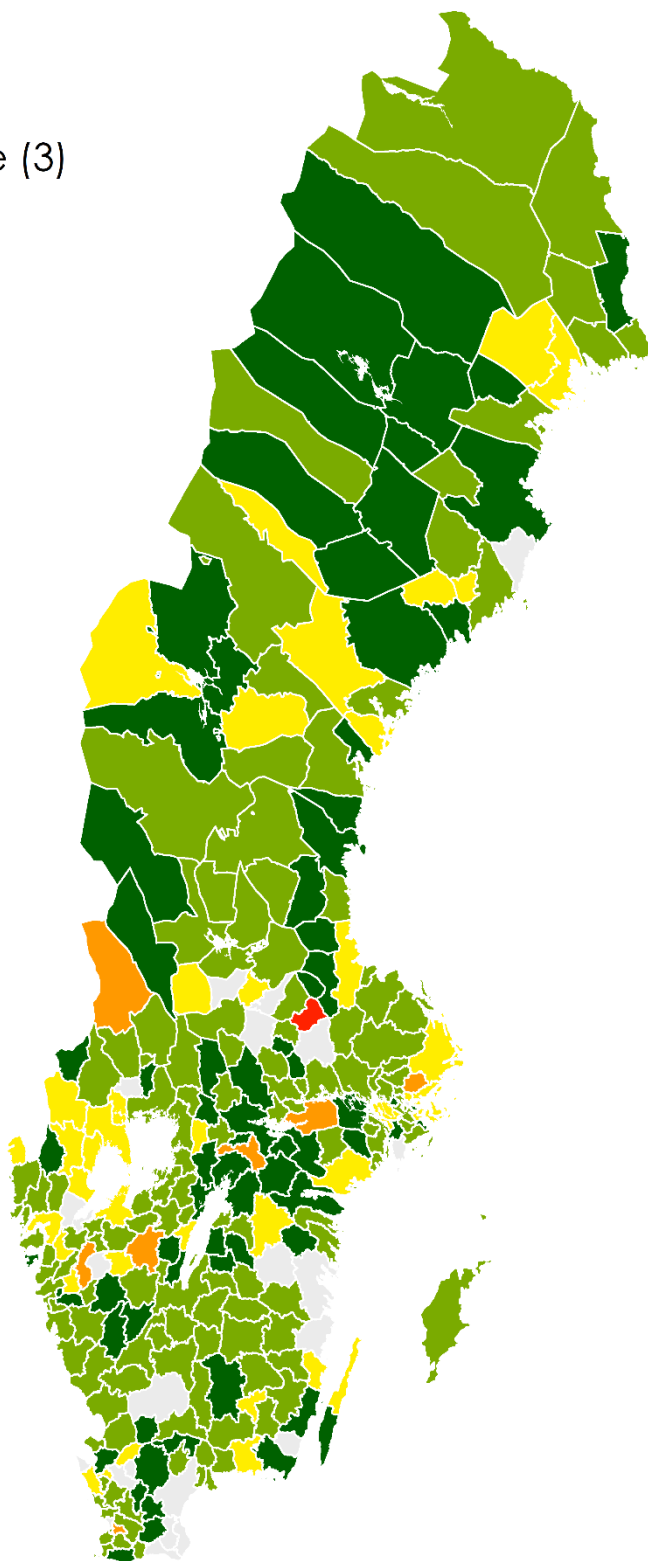
1.1+ 1.2 Socialtjänsten – sammanvägt

- Ingen (< 1,5)
- Måttlig (1,5 - 2,5)
- Betydande (2,5 - 3,5)
- Allvarlig (3,5 - 4,5)
- Kritisk (> 4,5)
- Saknas

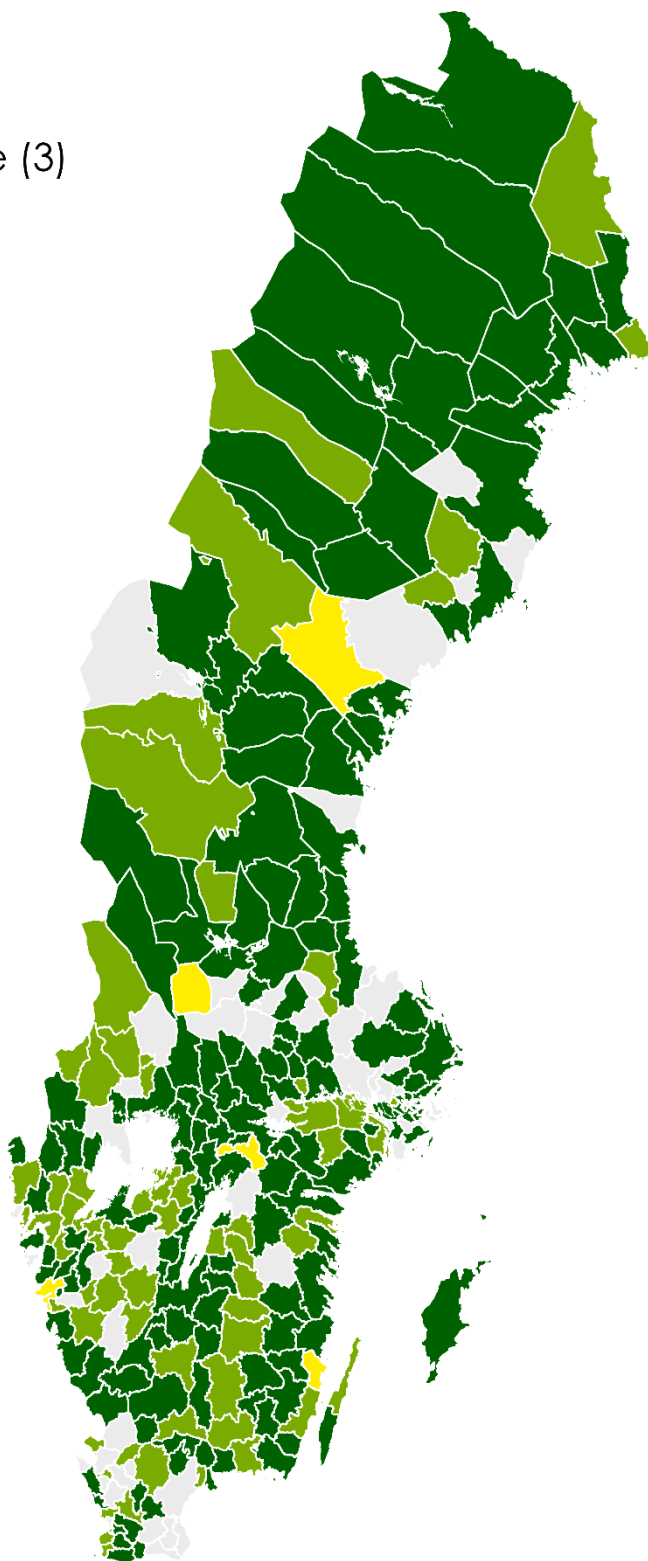
1.2 Nivå av påverkan på socialtjänstens övriga verksamhet

- Ingen (1)
- Måttlig (2)
- Betydande (3)
- Allvarlig (4)
- Kritisk (5)
- Saknas

1.3 Överförmyndarverksamhet

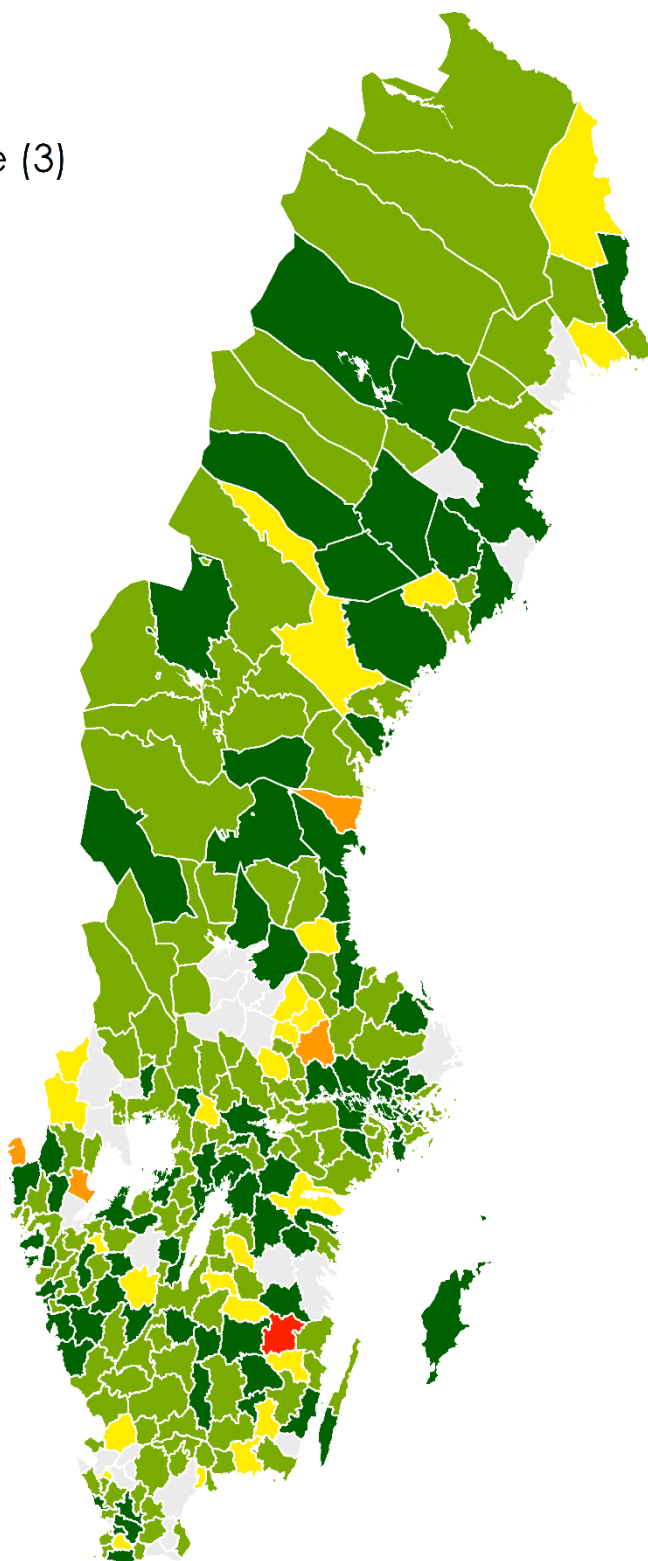
- Ingen (1)
- Måttlig (2)
- Betydande (3)
- Allvarlig (4)
- Kritisk (5)
- Saknas

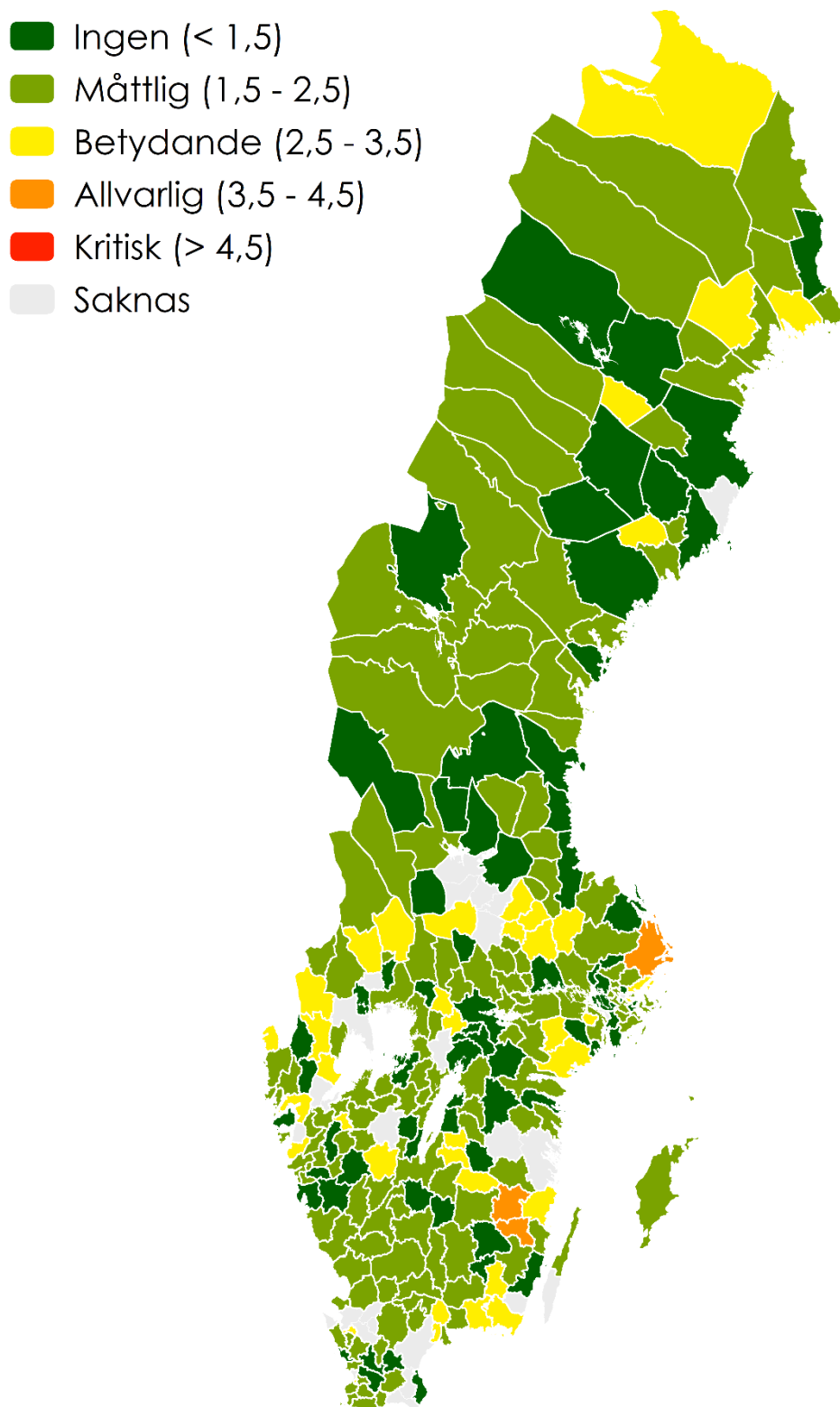
SKOLA OCH UTBILDNING

2.1 Nivå av påverkan på förskoleverksamheten

- Ingen (1)
- Måttlig (2)
- Betydande (3)
- Allvarlig (4)
- Kritisk (5)
- Saknas

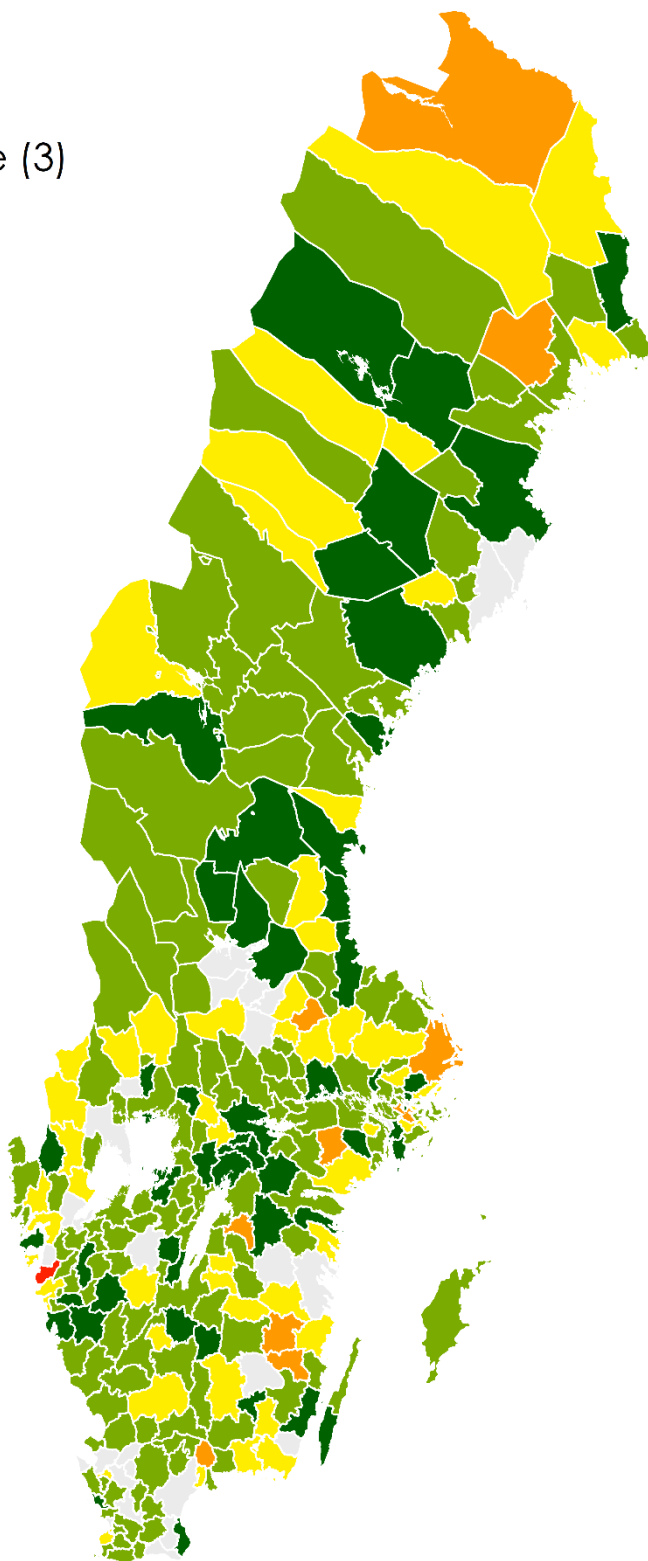

2.1 + 2.2 + 2.3 Förskola, grundskola och gymnasium – sammanvägt

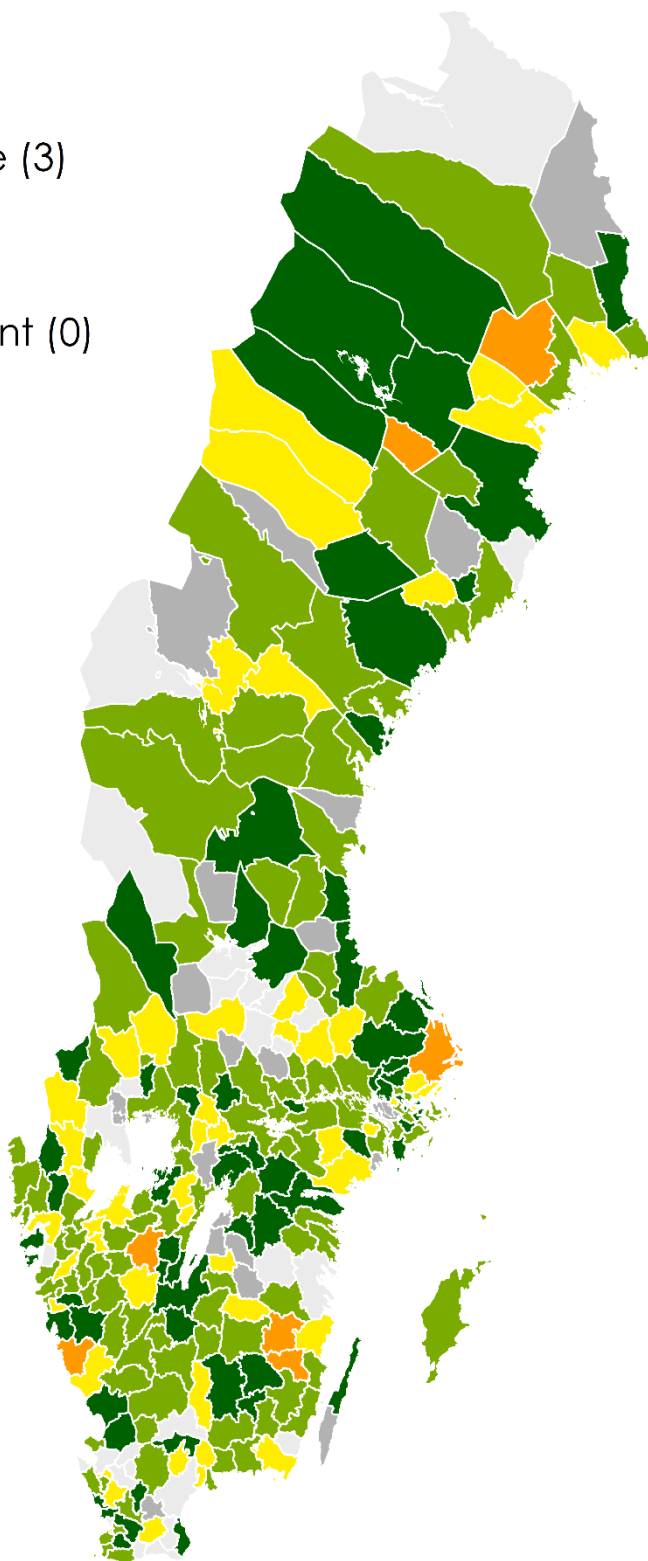
2.2 Nivå av påverkan på grundskoleverksamheten

- Ingen (1)
- Måttlig (2)
- Betydande (3)
- Allvarlig (4)
- Kritisk (5)
- Saknas

2.3 Nivå av påverkan på gymnasieverksamheten

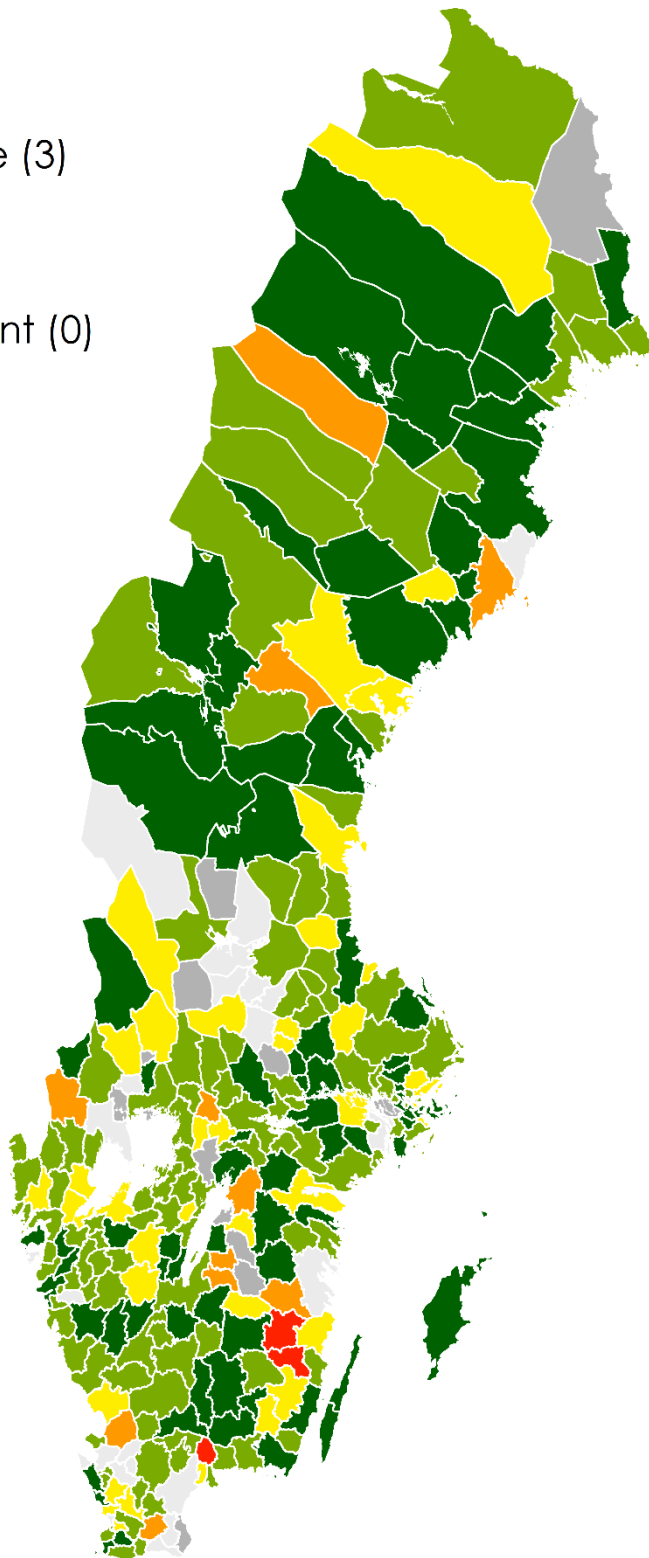
- Ingen (1)
- Måttlig (2)
- Betydande (3)
- Allvarlig (4)
- Kritisk (5)
- Inte relevant (0)
- Saknas

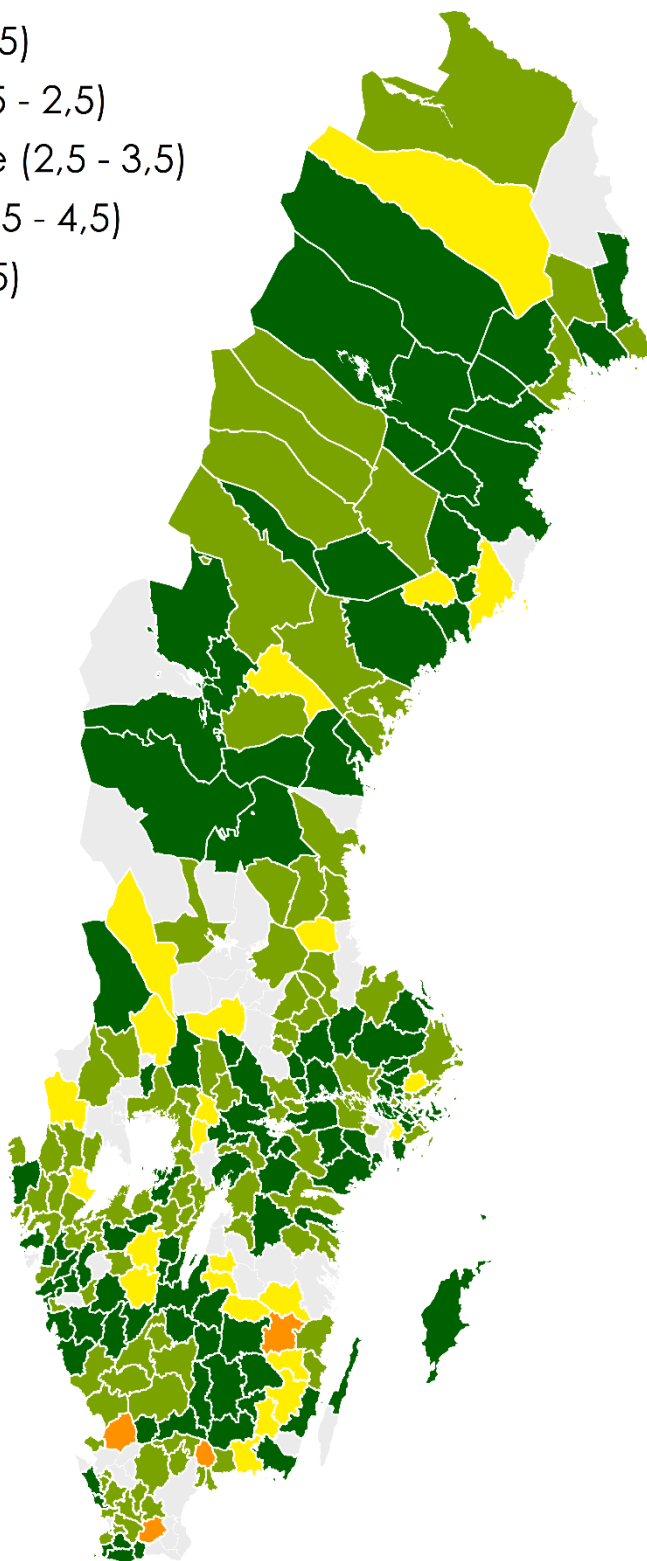
2.4 Nivå av påverkan på sfi-verksamheten

- Ingen (1)
- Måttlig (2)
- Betydande (3)
- Allvarlig (4)
- Kritisk (5)
- Inte relevant (0)
- Saknas

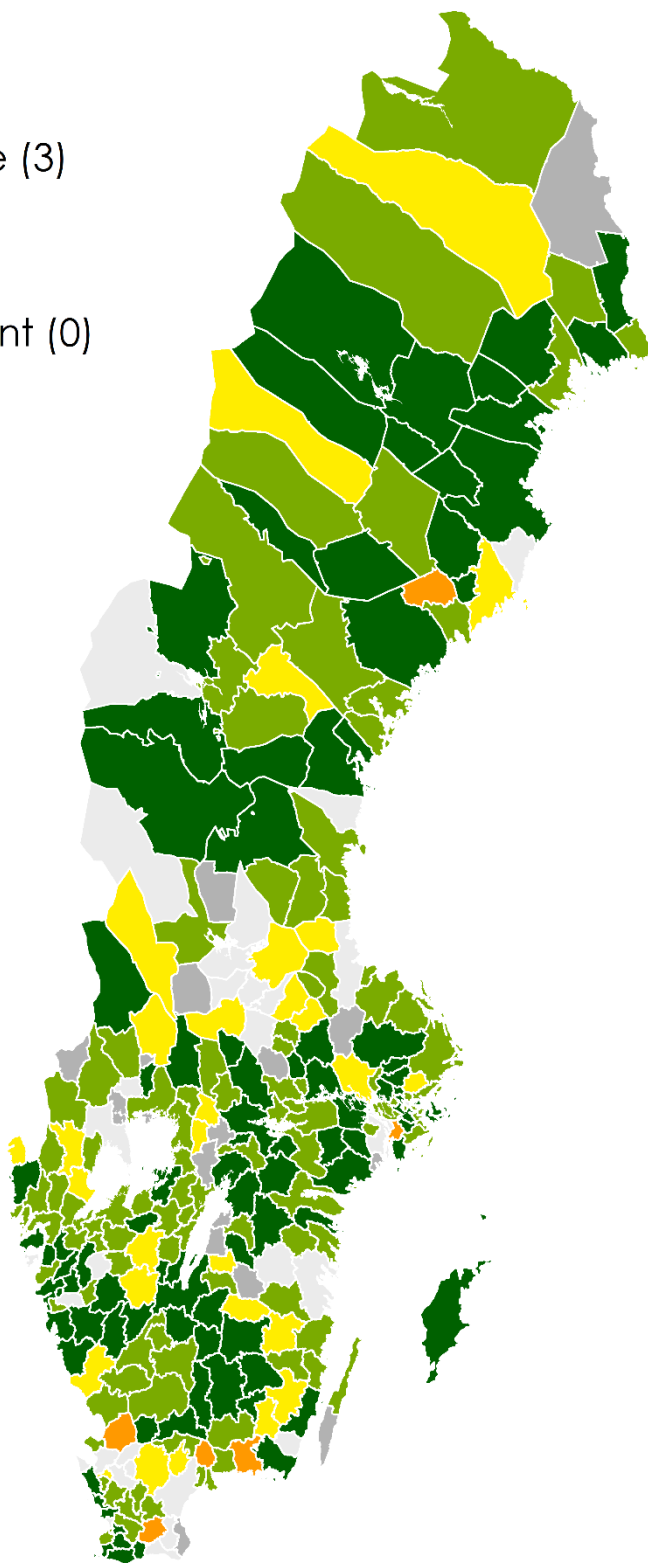
2.4 + 2.5 Sfi och övrig kommunal vuxenutbildning – sammanvägt

- Ingen (< 1,5)
- Måttlig (1,5 - 2,5)
- Betydande (2,5 - 3,5)
- Allvarlig (3,5 - 4,5)
- Kritisk (> 4,5)
- Saknas

2.5 Nivå av påverkan på den övriga kommunala vuxenutbildningen

- Ingen (1)
- Måttlig (2)
- Betydande (3)
- Allvarlig (4)
- Kritisk (5)
- Inte relevant (0)
- Saknas

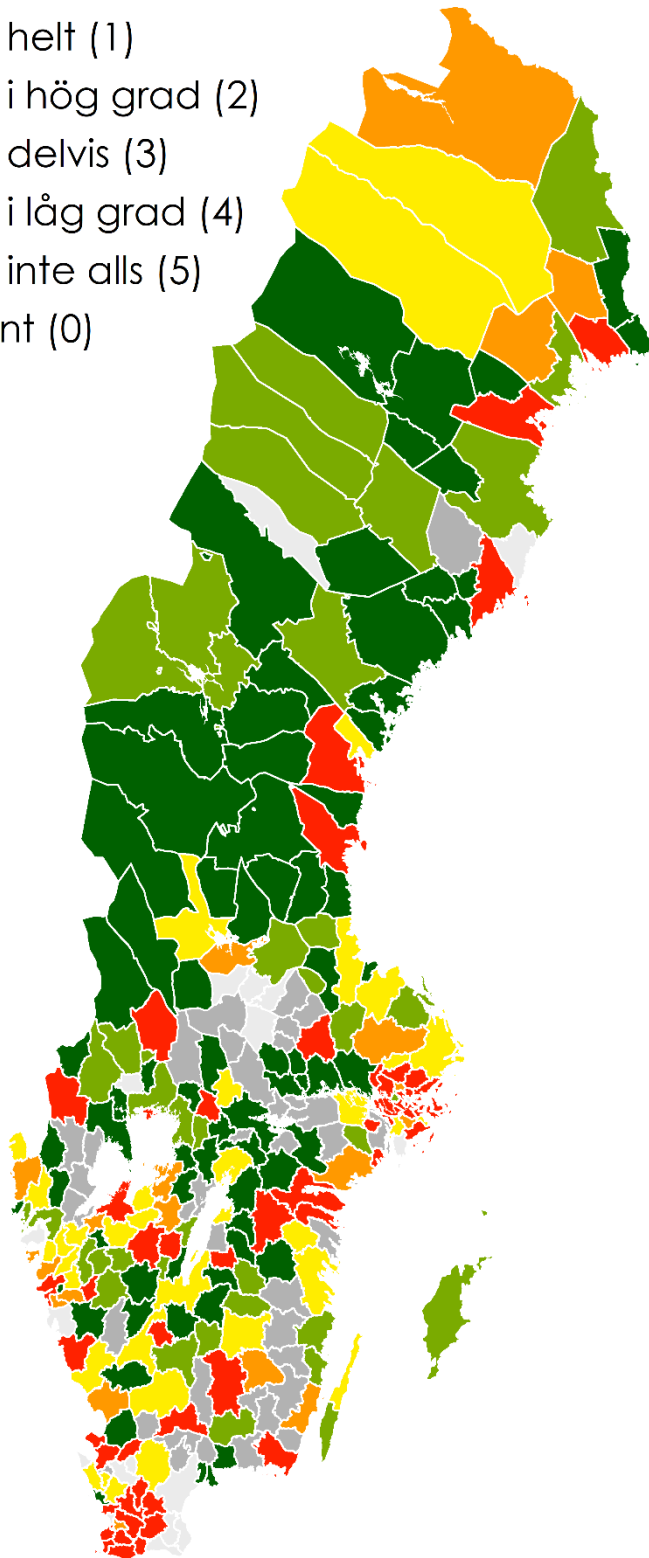
Nedan anges de sex kommuner som hamnar högst vid en sammanvägning av angivna nivåer av påverkan på socialtjänst, överförmyndarverksamhet och skola/utbildning

	Antal svar	Medel
Hultsfred	8	3,1
Mellerud	8	3,1
Bjurholm	8	3
Olofström	8	2,8
Högsby	8	2,7
Åstorp	8	2,7

BOSÄTTNING AV NYANLÄNDA

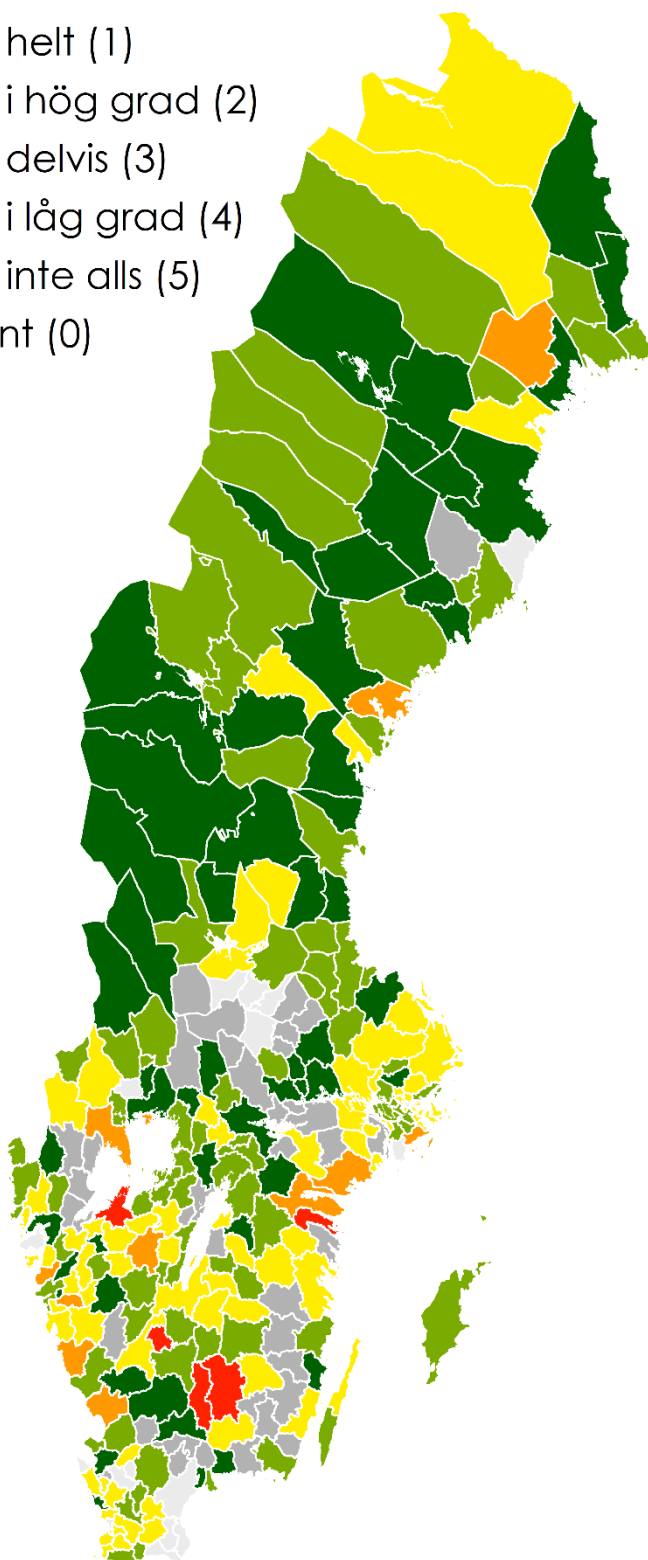
3.1 Kommunen erbjuder anvisade nyanlända permanenta bostäder.

- Instämmer helt (1)
- Instämmer i hög grad (2)
- Instämmer delvis (3)
- Instämmer i låg grad (4)
- Instämmer inte alls (5)
- Inte relevant (0)
- Saknas

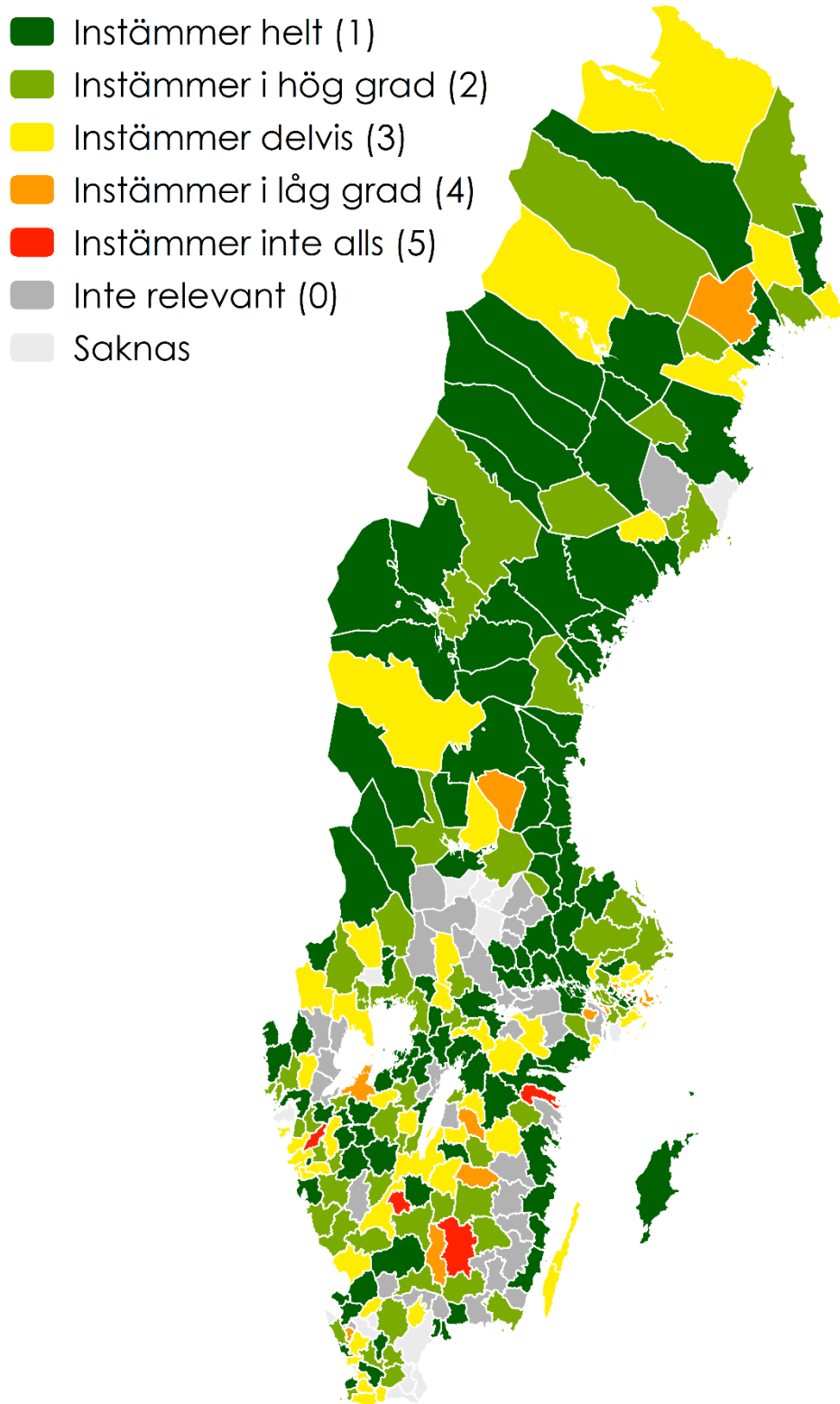

3.2 Kommunens bostadslösningar för anvisade nyanlända ger goda förutsättningar för etablering och integration.

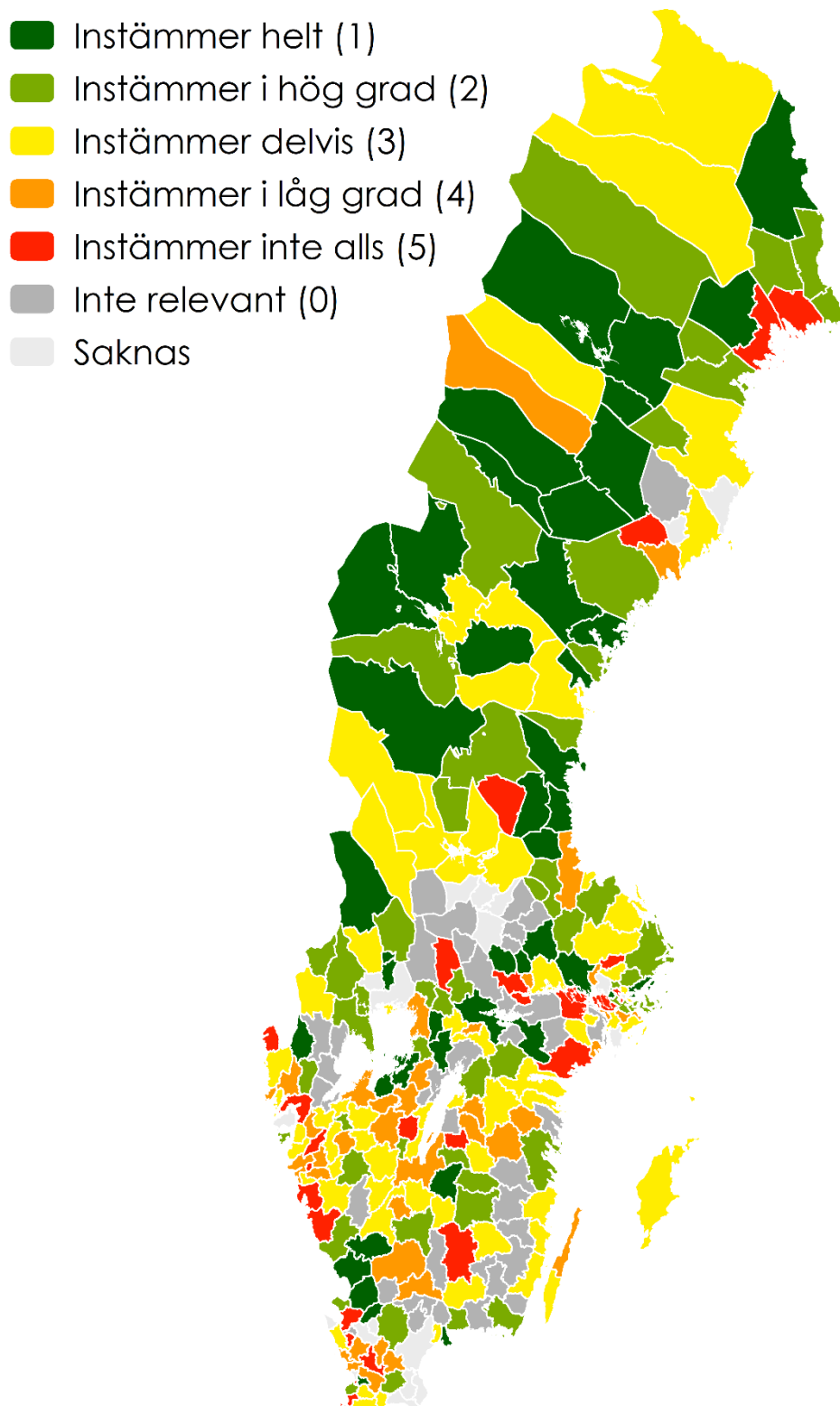
- Instämmer helt (1)
- Instämmer i hög grad (2)
- Instämmer delvis (3)
- Instämmer i låg grad (4)
- Instämmer inte alls (5)
- Inte relevant (0)
- Saknas

3.3 Kommunen arbetar aktivt för att skapa hållbara bostadslösningar för anvisade nyanlända

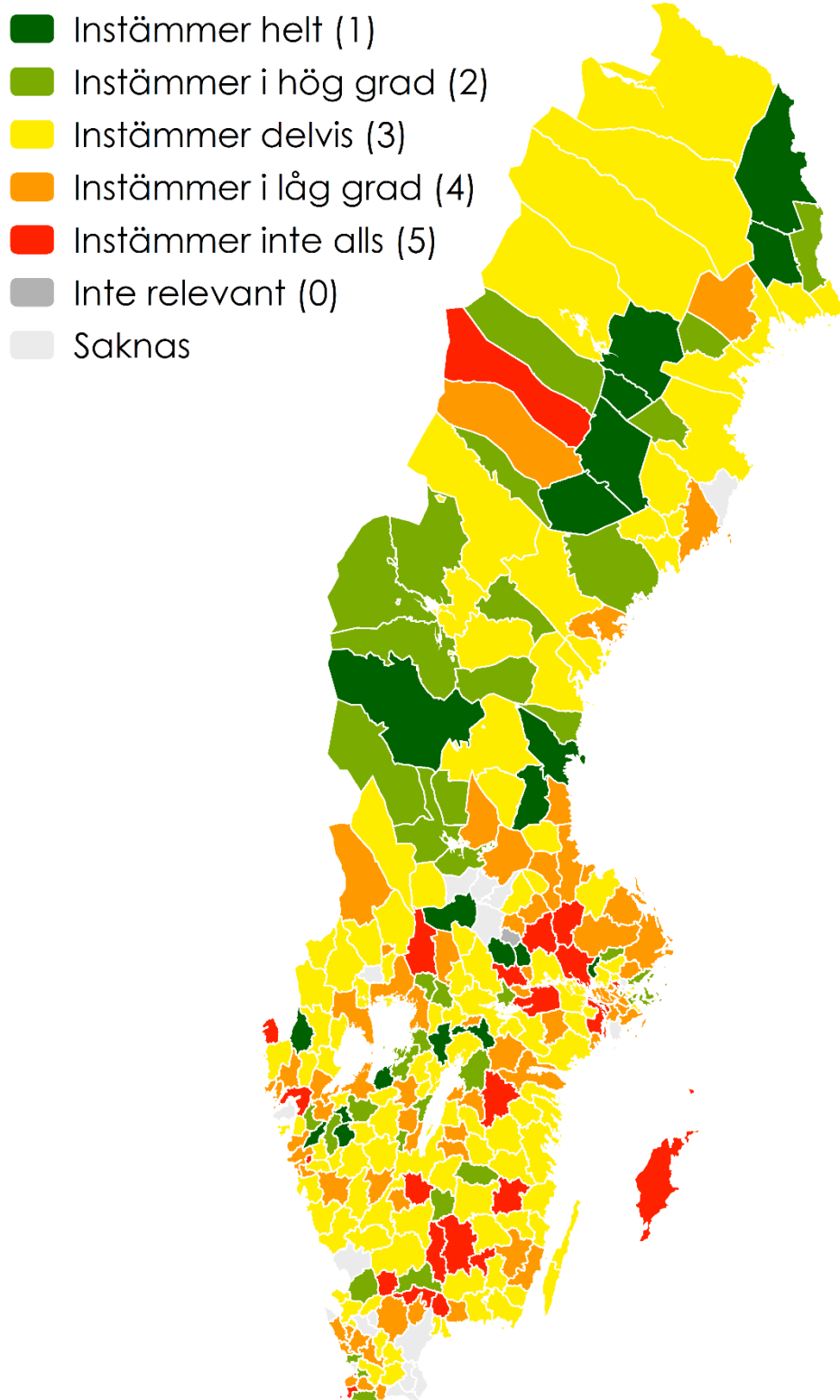

3.4 Kommunen ser *inga* undanträngningseffekter med anledning av bosättning av anvisade nyanlända.

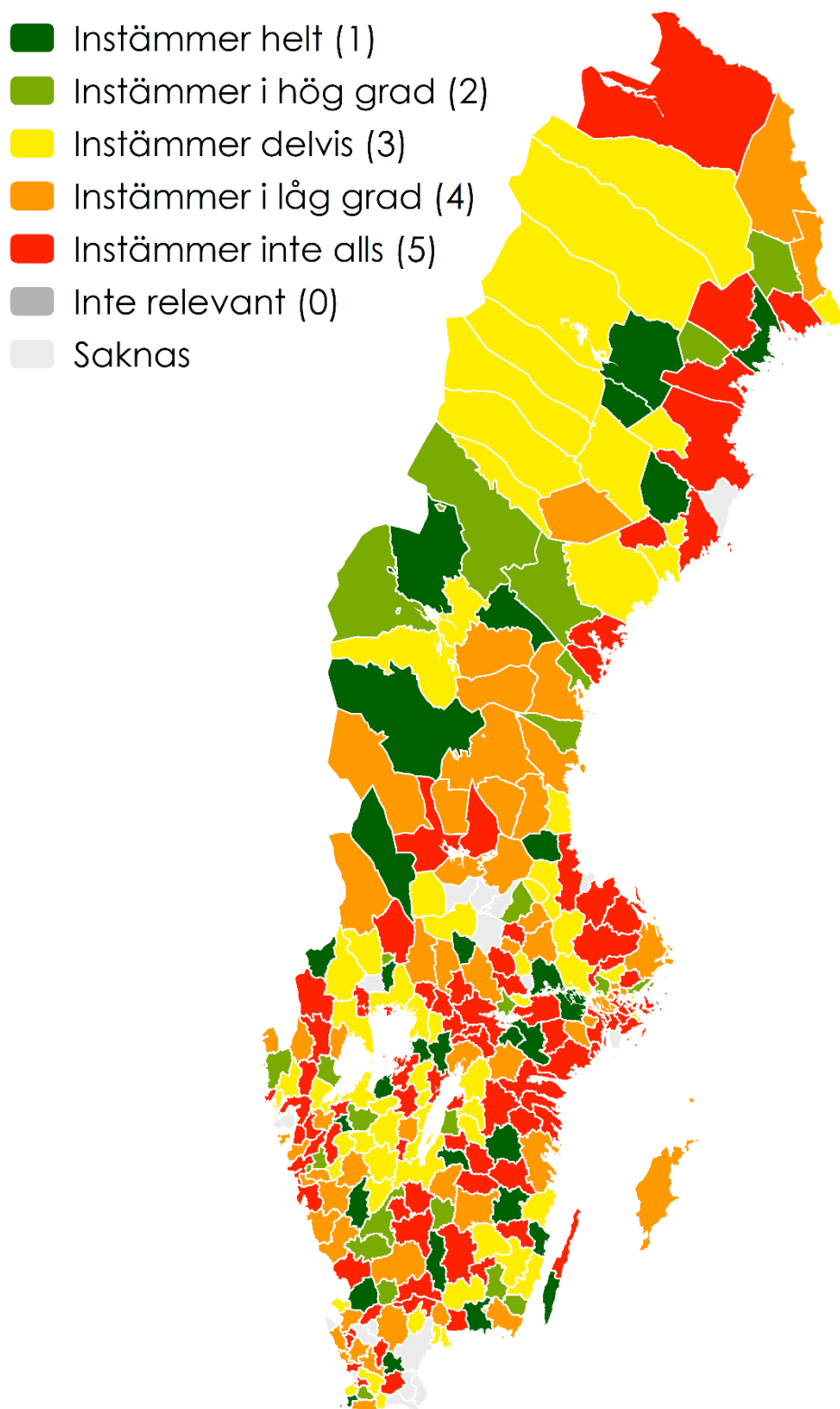

3.5 Kommunen anser att boendesituationen för självbosatta nyanlända ger goda förutsättningar för etablering och integration.

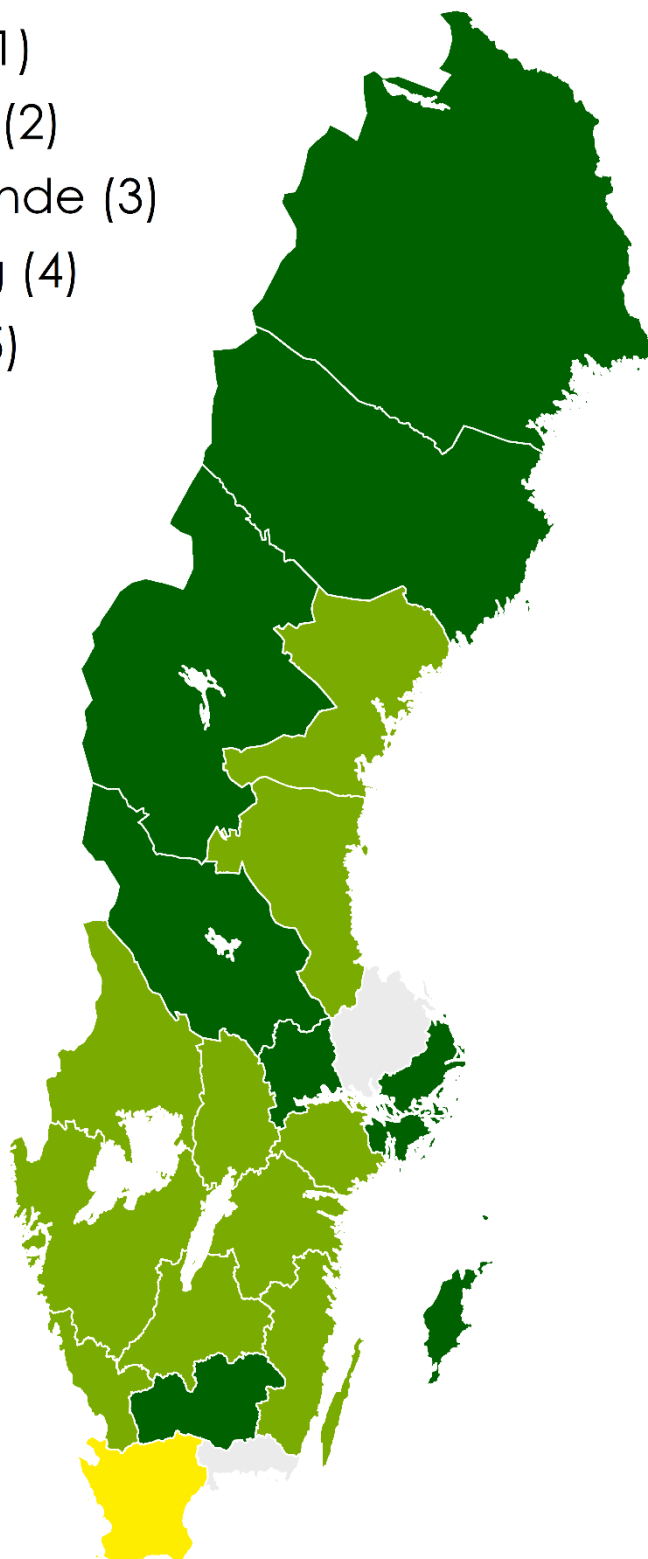
3.6 Kommunens arbete med bosättning av nyanlända innefattar självbosatta nyanlända.

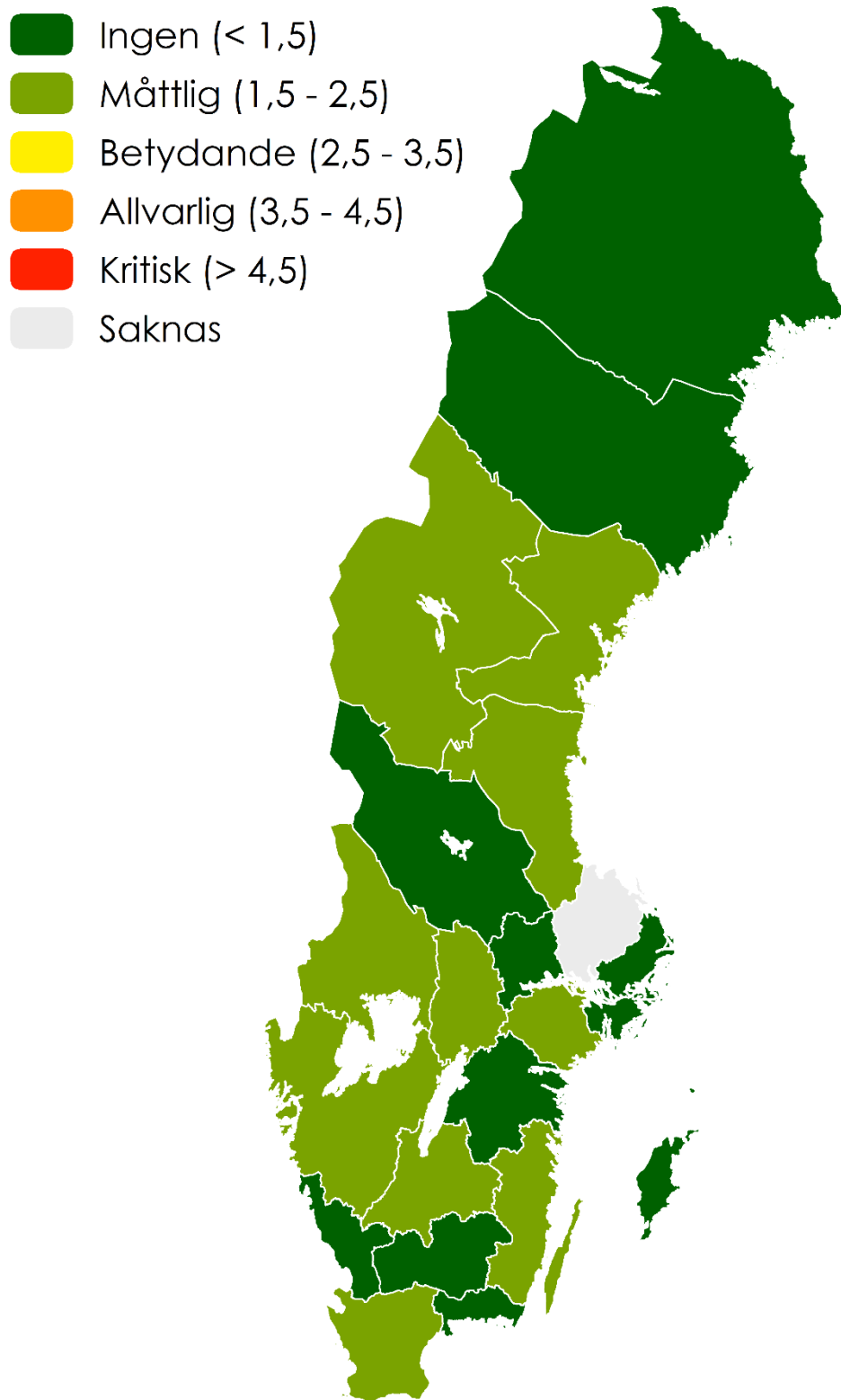
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

1.1 Nivå av påverkan på primärvården

- Ingen (1)
- Måttlig (2)
- Betydande (3)
- Allvarlig (4)
- Kritisk (5)
- Saknas

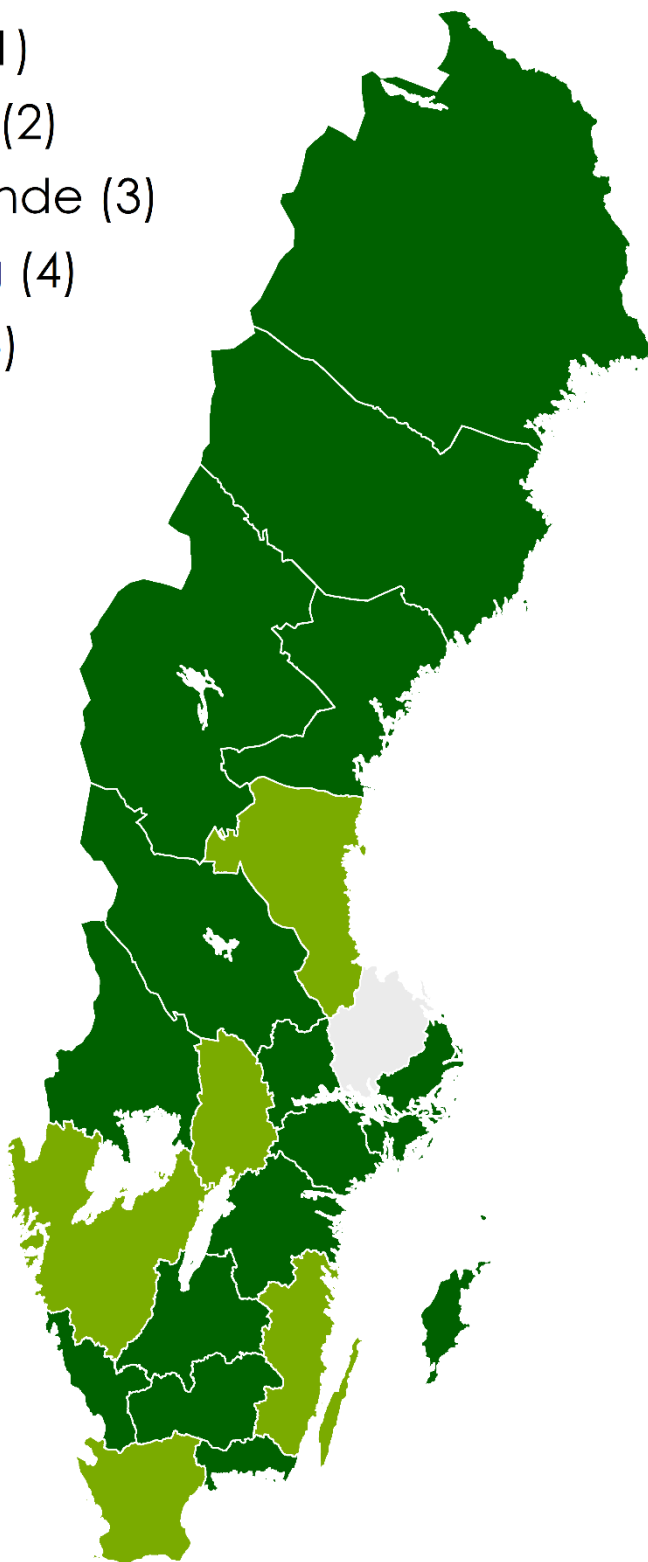

1.1–1.7 Påverkan på landstingens verksamhet, sammanvägt

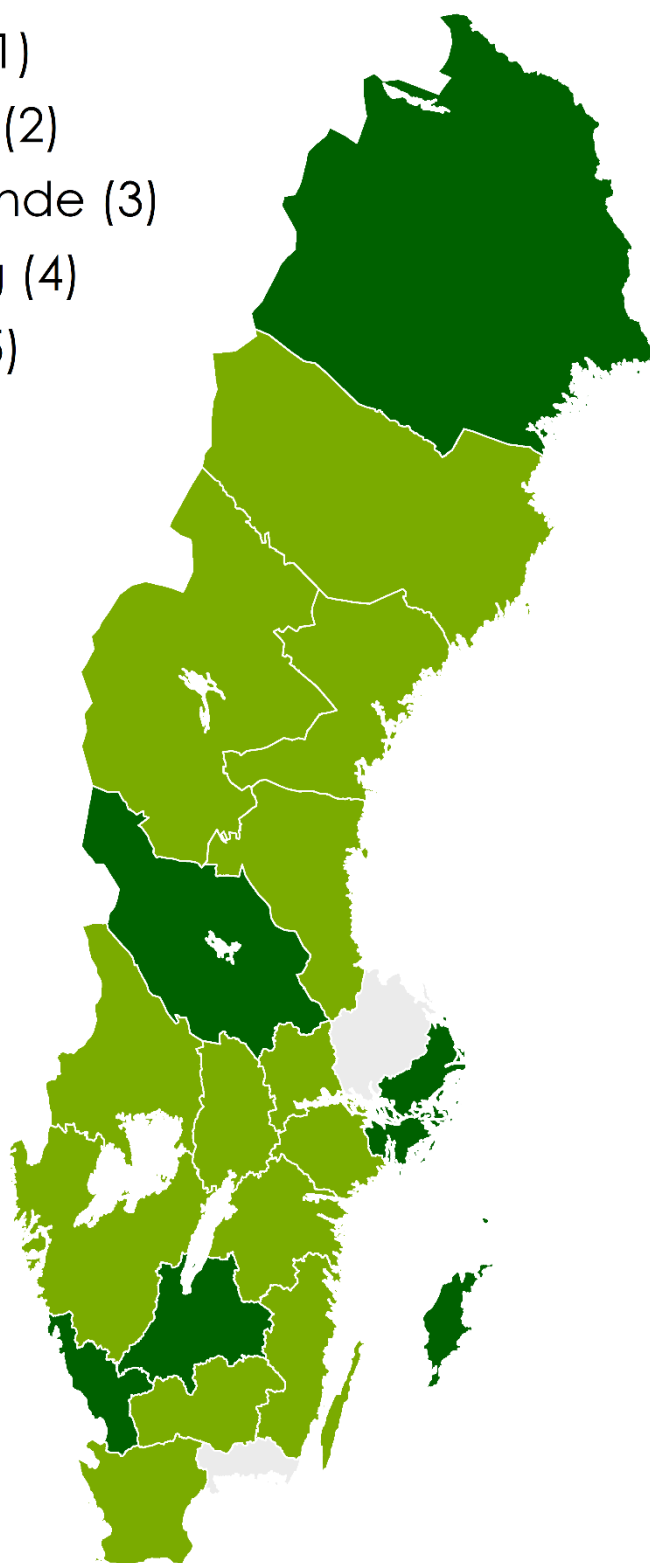
1.2 Nivå av påverkan på akutsjukvården

- Ingen (1)
- Måttlig (2)
- Betydande (3)
- Allvarlig (4)
- Kritisk (5)
- Saknas

1.3 Nivå av påverkan på tandvården

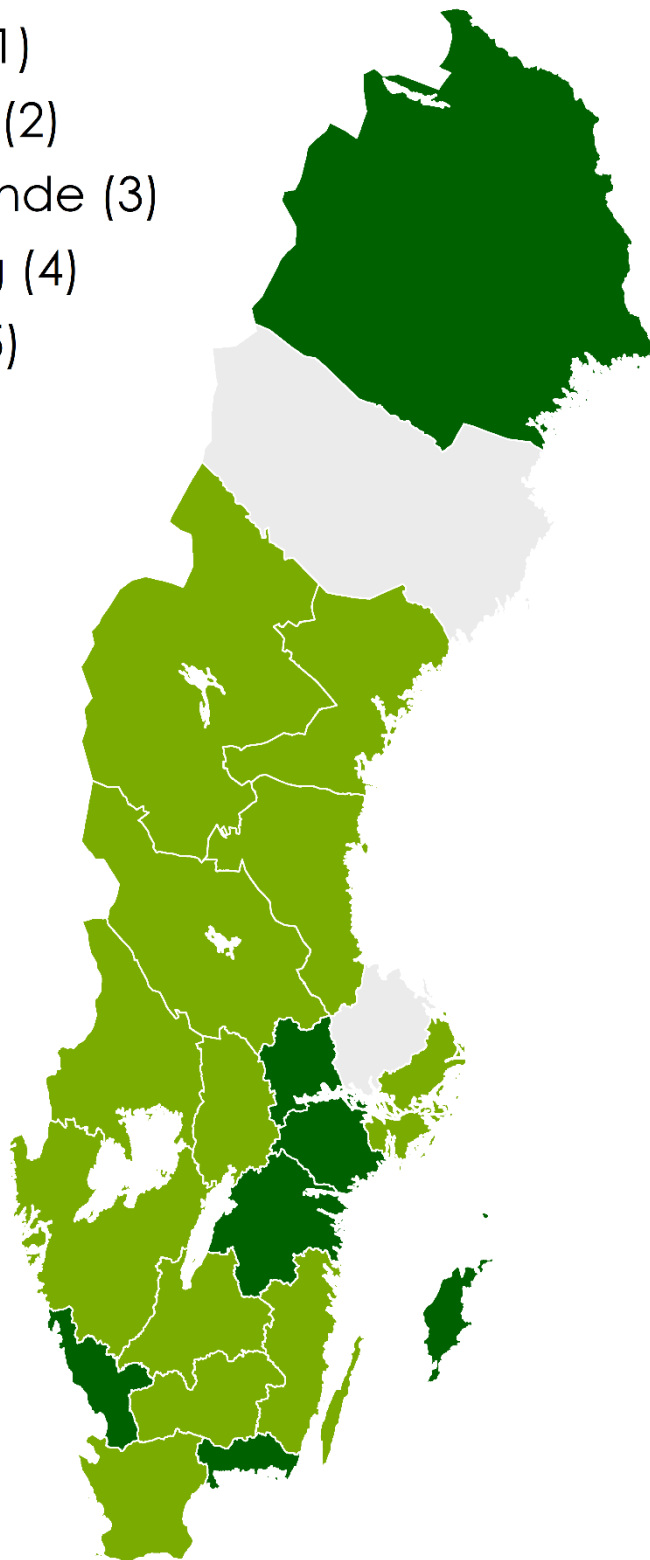
- Ingen (1)
- Måttlig (2)
- Betydande (3)
- Allvarlig (4)
- Kritisk (5)
- Saknas

1.5 Nivå av påverkan på psykiatrin

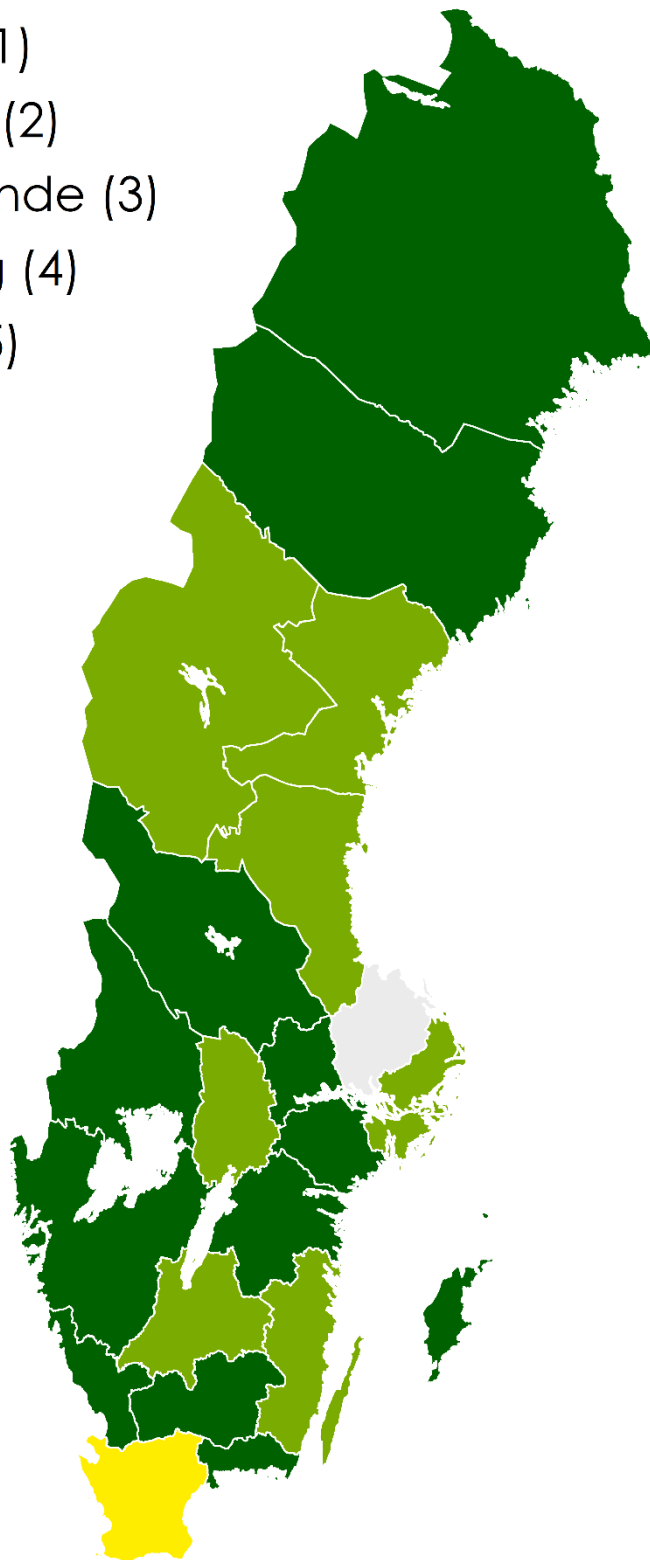
- Ingen (1)
- Måttlig (2)
- Betydande (3)
- Allvarlig (4)
- Kritisk (5)
- Saknas

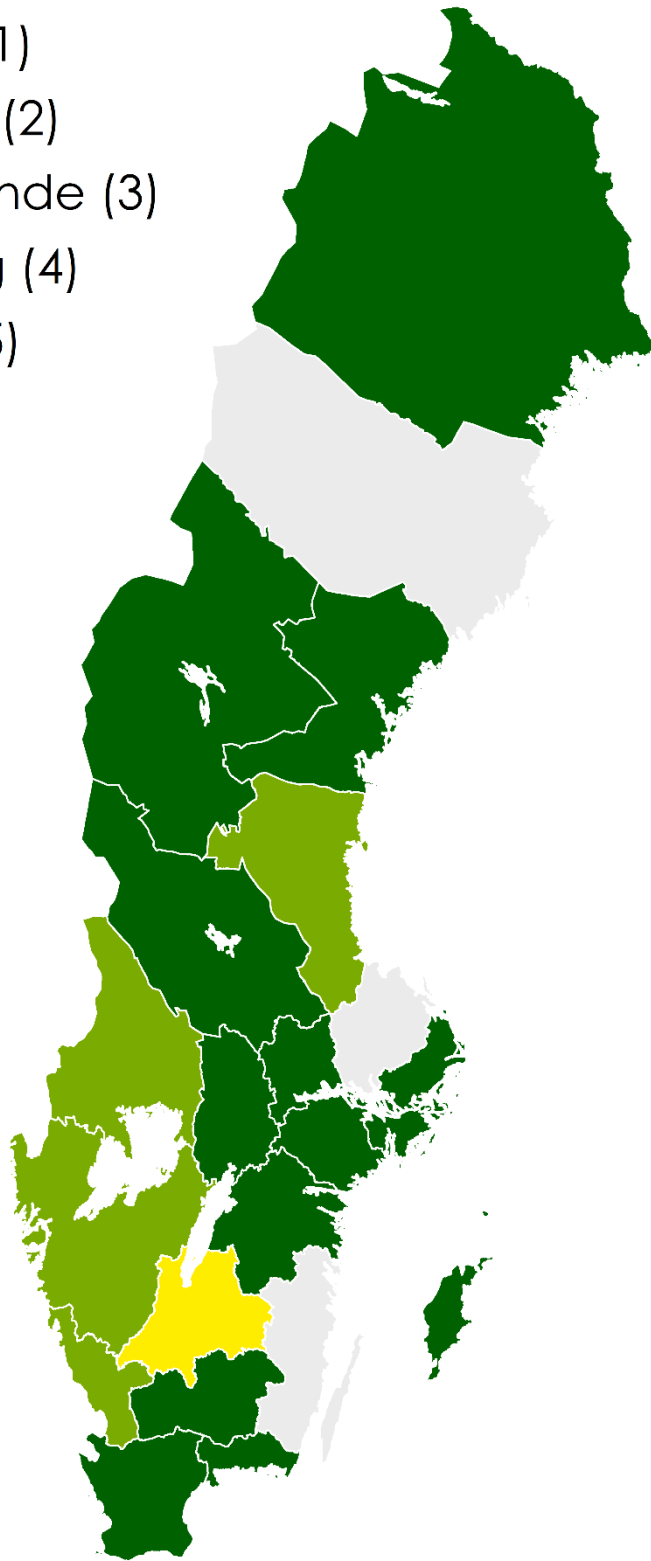
1.6 Nivå av påverkan på barn- och ungdomspsykiatrin

- Ingen (1)
- Måttlig (2)
- Betydande (3)
- Allvarlig (4)
- Kritisk (5)
- Saknas

1.7 Nivå av påverkan på annan vård

- Ingen (1)
- Måttlig (2)
- Betydande (3)
- Allvarlig (4)
- Kritisk (5)
- Saknas

Länsstyrelserna

Kommunstyrelsens ordförande: Andreas Sjölander
Ekonomi/finans Arbetsgivaransvar för Kommundirektör Etablering/utveckling Samordning nämnderna Bolagen Organisation Näringsliv/näringslivsutveckling Tillväxtstrategi Exploatering Infrastruktur Järnväg/flyg Upphandling MIUN/högre utbildning Bildning/folkbildning Lokaler Public Relations (extern PR) Myndigheter EU/Internationellt Region Västernorrland
Ordförande i AU Kommuninvest, stämooombud Regionala Samverkansrådet - ledamot Kommunförbundet - ledamot Styrgrupp översyn av regionala kollektivtrafiken Sundsvallsregionen Energikontor Västernorrland Förberedelser KS/KSAU Invest Härnösand - ordförande Forum för innovation och företagande Transportforum Samverkan - Trafikverket

Samtliga: Riksdagen (samtliga partier) Majoritetsberedning

Kommunstyrelsens vice ordförande: Ingrid Nilsson
Jämställdhet Folkhälsa Demokrati - invånardialog Bredband/Digitalisering - DIG2020 Integration Personalpolitik/HR Kompetensförsörjning/arbetslöshet Målprogram 2020-2024
Vice ordf. AU Ostkustbanan AB - Ägarf./stämooombud Rådet för trygghet och hälsa - ordförande Västernorrlands muséum, ledamot Kommunförbundet - ersättare Pensionärsrådet - ordförande Förberedelser KS/KSAU Invest - Härnösand - vice ordförande Kompetensförsörjningsforum
Majoritetsföreträdare KD: Ingemar Wiklander
Regional tillväxt Campus Härnösand Besöksnäring Bostadsförsörjning Landsbygdsfrågor
AU - ledamot Regionala Samverkansrådet - ersättare Tillgänglighetsrådet - ordförande Landsbygdsrådet - ordförande Höga Kusten destinationsutveckling AB Räddningstjänstförbundet - ersättare

Majoritetsföreträdare MP: Johan Sundqvist
Miljö, klimat/omställning/Hållbarhet Kultur Översiktsplanering - ordf. ÖP-gruppen Kollektivtrafik - länstrafik
Ungdomsrådet - ordförande AU - ledamot Kulturforum Kulturråd - ordförande Bio fuel region Hållbarhetsrådet Kommunförbundets fritids- och kulturpr. Länsmuséet - ägarrepresentant Kollektivtrafikgrupp - sammankallande